

TANEGYSÉGLEÍRÁSOK

(Betűrendben)

2018

2019

AQUINÓI SZENT TAMÁS ERÉNYTANA

KGATE – ESTI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Szabó Bertalan OP

A tanegység célja: Aquinói Szent Tamás erkölcszociológiájában az erények helyének és szerepének megismertetése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri Aquinói Szent Tamás erénytanát mint erkölcszociológiájának legjelentősebb részét. Képes meghatározni a különféle erényeket és azokat szerves összefüggésükben szemlélni. Elkötelezett abban, hogy a keresztény értékrendet vállalja és másokkal megismertesse.

Tematika: Szent Tamás erényetikájának forrásai. A boldogság és az erény. Az isteni erények: hit, reménység, szeretet. A sarkalatos erények és jelentőségük. Az okosság mint az erkölcsi élet vezető erénye. Az igazságosság különféle területei és alkalmazása. A vallásosság. Az igazságosság és a szeretet kapcsolata. A bátorság és annak kapcsolt erényei: nagylelkűség, bizalom, türelem, állhatatosság. Az önmérséklet és annak kapcsolt erényei: becsületesség, tisztaság, alázatosság. Szent Tamás erénytana a jelenlegi erényetikák fényében.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Irodalom: BOLBERITZ PÁL – GÁL FERENC: Aquinói Szent Tamás filozófiája és teológiája, Ecclesia, Budapest, 1987; SZABÓ BERTALAN: Az okosság Aquinói Szent Tamás erkölcszociológiájában, Tanítvány 12 (2007/1) 43–50; Uő: Az igazságosság Aquinói Szent Tamás szerint, Tanítvány 12 (2007/2) 34–45; Uő: A bátorság Aquinói Szent Tamás erkölcszociológiájában, Tanítvány 13 (2008/1) 12–21; Uő: Az önmérséklet erénye Aquinói Szent Tamás tanításában, Tanítvány 13 (2008/2) 3–12; KIRÁLY ERNŐ: A keresztény élethivatás. A keresztény élet az erkölcszociológia fényében, Szent István Társulat, Budapest, 1982.

Ajánlott irodalom: AQUINÓI SZENT TAMÁS: A Teológia Foglalata, 2/2. rész, Budapest, Gede Testvérek, 2014; PINCKAERS, SERVAIS THÉODORE: A keresztény erkölcszociológia forrásai. Módszere, tartalma, története, Paulus Hungarus – Kairosz, Budapest – Szentendre, 2001; PINCKAERS, SERVAIS THÉODORE: Séta az erények kertjében, Az erények védelmében – Erények és szenvedélyek, Budapest, Kairosz Kiadó, 2015; PIEPER, JOSEF: A négy sarkalatos erény. Okosság, igazságosság, bátorság, tartás és mérték, Vigilia, Budapest, 1996.

BEVEZETÉS AZ EMBERKÖZPONTÚ KÖZGAZDASÁGTANBA

KGBEK –ESTI, I. FÉLÉV, 5 KREDIT

Előadó: Dr. Baritz Laura OP

A tanegység célja: A KETEG képzés további tantárgyainak megalapozása, a képzés céljának, értékrendjének felvázolása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a bemutatott gazdasági paradigmákat, hipotéziseket, az arisztotelészi és szent tamási antropológia és értékrend fő fogalmait. Képes egy másik paradigmájú közgazdaságtan megértésére, ebben a rendszerben való

gondolkodásra. Elkötelezett egy keresztény értékrendet képviselő gazdasági szemlélet kialakításában és átadásában.

Tematika: Két alapvető gazdasági paradigma felvázolása; hipotézisek; teológiai, filozófiai, etikai alapok; a boldogságról; Arisztotelész és Aquinói Szent Tamás az emberről; emberképek, értékrendek; gazdasági rend; közjómodell; a háromdimenziós gazdaság; empirikus bizonyítás.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: BARITZ SAROLTA LAURA: Háromdimenziós gazdaság. Lehet-e gazdálkodni erényetikai paradigmában?, Kairosz, Budapest, 2016; BARITZ SAROLTA LAURA: Munkahelyi spiritualitás. Paradigmaváltás, <http://docplayer.hu/5681260-Munkahelyi-spiritualitas-paradigmavaltas-az-uzleti-eletben.html> (a jegyzetadatbázisban is elérhető).

Ajánlott irodalom: ALFORD, HELEN J. – NAUGHTON, MICHAEL J.: Menedzsment, ha számít a hit. Keresztény társadalmi elvek a modern korban, Kairosz, Budapest, 2009; BRUNI, LUIGINO – ZAMAGNI, STEFANO: Civil gazdaság. Hatékonyság, méltányosság, közjóllét, L'Harmattan, Budapest, 2013.

BEVEZETÉS A KATEKETIKAI GYAKORLATBA

MTBHGYN, BABHGYN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2, ILLETVE 3 KREDIT

BABHGY/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Svajcsikné Pál Bernadette

A tanegység célja: A kateketika és a pedagógia alapfogalmainak, a katekézis szervezett formáinak és különböző helyszíneinek, valamint a katekéta feladatainak megismertetése a hallgató pályaválasztásának tudatosabb megalapozása érdekében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katekézis fő feladatait, annak helyszíneit, szintjeit és az egyház katekétával kapcsolatos elvárásait. Képes a katekézis szintjeinek megkülönböztetésére, lehetőségeinek felmérésére. Elkötelezett abban, hogy elképzeléseit az egyház tanításával összhangban valósítsa meg és személyes példájával is ezt közvetítse.

Tematika: A katekézis. A katekézis megnyilvánulási formái. A katekézis helyszínei: plébánia. A katekézis helyszínei: állami iskola. A katekézis helyszínei: katolikus iskola. Mit érdemes megfigyelni az óralátogatásokon? A katekézis szintjei. A katekézis fő feladatai. A hittanóra felépítése. A katekézis módszerei. A katekézis eszközei. Motiválás és fegyelmezés. Eredményesség. Szükség esetén konzultációs lehetőség. Ehhez kapcsolódó kihelyezett foglalkozások:

1. Közös hospitálás: a főiskola által egyeztetett gyakorlati helyen 3 óra megtekintése és megbeszélése az órát tartó tanárral. A tapasztalatokról, benyomásokról jegyzőkönyv készítése az előadásokon elhangzottak alapján. Egy óra egy részének megtartása a tanárral való előzetes egyeztetés alapján, amelyhez óravázlat (mikrotanítási vázlat) készítése is szükséges. A megtartott óráról/órarészletről reflexió írása.

2. Szabadon választott: egy plébániai és egy állami/önkormányzati iskolai foglalkozáson (ez nem csak hittanóra lehet) való részvétel 2 alkalommal. A tapasztalatokról, benyomásokról jegyzőkönyv készítése, valamint a közös és a szabadon választható foglalkozások összehasonlító elemzése..

Követelmény: A szorgalmi időszak végéig a jegyzőkönyvek, elemzések, az előzetesen elfogadtatott mikrotanítási vázlat a hozzá tartozó reflexióval és az egyes helyszíneket összehasonlító elemzés leadása. (A beadvány legalább 5 oldal legyen.)

A beadandókat elektronikus úton, egyetlen csatolt fájlban, a Dolgozatírási szabályzatban foglalt előírásoknak megfelelően kell elküldeni. A félév végén gyakorlati jegy.

Irodalom: KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A katekézis általános direktóriuma (KÁD), Szent István Társulat, Budapest, 1998; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktorium (MKD), Szent István Társulat, Budapest, 2005; A Katolikus Egyház katekizmusának kompendiuma (KEKK), Szent István Társulat, Budapest, 2013; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: A magyar katolikus hitoktatás tantervei. Kerettanterv, k. n., Vác, 1996.

BEVEZETÉS A NYÁRI KATEKETIKAI/PASZTORÁLIS GYAKORLATBA

BABKPGYN, – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Nobilis Márió

A tanegység célja: Az ifjúság lelkipásztori szolgálatának megismerése, alapszintű bevezetés a közösségek életének kísérésébe, a táborszervezésbe és -vezetésbe, valamint lelkigyakorlatok, ifjúsági rendezvények szervezésébe. Felkészülés egy konkrét nyári tábori szolgálatra.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyház ifjúságpasztorációjának alapelveit. Képes tábor, lelkigyakorlat, rendezvények stb. szervezésére. Elkötelezettséget vállal egy konkrét program megvalósításában és az ifjúság lelkipásztori szolgálatában.

Tematika: 1. Az ifjúsággal mint önálló korcsoporttal való foglalkozás története és helyzete a pasztorációban. 2. Az ifjúságpasztoráció az egyházi dokumentumok tükrében. 3. Az ifjúsági világtalálkozók, pasztorális értelmezésük és jelentőségük. 4. Egyéni, közösségi és média-kommunikáció a fiatalok életében és használatuk a lelkipásztorkodásban. 5. Lelkivezetés, tanácsadás, kapcsolattartás az ifjúságpasztorációban. 6. Felnőttek és családok részvételével szervezett plébániai programok jellegzetességei. 7–8. Táborszervezés, táborvezetés.

Követelmény: Részvétel az interaktív felkészülésben a kurzus során. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: NOBILIS MÁRIÓ (szerk.): Pápák a fiatalok evangelizációjáról, Sapientia, Budapest, 2014; KESZELI SÁNDOR: Beszéljünk a fiataloknak Istenről, [k. n.], [h. n.], 2016 (mindkét dokumentum belső használatra, elektronikus formában a jegyzetadatbázisban elérhető).

Ajánlott irodalom: YOUCAT. A katolikus egyház ifjúsági katekizmus, Kairosz, Budapest, 2013; DOCAT. Mit kell tennünk? A katolikus egyház társadalmi tanítása, Vigilia, Budapest, 2018; A TÖMEGKOMMUNIKÁCIÓ PÁPAI TANÁCSA: Az egyház és az internet. <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=131>;

HERVAY F. LEVENTE: Cserkészek Táborozási Könyve, Márton Áron Kiadó, Budapest, 1997.

BEVEZETÉS A NYÁRI KATEKETIKAI/PASZTORÁLIS GYAKORLATBA

BABKPGY/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Nobilis Márió

A tanegység célja: Az alapvető plébániai pasztorális helyzet és különösen az ifjúság lelkipásztori szolgálatának megismerése, alapszintű bevezetés a közösségek életének kísérésébe, a táborszervezésbe és -vezetésbe, valamint lelkigyakorlatok, ifjúsági rendezvények szervezésébe. Felkészülés egy konkrét nyári tábori szolgálatra.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyház ifjúságpasztorációjának alapelveit. Képes tábor, lelkigyakorlat, rendezvények stb. szervezésére. Elkötelezettséget vállal egy konkrét program megvalósításában és az ifjúság lelkipásztori szolgálatában.

Tematika: 1–2. A népegyház modellje, működése és átalakulása. Ennek hatása a plébániai életre és az ifjúságpasztoráció jelentőségének növekedésére. 3. Az ifjúságpasztoráció az egyházi dokumentumok tükrében. Az ifjúsági világtalálkozók, pasztorális értelmezésük és jelentőségük. 4. Egyéni, közösségi és média-kommunikáció a fiatalok életében és használatuk a lelkipásztorkodásban. Lelkivezetés, tanácsadás, kapcsolattartás az ifjúságpasztorációban. 5. Felnőttek és családok részvételével szervezett plébániai programok jellegzetességei. 6–7. Táborszervezés, táborvezetés.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: NOBILIS MÁRIÓ: Mi jön a népegyház után? Esélyünk a kapcsolat, [k. n.], [h. n.], 2014; NOBILIS MÁRIÓ (szerk.): Pápák a fiatalok evangelizációjáról, Sapientia, Budapest, 2014; KESZELI SÁNDOR: Beszéljünk a fiataloknak Istenről, [k. n.], [h. n.], 2016 (mindhárom dokumentum belső használatra, elektronikus formában a jegyzetadatbázisban elérhető).

Ajánlott irodalom: YOUCAT. A katolikus egyház ifjúsági katekizmusa, Kairosz, Budapest, 2013; DOCAT. Mit kell tennünk? A katolikus egyház társadalmi tanítása, Vigilia, Budapest, 2018; A TÖMEGKOMMUNIKÁCIÓ PÁPAI TANÁCSA: Az egyház és az internet. <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=131>;

HERVAY F. LEVENTE: Cserkészek Táborozási Könyve, Márton Áron Kiadó, Budapest, 1997.

BEVEZETÉS A PEDAGÓGIÁBA

BAPDBPN, OPDBPN, BAPDBP/E, MAPDBP/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó és gyakorlatvezető: Dr. Pálvölgyi Ferenc

A tanegység célja: A pedagógia tudományterületének elméleti és gyakorlati nézőpontjait rendszerbe foglaló, a hallgatók pedagógiai-szakmai orientációját elősegítő, bevezető jellegű tanulmányozása. A hallgatói tevékenység fontos része az önálló kutatómunka és az eredmények bemutatása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a neveléstudomány főbb területeit, tisztában van a pedagógiai alapfogalmakkal és a tanári tevékenység legfontosabb elemeivel, sajátosságaival. Képes megérteni az oktatás és a nevelés komplex rendszerének összefüggéseit és a tanári hivatás erkölcsi és szakmai követelményeit. Elkötelezett a keresztény nevelés és a felelősségteljes pedagógiai munka iránt.

Tematika: A pedagógia fogalma és fejlődése, a nevelés és az oktatás alapvető nézőpontjai. A pedagógia céljai, módszerei és lehetőségei. A pedagógia mint tudomány és mint gyakorlat. A pedagógia társtudományai és társadalmi-gazdasági kapcsolatrendszere. A pedagógia társadalmi-történeti kihívásai és összefüggései. A pedagógiai folyamat szabályozása, oktatáspolitikák. A családi közösség és a nevelő-oktató intézmény összefüggő tevékenységrendszere. A pedagógus és a pedagógiai kommunikáció. A keresztény pedagógia keretei és feladatai.

Követelmény: Hallgatói kiselőadás (prezentációval kísért referátum) tartása és szemináriumi dolgozat vagy kutatási beszámoló készítése. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: BÁBOSIK ISTVÁN (szerk.): A modern nevelés elmélete, Telosz, Budapest, 1997; CZIKE BERNADETT (szerk.): Bevezetés a pedagógiába. Szöveggyűjtemény, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1996; TEILHARD DE CHARDIN, PIERRE: Az emberi jelenség, Magyar Könyvklub, Budapest, 2001; PUKÁNSZKY BÉLA: A gyermekkor története, Műszaki Kiadó, Budapest, 2001; VANIER, JEAN: Emberré lenni, Vigilia, Budapest, 2002.

Ajánlott irodalom: SCHAFFHAUSER, FRANZ: A nevelés alanyi feltételei, Telosz, Budapest, 2000; NÉMETH ANDRÁS – SKIERA, EHRENHARD: Reformpedagógia és az iskola reformja, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999; BÁBOSIK ISTVÁN – TÖRGYIK JUDIT: Az iskola szocializációs funkciói, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009; PUKÁNSZKY BÉLA (szerk.): Két évszázad gyermekei. A tizenkilencedik-huszedik század gyermekkorának története, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2003.

BEVEZETÉS AZ ÓSZÖVETSÉGBE I.

MTBO1N, HBO1N, BABO1N, BABO1/E, HBO1/E, RIBO1/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Szabó Xavér OFM

A tanegység célja: A kurzus bemutatja az Ószövetség korának történelmi, kulturális és vallási viszonyait, tárgyalja az ószövetségi kánonok kialakulását, a Tóra és a történeti könyvek irodalomtörténetével és teológiai gondolataival kapcsolatos legfontosabb ismereteket (szerzőség, szerkezet, szerkesztéstörténet, keletkezés helye és ideje, kortörténeti kérdések, kutatástörténet fontosabb álláspontjai).

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szentírástudomány kritikai megközelítésének fontosabb eredményeit, el tudja helyezni az ószövetségi könyveket az ókori Izrael eszmetörténetében. Képes különbséget tenni a leírt szöveg korhoz kötött és örökérvényű aspektusai között, valamint irodalmi vizsgálat tárgyaként is kezelni a szent szövegeket. Elkötelezett a Szentírás mélyebb megértése irányában, és törekszik a bibliaolvasás spirituális és kritikai szempontjai között összhangot teremteni.

Tematika: 1. Általános bevezetés: a Héber Biblia / keresztény Ószövetség könyvei, felosztása, kánonja, szövegtörténete. 2. A Pentateuchus irodalmi vizsgálata és kutatástörténete. 3–5. A Tóra egyes könyveinek áttekintése: Teremtés, Kivonulás, Leviták, Számok, Második Törvénykönyv. 6–8. Az ún. Deuteronomisztikus Történeti Mű (DTM) létezésének kérdése. A DTM-et alkotó könyvek áttekintése: Második Törvénykönyv, Józsué, Bírák, Sámuel, Királyok könyvei. 9. Az első történeti munka újraírása: a Krónikák könyvei. 10. A restauráció időszaka: Ezdrás és Nehemiás. 11. A hellenisztikus kor: a Makkabeusok könyvei. 12. Diaszpóra-irodalom: Rut és könyve, Tóbiás és Eszter könyve.

Követelmény: A tárgyalt ószövetségi könyvek szövegismerete. Nappali tagozaton a félév során két, a tananyagra és a bibliai szövegek ismeretére vonatkozó zárthelyi dolgozat megírása. A félév végén írásbeli vizsga az előadások anyagából, a kötelező irodalomból és a vonatkozó ószövetségi könyvek tartalmának ismeretéből.

Kötelező irodalom (nappali tagozat): RÓZSA HUBA: Bevezetés az Ószövetség könyveibe. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe, Szent István Társulat, Budapest, 2016; valamint az Ószövetség vonatkozó könyveinek (1–5Móz, Józs, Bír, 1–2Sám, 1–2Kir, Ezd, Neh, 1–2Krón, 1–2Makk; Tób; Jud; Eszt; Rut) szövegismerete.

Kötelező irodalom (esti tagozat): CZIGLÁNYI ZSOLT: Az Ószövetség története, Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, Pécs, 2016; valamint az Ószövetség vonatkozó könyveinek (1–5Móz, Józs, Bír, 1–2Sám, 1–2Kir, Ezd, Neh, 1–2Krón, 1–2Makk; Tób; Jud; Eszt; Rut) szövegismerete.

Ajánlott irodalom: További magyar nyelvű ajánlott szakirodalom ismertetése az előadásokon..

BEVEZETÉS AZ ÓSZÖVETSÉGBE II.

MTBO2N, HBO2N, BABO2N, BABO2/E, HBO2/E, RIBO2/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Szatmári Györgyi

A tanegység célja: Az Ószövetség „Későbbi próféták” és „Többi íráskorpuszaiba tartozó, és néhány deuterokanonikus könyv keletkezés- és irodalomtörténeti problematikájának és alapvető teológiai témáinak a bemutatása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szentírástudomány kritikai megközelítésének fontosabb eredményeit, el tudja helyezni az ószövetségi könyveket az ókori Izrael eszmetörténetében. Képes különbséget tenni a leírt szöveg korhoz kötött és örökérvényű aspektusai között, valamint irodalmi vizsgálat tárgyaként is kezelni a szent szövegeket. Elkötelezett a Szentírás mélyebb megértése iránt, és szintézisre törekszik a spirituális és kritikai bibliaolvasás szempontjai tekintetében.

Tematika: 1. Általános bevezetés a prófétaághoz. 2–4. A nagypróféták (Iz, Jer, Ez) és a Jeremiáshoz kapcsolódó irodalom (JerLev; Siralm; Bár). 5–7. A Tizenkét próféta tekerce. 8. Dániel könyve és az apokaliptika. 9–10. A Zsoltárok könyve és az Énekek éneke. 11–12. „Bölcsességi Pentatuchus” (Jób; Péld; Préd; Sír; Bölcs).

Követelmény: A tárgyalt ószövetségi könyvek szövegismerete. Nappali tagozaton a félév során két zárthelyi dolgozat. A félév végén kollokvium, melynek részét képezi egy, a félév során tárgyalt bibliai könyvekkel kapcsolatos, alapvető kérdésekre és szövegismeretre vonatkozó teszt.

Kötelező irodalom: Az órák során kivetített és jegyzetadatbázisban megtalálható vázlatok. CZIGLÁNYI ZSOLT: Az Ószövetség története, Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, Pécs, 2016. Az Ószövetség tárgyalt könyvei (szövegismeret).

Teológia szakon további kötelező irodalom: RÓZSA HUBA: Bevezetés az Ószövetség könyveibe. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe, Szent István Társulat, Budapest, 2016.

Ajánlott irodalom: BOSETTI, ELENA: Énekek éneke. „Te, akit a szívem szeret”. Eksztázis és keresés, Sapientia – L’Harmattan, Budapest, 2012; MAZZINGHI, LUCA: A Bölcsesség útja. Tanulmányok a Bölcsesség könyvéről, Sapientia – L’Harmattan, Budapest, 2016; MELLO, ALBERTO: Hárfa és lant ébredése. Válogatott tanulmányok a Zsoltárok könyvéhez, Sapientia – L’Harmattan, Budapest, 2017; SZABÓ MIKLÓS XAVÉR OFM – SZATMÁRI GYÖRGYI (szerk.): Sokszor és sokféle módon... Válogatott tanulmányok a Próféták gyűjteményéhez, Sapientia – L’Harmattan, Budapest, 2018; XERAVITS GÉZA: Deuterokanonikus könyvek. Bevezetés keletkezés- és irodalomtörténetükbe, PRTA – L’Harmattan, Pápa – Budapest, 2008. További ajánlott irodalom ismertetése az előadások alkalmával.

BEVEZETÉS AZ ÚJSZÖVETSÉGBE I.

MTBU1N, HBU1N, BABU1N, BABU1/E, HBU1/E, RIBU1/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Szabó Xavér OFM

Tanegységi előfeltétel (Teológia és Katekéta–lelkipásztori munkatárs szakon, valamint osztatlan rendszerű tanárképzésben): Bevezetés az Ószövetségbe I. (MTBO1N, HBO1N, BABO1N, BABO1/E) vagy Bevezetés az Ószövetségbe II. (MTBO2N, HBO2N, BABO2N, BABO2/E)

A tanegység célja: Az Újszövetség korának történelmi, kulturális és vallási viszonyainak, az újszövetségi kánon kialakulásának bemutatása, valamint az evangéliumok és az Apostolok cselekedetei forrásainak, műfajainak és a könyvek létrejötte körülményeinek megismertetése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyes könyvek történelmi háttérét, forrásait, a szerzőre, a címzettekre és a könyvek kialakulására vonatkozó, ma uralkodó véleményeket. Képes a történelmi háttérre, zsidó hagyományra vonatkozó ismeretei alapján a keresztény hit egyes újszövetségi könyvekhez kötődő tartalmának világos kifejtésére. Elkötelezetten törekszik az evangéliumok üzenetének egyre mélyebb megismerésére és megértésére.

Tematika: I. Általános bevezetés: Az Újszövetség nyelve, történelmi, irodalmi és vallási környezete. II. Speciális bevezetés: A szinoptikus kérdés és a szinoptikus evangéliumok: Máté, Márk és Lukács evangéliuma. János evangéliuma. Az Apostolok cselekedetei.

Követelmény: A tárgyalt újszövetségi könyvek szövegismerete. A félév során két, a tananyagra és a bibliai szövegek ismeretére vonatkozó zárthelyi dolgozat megírása (nappali tagozaton). A félév végén írásbeli vizsga a kötelező irodalomból és a vonatkozó újszövetségi szövegismeretből.

Kötelező irodalom: KOCSIS IMRE: Bevezetés az Újszövetség kortörténetébe és irodalmába, 1. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2010; Márk, Máté, Lukács és János evangéliuma, valamint az Apostolok cselekedetei (szövegismeret).

Ajánlott irodalom: További magyar nyelvű ajánlott szakirodalom ismertetése az előadásokon.

MTBU2N, BABU2N, HBU2N, BABU2/E, HBU2/E, RIBU2/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Szatmári Györgyi

Tanegységi előfeltétel (Teológia és Katekéta–lelkipásztori munkatárs szakon, valamint osztatlan rendszerű tanárképzésben): Bevezetés az Ószövetségbe I. (MTBO1N, HBO1N, BABO1N, BABO1/E) vagy Bevezetés az Ószövetségbe II. (MTBO2N, HBO2N, BABO2N, BABO2/E)

A tanegység célja: Az újszövetségi levéllirodalom és a Jelenések könyve általános jellemzőinek vázolója, Pál személyének, gondolkodásának, apostoli működésének bemutatása a rendelkezésre álló adatok kritikai értékelése alapján, valamint az apostoli levelek és a Jelenések könyve forrásainak, műfajainak és létrejöttük körülményeinek megismertetése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyes könyvek történelmi háttérét, forrásait, a szerzőre, a címzettekre és a könyvek kialakulására vonatkozó, ma uralkodó véleményeket. Képes a történelmi háttérre, zsidó és hellenisztikus hagyományra vonatkozó ismeretei alapján a keresztény hit egyes újszövetségi könyvekhez kötődő tartalmának világos kifejtésére. Elkötelezetten törekszik az apostoli levelek üzenetének mélyebb megértésére és az apostoli buzdítást követő, a Jelenések könyve által megjelenített reményt tanúsító életre.

Tematika: 1. A Corpus paulinum – a páli levelek hitelességének kérdése; az ókori levelek és az apostoli levelek jellemzői. 2. Pál apostol személye és működése. 3. Pál és a tesszalóniki egyház. 4–5. A korintusi levelezés. 6. A galatákhöz írt levél. 7. Pál és a filippi egyház. 8. Levél Filemonnak. 8–9. Pál neve alatt megjelent levelek. 10. Pasztorális levelek. 11. Katolikus levelek. 12. A Zsidókhöz írt levél. 13. Az apokaliptika jellemzői és a Jelenések könyve.

Követelmény: A tárgyalt újszövetségi könyvek szövegismerete. Nappali tagozaton a félév során két zárthelyi dolgozat. A félév végén kollokvium, melynek részét képezi egy, a félév során tárgyalt bibliai könyvekkel kapcsolatos, alapvető kérdésekre és szövegismeretre vonatkozó teszt.

Kötelező irodalom: Az órák során kivetített és jegyzetadatbázisban megtalálható vázlatok. KOCSIS IMRE: Bevezetés az Újszövetség kortörténetébe és irodalmába, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2011; SCHENK, KENNETH: Philón és Pál apostol írásai, in id.: Bevezetés Philón életéhez és írásaihoz, L'Harmattan, Budapest, 2010, 114–121; Id.: Philón és a Zsidókhöz írt levél, in ibid. 121–130; Az Újszövetség tárgyalt iratai (szövegismeret).

Ajánlott irodalom: AHARONI, YOHANAN – AVI-YONAH, MICHAEL (szerk.): Bibliai Atlasz, Szent Pál Akadémia, Budapest, 1999; Bibliai atlasz: kortörténeti bevezetéssel, Református Sajtóosztály, Budapest, é. n.; BENYIK GYÖRGY (szerk.): Szent Pál és a pogány irodalom. Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia – Szeged, 2009. szeptember 24–26., JATEPress, Szeged, 2010; BROWN, RAYMOND E. et al. (szerk.): Jeromos Bibliakommentár, 2–3. kötet, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2003; LÉON-DUFOUR, XAVIER: Az Újszövetség értelmező kéziszótára, Új Ember, Budapest, 2008.

További ajánlott irodalom ismertetése az előadások alkalmával.

BIBLIAI GÖRÖG NYELV I–III.

MTBGR1N, MTGR3N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

MTBGR2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Nyelvtanár: Szabó Mária SSS

Tanegységi előfeltétel (Bibliai görög nyelv II.): Bibliai görög nyelv I. (MTGR1N)

Tanegységi előfeltétel (Bibliai görög nyelv III.): Bibliai görög nyelv II. (MTGR2N)

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókkal a bibliai görög nyelv, elsősorban az alaktan alapjait. Az Újszövetségből vett, egyszerűbb példamondatok olvasása során kifejleszteni a fordítási készséget, bemutatni egyes újszövetségi fogalmak, kifejezések sajátos bibliai értelmét.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a bibliai görög nyelv, elsősorban az alaktan alapjait. Képes az Újszövetségből vett, egyszerűbb példamondatok értő olvasására és fordítására, egyes fogalmak, kifejezések sajátos bibliai értelmének kifejtésére. Elkötelezett abban, hogy a Szentírás görög nyelvét a hitben való elmélyülés lehetőségének tekintse.

Tematika (Bibliai görög nyelv I.): 1–2. A görög nyelv rövid története; a görög írás és átírás; az olvasás gyakorlása. 3–4. A névelő, az o- és a-tövű főnevek ragozása; 1. lecke. 5–6. Az a-tövű hímnemű főnevek ragozása; az o-/a-tövű melléknevek; 2. lecke. 7–8. A szabályos igék és a létige praesens és praeteritum imperfectuma; a személyes névmások; 3. lecke. 9–10. Az aktív imperfectum igemódjai és igenevei; a vonatkozó és kölcsönös névmás; 4. lecke. 11–12. A némahangzós tövű főnevek, ont-tövű participiumok és a pas ragozása; a mutató névmás; 5. lecke. 13. Ismétlés, gyakorlás.

Tematika (Bibliai görög nyelv II.): 1–2. A folyékony tövű névszók ragozása; a mediopasszív imperfectum ragozása; 6. lecke. 3–4. Az igeragozás rendszere; a futurum és az aktív aoristos ragozása; 7. lecke. 5–6. A s-tövű névszók ragozása; a mediális aoristos és az erős aoristos ragozása; 8. lecke. 7–8. Az y-tövű főnevek ragozása; az aktív perfectum ragozása; 9. lecke. 9–10. Az y-tövű melléknevek és i-tövű főnevek ragozása; a mediopasszív perfectum ragozása; 10. lecke. 11–12. Az eu-tövű főnevek ragozása; a passzív aoristos és futurum ragozása; 11. lecke. 13. Ismétlés, gyakorlás.

Tematika (Bibliai görög nyelv III.): 1–2. Ismétlés; igék felosztása; valódi magánhangzós tövű igék; 12. lecke. 3–4. A jeltelen osztály némahangzós tövű igéi; 13. lecke. 5–6. A j-osztály némahangzós tövű igéi; 14. lecke. 7–8. A jeltelen és j-osztály folyékony tövű igéi; 15. lecke. 9–10. Az orrhangú és kezdő igék osztálya; a kötőhangzó nélküli erős aoristos; a melléknévfokozás; 16. lecke. 11–12. Az E-osztály és a vegyes tövű igék osztálya; 17. lecke. 13. Ismétlés, gyakorlás.

Követelmény: A félév végén gyakorlati jegy. Megszerzésének feltételei: az órákon való aktív részvétel; minden leckéből röpdolgozat írása; félév végén szóbeli beszámoló az egész féléves anyagból.

Kötelező irodalom: SZABÓ MÁRIA: Bevezetés az Újszövetség görög nyelvébe, Szent István Társulat, Budapest, 2014.

Ajánlott irodalom: DÉRI BALÁZS – HANULA GERGELY: Újszövetségi görög nyelvkönyv, Argumentum, Budapest, 2000; KISS SÁNDOR: Újszövetségi görög-magyar szómagyarázat, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1990; MAYWALD JÓZSEF – VAYER LAJOS – MÉSZÁROS EDE: Görög nyelvtan, Tankönyvkiadó, Budapest, 1978; VARGA ZSIGMOND: Újszövetségi görög-magyar szótár, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1992.

BIBLIAI GÖRÖG NYELV IV.

MTGR4N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Nyelvtanár: Szabó Mária SSS

Tanegységi előfeltétel: Bibliai görög nyelv III. (MTGR3N)

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókkal a bibliai görög nyelv teljes alaktanát és a fontosabb mondattani tudnivalókat. Az Újszövetségből vett példamondatok olvasása során kifejleszteni a fordítási készséget, hogy eljussanak az önálló szövegolvasásig. Bemutatni egyes újszövetségi fogalmak, kifejezések sajátos bibliai értelmét.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a bibliai görög nyelv alaktanát és a fontosabb mondattani szerkezeteket. Képes az Újszövetséget szótár segítségével fordítani, egyes fogalmak, kifejezések sajátos bibliai értelmét kifejtetni. Elkötelezett abban, hogy a Szentírás görög nyelvét a hitben való elmélyülés lehetőségének tekintse.

Tematika: 1–2. A mi-végű jeltelen igék és a ny-osztály; 18. lecke. 3–4. A didómi ragozása; 19. lecke. 5–6. A tithémi és aphiémi ragozása; 20. lecke. 7–8. A histémi ragozása; 21. lecke. 9–12. Szövegolvasás. 13. Ismétlés, gyakorlás.

Követelmény: A félév végén gyakorlati jegy. Megszerzésének feltételei: az órákon való aktív részvétel; minden leckéből röpdolgozat írása; félév végén szóbeli beszámoló az egész féléves anyagból és egy rövidebb, önállóan fordított szövegből.

Kötelező irodalom: SZABÓ MÁRIA: Bevezetés az Újszövetség görög nyelvébe, Szent István Társulat, Budapest, 2014.

Ajánlott irodalom: DÉRI BALÁZS – HANULA GERGELY: Újszövetségi görög nyelvkönyv, Argumentum, Budapest, 2000; KISS SÁNDOR: Újszövetségi görög-magyar szómagyarázat, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1990; MAYWALD JÓZSEF – VAYER LAJOS – MÉSZÁROS EDE: Görög nyelvtan, Tankönyvkiadó, Budapest, 1978; VARGA ZSIGMOND: Újszövetségi görög-magyar szótár, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1992.

MTBH1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

MTHB2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Nyelvtanár: Balogh Katalin

Tanegységi előfeltétel (Héber nyelv II.): Héber nyelv I. (MTH1N)

A tanegység célja: A klasszikus héber nyelvtan alapjainak elsajátítása egy év alatt. Elméleti bevezetők után a tanult anyagot – feladatokkal, bibliai idézetekkel, a bibliai héber nyelv alapszókészletét elsajátítva – a gyakorlatba átültetni.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Biztos klasszikus héber nyelvtani tudással rendelkezik. Ezen ismeretek megszerzésével képes bibliai héber szövegek önálló feldolgozására. Elkötelezetten törekszik a héber nyelv ismerete alapján mélyebben megérteni a Szentírás fogalmait, képeit és üzenetét.

Tematika: 1. Félévi tudnivalók; rövid nyelvtörténeti bevezető; a héber alefbét írása. 2. Hangtani bevezetés: a héber magánhangzók rendszere; a betűk összeolvasása; a szótagolás rendszere; szóhangsúlyok. 3. Hangtani bevezetés: a sewá; a dágés. 4. A néma betűk; a gutturálisok; hangsúlyjelek. 5. A határozott névelő; az elválaszthatatlan elöljárószók; a hímnem- és nőnemképzés szabályai. 6. A főnevek és mellénevek egyeztetése; a kettősszám; a kötőszó. 7. A kérdő névmások; az absolutus és constructus fogalma. 8. A főnévragozás; a határozott tárgy jele; a szabályos ige perfectuma. 9. Elöljárószók ragozása; a mutató névmások; a szabályos ige aktív participiuma. 10. A többes számú főnevek ragozása; a rendhagyó főnevek ragozása; a birtoklás a héber nyelvben. 11. A szabályos ige imperfectuma; a felszólító mód; a tiltások. 12. A szabályos ige infinitivusai; passzív participiumai; cohortativusa és jussivusa; a kérdő névmás. 13. A szegoláták; a többes számú birtokos ragokkal ellátott elöljárószók ragozása. 14. Év végi dolgozat.

Követelmény: A félévek során röpdolgozatok, beadandó házi feladatok. Az utolsó órán zárthelyi dolgozat az egész félév anyagából. A dolgozatok átlaga, az órai munka és a házi feladatok együttes átlagából tevődik össze a félév végi gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: WEINGREEN, JACOB: A Practical Grammar for Classical Hebrew, Clarendon, Oxford, 1959; SZABÓ MÁRIA: Bevezetés a bibliai héber nyelvbe, Gerhardus, Szeged, 2010.

Ajánlott irodalom: SEOW, CHOON-LEONG: A Grammar for Biblical Hebrew, Abingdon, Nashville, 1995; GREENBERG, MOSHE: Introduction to Hebrew, Prentice-Hall, New Jersey, 1965; STRACK, HERMANN L. – JEPSEN, ALFRED: Hebräische Grammatik mit Übungsbuch, Beck, München, 1952; LAMBDIN, THOMAS O.: Introduction to Biblical Hebrew, Darton, Longman & Todd, London, 2003; EGERESI LÁSZLÓ SÁNDOR: A bibliai héber nyelv tankönyve, Bibliophilia Kft, Budapest, 2010.

További szakirodalom: JOÜON, PAUL – MURAOKA, TAKAMITSU: A Grammar of Biblical Hebrew, Pontificio Istituto Biblico, Roma, 2000; RÖDIGER, EMIL (ed.): Gesenius's Hebrew Grammar with a Hebrew Reading Book, Samuel Bagster and Sons, London, 1846; VAN DER MERWE, CHRISTO H. J. – NAUDE, JACKIE A. – KROEZE, JAN H.: A Biblical Hebrew Reference Grammar, Sheffield Academic Press, Sheffield, 2002.

BIBLIKUM SZEMINÁRIUM

Márk evangéliuma

BABSZ/E – ESTI II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Szabó Xavér OFM

A tanegység célja: A kurzuson Márk evangélium válogatott szakaszainak exegézisével és teológiai kiértékelésével foglalkozunk, hogy a hallgatók a kronológiai szempontból legelső evangéliumot mintegy belülről nézve tudják érteni és értékelni.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szinoptikus evangéliumok keletkezéstörténetére vonatkozó fő hipotéziseket és azok érveit. Ismeri az evangéliumok teológiai jellegzetességeit. Képes megfelelő segédeszközöket használva a bibliai szövegek több szempontú magyarázatára. Elkötelezett az evangéliumi üzenet mélyebb megismerése iránt.

Tematika: A gyakorlatvezető tanár bevezető előadása és a feladatok szétosztása után a szemináriumi alkalmakon a hallgatók tartanak kiselőadásokat az egyes evangéliumi szakaszok magyarázatáról.

Követelmény: (1) Órai aktivitás, írásbeli gyakorlatok (rezümék írása), (2) hallgatói kiselőadás, (3) a gyakorlatvezetővel egyeztetett anyagból, a Dolgozatírási szabályzatban foglalt formai követelményeknek megfelelően írt dolgozat (10 oldal terjedelemben) vagy egy Mk-evangéliumhoz kapcsolódó idegen nyelvű tanulmány fordítása. Az órai aktivitás, a házi feladatok és hallgatói kiselőadás, valamint a házi dolgozat alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: MARTOS LEVENTE BALÁZS: Márk evangéliuma, Szent István Társulat, Budapest, 2015; GNILKA, JOACHIM: Márk, Agapé, Szeged, 2000 (<http://www.gff-szeged.hu/filestore/downloads/konyvtar/mark/>); SIMON T. LÁSZLÓ: Az üdvösség mint esély és talány. Közelítések a Márk-evangéliumhoz, Szent Maurícius Monostor – L'Harmattan, Bakonybél – Budapest, 2009.

Ajánlott irodalom: HARRINGTON, DANIEL J.: Evangélium Márk szerint, in Raymond E. Brown – Joseph A. Fitzmyer – Roland E. Murphy (szerk.): Jeromos Bibliakommentár, 2. kötet, Az Újszövetség könyveinek magyarázata, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2003, 43–94; DÉR KATALIN – JORSITS ATTILA: Beavatás. Márk evangéliuma, Kairosz, Budapest, 2011; DÓKA ZOLTÁN: Márk evangéliuma, Ordass Lajos Baráti Kör, Budapest, 1996 (újabb kiadásban: Hévizgyörki Evangélikus Egyházközség, Hévizgyörk, 2005; <http://medit.lutheran.hu/konyvek/konyv-115>).

További magyar nyelvű ajánlott szakirodalom ismertetése az előadásokon.

BIBLIKUM SZEMINÁRIUM I.

A fogság előtti izrael

BABSZ1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Szabó Xavér OFM

Tanegységi előfeltétel: Bevezetés az Ószövetségbe I–II. (BABO1–2N) és Bevezetés az Újszövetségbe I–II. (BABU1–2N)

A tanegység célja: Júda és Izrael történetének, politikai és társadalmi struktúrájának áttekintése a késői bronzkortól (Kr. e. 16. sz.) a babiloni fogságig (Kr. e. 587–538). A téma bemutatása a régészeti leletek és a legfrissebb vonatkozó tanulmányok alapján a hallgatók tevékeny bevonásával.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az ókori Izrael történelmének bemutatott korszakait, a tárgyalt régészeti módszert és eredményeket a történettudomány, a társadalomtudomány, a bibliatudomány határterületeiről. Képes a szakirodalomra támaszkodó ismeretei érvekkel alátámasztott, választékos kifejtésére írott vagy szóbeli formában. Elkötelezetten törekszik az Ószövetség háttérére vonatkozó ismeretanyag elsajátítására és aktualizálására.

Tematika: I. A társadalomtörténet hozzájárulása a biblikus tanulmányokhoz. II. Izrael társadalomtörténetének egyes korszakai. III. Palesztina/Izrael, valamint az egyes vaskori királyságok (Ammón, Moáb, Edóm) archeológiai kutatása.

Követelmény: (1) Órai aktivitás, (2) hallgatói kiselőadás vagy (3) a gyakorlatvezetővel egyeztetett témából írt, a Dolgozatírási szabályzatban foglalt formai követelményeknek megfelelő, 10 oldalas szemináriumi dolgozat készítése vagy egy témához kapcsolódó idegen nyelvű tanulmány fordítása. Az órai aktivitás, a házi feladatok és hallgatói kiselőadás, valamint a házi dolgozat alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: FINKELSTEIN, ISRAEL – SILBERMAN, NEIL ASHER: Biblia és régészet. Az ókori Izrael történelmének két arca, Gold Book, Debrecen, 2003; KŐSZEGHY MIKLÓS: Föld alatti Izrael. Az Ószövetség világának anyagi kultúrája, L'Harmattan – Sapiencia, Budapest, 2014; MILLER, J. MAXWELL – HAYES, JOHN H.: Az ókori Izrael és Júda története, PPKE Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 2003; KESSLER, RAINER: Az ókori Izrael társadalma. Történeti bevezetés, Kálvin, Budapest, 2011.

Ajánlott irodalom: A további szakirodalmat a szemináriumi alkalmakon ismerteti a gyakorlatvezető tanár.

BIBLIKUM SZEMINÁRIUM
BIBLIKUM SZEMINÁRIUM II.
Márk evangéliuma

MTBSZN, BABSZ2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Szabó Xavér OFM

Tanegységi előfeltétel: Bevezetés az Ószövetségbe I–II. (MTOB1–2N, BAOB1–2N) és Bevezetés az Újszövetségbe I–II. (MTUB1–2N, BAUB1–2N)

A tanegység célja: Márk evangélium válogatott szakaszainak exegézise és teológiai kiértékelése, hogy a hallgatók a kronológiai szempontból legelső evangéliumot mintegy belülről nézve tudják érteni és értékelni.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szinoptikus evangéliumok keletkezéstörténetére vonatkozó fő hipotéziseket és azok érveit, valamint az evangéliumok teológiai jellegzetességeit. Képes megfelelő segédeszközöket használva a bibliai szövegek több szempontú magyarázatára. Elkötelezett az evangéliumi üzenet mélyebb megismerése iránt.

Tematika: A gyakorlatvezető tanár bevezető előadása és a feladatok szétosztása után a szemináriumi alkalmakon a hallgatók tartanak kiselőadásokat az egyes evangéliumi szakaszok magyarázatáról.

Követelmény: (1) Órai aktivitás, írásbeli gyakorlatok (rezümék írása), (2) hallgatói kiselőadás, (3) a gyakorlatvezetővel egyeztetett anyagból, a Dolgozatírási szabályzatban foglalt formai követelményeknek megfelelően írt dolgozat (10 oldal terjedelemben) vagy egy Mk-evangéliumhoz kapcsolódó idegen nyelvű tanulmány fordítása. Az órai aktivitás, a házi feladatok és hallgatói kiselőadás, valamint a házi dolgozat alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: MARTOS LEVENTE BALÁZS: Márk evangéliuma, Szent István Társulat, Budapest, 2015; GNILKA, JOACHIM: Márk, Agapé, Szeged, 2000 (<http://www.gff-szeged.hu/filestore/downloads/konyvtar/mark/>); SIMON T. LÁSZLÓ: Az üdvösség mint esély és talány. Közelítések a Márk-evangéliumhoz, Szent Maurícius Monostor – L'Harmattan, Bakonybél – Budapest, 2009.

Ajánlott irodalom: HARRINGTON, DANIEL J.: Evangélium Márk szerint, in Raymond E. Brown – Joseph A. Fitzmyer – Roland E. Murphy (szerk.): Jeromos Bibliakommentár, 2. kötet, Az Újszövetség könyveinek magyarázata, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2003, 43–94; DÉR KATALIN – JORSITS ATTILA: Beavatás. Márk evangéliuma, Kairosz, Budapest, 2011; DÓKA ZOLTÁN: Márk evangéliuma, Ordass Lajos Baráti Kör, Budapest, 1996 (újabb kiadásban: Hévizgyörki Evangélikus Egyházközség, Hévizgyörk, 2005; <http://medit.lutheran.hu/konyvek/konyv-115>).

További magyar nyelvű ajánlott szakirodalom ismertetése az előadásokon. Szeretnék továbbá feldolgozásra javasolni néhány idegen nyelvű munkát is, mert az egyes témákhoz és szentírási szakaszokhoz gyakran nincs releváns magyar nyelvű szakirodalom. Az evangélium görög szövegének tanulmányozásához a segédanyag Görög Újszövetség – Magyar nyelvtani elemzésekkel, <http://ujszov.hu/>.

BIBLIKUS TEOLÓGIA I.

HBT1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Szabó Xavér OFM

A tanegység célja: A Szentírással kapcsolatos alapvető ismeretek és a bibliai szövegek beható elemzése után egységes kép, szintézis alkotása az egyes szerzők mondanivalójáról, teológiájáról, az egyes bibliai fogalmak, gondolatkörök kialakulásának és fejlődésének összefoglalása, nagy hangsúlyt fektetve a két szövetség egységére.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Áttekintéssel rendelkezik Izrael eszmetörténetéről és ismeri Izrael irodalmi örökségét. Képes elhelyezni a kurzuson megjelenő ószövetségi gondolatokat az ókori Izrael eszmetörténetében és irodalmi örökségében. Elkötelezetten törekszik a Szentírás mélyebb megértésére.

Tematika: A Héber Biblia/Ószövetség zsidó és keresztény teológiája. Monoteizmus Izrael vallástörténetében. Szövetség teológiája. Kultusz és zsoltárok.

Követelmény: A félév végén a megadott magyar nyelvű szakirodalom és az előadások anyagát felölelő írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: MCKENZIE, JOHN L. – BROWN, RAYMOND E.: Az ószövetségi gondolkodás elemei, in Raymond E. Brown et al. (szerk.): Jeromos Bibliakommentár, 3. kötet, Biblikus tanulmányok, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2003, 407–452; RÓZSA HUBA: JHVH az egyetlen Isten. A monoteizmus Izrael vallástörténetében, in uő: Isten a kezdet és a vég. Válogatott tanulmányok, Szent István Társulat, Budapest, 2010, 209–275; SATTLER, DOROTHEA – SCHNEIDER, THEODOR: Istentan, in Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, 1. kötet, Vigilia, Budapest, 1996, 59–80. (a Bibliai alapok c. fejezet ószövetségi része).

Ajánlott irodalom: LÉON-DUFOUR, XAVIER (szerk.): Biblikus Teológiai Szótár, Szent István Társulat, Budapest, 2009; További ajánlott szakirodalmat az előadásokon ismertet az előadó.

BIBLIKUS TEOLÓGIA II.

HBT2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Szabó Xavér OFM

A tanegység célja: A Szentírással kapcsolatos alapvető ismeretek és a bibliai szövegek beható elemzése után egységes kép, szintézis alkotása az egyes szerzők mondanivalójáról, teológiájáról, az egyes bibliai fogalmak, gondolatkörök kialakulásának és fejlődésének összefoglalása, nagy hangsúlyt fektetve a két szövetség egységére.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az evangéliumok keletkezés- és kutatástörténetével kapcsolatos kérdéseket és főbb teológiai tartalmakat, szemléletüket. Képes a biblikus teológiai kérdések elmélyítésével elhelyezni az egyes újszövetségi gondolatokat a Biblia és Izrael népének vallási, irodalmi örökségében. Elkötelezett a Szentírás mélyebb megismerése iránt.

Tematika: Kurzusunk exegetikai esettanulmányokkal tarkítva az evangéliumok alapvető teológiai dimenzióival foglalkozik. A tanítványság, János-passió, Jézus asztalközösségei

témák felvetésével, elmélyítésével az evangéliumok Jézusához és közösségéhez szeretnénk közelebb férkőzni.

Követelmény: A félév végén a megadott magyar nyelvű szakirodalom és az előadások anyagát felölelő írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: GNILKA, JOACHIM: Az Újszövetség teológiája, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 121–288. Mivel a kurzust exegetikai esettanulmányok tarkítják, rendkívül hasznosak a magyar nyelven megjelent, evangéliumokhoz írt kommentárok is.

Ajánlott irodalom: A további szakirodalmat az egyes alkalmakon ismerteti az előadó.

BIOETIKA I–II.

EBE1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

EBE2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Kék Emerencia

Tanegységi előfeltétel: Alapvető etika I–II. (EAE1–2N)

További leírást lásd: MORÁLIS: BIOETIKA.

CSALÁDLÉLEKTAN

PTCSI/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Somogyiné Dr. Petik Krisztina

A tanegység célja: A család rendszerjellegének és működési törvényszerűségeinek megismertetésén keresztül nyitottá tenni a hallgatókat a mélyebb önismeretre, és képessé tenni őket klienseik problémáinak jobb megértésére.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a család egészséges és kóros működésének hátterét, okait, egyéni és társadalmi következményeit, valamint a korrekció lehetőségeit. Képes arra, hogy saját életében felismerje és korigálja a családi hatások esetleges káros következményeit. Érzékennyé válik kliensei családi problémáinak felismerésére, és képes arra, hogy szükség esetén a megfelelő szaksegítséghez juttassa őket. Elkötelezett abban, hogy minden segítséget megadjon a családok harmonikus működésének előmozdításához.

Tematika: A család funkciói és rendszerjellege. Szerepek a családban. A családi életciklus. A házastársi elköteleződés pszichológiai jelentősége. A házasság működése. A családi kommunikáció nehézségeinek okai, a hatékony kommunikáció. A családi konfliktusok okai, a hatékony konfliktuskezelés. Az elég jó anya jellemzői, a korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége. A kóros családindinamikai tényezők hatása a fejlődésre. A válás hatásai. Az újraraházasodott családok.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: Somogyiné Petik Krisztina: Családlélektan, jegyzet;

Ajánlott irodalom: HORVÁTH-SZABÓ KATALIN: A házasság és a család belső világa, Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2007.

CSOPORTLÉLEKTAN ÉS KÖZÖSSÉGVEZETÉS

PTCSL/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Asztalosné Elekes Szende

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatót a lelkigondozás és csoportvezetés szempontjából lényeges csoportfolyamatok pszichológiai jellegzetességeivel, valamint a közösségformálás lehetőségeivel.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a csoportfolyamatok alapvető pszichológiai jellegzetességeit. Képes a vezetés különböző eszközeinek az adott csoport esetében hatékony alkalmazására. Elkötelezett a rábizott közösségek működésének és fejlődésének segítésében.

Tematika: 1. Csoportok az egyén életében. 2. Az egyén helye a csoportban: szerep, szociometriai pozíció. 3. A csoporthoz tartozás motívumai. 4. Kommunikáció a csoportban. 5. Vezetői szerepek, tulajdonságok. 6. A hatalom forrásai. 7. A vezető által ellenőrizhető csoportfolyamatok: részvétel, befolyásolás, csoportléggkör, csoporttagság érzése. 8. Normák a csoportban. 9. Feladatvégző tevékenység, a feladatok megosztása. 10. Egyéni és csoportos döntéshozatal.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: RUDAS JÁNOS: Delfi örökösei. Önismereti csoportok. Elmélet, módszer, gyakorlatok, Animula, Budapest, 2007, 41–66.; GRIFFIN, EMORY: Együtt-lét. Mitől jó egy csoport? Harmat, Budapest, 2008, 15–59, 183–199.

Ajánlott irodalom: VANIER, JEAN: A közösség. A megbocsátás és az ünnep helye, Vigilia, Budapest, 1995, A vezetés adománya című fejezet.

DIDAKTIKA

OPDDIDN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

OPDDI/E, MAPDDI/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó és gyakorlatvezető: Svajcsikné Pál Bernadette

A tanegység célja: Elméleti tudást biztosítani a tanítás tervezési, szervezési, irányítási és értékelési kompetenciáinak fejlődéséhez.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az oktatás célrendszerét, a céltételezés folyamatát, megfelelő tanulási környezet kialakításának lehetőségeit, a fejlődést biztosító didaktikai módszereket, különböző tanítási stratégiákat, az értékelés módjait, az esélyegyenlőség biztosításának és a differenciálásnak a lehetőségeit. Képes az egyéni különbségek figyelembevételével differenciáltan megtervezni a teljes tanítási folyamatot. Képes az értékelés különböző módjait, valamint a didaktika általános elméleti tételeit a katekézis feladataira alkalmazni. Elkötelezett abban, hogy segítsen a reábizottak képességeinek maximális kibontakoztatásában.

Tematika: Az oktatás tervezése. Az oktatás célrendszere: az oktatás tartalma, fejlesztendő készségek és képességek, attitűd formálása. Kompetenciák. A differenciálás szükségessége és lehetőségei. Az oktatás stratégiái (szervezési módjai, módszerei, eszközei). A pedagógiai értékelés. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek és

gyermekcsoportok. Az alulteljesítő tehetségek és segítségük. A többszörös intelligencia figyelembevétele, a bennük rejlő lehetőségek kiaknázása.

Követelmény: A félév során egy tematikus terv elkészítése. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: FALUS IVÁN: Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010; ROEDERS, PAUL – GEFFERTH ÉVA: A hatékony tanulás titka, Trefort Kiadó, Budapest, 2007; NAHALKA ISTVÁN: Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben?, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002.

Ajánlott irodalom: NICHOLSON-NELSON, KRISTEN: A többszörös intelligencia, Szabad Iskoláért Alapítvány, Budapest, 2007; FISHER, ROBERT: Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni játékokkal, Műszaki Kiadó, Budapest, 2010; OLLÉ JÁNOS – SZIVÁK JUDIT: MÓD – Szer – Tár, Okker Kiadó, Budapest, 2006.

DOGMATIKA I.: A HÁRMAS-EGY ISTEN

BADO1/E, HDO1/E, RIDO1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3, ILLETVE 4 KREDIT

Előadó: Dr. Tóth Beáta

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókat az Istenről szóló reflexió főbb kérdéseivel. Bemutatni az Istenről való beszéd lehetőségének kérdését, ismertetni Isten tulajdonságainak, egyetlenségének és a Szentháromság kérdéseinek főbb összefüggéseit.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyháznak a háromszemélyű egy Istent megvalló hitigazságait. Képes az Isten megismerését kutató klasszikus és mai kérdések megválaszolására, a Szentháromság misztériumának negatív és afirmatív úton való megközelítésére. Egyre erősebb és személyesebb hittel fordul Istenhez imádságaiban és elmélkedéseiben, erre épül elmélyülése a teológia tudományában is.

Tematika: Isten, a dogmatika ihlető forrása. Az Istenről szóló beszéd és az istenismeret útjai. Isten a bibliai reflexió tükrében. Az ősegyház hite. A szentháromságtan dogmatörténeti fejlődése. A Háromságos Egy-Isten titkának jellegzetességei. Az élő Isten a mai teológiában: megközelítésmódok és feladatok.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: COURTH, FRANZ: A háromságos szeretet Istene, Agapé, Szeged, 1999.

DOGMATIKA III.: KRISZTOLÓGIA

MTDO3N, BADO3N, HDO3N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Deák Hedvig OP

Tanegységi előfeltétel: Filozófiatörténet (MTFT1–4N, BAFT1–2N, HFT1–2N); Filozófia: Metafizika I. (MTFI1N, BAMFI3N, HFI1N); Fundamentális teológia (MTFU1–2N, BAFU1–2N, HFU1–2N); valamint teológia szakon és osztatlan tanárképzésben Filozófiai antropológia (MTFI5N, HFI3N)

A tanegység célja: A Szentírás és a Szenthagyomány fényében bemutatni Jézus Krisztus személyét és művét, megismertetni az Ő titkával kapcsolatos spekulatív teológiai reflexiót, valamint a főbb teológiai kérdéseket.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a krisztológia alapvető kérdéseinek történeti és jelenkori teológiai vonatkozásait. Képes a Jézus Krisztusra vonatkozó egyházhi hit továbbadására. Elkötelezett abban, hogy Krisztus tanítványaként tanítson másokat.

Tematika: Bevezető kérdések. A krisztusi misztérium megértése az apostoli egyházban. Az egyházatyák és az ókori zsinatok krisztológiája. A megtestesülés titka. Krisztus a közvetítő. A megváltás titka (szótériológia).

Követelmény: A félév során két zárthelyi dolgozat, amelyek eredménye adja a félévi jegy 50 %-át, a félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: KERESZTY RÓKUS – PUSKÁS ATTILA: Jézus Krisztus. Krisztológiai alapvetés, Szent István Társulat, Budapest, 2015, 2., bővített kiadás, 115–139, 190–280, 377–416, 435–477; FILA BÉLA: Krisztus misztériuma, PPKE Hittudományi Kar, Budapest, 1992, 158–167, 199–204.

Ajánlott irodalom: A Katolikus Egyház Katekizmusa (KEK), Szent István Társulat, Budapest, 2013; FILA BÉLA: Dogmatikai előadások, 4. kötet, Krisztus misztériuma, PPKE Hittudományi Kar, Budapest, 1992; KASPER, WALTER: Jézus a Krisztus, Vigilia, Budapest, 1996; MÜLLER, GERHARD LUDWIG: Katolikus dogmatika a teológia tanulmányozásához és alkalmazásához, Kairosz, Budapest, 2007; SCHÜTZ ANTAL: Dogmatika. A katolikus hitigazságok rendszere, 1. kötet, Pax, Esztergom, 2008; TAKÁCS JÓZSEF: Dogmatika, Örökmécs, Bátonyterenye, 2005.

DOGMATIKA H/II.: KRISZTOLÓGIA DOGMATIKA RI/II.: KRISZTOLÓGIA

HDO2/E, RIDO2/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Tóth Beáta

Tanegységi előfeltétel: Fundamentális teológia: A Krisztus-esemény (BAFU1/E); Fundamentális teológia: A kinyilatkoztatás és a hit (BAFU2/E); Filozófia: Metafizika I. (BAMF1/E) és Filozófiatörténet II. (BAFT2/E)

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókat a Jézus Krisztus személyére és megváltó művére vonatkozó dogmatikai kérdések történeti és kortárs teológiai megközelítéseivel. A krisztológiai alapfogalmak, a személyi egység kérdésének értelmezése és kifejtése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a krisztológia alapvető kérdéseinek történeti és jelenkori teológiai vonatkozásait. Képes a Jézus Krisztusra vonatkozó egyházhi hit továbbadására. Elkötelezett abban, hogy Krisztus tanítványaként tanítson másokat.

Tematika: Jézus Krisztus személye a Szentírás tanúsága alapján. A krisztológia történeti fejlődése. A krisztológia alapfogalmai. Jézus Krisztus embersége és istensége a mai teológia tükrében. Különböző krisztológiai megközelítések.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: KERESZTY RÓKUS – PUSKÁS ATTILA: Jézus Krisztus, Szent István Társulat, Budapest, 2015.

DOGMATIKA II.: TEREMTŐ ÉS TEREMTMÉNYE
DOGMATIKA H/III.: TEREMTŐ ÉS TEREMTMÉNYE
DOGMATIKA RI/III.: TEREMTŐ ÉS TEREMTMÉNYE

▼

BADO2.1/E, HDO3/E, RIDO3.1/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3, ILLETVE 4 KREDIT

Előadó: Dr. Tóth Beáta

A tanegység célja: Bemutatni a semmiből való teremtés tanításának teológiai jelentőségét és a fenntartás, gondviselés, együttműködés tanítását. Ismertetni a teológiai antropológia alapjait, és az angyalokról és a gonosz hatalom valóságáról szóló tanítás lényegét.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyház Szentíráson alapuló tanítását a világ és az ember keletkezéséről. Képes az egyház tanítását összhangban látni a mai tudományos felismerésekkel és elméletekkel. Elkötelezett a teremtés védelmére, a fenntartható fejlődés szempontjainak érvényesítésére.

Tematika: A bibliai teremtéstan jellemzői. A teremtéstan a teológiatörténetben. Az ember teremtése, természete, méltósága. A teremtéstan és a mai tudományos világkép. Az angyalok szerepe az üdvtörténetben. A gonosz hatalom valósága.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: PUSKÁS ATTILA: A teremtés teológiája, Szent István Társulat, Budapest, 2006.

DOGMATIKA IV.: SZENTSÉGTAN

▼

MTDO5N, BADO4N, HDO4N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Gérecz Imre OSB

A tanegység célja: Megismertetni a szentségek misztériumát mint Isten kegyelmének látható és hatékony jeleit. Bemutatni a szentségeket működésükben és felépítésükben.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katolikus szentségtan alapjait, fejlődési állomásait, teológiai háttérét. Képes felismerni a szentségek helyét és szerepét az egyház életében és tevékenységében. Elkötelezett abban, hogy az egyház szentségi gyakorlatát helyesen értelmezze és kibontsa.

Tematika: 1. A szentségek helye a teológiában. 2. A szentségek és a liturgia. 3. Az egyház és a szentségek. 4. A keresztség szentségének rendelése és jellege. 5. A keresztség hatékonysága. 6. A keresztség felvevője. 7. A keresztség érvényessége. 8. A bérmálás szentségi jellege és hatásai. 9. A bűnbocsánat szentsége. 10. Az eucharisztia mint áldozat. 11. Jézus jelenléte az eucharishtiában. 12. A betegek kenete. 13. Az egyházi rend szentsége. 14. A házasság szentsége.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: CSERHÁTI JÓZSEF: Az egyház és szentségei. A liturgikus reform teológiai alapjai, Szent István Társulat, Budapest, 1972; ELŐD ISTVÁN: Katolikus dogmatika, Szent István Társulat, Budapest, 1983; Nocke, FRANZ-JOSEF: Általános szentségtan, in Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, 2. kötet, Vigilia, Budapest, 1997, 195–233; NOCKE, FRANZ-JOSEF: Részletes szentségtan, in Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, 2. kötet, Vigilia, Budapest, 1997, 235–396.

Ajánlott irodalom: AQUINÓI SZENT TAMÁS: Summa Theologiae, Illa Pars, q. 60–90; és Supplementum, q. 1–68; REVEL, JEAN-PHILIPPE: Traité des sacrements, I. 1., Cerf, Paris, 2004; FINKENZELLER, JOSEF: Die Lehre von den Sakramenten im allgemeinen. Von der Schrift bis zur Scholastik. Handbuch der Dogmengeschichte, IV/1a, Herder, Freiburg i. Br., 1980; FINKENZELLER, JOSEF: Die Lehre von den Sakramenten im allgemeinen. Von der Reformation bis zur Gegenwart. Handbuch der Dogmengeschichte, IV/1b, Herder, Freiburg i. Br., 1981.

DOGMATIKA IV.: SZENTSÉGTAN

HDO4/E, RIDO4/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Szabó Bertalan OP

Tanegységi előfeltétel: Fundamentális teológia: A kinyilatkoztatás és a hit (BAFU2/E); Filozófia: Metafizika I. (BAMF1/E) és Filozófiatörténet II. (BAFT2/E)

A tanegység célja: Megismertetni a szentségek misztériumát mint Isten kegyelmének látható és hatékony jeleit. Bemutatni a szentségeket működésükben és felépítésükben.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katolikus szentségtan alapjait, fejlődési állomásait, teológiai háttérét. Képes felismerni a szentségek helyét és szerepét az egyház életében és tevékenységében. Elkötelezett abban, hogy az egyház szentségi gyakorlatát helyesen értelmezze és kibontsa.

Tematika: A szentségek helye a teológiában. A szentségek és a liturgia. Az egyház és a szentségek. A keresztség rendelése. A keresztség hatékonysága. A keresztség felvevője. A keresztség érvényessége. A bérmálás szentségi jellege és hatásai. A bűnbocsánat szentsége. Az eucharisztia mint áldozat. Jézus jelenléte az eucharishtiában. A betegek kenete. Az egyházi rend szentsége. A házasság szentsége.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: CSERHÁTI JÓZSEF: Az egyház és szentségei. A liturgikus reform teológiai alapjai, Szent István Társulat, Budapest, 1972; ELŐD ISTVÁN: Katolikus dogmatika, Szent István Társulat, Budapest, 1983; Nocke, FRANZ-JOSEF: Általános szentségtan, in Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, 2. kötet, Vigilia, Budapest, 1997, 195–233; NOCKE, FRANZ-JOSEF: Részletes szentségtan, in Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, 2. kötet, Vigilia, Budapest, 1997, 235–396.

Ajánlott irodalom: AQUINÓI SZENT TAMÁS: Summa Theologiae, Illa Pars, q. 60–90; és Supplementum, q. 1–68; REVEL, JEAN-PHILIPPE: Traité des sacrements, I. 1., Cerf, Paris, 2004; FINKENZELLER, JOSEF: Die Lehre von den Sakramenten im allgemeinen. Von der Schrift bis zur Scholastik. Handbuch der Dogmengeschichte, IV/1a, Herder, Freiburg i. Br., 1980; FINKENZELLER, JOSEF: Die Lehre von den Sakramenten im allgemeinen. Von der Reformation bis zur Gegenwart. Handbuch der Dogmengeschichte, IV/1b, Herder, Freiburg i. Br., 1981.

DOGMATIKA V.: KEGYELEMTAN

MTDO4N, HDO5N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Tóth Beáta

Tanegységi előfeltétel: Dogmatika I–IV. (MTDO1–3N, MTDO5N, HDO1–4N)

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókkal a kegyelemről szóló tanítás bibliai alapjait, teológiatörténetét és szisztematikus teológiai témáit, mai kérdéseit.

A hallgatók fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katolikus kegyelemtan főbb kérdéseit és az arra vonatkozó hittételeket. Képes megfelelően alkalmazni a kegyelemtanban felmerülő kérdéseket a teológia és a hitélet különféle területein. Elkötelezett abban, hogy az egyház tanítása szerint értelmezze és tanítsa a kegyelem titkát.

Tematika: A Szentírás tanúsága a kegyelemről. A kegyelemtan dogmatörténeti kibontakozása. Természet és természetfeletti viszonya. Isten egyetemes üdvözítő akarata. Előrerendelés és elvetés. Kegyelem és szabadság. Az eredeti és az áteredő bűn. Az eredeti igazság és szentség állapota. A megigazulás. Az istengyermekség kegyelme. Az aktuális kegyelem. A kegyelem tapasztalata.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: PUSKÁS ATTILA: A kegyelem teológiája, Szent István Társulat, Budapest, 2007.

DOGMATIKA V.: KEGYELEMTAN

HDO5/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Szabó Bertalan OP

Tanegységi előfeltétel: Filozófiatörténet I–II. (BAFT1–2/E); Filozófia: Metafizika I. (BAMF1/E); Fundamentális teológia: A kinyilatkoztatás és a hit (BAFU2/E)

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókkal a kegyelem misztériumát.

A hallgatók fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katolikus kegyelemtan főbb kérdéseit és az arra vonatkozó hittételeket. Képes megfelelően alkalmazni a kegyelemtanban felmerülő kérdéseket a teológia és a hitélet különféle területein. Elkötelezett abban, hogy az egyház tanítása szerint értelmezze és tanítsa a kegyelem titkát.

Tematika: Bevezetés. Mihez szükséges a kegyelem? A kegyelem és a természet kapcsolata. A bűn és a kegyelem. A kegyelemtan bibliai alapjai. A kegyelemtan története. A kegyelem teológiai meghatározása. A kegyelem fajtái. Az ember felkészülése a kegyelemre. A kegyelem és a szabadság. A kegyelmi élet. A megigazulás. Az érdem teológiája. Összegzés.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: ELŐD ISTVÁN: Katolikus Dogmatika, Szent István Társulat, Budapest, 1983, 4. főrész: Kegyelemtan, 357–451; FILA BÉLA: Dogmatikai előadások, 5. kötet, Krisztus kegyelme, PPKE Hittudományi Kar, Budapest, 1991; PUSKÁS ATTILA: A kegyelem teológiája, Szent István Társulat, Budapest, 2007.

Ajánlott irodalom: AQUINÓI SZENT TAMÁS: A Teológia Foglalata, 2/1. rész, Gede Testvérek, Budapest, 2002, 109–114. kérdés; SCHÜTZ ANTAL: Dogmatika, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1937, 97–235; SZABÓ BERTALAN: A kegyelem Aquinói Szent Tamás teológiájában, Tanítvány 15 (2010/2) 3–19.

DOGMATIKA VI.: ESZKATOLÓGIA, MARIOLÓGIA

MTDO6.1N, HDO6N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Tóth Beáta

Tanegységi előfeltétel: Dogmatika I–IV. (MTDO1–3N, MTDO5N, HDO1–4N)

A tanegység célja: Az egyén és a világ végső sorsának kérdései (halál, ítélet, feltámadás, örök élet) történeti és kortárs teológiai összefüggéseinek áttekintése, a hallgató felkészítése az ebben a témakörben való önálló tájékozódásra, kutatásra. A Máriáról szóló dogmák kifejtése, történeti és kortárs vonatkozásai.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyház misztériumának jellegzetességeit és Mária szerepét az üdvtörténetben. Önálló tájékozódásra és ítéletalkotásra képes az egyház tanítása tükrében. Elkötelezett abban, hogy kreatívan alkalmazza a tanultakat az egyház szolgálatában.

Tematika: 1. Bevezetés. Eszkatológia az Ószövetségben. 2. Eszkatológia az Újszövetségben. 3. Az ókori egyház eszkatológiájának alapvonásai. 4. Középkori eszkatológiák. 5. A halál teológiája és a különítmény. 6. A menny. 7. A halál utáni tisztulás. 8. Az örök elkárhozás. 9. A holtak feltámadása és a világ megítélése. 10. Mária alakja az Újszövetségben. 11. Istenszülő. 12. Mindig szűz. 13. Az áteredő büntől megőrzött. 14. A mennybe fölvev.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: ZIEGENAUS, ANTON: A teremtés jövője Istenben, Szent István Társulat, Budapest, 2008; MÜLLER, ALOIS – SATTLER, DOROTHEA: Mariológia, in Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, 2. kötet, Vigilia, Budapest, 2002, 161–194; SCHEFFCZYK, LEO – ZIEGENAUS, ANTON: Mária az üdvtörténetben. Mariológia, Szent István Társulat, Budapest, 2004.

DOGMATIKA VI.: ESZKATOLÓGIA

HDO6/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Tóth Beáta

A tanegység célja: Az egyén és a világ végső sorsának kérdései (halál, ítélet, feltámadás, örök élet) történeti és kortárs teológiai összefüggéseinek áttekintése, a hallgató felkészítése az ebben a témakörben való önálló tájékozódásra, kutatásra.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az eszkatológia fő kérdéseit. Önálló tájékozódásra és ítéletalkotásra képes az egyház tanítása tükrében. Elkötelezett abban, hogy kreatívan alkalmazza a tanultakat az egyház szolgálatában.

Tematika: Eszkatológia az Ószövetségben. Eszkatológia az Újszövetségben. A halál teológiája és a különítelet. A menny. A halál utáni tisztulás. Az örök elkárhozás. A holtak feltámadása és a világ megítélése.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: ZIEGENAUS, ANTON: A teremtés jövője Istenben, Szent István Társulat, Budapest., 2008.

DOGMATIKA SZEMINÁRIUM I.

MTDOSZ1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Tóth Beáta

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókkal az egy Isten misztériumát a Summa Theologiae „De Deo uno” fejezete alapján.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az Isten felé vezető öt utat és az isteni tökéletességeket. Képes felismerni az istentan teológiai és filozófiai háttérét. Elkötelezett abban, hogy Isten misztériumát az Egyház teológiai hagyománya alapján közelítse meg.

Tematika: Az öt út. Isten egyszerűsége. Isten tökéletessége. Isten jósága. Isten végtelensége. Isten immanenciája és transzcendenciája. Isten változtathatlansága. Isten örökkévalósága. Isten egysége. Isten megismerése. Isten nevei. Isten szeretete. Isten igazságossága és irgalmassága. Isten boldogsága.

Követelmény: A szöveg olvasása, az órákon való aktív részvétel és a megadott feladatok elvégzése. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: AQUINÓI SZENT TAMÁS: Summa Theologiae. Prima Pars – A Teológia Foglalata, Első Rész, I/1–2, Telosz, Budapest, 1994.

DOGMATIKA SZEMINÁRIUM II.

MTDOSZ2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Szabó Bertalan OP

A tanegység célja: Megismertetni részletesen a bűnbocsánat szentségét, bemutatni annak kialakulását és kifejteti e szentség teológiáját.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a bűnbocsánat történetét, valamint a kiengesztelődés szentségi jellegét, folyamatát. Képes felismerni a bűnbocsánat lényegét a teológia tükrében. Elkötelezett abban, hogy a bűnbocsánatot olyan szentségként értelmezze, amely kiengesztel Istennel és az egyházzal.

Tematika: A bűnbocsánat bibliai alapjai. A nyilvános vezekléstől a gyónásig. A középkori teológia tanítása. A bűnbocsánat szentsége a trentói zsinaton. A 20. századi viták. A szentség elemei. A res et sacramentum kérdése. A szentség gyümölcse. A kiengesztelődés ekkológiái vonatkozásai. A kiengesztelődés a többi szentségben. A kiengesztelődés és a közösség. Néhány aktuális kérdés.

Követelmény: A félév során elkészítendő szemináriumi dolgozat. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: II. JÁNOS PÁL: Reconciliatio et paenitentia apostoli buzdítás a kiengesztelődésről és a bűnbánatról a mai Egyház küldetésében (1984), in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 1. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 325–377; ALSZEGHY ZOLTÁN: A gyónás, Teológiai Kiskönyvtár 3/7., k. n., Róma, 1978; ELŐD ISTVÁN: Katolikus dogmatika, Szent István Társulat, Budapest, 1978, 575–596.

Ajánlott irodalom: GÁNÓCZY SÁNDOR: Bevezetés a katolikus szentségtanba, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2006, 181–197; SCHÜTZ ANTAL: Dogmatika, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1937, VII/5: A töredelem szentsége, 528–576; SZABÓ BERTALAN: A szentségi kiengesztelődés és egyháztani vonatkozásai, Tanítvány 14 (2009/2) 3–14.

DOGMATÖRTÉNET SZEMINÁRIUM I.

MTDOTSZ1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Tóth Beáta

A tanegység célja: Szent Ágoston A Szentháromságról című művének elemző olvasása, a szentháromságtani kérdések megvizsgálása. A mű történeti összefüggéseinek vizsgálata. Ágoston „pszichológiai” szentháromsági analógiájának elemzése. A mű főbb dogmatikai kérdéseinek vizsgálata.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri Szent Ágoston A Szentháromságról című művének tartalmát. Képes a mű adott szakaszainak elemző bemutatására, szóbeli prezentáció készítésére és beszélgetés koordinálására. Elkötelezett abban, hogy a megismert hitigazságok fényében a keresztény remény képviselőjeként éljen.

Tematika: 1. Szent Ágoston művének bemutatása. 2. Szent Ágoston: A Szentháromságról, I. könyv. 3. V. könyv. 4. VI. könyv. 5. VII. könyv. 6. VIII. könyv. 7. IX. könyv. 8. X. könyv. 9. XI. könyv. 10. XII. könyv. 11. XIII. könyv. 12. XIV. könyv. 13. XV. könyv.

Követelmény: A szöveg olvasása, minden óra elején zárthelyi dolgozat írása a megadott szövegrészből, a szöveghez kapcsolódó referátum tartása és beszélgetés vezetése. Ezek alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: SZENT ÁGOSTON: A Szentháromságról, Ókeresztény Írók 10., Szent István Társulat, Budapest, 1985.

DOGMATÖRTÉNET SZEMINÁRIUM II.

MTDOTSZ2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Deák Hedvig OP

A tanegység célja: Szent Ágoston De Trinitate című művének folytatásaként a szeminárium célja, hogy konkrét példán szemléltesse a dogma történetét: bemutassa a Szentháromság titkára vonatkozó másik nagyhatású rendszerező-spekulatív művet, Aquinói Szent Tamás szentháromságtanát a Summa theologiae-ban.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a kiadott irodalom tartalmát. Képes a mű adott szakaszainak elemző bemutatására, szóbeli prezentáció készítésére és beszélgetés koordinálására. Elkötelezetten törekszik az igazság mind mélyebb megismerésére.

Tematika: Aquinói Szent Tamás: A teológia foglalata, 1. rész, Gede Testvérek, Budapest, 2002, la qq. 27–39. feldolgozása. Az eredés fogalma. A reláció. Az isteni személy. A több isteni személy. A szám a Szentháromságban. A szentháromságos küldések.

Követelmények: Minden órára a kiadott szövegrészből összefoglaló írása, továbbá legalább egy alkalommal a diszkusszió vezetése. A félév végén gyakorlati jegy.

Irodalom: AQUINÓI SZENT TAMÁS: A teológia foglalata, 1. rész, Gede Testvérek, Budapest, 2002; EMERY, GILLES: Trinity, Church and the Human Person, Sapientia Press, Naples, 2007; EMERY, GILLES: Trinity in Aquinas, Sapientia Press, Ypsilanti, 2003; EMERY, GILLES: La théologie trinitaire de Saint Thomas d'Aquin, Cerf, Paris, 2004.

AZ EGYHÁZ TÁRSADALMI TANÍTÁSA I.

KGETT1 – ESTI, II. FÉLÉV, 5 KREDIT

Előadó: Dr. Kék Emerencia

A tanegység célja: Megismertetni a katolikus egyház tanítását a társadalmi folyamatokról, jelenségekről és törvényszerűségekről, illetve az ezekkel kapcsolatos erkölcsi állásfoglalásokról.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a kinyilatkoztatás, illetve katolikus egyház hivatalos dokumentumai alapján a társadalometika alapelveit. Képes felismerni az alapelvek közötti összefüggéseket és azok szerepét az egyházban és a társadalomban. Elkötelezett abban, hogy az alapelvek érvényre jussanak az egyház társadalomban végzett mindennapi szolgálatában.

Tematika: Az egyház társadalmi tanítása (ETT) mint hermeneutikus, normatív és cselekvésre irányuló tudomány. Az ETT helye a teológiában. Az ETT antropológiai alapjai. Az ETT bibliai alapjai. Az ETT az egyházatyák tanításában. Az ETT alapelvei: az emberi személy méltósága, szolidaritás, szubszidiaritás, közjó, fenntartható fejlődés.

Követelmény: A félév során két zárthelyi dolgozat. A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: TOMKA MIKLÓS – GOJÁK JÁNOS (szerk.): Az egyház társadalmi tanítása. Dokumentumok, Szent István Társulat, Budapest, 1993; ANZENBACHER, ARNO: Keresztény társadalometika, Szent István Társulat, Budapest, 2001; IGAZSÁGOSSÁG ÉS BÉKE PÁPAI TANÁCSA: Az Egyház társadalmi tanításának kompendiuma, Szent István Társulat, Budapest, 2007.

Ajánlott irodalom: VIRT LÁSZLÓ: Katolikus társadalmi alapértékek. Rendszerező szociálteológia, Márton Áron, Budapest 1999; MUZSLAY ISTVÁN: Az egyház szociális tanítása, Márton Áron, Budapest, 1997; HÖFFNER, JOSEPH: Keresztény társadalmi tanítás, Szent István Társulat, Budapest 2002; BERAN FERENC – LENHARDT VILMOS: Az egyház társadalmi tanítása, Szent István Társulat, Budapest, 2005.

EGYHÁZJOG I.: BEVEZETÉS, ÁLTALÁNOS NORMÁK

MTEJ1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Orosz Lóránt OFM

A tanegység célja: A kánoni jogalkotás és jogalkalmazás alapelveinek és fogalmainak bemutatása az Egyházi Törvénykönyv első könyvén keresztül. A kánonjog egyházban betöltött szerepének és a szent tudományok között elfoglalt helyének bemutatása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a kánonjog és a teológia viszonyát, a kánonjog történetét be tudja illeszteni az egyház történetébe. Ismeri a krisztushívők, ezen belül a klerikusok és a laikusok alapvető kötelességeit és jogait. Ismeri az egyház hierarchikus struktúráját. Képes megfelelő módon kifejteni saját maga és a krisztushívők számára a kötelességek és a jogok rendszerét, valamint eligazodik az egyház hierarchikus struktúrájában. Elkötelezetten tudja teljesíteni kötelességeit és élni jogaival, valamint innovatív módon tartalommal tudja megtölteni azt az egyházi hivatalt vagy feladatkört, amelyre kiválasztást vagy meghívást nyer.

Tematika: 1. A kánonjog tudománya. 2. A jogi jelenség alapjai az egyházban. 3–4. Történeti áttekintés. 5. A CIC hatályossági köre. 6. A törvény és a jogszokás. 7. Az általános határozat. 8. Az egyedi közigazgatási intézkedések (egyedi határozat és a parancs, leirat, kiváltság, felmentés) és az autonóm belső szabályok. 9. Természetes és jogi személyek. 10. A jogcselekmények. 11. A kormányzati hatalom. 12. Az egyházi hivatal. 13. Az idő hatása a jogviszonyokra.

Követelmény: A félév során két zárthelyi dolgozat. A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: ERDŐ PÉTER: Egyházjog, Szent István Társulat, Budapest, 2014, 85–203; Az egyházi törvénykönyv. A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal, Szent István Társulat, Budapest, 2015; ŐRSY LÁSZLÓ: Egyházjog és teológia, kézirat.

Ajánlott irodalom: BÁNK JÓZSEF: Kánoni jog, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1960–1963 (az 1917-es CIC jogához); BÓNIS GYÖRGY: A jogtudó értelmiség a középkori Nyugat- és Közép-Európában, Akadémiai Kiadó, Budapest 1972; ERDŐ PÉTER: Az egyházjog teológiája. Intézménytörténeti megközelítésben, Szent István Társulat, Budapest, 1995; SZUROMI SZABOLCS ANZELM: Egyházi intézménytörténet, Szent István Társulat, Budapest, 2003; UJHÁZI LÓRÁND: Törvénytárgyalás az Egyházban, Iustum Aequum Salutare 5 (2009/3) 75–107.

EGYHÁZJOG I.: ALKOTMÁNYJOG

BAEJ1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Orosz Lóránt OFM

A tanegység célja: Az egyházjog és a teológia kapcsolatának tisztázása, valamint a kánonjogtörténet összefoglalása. A kánoni törvényre vonatkozó ismeretek átisméltése után a krisztushívők alapvető jogainak és kötelességeinek, valamint az egyház hierarchikus felépítésének megismertetése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a kánonjog és a teológia viszonyát, a kánonjog történetét be tudja illeszteni az egyház történetébe. Ismeri a krisztushívők, ezen belül a klerikusok és a laikusok alapvető kötelességeit és jogait. Ismeri az egyház hierarchikus struktúráját. Képes megfelelő módon kifejteni saját maga és a krisztushívők számára a kötelességek és a jogok rendszerét, valamint eligazodik az egyház hierarchikus struktúrájában. Elkötelezetten tudja teljesíteni kötelességeit és élni jogaival, valamint innovatív módon tartalommal tudja megtölteni azt az egyházi hivatalt vagy feladatkört, amelyre kiválasztást vagy meghívást nyer.

Tematika: 1. A kánonjog és a teológia. 2. A kánonjog története. 3. Az egyházi törvény és magyarázata, valamint a jogszokás. 4. Természetes és a jogi személyek, valamint a jogcselekmények. 5. A krisztushívők, valamint a világiak kötelességei és jogai. 6. A klerikusok kötelességei és jogai. 7. A megszentelt életet élők kötelességei és jogai. 8. Az egyház legfőbb hatósága: a római pápa. 9. A római kúria és a pápai követek. 10. A részegyházak és csoportjaik. 11. A püspökök és a püspöki konferenciák. 12. Tanácsadó testületek az egyházmegyében. 13. A plébánia.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: Az egyházi törvénykönyv. A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal, Szent István Társulat, Budapest, 2015; OROSZ ANDRÁS LÓRÁNT OFM: Isten Népe. A Krisztushívők és az Egyház hierarchikus felépítése. CIC 204-572. kánonok, jegyzet, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest, 2013.

Ajánlott irodalom: ERDŐ PÉTER: Az egyházjog teológiája intézménytörténeti megközelítésben, Szent István Társulat, Budapest, 1995; KUMINETZ GÉZA: A klerikusi hovatartozás, vagyis az inkardinációra vonatkozó jogalkotás az Egyházi Törvénykönyvben, Kánonjog 9 (2007/1–2) 27–50; NAVARRO, LUIS: A hívők társulási joga, Kánonjog 4 (2002/1–2) 49–62; SZABÓ PÉTER: A pápai hivatal betöltésére vonatkozó szabályrend fejlődése és mai állása. I. A pápaválasztás történeti rendjének fejlődése, Kánonjog 5 (2003/1–2) 37–50; SZUROMI SZABOLCS ANZELM: A világiak szerepe az egyház lelkipásztori tevékenységében, Vigilia, Budapest, 2003.

EGYHÁZJOG II.: HÁZASSÁGJOG

BAEJ2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Orosz Lóránt OFM

A tanegység célja: A házasság bemutatása az egyház jogrendjében. Bemutatni azokat a körülményeket, személyi tulajdonságokat, amelyek szükségesek az érvényes házasság megkötéséhez. Az egyház családról alkotott felfogásának vázolása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyház gondolkodását a házasság intézményéről és a házasság egyházjogi kérdéseit. Képes a család és a házasság egyházi gondolkodásban betöltött szerepét és annak jogi szabályozását egységben szemlélni, a házasság érvényességének és semmisségének szempontjait világosan megfogalmazni. Elkötelezett a család és a házasság értékének felmutatása mellett.

Tematika: 1. A házasság intézménye a katolikus egyház jogrendjében. 2. Lelkipásztori gondoskodás és a házasság megkötését megelőző teendők. 3. Az érvénytelenítő akadályok általában. 4. Az egyes érvénytelenítő akadályok. 5. A házassági beleegyezés. 6. A házasság megkötésének formája. 7. Házasság megkötésének helye és ideje, anyakönyvezése. 8. Vegyes házasságok és a titkos házasságkötés. 9. A házasság jogkövetkezményei. 10. A házastársak különválása. 11. A házasság érvényesítése. 12. A házasság semmisségének kimondása. 13. A család helye és szerepe a katolikus egyház jogrendjében.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: Az egyházi törvénykönyv. A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal, Szent István Társulat, Budapest, 2015; OROSZ ANDRÁS LÓRÁNT OFM: Házasságjog. Bevezetés, jegyzet, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest, 2014.

Ajánlott irodalom: CSORDÁS EÖRS: Házassági perek. Gyakorlati eljárás, Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest, 2002; ERDŐ PÉTER: A házasság kánonjogi arculata a történelemben, Kánonjog 2 (2000/1–2) 27–45; KUMINETZ GÉZA: Katolikus házasságjog, Szent István Társulat, Budapest, 2002; ÚJHÁZI LÓRÁND: A házassági beleegyezéshez szükséges értelmi képesség a Katolikus Egyház hatályos jogi szabályozása szerint, Sapientiana 5 (2012/1) 63–83; SZABÓ PÉTER: A keleti vegyesházasságok törvényes formái (CIC 1127.k.1.§). A hatályos latin normatíva ökumenikus vetületei, Kánonjog 2 (2000/1–2) 47–60.

EGYHÁZJOG IV.: TANÍTÓI FELADAT ÉS SZENTSÉGI JOG

MTEJ4N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Orosz Lóránt OFM

A tanegység célja: A szentségekről eddig tanult dogmatikai, pasztorális stb. ismeretek egységes jogi keretbe illesztése, a szentségjog elsajátítása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szentségjogot, valamint annak és a szentségek teológiájának viszonyát. Képes a szentségjogot a kánonjog szabályainak és pasztorális szempontjainak együttes szem előtt tartásával alkalmazni. A szentségjogot tudja alkalmazni és a hitoktatásban elkötelezetten oktatni, valamint alkalmazni abban az egyházi hivatalban vagy feladatkörben, amelyre kiválasztást vagy meghívást nyer.

Tematika: 1. A tanítóhivatal. 2. Az isteni ige szolgálata. 3. Az egyház missziós tevékenysége. 4. A katolikus nevelés. 5. A tömegtájékoztatási eszközök, különösen a könyvek. 6. A hitvallás és a hűségeskü. 7–8. Általános bevezetés a szentségi joghoz. 9. A keresztség. 10. A bérmálás. 11. Az eucharisztia. 12. A bűnbánat szentsége és a betegek kenete. 13. Az egyházi rend.

Követelmény: A félév során két zárthelyi dolgozat. A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: ERDŐ PÉTER: Egyházjog, Szent István Társulat, Budapest, 2014; Az egyházi törvénykönyv. A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal, Szent István Társulat, Budapest, 2015.

Ajánlott irodalom: A búcsúk kézikönyve. Szabályok és búcsúengedélyek, Szent István Társulat, Budapest, 2000; GÖMBÖS ERZSÉBET: A rendes egyetemes tanítóhivatal és az infallibilitás, Kánonjog 6 (2004/1–2) 83–100; KEPPINGER BOGLÁRKA: A katekumenátus szabályozása az egyetemes, valamint a magyarországi részleges egyházjogban, Kánonjog 10 (2008/1–2) 81–89; KUMINETZ GÉZA: A kiengesztelődés szentségei: a gyónás és a betegek kenete, Szent István Társulat, Budapest, 2008; Világi Lelkipásztori Kisegítők Kézikönyve, Szent István Társulat, Budapest, 2003; Egyházi megnyilatkozások a médiáról: Inter mirifica – Communio et progressio – Aetatis novae, Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Tömegkommunikációs Irodája és a Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége, Budapest, 1997.

EGYHÁZTÖRTÉNELEM I.

MTET1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Tömördi Viktor OFM

A tanegység célja: Megismertetni Jézus születésének meghatározó idejét és helyét. Bemutatni a kinyilatkoztatás és az emberi gondolkodás kapcsolatát, illetve azt, hogy a kereszténység elterjedése mennyire van összefüggésben a kor műveltségével.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a Születés idejének és helyének az időfelettségét. Képes annak bemutatására, hogy a hellén gondolkodás és a római állam hogyan gyakorolt hatást a kereszténység kialakulására. Elkötelezett az igazság keresése mellett a történelem eseményeit szemlélve.

Tematika: 1. Az ókor kulturális és vallási öröksége. 2. A születés földrajzi és szellemi terepe. 3. Az apostolok hitelesítő tevékenysége. 4. A Római Birodalom és egyház kapcsolata. 5. A kereszténység szellemi központjai: Alexandria és Karthágó. 6. A kereszténység felszínre jutása: vallásszabadság és államvallás. 7. Az egyházatyák szerepe. 8. Az első zsinatok határozatai. 9. Az egy konzuli hatalom kialakulása. 10. A barbár népek megtérítése. 11. A szerzetesség megjelenése. 12. A kereszténység felbomlása: az iszlám megjelenése. 13. A két konzuli hatalom és a ceszropapizmus jelenléte.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga (a megadott témakörök a tételek). A szóbeli vizsgát csak az a hallgató kezdheti meg, aki a kiadott évszámokat és fogalmakat ismeri.

Kötelező irodalom: SZÁNTÓ KONRÁD: Egyháztörténelem, Jel, Budapest, 2014; GÁRDONYI MÁTÉ: Bevezetés a Katolikus Egyház történetébe Jel, Budapest, 2012; PIERRARD, PIERRE: A Katolikus egyház története, Agapé, Szeged, 1994; DEÁK HEDVIG: Egyháztörténelem, jegyzet.

Ajánlott irodalom: TÖRÖK JÓZSEF: Egyetemes egyháztörténelem, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999; SZÁNTÓ KONRÁD: A katolikus egyház története, 1. kötet, A katolikus egyház története alapításától a reformációig, Ecclesia, Budapest, 1987; ANGEDENT, ARNOLD: A kora középkor, Szent István Társulat, Budapest, 2008.

EGYHÁZTÖRTÉNELEM II.

MTET2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Tömördi Viktor OFM

A tanegység célja: Megismertetni a keresztény Európa történetét. Bemutatni az ókeresztény teológia hatását a „barbár Európa” keresztényi gondolkodásának megszületésében, valamint az állam és az egyház kapcsolatát az egységes keresztény Európában.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a kereszténység megjelenésének fő eseményeit az újonnan születendő európai államokban. Képes arra, hogy felismerje és bemutassa a teológia és az egyház hatását az új Európa szellemi műveltségére. Képes átlátni a keresztény állam és az egyház kapcsolati rendszerét. Elkötelezett az egyháztörténelem megismerése iránt.

Tematika: 1. A „sötét század” Európája a 10. században. 2. A „Filioque vita”: az első szakadás az egyetemes egyházban. 3. A cluny-i szellemiség hatása az egyház életére. 4. Az investitúrajog gyakorlása: pápa és császár kapcsolati rendszere. 5. A bűnbocsánat és a zarándoklat: Szentföld és a keresztes háborúk. 6. A szegénység mint eszméirányzat és szerzetesség a 12–13. században. 7. A „szentek százada” a 13. század. 8. A katedrálisépítészet és a teológia kapcsolata. 9. Universitas; Párizs és Oxford. 10. Pápa vagy zsinat: a konciliarizmus. 11. Az ortodoxia és az unió a keleti kereszténységben. 12. A kereszténység felvétele: a magyar egyház születése. 13. Az Anjou-kor és a Hunyadi-kor egyházpolitikája.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga (a megadott témakörök a tételek). A szóbeli vizsgát csak az a hallgató kezdheti meg, aki a kiadott évszámokat és fogalmakat ismeri.

Kötelező irodalom: SZÁNTÓ KONRÁD: Egyháztörténelem, Jel, Budapest, 2014; GÁRDONYI MÁTÉ: Bevezetés a Katolikus Egyház történetébe Jel, Budapest, 2012; PIERRARD, PIERRE: A Katolikus egyház története, Agapé, Szeged, 1994; DEÁK HEDVIG: Egyháztörténelem, jegyzet; SZILAS LÁSZLÓ: Kis magyar egyháztörténet, k. n., Róma, 1982.

Ajánlott irodalom: TÖRÖK JÓZSEF: Egyetemes egyháztörténelem, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999; SZÁNTÓ KONRÁD: A katolikus egyház története, 1. kötet, A katolikus egyház története alapításától a reformációig, Ecclesia, Budapest, 1987; ANGEDENT, ARNOLD: A kora középkor, Szent István Társulat, Budapest, 2008; MEYERDORFF, JOHN – PAPADAKIS, ARISTEIDES: A keresztény Kelet, Bizantinológiai Intézeti Alapítvány, Budapest, 2002; DUBY, GEORGES: A katedrálisok kora, Gondolat, Budapest, 1984; SOUTHERN, RICHARD WILLIAM: A nyugati társadalom és egyház a középkorban, Gondolat, Budapest, 1987; MAALOUF, AMIN: A keresztes háborúk arab szemmel, Európa, Budapest, 2015.

EGYHÁZTÖRTÉNELEM III.

MTET3N– NAPPALI , I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Tömördi Viktor OFM

A tanegység célja: Megismertetni az egyház és a hitújítók kapcsolatát, a római katolikus egyház megújulását, valamint az újkor kihívásainak és a hivatalos keresztény tanításnak a viszonyát.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a kihívásokra adott történelmi válaszokat. Képes felismerni a történelemben a megújuló és újabb keresztény állásfoglalásokat. Képes átlátni az adott történelmi kor szellemi viharainak konkrét megnyilvánulásait. Elkötelezett saját kora eseményeinek keresztény nézőpontú értékelése iránt, és kész annak kihívásait vállalni.

Tematika: 1. A reneszánsz és a humanizmus hatása az egyház életére. 2. A római katolikus egyház és a felekezetté válás folyamata. 3. Az egyház megújulása a trentói zsinat hatására. 4. A római katolikus egyház kapcsolata a felfedezett Újvilággal. 5. A vallásháborúk az Újkorban. 6. Hogyan alakul az új papi eszmény megvalósulása a 17. században? 7. A felvilágosodás hatása az egyház működésére. 8. Voltaire százada és hatása. 9. A francia forradalom és az egyház fennmaradásának küzdelme. 10. A magyar egyház és a reformáció elterjedése a 16. században. 11. A vallási megújulás és a barokk kapcsolata a magyar egyház életében. 12. A jozefinizmus hatása a magyar egyház működésére. 13. A rítusviták a világegyházban.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga (nappali tagozaton a tizenhárom, esti tagozaton a tíz témakör a tételsor). A szóbeli vizsgát csak az a hallgató kezdheti meg, aki a kiadott évszámokat és fogalmakat ismeri.

Kötelező irodalom: SZILAS LÁSZLÓ: Kis magyar egyháztörténet, k. n., Róma, 1982; SZÁNTÓ KONRÁD: Egyháztörténelem, Jel, Budapest, 2014; PIERRARD, PIERRE: A Katolikus egyház története, Agapé, Szeged, 1994; GÁRDONYI MÁTÉ: Bevezetés a Katolikus Egyház történetébe, Jel, Budapest, 2016; BALOGH MARGIT – GERGELY JENŐ: Egyházak az újkori Magyarországon. 1790–1992: adattár, História – MTA Történettudományi Intézete, Budapest, 1996; MARTINA, GIACOMA: La Chiesa nell'età dell'assolutismo, del liberalismo, del totalitarismo da Lutero ai nostri giorni, Morcelliana, Brescia, 1983 (fordítás kéziratban).

Ajánlott irodalom: TÖRÖK JÓZSEF: Egyetemes egyháztörténelem, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999; SZÁNTÓ KONRÁD: A katolikus egyház története, 2. kötet, A katolikus egyház története a reformációtól napjainkig, Ecclesia, Budapest, 1985; BEINERT, WOLFGANG: A kereszténység. A szabadság lélegzete, Vigilia, Budapest, 2005; HEUSSI, KARL: Az Egyháztörténet kézikönyve, Osiris, Budapest, 2000.

EGYHÁZTÖRTÉNELEM IV.

MTET4N – NAPPALI II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Tömördi Viktor OFM

A tanegység célja: Megismertetni korunk társadalmi és szellemi arculatát az egyház tanítása szerint. Foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy ez a tanítás mennyire tud elmélyülni korunk szellemi diktatúrái között. Bemutatni, hogy az állam és az egyház kapcsolata hogyan befolyásolja az egyház életét.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katolikus egyház helyzetét a különböző szellemi és fizikai diktatúrák megerősödésében. Képes átlátni a különböző korok divatos ideológiáit. Elkötelezett abban, hogy ismereteit folyamatosan gyarapítva kész legyen megalapozott választ adni az egyházat ért támadásokra.

Tematika: 1. Az egyház és a liberalizmus. 2. Az egyház és a szociális kérdés. 3. A modernizmusra keresett válaszok. 4. A római katolikus egyház és a diktatúrák kapcsolata a 20. században. 5. A magyar egyház a pozsonyi nemzeti zsinattól a polgári anyakönyvezésig. 6. A keresztényszocializmus megjelenése a magyar egyház életében. 7. A kommunista diktatúra egyházpolitikája (Sztálin és Rákosi egyházpolitikája). 8. A „vértanúk százada” (20. század). 9. Az ázsiai egyházak élete a 20. században. 10. A mexikói és a spanyol egyház „modus vivendi” megoldása. 11. A II. Vatikáni Zsinat és pápái. 12. A türelem apostola (Casaroli) és II. János Pál pápa. 13. A relativizmus diktatúrája: a pogány forradalom.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga (nappali tagozaton a tizenhárom, esti tagozaton a tíz témakör a tételsor). A szóbeli vizsgát csak az a hallgató kezdheti meg, aki a kiadott évszámokat és fogalmakat ismeri.

Kötelező irodalom: PIERRARD, PIERRE: A Katolikus egyház története, Agapé, Szeged, 1994; MÉSZÁROS ISTVÁN: ...Kimaradt tananyag..., 1–2. kötet, Márton Áron Kiadó, Budapest, 1993–1995; BALOGH MARGIT – GERGELY JENŐ: Egyházak az újkori Magyarországon. 1790–1992: adattár, História – MTA Történettudományi Intézete, Budapest, 1996; SZÁNTÓ KONRÁD:

Egyháztörténelem, Jel, Budapest, 2014; GÁRDONYI MÁTÉ: Bevezetés a Katolikus Egyház történetébe, Jel, Budapest, 2016; MARTINA, GIACOMA: La Chiesa nell'età dell'assolutismo, del liberalismo, del totalitarismo da Lutero ai nostri giorni, Morcelliana, Brescia, 1983 (fordítás kéziratban).

Ajánlott irodalom: TÖRÖK JÓZSEF: Egyetemes egyháztörténelem, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999; SZÁNTÓ KONRÁD: A katolikus egyház története, 2. kötet, A katolikus egyház története a reformációtól napjainkig, Ecclesia, Budapest, 1985; BEINERT, WOLFGANG: A kereszténység. A szabadság lélegzete, Vigilia, Budapest, 2005; CASAROLI, AGOSTINO: A türelem vértanúsága, Szent István Társulat, Budapest, 2001; RICCARDI, ANDREA: Keresztények a vértanúság századában, Új Ember, Budapest, 2002; HEUSSI, KARL: Az Egyháztörténet kézikönyve, Osiris, Budapest, 2000; SZILAS LÁSZLÓ: Kis magyar egyháztörténet, k. n., Róma, 1982.

EGYHÁZTÖRTÉNELEM I–II.

HET1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

BAET1–2N, BAET1–2/E, HET1–2/E, RIET1–2/E, KGET1 – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Tömördi Viktor OFM

A tanegység célja: Megismertetni Jézus születésének meghatározó idejét és helyét. Bemutatni a kinyilatkoztatás és az emberi gondolkodás kapcsolatát, illetve azt, hogy a kereszténység elterjedése mennyire van összefüggésben a kor műveltségével és milyen politikai következményekkel jár.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a Születés idejének és helyének az időfelettségét. A hallgató legyen képes annak bemutatására, hogy a hellén gondolkodás és a római állam hogyan gyakorol hatást a kereszténység kialakulására. A hallgató szerezzen olyan ismeretanyagot, amelyben átlátja a kereszténység meghatározó szerepét a keresztényi államberendezkedés kivitelezésében.

Tematika: 1. Az egyház születési terepe: hellén-római civilizáció és judaizmus keresztelkedésében. 2. A kereszténység terjedése: az államhatalom és az egyház kapcsolata (egyházüldözés, egy konzuli és két konzuli hatalom kialakulása). 3. Keresztény iskolák a hellén bölcsélet és a római rétor-iskolai jog tükrében. 4. Teológiai viták és az egyetemes zsinatok. 5. Az egységes kereszténység felbomlása a Földközi-tenger térségében: az iszlám megjelenése. 6. A lelki és világi hatalom megosztása: a „privilegium ottonianumtól”-tól a konkordátumig. 7. A cluny-i mozgalom hatása a független (exempt) pápaválasztásra. 8. Az egyházszakadások és az uniós törekvések a konziliarizmus szellemében. 9. A bűnbánat és a bűnbocsánat a zarándoklatok tükrében: kereszties háborúk. 10. A szerzetesség kialakulása: az egyiptomi remeteségtől a koldulórendekig. 11. A Summa Theologica és a katedrálisépítészet kölcsönhatása.

A további témakörök (nappali tagozat): 12. A középkori magyar egyháztörténet: kereszténység felvételétől az Árpád-kor végéig. 13. A középkori magyar egyháztörténet: a virágzó középkorban.

A további témakörök (esti tagozat): 12. A középkori magyar egyháztörténet: kezdetektől a reformációig.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga (nappali tagozaton a tizenhárom, esti tagozaton a tizenkettő témakör a tételsor). A szóbeli vizsgát csak az a hallgató kezdheti meg, aki a kiadott évszámokat és fogalmakat ismeri.

Kötelező irodalom: SZÁNTÓ KONRÁD: Egyháztörténelem, Jel, Budapest, 2014; GÁRDONYI MÁTÉ: Bevezetés a Katolikus Egyház történetébe Jel, Budapest, 2012; PIERRARD, PIERRE: A Katolikus egyház története, Agapé, Szeged, 1994; DEÁK HEDVIG: Egyháztörténelem, jegyzet; SZILAS LÁSZLÓ: Kis magyar egyháztörténet, k. n., Róma, 1982.

Ajánlott irodalom: TÖRÖK JÓZSEF: Egyetemes egyháztörténelem, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999; SZÁNTÓ KONRÁD: A katolikus egyház története, 1. kötet, A katolikus egyház története alapításától a reformációig, Ecclesia, Budapest, 1987; ANGEDENT, ARNOLD: A kora középkor, Szent István Társulat, Budapest, 2008.

EGYHÁZTÖRTÉNELEM III–IV.

HET2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

BAET3–4N, BAET3–4/E, HET3–4/E, RIET3–4/E, KGET2 – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Tömördi Viktor OFM

Tanegységi előfeltétel: Egyháztörténelem I–II. (HET1N)

A tanegység célja: A hallgatókkal megismertetni korunk társadalmi és szellemi arculatát az egyház tanítása szerint. Mennyire tud elmélyülni korunk szellemi diktatúrái között. Az állam és az egyház kapcsolata hogyan befolyásolja az egyház életét.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katolikus egyház helyzetét a különböző szellemi és fizikai diktatúrák megerősödésében. Képes felkészülten megfelelni az egyházat ért támadásokra. Elkötelezett a katolikus egyház és a keresztény értékek mellett az őt körülvevő világ szellemi, ideológiai irányzatai közepette is.

Tematika: 1. A felekezetté válás folyamata: evangélikus, kálvini, anglikán és római katolikus felekezetek. 2. A világegyház kialakulása (univerzalizálódás) a rítus viták tükrében. 3. A katolikus megújulás: a papi ideál megteremtése. 4. A felvilágosodás és az egyház kapcsolata: a francia forradalom tükrében. 5. A liberalizmus szellemisége: az egyház és állam szétválasztása. 6. A szociális feszültségek feloldása: a keresztényszocializmus. 7. A modern tudományágak és az egyház elkülönülése: a modernizmus. 8. Az egyház megmaradási küzdelme a 20. századi diktatúrák idején. 9. Az „aggiornamento” szellemi igénye a II. Vatikáni Zsinat dokumentumaiban. 10. A vértanúk százada: a 20. század egyházüldözései. 11. A magyar egyház a reformáció és a katolikus megújulás időszakában.

A további témakörök (nappali tagozat): 12. A magyarországi keresztényszocializmus. 13. A magyar egyháztörténelem a 20. században.

A további témakörök (esti tagozat): 12. A keresztényszocializmus és a XX. századi magyar politikai irányok.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga (nappali tagozaton a tizenhárom, esti tagozaton a tizenkettő témakör a tételsor). A szóbeli vizsgát csak az a hallgató kezdheti meg, aki a kiadott évszámokat és fogalmakat ismeri.

Kötelező irodalom: PIERRARD, PIERRE: A Katolikus egyház története, Agapé, Szeged, 1994; MÉSZÁROS ISTVÁN: ...Kimaradt tananyag..., 1–2. kötet, Márton Áron Kiadó, Budapest, 1993–1995; BALOGH MARGIT – GERGELY JENŐ: Egyházak az újkori Magyarországon. 1790–1992: adattár, História – MTA Történettudományi Intézete, Budapest, 1996; SZÁNTÓ KONRÁD: Egyháztörténelem, Jel, Budapest, 2014; GÁRDONYI MÁTÉ: Bevezetés a Katolikus Egyház történetébe, Jel, Budapest, 2016; MARTINA, GIACOMA: La Chiesa nell'età dell'assolutismo, del liberalismo, del totalitarismo da Lutero ai nostri giorni, Morcelliana, Brescia, 1983 (fordítás kéziratban).

Ajánlott irodalom: TÖRÖK JÓZSEF: Egyetemes egyháztörténelem, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999; SZÁNTÓ KONRÁD: A katolikus egyház története, 2. kötet, A katolikus egyház története a reformációtól napjainkig, Ecclesia, Budapest, 1985; BEINERT, WOLFGANG: A kereszténység. A szabadság lélegzete, Vigilia, Budapest, 2005; CASAROLI, AGOSTINO: A türelem vértanúsága, Szent István Társulat, Budapest, 2001; RICCARDI, ANDREA: Keresztények a vértanúság századában, Új Ember, Budapest, 2002; HEUSSI, KARL: Az Egyháztörténet kézikönyve, Osiris, Budapest, 2000; SZILAS LÁSZLÓ: Kis magyar egyháztörténet, k. n., Róma, 1982.

ÉLETESEMÉNYEK A BIBLIÁBAN I.

Biblia és lelkigondozás

PTÉB1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Szatmári Györgyi

A tanegység célja: Bemutatni, hogy a személyközpontú bibliaolvasás hogyan lehet az önreflexió és a megélt tapasztalatok újraértelmezésének eszköze. Saját élményeken keresztül felismertetni, mikor mi lehet a Biblia szerepe a segítő beszélgetésekben, mikor hogyan használjuk, ill. ne használjuk a Szentírást a lelki gondozásban. Megismertetni a szentírásolvasás különböző módszereit.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az „evangéliumi lelki gondozás” jellemzőit, a Biblia segítő beszélgetésben való használatának alapvető feltételeit, valamint a Szentírás olvasásának képzés során bemutatott módszereit. Képes a segítő beszélgetés során a helyzetnek megfelelően használni / vagy nem használni a Bibliát és bibliai történeteket, továbbá képes a megismert módszerek gyakorlati alkalmazására. Elkötelezetten törekszik a Szentírás mélyebb megismerésére és személyes bibliaolvasás révén is az evangéliumi lelkigondozás megvalósítására.

Tematika: Evangéliumi lelki gondozás. A Biblia segítő beszélgetésben való használatának alapvető feltételei. A bibliai nyelvezet, bibliai történetek, gondolatok szerepe a segítő beszélgetésben. Növekedést segítő tényezők a „bibliás beszélgetésben”. A szentírásolvasás különböző módszerei.

Követelmény: A félév során gyakorlati feladatok megoldása és tevékeny részvétel a konzultációkon. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: BUKOWSKI, PETER: Hogyan vigyük be a Bibliát beszélgetéseinkbe?, Kálvin, Budapest, 1999; Colombás, GARCIA MARIA: A Szentírás olvasása. A lectio divina, Bencés, Pannonhalma, 2006; HECHT, ANNELISE: Közös utunk a Bibliához. A csoportos bibliaolvasás módszerei, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2000.

Ajánlott irodalom: EGGER, WILHELM: Közösen olvassuk a Bibliát, Opus Mystici Corporis, Bécs, 1977; PÁLHEGYI FERENC: Kalauz a bibliai lelkipozáshoz. Építse egyik a másikat! 1Thesszalónika 5,11, Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 2015; WEBER, HANS RUDI: Engem olvas a könyv. Bibliaiskolai vezetők kézikönyve, Kálvin, Budapest, 2000; WOLFF, HANS WALTER: Az Ószövetség antropológiája, Harmat, Budapest, 2001; WIKSTRÖM, OWE: A káprázató sötétség, Luther, Budapest, 2013.

ÉLETESEMÉNYEK A BIBLIÁBAN II.

Speciális élethelyzetek

PTÉB2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Szatmári Györgyi

A tanegység célja: Megismertetni néhány élethelyzet bibliai közelítését. Bemutatni, hogy a krízisek a szenvedés és annak okai őszinte megfogalmazásává és lehetőségek felismerésévé lettek Izrael, valamint Jézus és tanítványai életében. Felfedeztetni, hogy hogyan válhat lelkipozói eszközzé e tapasztalatok és bibliai elbeszélések ismerete, értelmezése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a Biblia nyelvi és képi eszköztárát, a tárgyalt fogalmak teológiai tartalmát, valamint a megismert elbeszélések történeti háttérét, teológiai jelentését, jelentőségét. Képes a segítő beszélgetés során a helyzetnek megfelelően használni / vagy nem használni a Bibliát és bibliai történeteket, továbbá képes a megismert fogalmak beszélgetésben való helyes alkalmazására. Elkötelezetten törekszik az evangéliumi remény ösztönözte életvezetésre saját életében, hogy ezáltal a segítő beszélgetésben kísért személy számára a reményben élt élet hiteles tanúja legyen.

Tematika: Betegség és gyógyulás, élet és halál a Bibliában. Egyén és közösség Izraelben. Fogság mint termékeny megpróbáltatás. Az ártatlan szenvedése, a szenvedő Igaz a deuteró-izajási gyűjteményben. Ítélet, tisztító tűz, menny és pokol – a teológia kijelentései a halálról. Az ember reménye.

Követelmény: A félév során gyakorlati feladatok megoldása és tevékeny részvétel a konzultációkon. A félév végén kollokvium.

Kötelező és ajánlott irodalom: Grün, Anselm: Az egészség mint lelki feladat, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2014; Grün, Anselm: Mi jön a halál után? Az élet és a halál művészete, Jel, Budapest, 2011; Léon-Dufour, Xavier (szerk.): Biblikus teológiai szótár, Szent István Társulat, Budapest, 2002; Rózsa Huba: Üdvösségkövetítők az Ószövetségben, Szent István Társulat, Budapest, 2005; Wolff, Hans Walter: Az Ószövetség antropológiája, Harmat, Budapest, 2001.

OPDÉSPTN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Svajcsikné Pál Bernadette

Tanegységi előfeltétel: Oktatáselmélet (OPDOEN)

A tanegység célja: Az Oktatáselmélet előadáson (OPDOEN) megismert életkori sajátosságoknak megfelelő módszertani elemek és technikák gyakorlati feldolgozása. A pedagógiai tervezés gyakorlása különböző életkorokra alkalmazva.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyes korosztályok életkori sajátosságait, a katekézis különböző helyszínein alkalmazható pedagógiai módszereket, stratégiákat és eljárásokat. Képes a tanítás-tanulási folyamatot a tanulók életkori sajátosságainak, a katekézis szintjeinek és helyszíneinek megfelelően megtervezni és értékelni, az ismeretátadás során ezekre a szempontokra tekintettel lenni. Képes meglátni saját erősségeit, gyengeségeit, és fejlődését ennek megfelelően megtervezni. Elkötelezett az önreflexióban, önnevelésben és abban, hogy az egyház szolgáló szeretetének személyes példájává váljon.

Tematika: Az egyes korosztályok főbb jellemzői pedagógiai szempontból. Hogyan alakul ki a tudás? Motiváció és kiemelkedő szerepe a pedagógiában. Különböző típusú órák alapelemeinek kidolgozása különböző korosztályoknak, a katekézis különböző szintjein. Mikrotanítások saját vázlatok alapján a többszörös intelligencia területeinek figyelembevételével. Mikrotanítások saját vázlatok alapján az esélyegyenlőség figyelembevételével. Módszerek, eljárások és technikák alkalmazása. Tematikus terv készítése (csoportmunka). Óravázlat készítése (egyéni munka). Óravázlatok bemutatása, kiértékelése. A felkészülés lényeges elemei.

Követelmény: A félév során tevékeny részvétel az órákon. Egy tematikus terv, illetve egy abban szereplő óra tervének részletes kidolgozása és leadása. A beadandókat elektronikus úton egyetlen csatolt fájlban kell elküldeni. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: FALUS IVÁN: Didaktika, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010; NAHALKA ISTVÁN: Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben?, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002; NICHOLSON-NELSON, KRISTEN: A többszörös intelligencia, Szabad Iskoláért Alapítvány, Budapest, 2007; KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A katekézis általános direktórium (KÁD), Szent István Társulat, Budapest, 1998; A MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktórium (MKD), Szent István Társulat, Budapest, 2005.

Ajánlott irodalom: FOGASSY JUDIT: Katekéták kézikönyve, Szent István Társulat, Budapest, 2002; TARJÁNYI ZOLTÁN: Kateketika, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999; TARJÁNYI ZOLTÁN: Pedagógia, 1. kötet, A keresztény nevelés és oktatás története, Szent István Társulat, Budapest, 1998; TARJÁNYI ZOLTÁN: Pedagógia, 3. kötet, A keresztény nevelés keretei és tartalma, Szent István Társulat, Budapest, 1999.

AZ ÉLETTEL ÉS EGÉSZSÉGGEL KAPCSOLATOS ETIKAI KÉRDÉSEK

PTEE/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Papp Miklós

A tanegység célja: A pasztorális tanácsadás etikája (PTE/E) kurzus folytatásaként bevezetni a hallgatókat a bioetika alapvető kérdéseibe.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri és megérti az etikai normákat és azok betartásának jelentőségét. Kész arra, hogy a megismert és megértett etikai szabályok szerint végezze pasztorális tanácsadási tevékenységét. Képes arra, hogy a tevékenysége során felmerülő etikai dilemmákat árnyaltan mérlegelje és átgondolt döntéseket hozzon.

Tematika: A bioetika alapproblémái. A születésszabályozás és az eutanázia etikai problémái. Kísérletek emberekkel és állatokkal. A lelki egészséggel kapcsolatos bioetikai problémák. A bioetika területén jelentkező etikai problémák elemzése.

Követelmény: Órai referátum keretében egy bioetikai dilemma megadott szempontok alapján való bemutatása és elemzése. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: Az első konzultáción ismerteti az előadó.

ÉLMÉNYPEDAGÓGIAI ESZKÖZÖK

OÉPE/E, MAÉPE/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3–5 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dohány Edit

A tanegység célja: A résztvevők tegyenek szert gyakorlatra élményszerű hit- és erkölcsstan órák tervezésében és megtartásában. A hallgatók kateketikai módszertani eszköztára bővüljön, új ötletekkel gazdagodjanak. A leendő hitoktatók, hit- és erkölcsstan tanárok önreflektív képessége fejlődjön.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismer több interaktív, a tanulók együttműködésére épülő tanítási módszert és eszközt, valamint a tantárgy jellegzetességeit figyelembe vevő tanári módszertani ötleteket. Képes olyan órákat tervezni és tartani, amelyeken a Z generációs tanítványai szívesebben, aktívabban vesznek majd részt. Képes óra- és tématervet, tanmenetet készíteni, mikrotanítást tartani. Elkötelezett a rendszeres pedagógiai önreflexió iránt, felismerve pedagógiai identitásának erős és gyenge oldalait. Tanári hozzáállását a diákok iránti tisztelet, a pedagógusethika, valamint a nyílt és előrevivő kommunikáció talaján állva igyekszik fejleszteni a diákokkal, szülőkkel és kollégákkal való kapcsolatokban.

Tematika: 1. A tanuló-tanár együttműködés nélkülözhetetlen alapjai. 2. Hogyan válik a tanár által átadott információ a tanulóknak tudássá, amely alkalmazható, belsővé vált és értékeket hordoz? 3. Módszertani eszköztár bővítése. 4. Együttműködés és kapcsolatteremtés a Z generációval. IKT eszközök alkalmazása a hittanításban és az értékekre nevelésben. 5. A hittanári pedagógiai tevékenység tervezése, végrehajtása és reflexiója. Órarészlet, óraterv, tematikus terv készítése és reflektív elemzése. 6. Mikrotanítás és reflektív elemzés.

Követelmény: A szemináriumokon való aktív részvétel, a hallgatóságok mikrotanításaihoz való rendszeres, szakmai jellegű reflektív hozzászólás. Mikrotanítás megtartása és reflektív elemzése szóban és írásban. Órarészlet, óraterv és tematikus terv elkészítése írásban, valamint egy 2–3 oldal terjedelmű, (nem elméleti, idézetekre támaszkodó, hanem gyakorlati jellegű és személyes) összehasonlító reflektív elemzés leadása a szemeszter végéig. A félév végén gyakorlati jegy (mely 1/3 részben az órai szóbeli megnyilvánulásokból; 1/3 részben az órákon való írásos munkákból és 1/3 részben a félév végén leadott reflektív elemzés értékeléséből tevődik össze).

Kötelező irodalom: NICOLSON-NELSON, KRISTEN: Többszörös intelligencia, Szabad Iskolákért Alapítvány, 2007; FISHER, ROBERT: Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni történetekkel, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2008; FISHER, ROBERT: Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni erkölcsről, erényről, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2008; FISHER, ROBERT: Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni játékokkal, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2008.

Ajánlott irodalom: FISHER, ROBERT: Hogyan tanítsuk gyermekeinket gondolkodni, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2008; FISHER, ROBERT: Hogyan tanítsuk gyermekeinket tanulni, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2008; FIORE, CARLO: A fiatalok etikája, 1–2. kötet, Don Bosco Kiadó, Budapest, 2004; FIORE, CARLO: Etika 2000, Don Bosco Kiadó, Budapest, 2004; Ezen kívül saját pedagógusegyéniségünk és szemléletünk formálására Pino Pellegrino és Ross Campbell nevelési témájú könyvei.

AZ EMBER SZEXUALITÁSA

PTESZ/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Papp Miklós

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatót a pszichoszexuális fejlődés kérdésével, a szexualitás személyiségben betöltött szerepével, problematikáival. Felkészíteni, érzékenyvé tenni a nemiséggel, szexualitással kapcsolatos kérdések kezelésére a lelkigondozói beszélgetés keretei között.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a pszichoszexuális fejlődés, a szexualitás személyiségben betöltött szerepének alapvető kérdéseit. Képes a nemiséggel, szexualitással kapcsolatos kérdések kezelésére lelkigondozói beszélgetések keretei között. Elkötelezett a másik személyiségét tisztelő lelkigondozói attitűd kialakításában.

Tematika: 1. A nemi különbségek biológiai megalapozottsága. Nemi különbségek és szocializáció. A nemi identitás fejlődése. 2. A szexualitás a párkapcsolatban. 3. Homoszexualitás. 4. Szexuális abúzus. A segítség lehetőségei a lelkigondozásban. 5. Speciális kérdések: egyedülállóság/cölibátus, meddőség, spiritualitás és szexualitás.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Irodalom: SOMOGYINÉ PETIK KRISZTINA – KÉZDY ANIKÓ – PAPP MIKLÓS: „...férfinak és nőnek teremtette...” – és ráismerne? A férfi és a női identitás a fejlődési dimenziók mentén az életfeladatok tükrében, in „Beszéljük meg!” A pszichológia és a teológia beszélgetése a családról, 1. rész, Sapientia Családeológiai Intézet, Budapest, 2012, 3 DVD (255 perc); RANSCHBURG JENŐ: A nő és a férfi, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996; MIHALEC GÁBOR: Gyűrű-kúra. A boldog házasságra készülők kézikönyve, Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2011, 152–168; MIHALEC GÁBOR: Ketten együtt, magabiztosan. Párkapcsolat-építő kommunikáció,

Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2013, 247–271; PENNER, CLIFFORD – PENNER, JOYCE: A szexualitás ajándéka, Harmat, Budapest, 2011; CHESTON, SHARON E.: Gyermekkorukban szexuális bántalmazást átélt felnőttek lelkipogondozása, Embertárs 8 (2010/3) 218–245; HERMAN, JUDITH LEWIS: Trauma és gyógyulás. Az erőszak hatása a családon belüli bántalmazástól a politikai terrorig, Háttér – NANE Egyesület, Budapest, 2011; MÜLLER, WUNIBALD: Eksztázis. Szexualitás és spiritualitás, Új Ember, Budapest, 2011, 111–131.

EMBERKÉP, GYERMEKKÉP ÉS PEDAGÓGIA

BAPDEPN, BAPDEP/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Pálvölgyi Ferenc

A tanegység célja: A pedagógia tudományát megalapozó nevelésfilozófiai kérdésfeltevések, antropológiai nézőpontok, gyermekkép-értelmezések bemutatása, a különböző pedagógiai nézetek, nevelési modellek értelmezése, elemzése és értékelése. A pedagógiai tanulmányokat előkészítő kurzus bevezeti a hallgatót a neveléstudományi kutatások elméletébe és gyakorlatába.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az ember- és gyermekértelmezés filozófiai, antropológiai, pedagógiai és laikus nézeteit, valamint ezek tipikus társadalmi-kulturális környezetét. Képes elemezni a történeti és kortárs pedagógiai felfogásokat, valamint kritikusan reflektálni saját ember- és gyermekképére, nevelési nézeteire. Elkötelezett a pedagógia tudományának megismerése és fejlesztése, valamint megszerzett tudásának a keresztény pedagógiában való alkalmazása iránt.

Tematika: Nevelésfilozófiai kérdések, problémák, nézetek. Pedagógiai antropológiák és a nevelés. A nevelés természettudományi, szellemtudományi, társadalomtudományi és teológiai értelmezése. Normatív pedagógiai rendszerek. Értékrelatív nevelési koncepciók. A nevelés etikai dimenziói. Kortárs nézetek a nevelésről. A gyermekképek történeti változásai. Mai pedagógiai gyermekképek.

Követelmény: Szemináriumi kutatási feladat adott szempontok alapján. A hallgató saját munkáját írásos kutatási beszámoló és kiselőadás formájában mutatja be. Mindezek alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: BÁBOSIK ISTVÁN (szerk.): A modern nevelés elmélete, Telosz, Budapest, 1997; CZIKE BERNADETT (szerk.): Bevezetés a pedagógiába. Szöveggyűjtemény, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1996; SCHAFFHAUSER, FRANZ: A nevelés alanyi feltételei, Telosz, Budapest, 2000; NÉMETH ANDRÁS – SKIERA, EHRENHARD: Reformpedagógia és az iskola reformja, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999.

Ajánlott irodalom: TEILHARD DE CHARDIN, PIERRE: Az emberi jelenség, Magyar Könyvklub, Budapest, 2001; MIHÁLY OTTÓ: Bevezetés a nevelésfilozófiába, Okker Kiadó, Budapest, 1998; PUKÁNSZKY BÉLA: A gyermekkor története, Műszaki Kiadó, Budapest, 2001; VANIER, JEAN: Emberré lenni, Vigilia, Budapest, 2002; BÁBOSIK ISTVÁN – TORGYIK JUDIT: Az iskola szocializációs funkciói, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009; PUKÁNSZKY BÉLA (szerk.): Két évszázad gyermekei. A tizenkilencedik-huszedik század gyermekkorának története, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2003.

KGESZ1 – ESTI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Szilas Roland

A tanegység célja: A hallgatók felvértezése azokkal az ismeretekkel, amelyek ahhoz szükségesek, hogy vezetőként a keresztény emberképhez méltó és az egyház társadalmi tanításával összhangban álló hatékony szervezeteket tudjanak felépíteni, illetve fejlődésükben támogatni.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szervezetfejlesztés lépéseit, eszközeit, módszereit, valamint a vezetés elméleti és gyakorlati hátterét. Képes személyes vezetői hivatásának felismerésére, saját vezetői kompetenciáinak meghatározására, rendszerszemléletű gondolkodásra, összetett munkafolyamatok szervezésére és rendelkezik a szervezeti kommunikációhoz szükséges kompetenciákkal. Elkötelezett a keresztény szellemű szervezetfejlesztés és vezetés kialakítása iránt.

Tematika: A tanegység órái négy nagyobb témakört ölelnek át, a hallgatók előadások formájában ismerhetik meg a legfontosabb elméleti ismereteket. A gyakorlati hasznosítás érdekében önreflektív feladatokkal vagy esettanulmány módszerrel mélyítünk el minden témát.

1. Kontextus és szervezeti küldetés. 2. Keresztény emberkép és a munka. 3. A vezetés, mint hivatás. 4. Szervezetfejlesztés, mint vezetői felelősség.

Követelmény: A félév során a hallgatók esettanulmányokat oldanak meg csoportosan, és prezentálják megoldásaikat a teljes csoport számára (a vizsgajegy 40%-a). A félév végén kollokvium (a vizsgajegy 60%-a).

Irodalom: AZ IGAZSÁGOSSÁG ÉS BÉKE PÁPAI TANÁCSA: Az üzleti vezető hivatása, Szent István Társulat – ÉRME, Budapest, 2014; AZ IGAZSÁGOSSÁG ÉS BÉKE PÁPAI TANÁCSA: Az Egyház társadalmi tanításának kompendiuma, Szent István Társulat, Budapest, 2007; ALFORD, HELEN – NAUGHTON, MICHAEL: Menedzsment, ha számít a hit, Kairosz, Budapest, 2004.

ERKÖLCSI ÉS VALLÁSI FEJLŐDÉS

MAPSEV/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Somogyiné Dr. Petik Krisztina

A tanegység célja: Megismertetni – az általános fejlődéslélektani ismeretekre alapozva – a személyiség erkölcsi és vallási fejlődésének főbb elméleteit és vizsgálati módszereit. Felkészíteni arra, hogy a hallgató képes legyen a hitoktatás tartalmát és módszereit a gyerekek életkori sajátosságaihoz igazítani.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az erkölcsi és vallási fejlődés életkori sajátosságait. Képes a vallási fejlődés életkori sajátosságait figyelembe venni a hitoktatás tartalmának és módszereinek tervezésénél. Elkötelezett a rábízott tanulók erkölcsi és vallási fejlődésének megismerése és fejlődésük támogatása iránt.

Tematika: Erkölcsi fejlődés: Piaget, Kohlberg. Az erkölcsi fejlődés vizsgálata. Vallási fejlődés: a vallási fejlődés elméleti megközelítései. A vallásos ítélet fejlődésének fokai (Oser). Az istenkép és fejlődése. Az istenkép fejlődésének vizsgálata. Serdülők és felnőttek vizsgálata, esetbemutatók.

Követelmény: A félév során esettanulmány készítése. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: BENKŐ ANTAL: A személyiség erkölcsi és vallási fejlődése, in Horváth-Szabó Katalin (szerk.): Lélekvilág, PPKÉ Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 1998, 11–74; HORVÁTH-SZABÓ KATALIN – KÉZDY ANIKÓ – SOMOGYINÉ PETIK KRISZTINA: Család és fejlődés, jegyzet; ROBU MAGDA: Az istenképek pszichológiai feltérképezése, Embertárs 5 (2007/4) 307–319; SCHWEITZER, FRIEDRICH: Vallás és életút. Vallási fejlődés és keresztyén nevelés gyermek- és ifjúkorban, Kálvin, Budapest, 1999.

Ajánlott irodalom: BÁNLAKY ÉVA – KARCSUB GYULA (szerk.): Pszichológusok – teológusok a hitről, a hit fejlődése teológiai és pszichológiai szempontból, Faludi Akadémia – Katolikus Pszichológusok Baráti Köre, Budapest, 2000; COLE, MICHAEL – COLE, SHEILA R.: Fejlődéslélektan, Osiris, Budapest, 2006; VERGOTE, ANTOINE: Valláslélektan, Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány – HÍD Alapítvány, Budapest, 2006; DIANA, MASSIMO: Isten és a gyermek, Don Bosco Kiadó, Budapest, 2009.

ERKÖLCSTANTANÍTÁS SZAKMÓDSZERTAN

OETSZM/E, MAETSZM/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2–4 KREDIT

Gyakorlatvezető: Mervay Miklós

A tanegység célja: Az erkölcsstanítás tantárgyspecifikus nevelésméleti és didaktikai ismereteinek elsajátíttatása, gyakorlati alkalmazásuk lehetőségeinek elemzése, értékelése a különböző életkorú tanulók esetében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a modern nevelési és oktatási koncepciókat, tájékozott a korszerű didaktikai eljárások területén, különös tekintettel a kooperatív és az interaktív módszerekre. Képes az erkölcsi ismeretek korszerű és hatékony közvetítésére, valamint korunk kiemelten fontos erkölcsi problémáinak életkorspecifikus megvilágítására. Elkötelezett arra, hogy minden nevelési helyzetben problémamegoldó módszerek alkalmazása és személyes életvezetési minták által segítse a tanulók szilárd értékrendjének kialakulását.

Tematika: Az erkölcsi nevelés és oktatás társadalmi vetületeit, modelljeit, célrendszerit, tartalmi és folyamatelképzeléseit, valamint a különböző módszertani és tanulás-szervezési lehetőségeit tárgyaljuk. Adott évfolyam adott tematikájú tananyagáról megadott szempontok alapján új ismeretet közlő óra részletes óratervének és óravázlatának elkészítése az ahhoz szükséges segédanyagokkal, szemléltetéssel, feladatlappal, játék tervezésével együtt. A terv kivitelezése mikrotanítás keretében. A félév végén gyakorlati jegy.

Követelmény: A félév során zárthelyi dolgozat. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: FISHER, ROBERT: Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni erkölcsről és érényekről, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2008.

Ajánlott irodalom: FALUS IVÁN (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010; BÁBOSIK ISTVÁN: Nevelésmélete. Nevelés az Európai Unióban, Osiris, Budapest, 2004; BÁBOSIK ISTVÁN (szerk.): A modern nevelés elmélete, Telosz, Budapest, 1997; HEGEDŰS GÁBOR et al.: Projektpedagógia, Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Főiskolai Kar, Kecskemét, 2002; <http://hirmagazin.sulinet.hu/hu/pedagogia>; KAGAN, SPENCER: A kooperatív tanulás, Önkonet Kft, Budapest, 2010.

ESETELEMZŐ SZEMINÁRIUM I–IV.

GYESZ1–4, CSESZ 1–2 – ESTI, I–II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Csókay László és Gulyásné dr. Kovács Erzsébet

A tanegység célja: Megtörtént esetek közös feldolgozásával megismertetni a gyermekvédelmi problémák megjelenési formáit a hétköznapi gyakorlatában; jó gyakorlatok és hibás megoldások elemzésén keresztül felkészíteni arra, hogy a hallgatók tanult elméleti ismereteiket képesek legyenek gyakorlati munkájukban alkalmazni.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri és megérti a gyermekvédelem jogi és szakmai szabályait, etikai normáit és azok betartásának fontosságát a gyakorlati gyermekvédelmi tevékenységben. Képes arra, hogy a segítségre szoruló gyermekek és családjuk problémáit a jogi, szakmai és etikai szabályokat tekintetbe véve mérlegelje a lehetséges megoldásokat és dolgozzon ki megoldási stratégiát. Elkötelezett arra, hogy a megismert és megértett jogi, szakmai-etikai szabályok szerint, a gyermekek érdekeit prioritásként kezelve végezze gyermekvédelmi tevékenységét.

Tematika: Az előadó és a résztvevők által hozott esetek közös megbeszélése, lehetséges alternatív megoldások kidolgozása.

Követelmény: Egy saját eset bemutatása szóban vagy írásban. A félév végén gyakorlati jegy.

Ajánlott irodalom: Az Alapvető Jogok Biztosa által folytatott Gyermekjogi Projekt jelentései, <http://www.ajbh.hu/projekt/fuzetek>; FEUER MÁRIA – NAGY KRISZTINA: Az esettanulmány elkészítése, in uó: Humán szakosok gyakorlati kézikönyve, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2011, 227–235.

ETIKA I.

Alapok, társadalometika, bioetika

KGE1 – Esti, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Szabó Ráhel OP

A tanegység célja: A hallgató megismerje a főbb erkölcsfilozófiai irányzatokat: erényetika, utilitarizmus, perszonalizmus, liberális politikai filozófia, illetve bevezetést kapjon a legfontosabb bioetikai kérdésekbe: eutanázia, humán reprodukció, genetika, transzhumanizmus.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a legfontosabb erkölcsfilozófiai irányzatokat, azok nézeteit, hatásukat a kortárs gondolkodásra. Ismeri a nagyobb bioetikai kérdéseket, azok különböző erkölcsfilozófiai megközelítését. Képes tisztán gondolkodni az erkölcsi alapértékekről, képes önállóan megoldást találni etikai, társadalmi, bioetikai kérdésekben. Elkötelezetten törekszik eltérő véleményekkel szemben a vitapartner személyét tisztelő, érveken alapuló párbeszédben képviseli keresztény értékeken alapuló meggyőződését.

Tematika: Arisztotelész. Aquinói szent Tamás: a boldogság és az erények kapcsolata. David Hume és az érzések etikája. Emmanuel Kant (autonómia, szabadság, kategorikus imperatívusz, a személy tisztelete). Utilitarizmus (Bentham, Sidgwick, Singer).

Bevezetés a politikai liberalizmusba (az igazságosság elmélete John Rawls szerint) és kommunitarizmusba. A felelősség etikája (Hans Jonas). A javak etikája (Charles Taylor). Környezeti etika.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: Kiadott jegyzet.

Ajánlott irodalom: ELIO SGRECCIA: Personalist Bioethics, National Catholic Bioethics Center, Philadelphia, 2012; HENRI HUDE: La force de la liberté, Economica, Paris, 2013.

ETIKATANÁRI EGYÉNI SZAKMAI GYAKORLAT

2017. szeptember 1. előtt indult tanári mesterképzés hallgatói számára

MAETTG/E – ESTI, I. FÉLÉV, 9 KREDIT

Tantárgyfelelős: Mervay Miklós

Gyakorlatvezető: saját mentortanár

Tanegységi előfeltétel: A tanári mesterképzés elméleti kurzusainak teljesítése, illetve azok teljesítéséhez szükséges kreditek összegyűjtése. Azon hallgatók, akiknek a tantervi hálójában pedagógia-pszichológia komplex szigorlat is szerepel, azoknak ezt a szigorlatot is le kell tenniük a féléves gyakorlat megkezdése előtt.

A tanegység célja: Az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési intézményrendszer megismerése. Területei:

- a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek,
- a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek,
- az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A gyakorlati munka segíti az etikatanári kompetenciák teljes körű fejlődését, különösen a tanulási folyamat tervezésére, szervezésére, irányítására és értékelésére vonatkozó ismeretek, képességek és attitűdök gazdagítását és megszilárdítását. A hallgató tapasztalatokat szerez a szakmai együttműködés és kommunikáció terén.

A gyakorlat tartalma: „Közoktatási intézményben, felnőttképző intézményben megbízott vezetőtanár és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett végzett, összefüggő, a képzés utolsó félévében folyó egyéni szakmai gyakorlat [...]. A gyakorlat magában foglalja a hospitálást, szakképzettségenként heti 2–5 óra (max. heti 10 óra) tanítást/foglalkozást, a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátását, a tanítást kísérő szeminárium elvégzését és az adatgyűjtés, tapasztalatszerzés szakszerű dokumentálását.” (4. számú melléklet a 15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez, 8.4./c pont). A gyakorlat csak nagyon indokolt esetben és csak részben végezhető abban az iskolában, ahol a hallgató munkaviszonya keretében pedagógusként tevékenykedik. Ahhoz, hogy a tanítási gyakorlat értékelhető legyen, minimum 5 gyakorló órát más intézményben kell megtartani. Ha a hallgató a félév során nem tart meg összesen legalább 10 gyakorló tanítási órát, akkor a gyakorlatot nem teljesítette.

A féléves gyakorlat kísérését szolgálja a Reflektív pedagógia szeminárium. A hallgatókból 5–7 fős csoportok alakulnak egy-egy szemináriumvezető tanár irányításával. A Reflektív pedagógia szeminárium külön tanegység.

Követelmény: A félév végén minősített aláírás. A pontos elvárásokról és követelményekről a félév elején kapnak részletes tájékoztatást a hallgatók.

A gyakorlat első fázisában érdemes önértékelést készíteni a tanári kompetenciák fejlettségi szintjéről. Ennek ismeretében lehet megtervezni a gyakorlatok során fejlesztendő kompetenciákat. Az egyéni gyakorlat során a tanulás legfőbb módja az önelemző, önértékelő munka, amelyet a hallgató folyamatosan dokumentál (tematikus terv, óravázlatok, reflexiók, önreflexiók). A gyakorlat értékelése a mentortanár (szöveges és táblázatos formában rögzített) visszajelzése alapján történik.

A képzés keretében végzett gyakorlati munkát a hallgatók a portfólióban dokumentálják, ami külön tanegység.

Az önelemzést segítő segédanyagok, ajánlott szakirodalom: KOTSCHY BEÁTA: Útmutató a hittanárképzés tanítási gyakorlataihoz a hallgatók és a mentorok számára, Sapientia Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2011; FALUS IVÁN: A tanári tevékenység és a pedagógusképzés új útjai, Gondolat, Budapest, 2006; KIMMEL MAGDOLNA: A tanári reflexió korlátai, Pedagógusképzés 4 (2006/3–4) 35–50.

A gyakorlathoz szükséges dokumentumok elérhetők a Főiskola honlapján található Jegyzetadatbázisban.

ETIKATANÁRI SZAKMÓDSZERTAN SZEMINÁRIUM

OESZM3N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Gyakorlatvezető: Mervay Miklós

A tanegység célja: Az etikaoktatás tantárgyspecifikus elméleti, didaktikai ismereteinek integrálása a gyakorlatba. Az etika órák tervezésével, szervezésével kapcsolatos lehetőségek, alternatív megoldások feltérképezése a tanítandó korosztály fejlődéslektani sajátosságainak figyelembevételével. A reflektív gondolkodással kapcsolatos elméleti ismeretek és az erkölcsstanórai pedagógiai tevékenység megfigyelési és elemzési módszereinek elsajátításával és gyakorlati alkalmazásával képessé tenni a hallgatót a gyakorlótanítás során szerzett tapasztalatainak és saját teljesítményének szakszerű elemzésére és értékelésére, segíteni a fejlődés/fejlesztés irányainak kijelölésében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismer néhány módszert a tanítási óra pedagógiai és pszichológiai elemzésére. Képes saját munkája szakszerű elemzésére, felismeri az erkölcsstanóra egyes jelenségei közti összefüggéseket, kölcsönhatásokat. Képes kollégái fejlődését észrevételeivel segíteni. Felismeri az egyéni tanítási gyakorlat és a reflektív elemzés jelentőségét szakmai fejlődésének folyamatában. Elkötelezett a segítő együttműködés és az iránt, hogy észrevételeivel önmaga és kollégái fejlődését mozgítsa elő.

Tematika: A gyakorlat során szerzett egyéni pedagógiai tapasztalatok elemzése. A tanításra vonatkozó tapasztalatok a tervezés, a megvalósítás és az utólagos elemzés-értékelés folyamatára egyaránt kiterjednek. A gyakorlat során a hallgató elemzi és értékeli, hogy a főiskolán elsajátított elméleti tudását hogyan tudta alkalmazni a gyakorlatban. Melyek azok a területek, ahol megerősítette előzetes tudását? Melyek azok, ahol hiányosságokat vagy ellentmondást tapasztalt az elméletben tanultak és a gyakorlatban tapasztaltak között? Milyen módot talált az ellentmondás feloldására?

Követelmény: Aktív részvétel a szemináriumi csoport munkájában, a mikrotanításban. Felvétel készítése egy saját erkölcsstanóráról szemináriumi elemzés céljából. A reflektív gondolkodás, tevékenységelemzés tapasztalatainak szakszerű felhasználása az önálló szakmai fejlődésről készített dolgozatban, mely majd a portfólióba is bekerül. A heti tanítási tapasztalatukból hozzanak írásban egy olyan kérdést, amit nehéz volt a diákok számára megnyugtató módon elmagyarázni, megválaszolni, vagy egy olyan témát a félév anyagából, amely várhatóan segítséget igényelne. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: SZIVÁK JUDIT: A reflektív gondolkodás fejlesztése, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003.

Ajánlott irodalom: FALUS IVÁN: Gondolkodás és cselekvés a pedagógus tevékenységében, in Falus Iván – Báthory Zoltán (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből, Osiris, Budapest, 2001, 213–134; SZIVÁK JUDIT: A pedagógusok gondolkodásának kutatási módszerei, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002; FALUS IVÁN – KIMMEL MAGDOLNA: A portfólió, Gondolat Kiadói Kör – ELTE BTK Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2009.

ETIKATANÁRI SZAKMÓDSZERTANI KÍSÉRŐ I-II.

OESZMK1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 1 KREDIT

OESZMK2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Mervay Miklós

A tanegység célja: A reflektív gondolkodással kapcsolatos elméleti ismeretek és a pedagógiai tevékenység megfigyelési és elemzési módszereinek elsajátításával és gyakorlatban való alkalmazásával képessé tenni a hallgatót a gyakorlótanítás során szerzett tapasztalatainak és saját teljesítményének szakszerű elemzésére és értékelésére, segíteni a kritikus és pozitív pontok meghatározásában, a fejlődés/fejlesztés irányainak kijelölésében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismer néhány módszert a tanítási óra pedagógiai és pszichológiai elemzésére. Képes saját munkája szakszerű elemzésére, felismeri az etikaóra egyes jelenségei közti összefüggéseket, kölcsönhatásokat. Képes kollégái fejlődését észrevételeivel segíteni. Felismeri az egyéni tanítási gyakorlat és a reflektív elemzés jelentőségét szakmai fejlődésének folyamatában. Képes kollégái fejlődését észrevételeivel segíteni és elkötelezett az ilyen segítő együttműködés iránt.

Tematika: A gyakorlat során szerzett egyéni pedagógiai tapasztalatok elemzése. A tanításra vonatkozó tapasztalatok a tervezés, a megvalósítás és az utólagos elemzés-értékelés folyamatára egyaránt kiterjednek. A gyakorlat során a hallgató elemzi és értékeli, hogy a főiskolán elsajátított elméleti tudását hogyan tudta alkalmazni a gyakorlatban. Melyek azok a területek, ahol megerősítette előzetes tudását? Melyek azok, ahol hiányosságokat vagy ellentmondást tapasztalt az elméletben tanultak és a gyakorlatban tapasztaltak között? Milyen módot talált az ellentmondás feloldására?

Követelmény: Aktív részvétel a szemináriumi csoport munkájában. Felvétel készítése egy saját etikaóráról elemzés céljából. A reflektív gondolkodás, tevékenységelemzés tapasztalatainak szakszerű felhasználása az önálló szakmai fejlődésről készített portfólióban. A heti tanítási tapasztalatukból hozzanak írásban egy olyan kérdést, amit nehéz volt a diákok számára megnyugtató módon elmagyarázni, megválaszolni, vagy egy olyan témát a félév anyagából, amely várhatóan segítséget igényelne. A félév végén minősített aláírás.

Kötelező irodalom: SZIVÁK JUDIT: A reflektív gondolkodás fejlesztése, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003; FALUS IVÁN – KIMMEL MAGDOLNA: A portfólió, Gondolat Kiadói Kör – ELTE BTK Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2009.

Ajánlott irodalom: FALUS IVÁN: Gondolkodás és cselekvés a pedagógus tevékenységében, in Falus Iván – Báthory Zoltán (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből, Osiris, Budapest, 2001, 213–134; SZIVÁK JUDIT: A pedagógusok gondolkodásának kutatási módszerei, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002.

ETIKATANÁRI TANÍTÁSI GYAKORLAT

Osztatlan tanárképzés hallgatói számára

OETGYN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Tantárgyfelelős: Mervay Miklós

További leírást lásd: HITTANÁRI TANÍTÁSI GYAKORLAT (Osztatlan tanárképzés hallgatói számára)

FEJLŐDÉSLÉLEKTAN ÉS FEJLŐDÉSI ZAVAROK

OPSFLZN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

OPSFLZ/E, MAPSFLZ/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Asztalosné Elekes Szende

Tanegységi előfeltétel (nappali tagozat): Személyiség- és családpszichológia (OPSSZCSN)

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókat a gyermek pszichológiai fejlődésének fontosabb átmeneteivel egy szomatikus, kognitív és pszichoszociális összefüggésrendszerben. A normális fejlődés jellemzőinek ismertetése mellett a tárgy bemutatja a gyermek- és serdülőkorban kialakuló fejlődési rendellenességeket, pszichológiai problémákat is.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az életszakaszokra jellemző fő fejlődési tendenciák pszichológiai vonatkozásait, valamint a normálistól eltérő fejlődési irányokat, melyek alapján jobban megérti tanulói magatartását. A pszichológiai jellemzők ismeretében képes leírni az átlagtól eltérő egyes tanulók viselkedését, valamint elkötelezett az egyéni bánásmód alkalmazása mellett.

Tematika: 1. A fejlődéslélektan tárgya, fő kérdései és kritikus pontjai. Központi fogalmak. 2. A gondolkodás fejlődése (Piaget) 3. Erkölcsi fejlődés (Piaget, Kohlberg). 4. A csecsemőkor jellemzői: kognitív, érzelmi és társas fejlődés. A kötődés kialakulása. 5. Kisgyermekkor: testi, érzelmi és kognitív fejlődés, társas kötődés. 6. Az iskoláskor kihívásai és fejlődési sajátosságai. Iskolaérettség vizsgálata. 7. Serdülőkori fejlődés. Az identitás alakulása. 8. A fejlődési zavarok osztályozása (DSM V). 9. Az idegrendszer fejlődési rendellenességei (autizmus, hiperaktivitás, tik zavarok) 10. A kommunikáció és a beszéd zavarai. 11. Impulzuskontroll- és viselkedészavarok. 12. Specifikus tanulási zavarok. 13. Szorongás és depresszió serdülőkorban. Szuicid viselkedés.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: ELEKES SZENDE: Fejlődéslélektan, jegyzet; ELEKES SZENDE: Személyiségfejlődési zavarok, jegyzet.

Ajánlott irodalom: COLE, MICHAEL – COLE, SHEILA R.: Fejlődéslélektan, Osiris, Budapest, 2006; COMER, RONALD J.: A lélek betegségei. Pszichopatológia, Osiris, Budapest, 2005; RANSCHBURG JENŐ: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban, Saxum, Budapest, 2012.

FELELŐS VÁLLALKOZÁS, STRATÉGIAALKOTÁS ÉS PÉNZÜGYI TERVEZÉS

KGFVSP – ESTI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Héjj Tibor

A tanegység célja: Önálló tulajdonú (létező vagy tervezett) vállalkozás irányítójaként vagy/és más tulajdonosi struktúra szerinti cégek meghatározó vezetőjeként mind szakmai szempontból, mind az egyház társadalmi tanítása (CST) szerint felkészült felelős (felső) vezetői tudást adjon gyakorlati alkalmazhatósággal.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri egy vállalkozás alapításához és a cégvezetéshez szükséges eszközöket, módszereket. Képes keresztény szemléletű rendszerben látni a vállalkozást, mint a gazdaság részét. Elkötelezett a hívó, de ugyanakkor professzionális vezetés mellett.

Tematika: 1. A vállalkozás célja, értelme a CST szellemében. Az értékteremtés és racionalizmus mélyebb értelmezése révén arról teljesebb kép, „üzleti teológia”. 2. A stratégiai gondolkodás és a klasszikus stratégiaalkotás lényege, módszertana esettanulmányokkal. Egyéni (személyes) küldetés, jövőkép és stratégia fontossága. 3. Verseny és együttműködés helye és szerepe cégek szintjén. A klaszterekről a világban és itthon. Üzlet- és cégértékelés főáramlatú megközelítése. 4. Spiritualitás és menedzsment, CSR és ezek viszonya a CST-hez, evangelizáció a gazdaságban és a gazdaság által. A Caritas in veritate tanítása a gazdaságról és a fejlődésről – menedzser szemmel. 5. Tőkebevonási módok, az üzleti angyaltól a kockázati tőkén át a tőzsdéig. Életciklusfázisok, ezek sikerkritériumai. A tőzsdéről és tőzsdézésről. Nemzetközi kapcsolódás az exporttól a tőkebevonáson át a nemzetközi terjeszkedésig. A témához kapcsolódóan: előgondoskodás befektetések révén a magunk és a ránk bízottak (pl. alkalmazottak) esetében. 6. Pénzügyi tervezés és tőkés gondolkodás keresztényként. Üzleti tervek célja, szerepe, felépítése, olvasása, írása. Eltérő típusok eltérő célokra, eltérő kultúrákban. Pénzügyi tervezés elmélete és gyakorlata. A válság szükségszerűsége. A témához kapcsolódóan: előgondoskodás befektetések révén a magunk és a ránk bízottak (pl. alkalmazottak) esetében. 7. Az innováció szerepe és fontossága a piacra kerülésben és az ott maradásban. Nemzetközi kitekintés és legjobb gyakorlatok. Egyetemi technológia transzfer irodák, spin-off cégek, együttműködés multikkal, hazai és brüsszeli (FP-7) pályázatok, szellemi tulajdon védelme, jogok és kötelezettségek a gyakorlatban. Európai Unió pályázatokkal kapcsolatos szemléletbeli, stratégiai és gyakorlati tudnivalók. 8. Nonprofit tevékenységek, jogi formák, vállalkozások és ezek sajátosságai megközelítésben, adózásban, üzletvitelben, egyéni és céges felelősségvállalás lehetőségei és ajánlott módja. Stakeholder teória és a holisztikus értékmátrix. A Fokoláre Mozgalom Közösségi Gazdaság koncepciója, nemzetközi és hazai gyakorlata.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga (nem előre kiadott tételek, hanem kiscsoportos esetmegbeszélések alapján).

Irodalom: Minden előadás végén kiosztott prezentáció az adott alkalom témájáról és további, szintén az egyes alkalmakon jelzett hasznos kiegészítő anyag (pl. youtube film linkje, stb.).

FILOZÓFIA: ANTROPOLÓGIA FILOZÓFIAI ANTROPOLÓGIA

HF13/E, KGFI – ESTI, I. FÉLÉV, 3, ILL. 4 KREDIT

Előadó: Dr. Harai Levente SJ

A tanegység célja: Bevezetés a filozófiai antropológiába.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Rendelkezik alapvető filozófiai műveltséggel. Képes önálló, kritikai és kreatív gondolkodásra, véleményének és az igazságnak a kifejezésére, az árnyalt és szabatos fogalmazásra. Elkötelezetten törekszik a folyamatos önképzésre, figyelve a változó világra, figyelemmel kísérve a tudományok fejlődését. Keresi mások megértésének módját, tudatosan segíti a közös gondolkodást.

Tematika: Az emberi lét dimenzióinak vizsgálata.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Ajánlott irodalom: NYÍRI TAMÁS: Antropológiai vázlatok, Corvinus, Budapest, 2015; NYÍRI TAMÁS: Az ember a világban, Szent István Társulat, Budapest, 1981; HAEFFNER, GERD: Philosophische Anthropologie, Kohlhammer, Stuttgart, 1982. (Magyarul: Filozófiai antropológia, kézirat.)

FILOZÓFIA: ETIKA

HF14/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Harai Levente SJ

A tanegység célja: Bevezetés az erkölcsi gondolkodásba.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az erkölcsi gondolkodás fő problémáit, az erkölcsről való bölcséleti gondolkodás alapfogalmait és módszerét. Képes önálló, kritikai és kreatív gondolkodásra, véleményének kifejezésére, az árnyalt és szabatos fogalmazásra. Elkötelezett az erkölcsi kérdések árnyalt, több szempontú megfontolása, a másik javát szem előtt tartó megoldások keresése iránt.

Tematika: Bevezetés az erkölcsről való bölcséleti gondolkodásba néhány alapfogalom és egy módszertan segítségével.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Ajánlott irodalom: NYÍRI TAMÁS: Alapvető etika, Szent István Társulat, Budapest, 2003; SPAEMANN, ROBERT: Erkölcsi alapfogalmak, Egyházforum, Pécs, 2001; MACINTYRE, ALASDAIR: Az etika rövid története, Typotex, Budapest, 2012.

FILOZÓFIA: ISMERETELMÉLET

MTFI2N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Harai Levente SJ

A tanegység célja: A megismerés filozófiai problémájának bemutatása. A megismerés sajátosságainak, határainak és lehetőségi feltételeinek vizsgálata.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az ismeretelméleti alapfogalmakat és alapkérdéseket. Képes önálló, kritikai és kreatív gondolkodásra, véleményének kifejezésére, az árnyalt és szabatos fogalmazásra. Elkötelezett a hittapasztalat és a tudományos gondolkodás összhangjának megteremtésében.

Tematika: Az ismeretelméleti probléma mibenléte. A feltétlenül biztos kiindulópont keresése. Az empirizmus és a racionalizmus útja. A fogalom és a valóság közötti ellentét. A tapasztalás problémája: az érzékelő tapasztalás kritikája; a „transzcendentális” tapasztalás. A valóság egzisztenciális megtapasztalása.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Irodalom: WEISSMAHR BÉLA: Bevezetés az ismeretelméletbe, TKK, Róma 1978; ANZENBACHER, ARNO: Bevezetés a filozófiába, Cartaphilus, Budapest, 2001.

FILOZÓFIA: KOZMOLÓGIA

MTFI8N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Bakos Gergely OSB

A tanegység célja: Bevezetés a filozófiai kozmológiába. E kurzus a kozmológia metafizikai valamint antropológiai, illetve etikai jelentőségére kíván rámutatni.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a kozmológia alapfogalmait, a világról, valamint az ember és a világ kapcsolatáról való gondolkodás történetének jelentős állomásait, képviselőit. Képes ismereteit rendszerezetten, érvekre támaszkodva kifejteni. Elkötelezett abban, hogy közlései igényesek, megalapozottak legyenek.

Tematika: 1. Bevezetés. 2. Alapvető fogalmak, előtörténet. 3. A világ jósága és a Rossz – kozmológia és etika. 4. A görögök I.: Az arkhé kutatása Thalésztól Platónig. Püthagorasz. 5. A görögök II.: Hérakleitosz, Parmenidész és Platón. 6. A görögök III.: Arisztotelésről és a platóni filozófia különös sorsáról. 7. A középkor I.: A világ mint könyv és hierarchia. 8. A középkor II.: A középkori világképről. 9. Modernitás I.: Teológia és kozmológia. A krízis és az új világ. 10. Modernitás II.: Teológiai etikai és politikai következmények. 11. Modernitás III.: Antropológiai következmények, istenkérdés és a történelem, etika. 12. Mit mondhatunk ma? I.: A változás értékelése. Ember és kozmosz kapcsolata. 13. Mit mondhatunk ma? II.: A metafizika alapkérdéséről.

Követelmény: Az előadásokon tevékeny részvétel. A félév végén szóbeli vizsga írásbeli előkészülettel: néhány kérdés az előre megadott listáról, valamint a kötelező olvasmányokról.

Kötelező irodalom: PLATÓN: Timaiosz, in: Devecseri Gábor et al. (szerk.): Platón összes művei, 3. kötet, Európa, Budapest, 1984, 307–409; ARISZTOTELÉSZ: Metafizika, Hatágú Síp Alapítvány, Budapest, 1992, (részletek: A 6, 978 b 28–986 a 3; 5, 1010 a 25–32; K 6, 1063 a 10–17; 1072 a 26 – 1072 b 31); CUSANUS, NICOLAUS: A tudós tudatlanság, Paulus Hungarus – Kairosz, Szentendre – Budapest, 1999, 127–139 (II. xii–xiii. fejezetek); BUBER, MARTIN: Haszid történetek, 2. kötet, Atlantisz, Budapest, 1995, 22–23 (Ezékiel és Arisztotelész); HEIDEGGER, MARTIN: Mi a metafizika?, in uő: Útjelzők, Osiris, Budapest, 2003, 105–121; SZÉKELY LÁSZLÓ: Az emberarcú kozmosz, Áron Kiadó, Budapest, 1997, 9–16, 260–280 (bevezető és utolsó fejezet).

Ajánlott irodalom: FEHÉR MÁRTA (szerk.): A teremtés. Filozófiatörténeti tanulmányok, Áron Kiadó, Budapest, 1996; KOESTLER, ARTHUR: Alvajárók, Európa Kiadó, Budapest, 2007; LEWIS, CLIVE STAPLES: The Discarded Image, Cambridge University Press, Cambridge, 1964; SZOLOVJOV, VLAGYIMIR SZERGEJEVICS: A középkori világszemlélet hanyatlásáról, Pannonhalmi Szemle 10 (2002/3) 3–12.

FILOZÓFIA: LOGIKA

MTFI6N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Harai Levente SJ

A tanegység célja: A hallgatók megismertetése a logika alapjaival, az érvelés alapvető formáival, érvelési hibákkal, a formális logika alapvető műveleteivel. A kurzus ötvözi az előadás és a szeminárium formáit, és mint ilyen megköveteli a hallgatók tevékeny részvételét és az otthoni munkára kiadott feladatok megoldását.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Felismeri és elkerüli az alapvető érvelési hibákat, a formális logika alapvető területén otthonosan mozog. Logikus gondolkodásra és objektív érvelésre képes.

Tematika: Alapvető logikai fogalmak. I. Informális logika: nyelvhasználat az érvelésben; alapvető érvelési hibák. II. Formális logika: alapvető logikai műveletek és értékük; a következtetés ellenőrzése igazságfüggvények segítségével; helyes következtetési sémák; természetes levezetés; átváltási műveletek.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Irodalom: MARGITAY TIHAMÉR: Az érvelés mestersége, Typotex, Budapest, 2007; ZENTAI ISTVÁN: A meggyőzés csapdái, Typotex, Budapest, 1999; MADARÁSZ TIBORNÉ – PÓLOS LÁSZLÓ – RUZSA IMRE: A logika elemei, Osiris, Budapest, 2006; COPI, IRVING M. – COHEN, CARL: Introduction to Logic, Prentice Hall, New Jersey, 2005.

FILOZÓFIA: METAFIZIKA I. FILOZÓFIA: METAFIZIKA II.

MTFI1N, BAFI3N, BAMF1/E, HFI1/E, RIMFI1/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

HFI1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

MTFI3N, BAFI4N, BAMF2/E, HFI2/E, RIMFI2/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

HFI2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Bakos Gergely OSB és Dr. Szeiler Zsolt

Tanegységi előfeltétel (Metafizika II.): Filozófia: Metafizika I. (MTFI1N, BAFI3N, HFI1N, BAMF1/E)

A tanegység célja: Bevezetni a hallgatókat a metafizika világába, különös tekintettel a klasszikus metafizika kérdéseire, hogy a metafizikai fogalmak és problémák ismerete segítségével nyújtson a teológiai tanulmányokhoz.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Otthonosan mozog a klasszikus metafizika kérdéseiben, legalább nagy vonalakban ismeri a modern metafizikai megközelítéseket is. Ismeri és érti a metafizika legfontosabb fogalmait. Képes elmélyült reflexióra a valóságról, fejlődik absztrakciós képessége és lényeglátása, képes alapösszefüggések felismerésére és elvontabb kérdések tárgyalására is anélkül, hogy elszakadna a valóságtól. Elkötelezett az igazság keresésében és nyitott párbeszédre törekszik azokkal is, akikkel nem ért egyet.

Tematika (I. félév): A metafizika és a metafizikai tapasztalat. A metafizika történetének néhány alapköve: Platón, Arisztotelész, Descartes, Kant, Heidegger. A metafizikai kérdés: miért van valami, miért nem inkább a semmi? Létező, Esse commune és Ipsum Esse Subsistens. A lét transzcendentális kifejtése: léthatározmányok eredete; léthatározmányok (res, unum, aliquid, bonum, verum, (pulchrum)); a léthatározmányok a skolasztika után; a lét szerkezeti alapelvei, mint metafizikai, ontikus és episztemológiai alapelvek.

Tematika (II. félév): A lét kategoriális kifejtése. Szubsztancia és accidensek. A személy fogalma. Actus és potentia. Lét és lényeg (De ente et essentia szövegolvasás). A létezők hierarchiája. Azonosság és különbözőség, egy és a sok problémája; (univerzálék) metafizikai univokáció és metafizikai ekvivokáció vs. analógia. Létanalógia. Részesedéstan Aquinói Tamás szerint. Isten ismerete. Okság problémaköre, változás magyarázata; okság metafizikai elve, célokság elve. A tevékeny lét; a lét mint cél. A transzcendens metafizikai szemlélet, az egység igénye. A kortárs metafizika néhány problémája; új metafizikai utak.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: PETRES E. LÚCIA: Bevezetés a metafizikába, jegyzet; BRUGGER, WALTER: Filozófiai lexikon, Szent István Társulat, Budapest, 2005.

Ajánlott irodalom: ANZENBACHER, ARNO: Bevezetés a filozófiába, Cartaphilus, Budapest, 2001, 56–92; WEISSMAHR BÉLA: Ontológia, Mérleg – Távlatok, Budapest – München – Bécs, 1995 (újabb kiadás: 2000).

MTFISZ3N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Bakos Gergely OSB

Tanegységi előfeltétel: (teológus hallgatóknak) Filozófia szigorlat (MTFISZIGN)

A tanegység célja: Hosszabb bölcseleti szövegek önálló földolgozása és közös megvitatása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a tárgyalt témák alapfogalmait. Egy szöveg megértésénél képes figyelembe venni a bölcselet, hittudomány és a történettudomány különböző szempontjait. Képes saját álláspontjának árnyalt, szabatos kifejtésére, önálló, kritikai és kreatív gondolkodásra. Elkötelezetten keresi mások megértésének módját, törekszik megszerzett tudása bővítésére és az önreflexióra.

Tematika: A történelem episztemológiája és ontológiája mint történetfilozófiai alapkérdései (a történeti tény, történelem, a történeti megismerés fogalmi, történelem és értelmezés, Geschite és Heilsgeschichte viszonya, a történelem értelme).

Követelmény: A félév során kiselőadások tartása (40%), az órai diszkussziók koordinálása (40%), jegyzőkönyvek vezetése (20%). A félév végén ezek alapján gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: BULTMANN, RUDOLF: Történelem és eszkatológia, Atlantisz, Budapest, 1994; GYURGYÁK TAMÁS – KISANTAL TAMÁS (szerk.): Történetelmélet, 1–2. kötet, Osiris, Budapest, 2009; LÖWITH, KARL: Világtörténelem és üdvtörténet. A történelemfilozófia teológiai gyökerei, Atlantisz, Budapest, 1996; NIETZSCHE, FRIEDRICH: Korszerűtlen elméletek, Atlantisz, Budapest, 2004, 93–177; TAUBES, JACOB: Nyugati eszkatológia, Atlantisz, Budapest, 2004.

Ajánlott irodalom: GYÜRKI LÁSZLÓ: Dialógus az archeológia és a Biblia között, in „Újat és régít”. Szennay András pannonhalmi főapát úr 80. születésnapjára, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2001; 235–249; COLLINGWOOD, ROBIN GEORGE: The idea of history, Oxford University Press, Oxford, 1994; COLLINS, JOHN JOSEPH: A Biblia Bábel után. A történetkritika a posztmodern korban, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2008; CSIKÓS ELLA – LAKATOS ELLA (szerk.): Filozófiai hermeneutika, Filozófiaoktatók Továbbképző és Információs Központja, Budapest, 1990; FOUCAULT, MICHEL: A szavak és a dolgok. A társalomszociológusok archeológiája, Osiris, Budapest, 2000; FOUCAULT, MICHEL: A tudás archeológiája, Atlantisz, Budapest, 2001; FUKUYAMA, FRANCIS: A történelem vége és az utolsó ember, Európa Kiadó, Budapest, 1994; KOSSELLECK, REINHART: Elmúlt jövő. A történelmi idők szemantikája, Atlantisz, Budapest, 2003; TAKÁCS ÁDÁM (szerk.): A történelem anyaga: francia történelemfilozófia a XX. században, L'Harmattan, Budapest, 2004; THOMKA BEÁTA (szerk.): A történelem poétikája, Kijárat Kiadó, Budapest, 2000.

FILOZÓFIA SZEMINÁRIUM I.

MTFISZ1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Bakos Gergely OSB

Tanegységi előfeltétel: Filozófiatörténet I. (MTFT1N) és Filozófiatörténet II. (MTFT2N)

A tanegység célja: Eljutni rövidebb bölcséleti szövegek önálló olvasására, megértésére és elemzésére.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A megismert szemelvények révén szélesebb általános műveltséggel rendelkezik. Képes a bölcséleti szövegek önálló olvasására, megértésére és elemzésére, s a gondolkodásmód változását történelmi összefüggésben szemlélni. Elkötelezett az önképzésben, az igazság keresésében.

Tematika: Válogatott szövegrészletek olvasása és elemzése: 1. Bevezetés. Hérakleitosz: 64. töredék; 2. Arisztotelész: Fizika A 2 184 b 15-21; 3. Szimplikiosz: Kommentár Arisztotelész Fizika A 2 184 b 15-höz; 4. Anaximandrosz A 10 és A 27; 5. Parmenidész B 1 és B 8; 8. Platón: Phaidón 95 b-107 b; 9. Platón: Állam VII. 514 a-518 b; 10. Platón: VII. levél; 11-13. Plótinosz néhány szövege.

Követelmény: A félév során kiselőadások, valamint kiadott szöveg elemzéséből 4–5 oldalas szemináriumi dolgozat leadása a szorgalmi időszak végéig. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: STEIGER KORNÉL (szerk.): Bevezetés a filozófiába, szöveggyűjtemény, Holnap Kiadó, Budapest, 2006; illetve kiadott szövegek. HADOT, PIERRE: Plótinosz avagy a tekintet egyszerűsége, Kairosz, Budapest, 2013. HADOT, PIERRE: A lélek iskolája. Lelki gyakorlatok és ókori filozófia, Kairosz, Budapest, 2010. PLATÓN: Levelek, Atlantisz, Budapest, 2007.

FILOZÓFIA SZEMINÁRIUM II.

MTFISZ2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Bakos Gergely OSB

Tanegységi előfeltétel: Filozófiatörténet III. (MTFT3N); Filozófia szeminárium I. (MTFISZ1N)

A tanegység célja: Rövidebb bölcséleti szövegek önálló olvasása, elemzése, közös órai megvitatása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A megismert szemelvények révén szélesebb általános műveltséggel rendelkezik. Képes saját álláspontjának árnyalt és szabatos kifejtésére, önálló, kritikai és kreatív gondolkodásra. Elkötelezetten keresi mások megértésének módját, tudatosan segítve a közös gondolkodást törekszik megszerzett tudása bővítésére és az önreflexióra.

Tematika: 1. Arisztotelész: Physica B; 1 2-3. Martin Heidegger: A phüszisz lényegéről és fogalmáról; 4. Boëthius: A filozófia vigasztalása, I. könyv és V. könyv; 5. Canterburyi Szent Anzelm: Proslogion, in: Canterburyi Anzelm összes művei, Szent István Társulat, Budapest, 2007. 81–121; 6. Boëthius: A filozófia vigasztalása, V. könyv; 7. Aquinói Szent Tamás: Summa theologiae – az öt út; 8-9. Immanuel Kant: A tiszta ész kritikája, Atlantisz, Budapest, 2004. 480–488. (B 620–630.); 10-11. Hegel istenbizonyítékai.

Követelmény: Házi feladatok (20%), órai munka (20%), kiselőadások (60%). A félév végén ezek alapján gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: ARISZTOTELÉSZ: A természet, L'Harmattan, Budapest, 2010; BOËTHIUS: A filozófia vizsgálata, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1979, 5–24 és 125–148; CZÉTÁNY GYÖRGY: Isten létének bizonyítása Hegel filozófiájában, in: Kendeffy Gábor – Vassányi Miklós (szerk.): Istenfogalmak és istenérvek a filozófiai hagyományban, L'Harmattan, Budapest, 2017, 227–238; MARTIN HEIDEGGER: Útjelzők, Osiris, Budapest, 2003; PLATÓN: Levelek, Atlantisz, Budapest, 2007; STEIGER KORNÉL (szerk.): Bevezetés a filozófiába. Szöveggyűjtemény, Holnap Kiadó, Budapest, 1992; SZEGEDI NÓRA: Morálteológia és vallási tapasztalat Kantnál, in: Kendeffy Gábor – Vassányi Miklós (szerk.): Istenfogalmak és istenérvek a filozófiai hagyományban, L'Harmattan, Budapest, 2017, 72–101; HEGEL: Az ontológiai bizonyíték, in: Uő.: Vallásfilozófiai előadások, Atlantisz, Budapest, 2000, 337–343;

Ajánlott irodalom: BOROS GÁBOR (szerk.): Filozófia, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007; STEIGER KORNÉL: Filozófia. Tankönyv a középiskolások számára, Holnap Kiadó, Budapest, 1998.

FILOZÓFIATÖRTÉNET I.

Bevezetés az ókori bölcsélet történetébe

MTFT1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Bakos Gergely OSB

A tanegység célja: Bevezetés az ókori görög és római bölcsélet történetébe.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az ókori bölcsélet fő képviselőit és gondolkodásuk meghatározó elemeit. Képes önálló, kritikai és kreatív gondolkodásra, véleményének és az igazságnak árnyalt és szabatos kifejezésére. Elkötelezetten törekszik tudásának bővítésére, keresi mások megértésének módját, tudatosan segíti a közös gondolkodást.

Tematika: 1–2. Bevezetés. 2–3. Preszókratikus filozófia. 4. A szofisták. 5. Szókratész. 6–7. Platón. 8–9. Arisztotelész. 10–12. Plótinosz.

Követelmény: Tevékeny részvétel az előadásokon, kötelező olvasmányok földolgozása. A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: STÖRIG, HANS JOACHIM: A filozófia világtörténete, Helikon, Budapest, 2006, 1–160; PLATÓN: Szókratész védőbeszéde, in uő.: Euthüphrón. Szókratész védőbeszéde. Kritón, Atlantisz, Budapest, 2005, 51–119; PLATÓN: Phaidón (bármely fordításban); ARISZTOTELÉSZ: Nikomakhoszi etika, Európa Kiadó, Budapest, 1997; PLÓTINOSZ: A Szépről (Enn. I. 6), in uő.: A szépről és a jóról. Istenről és a hozzá vezető utakról, Farkas Lőrinc Imre, Budapest, 1998, 11–24; BRAGUE, RÉMI: Európa. A római modell. Elsajátított önazonosság, PPKE Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 1994.

Ajánlott irodalom: BAKOS GERGELY: A filozófia mint életbölcesség az ókortól a középkorig, in uő (szerk.): Teória és praxis között, avagy a filozófia gyakorlati arcáról, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2011, 9–27; BOROS GÁBOR (szerk.): Filozófia, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007; HADOT, PIERRE: A lélek iskolája. Lelkigyakorlatok és ókori filozófia, Kairosz,

Budapest, 2010; LONG, ANTHONY ARTHUR: Hellenisztikus filozófia, Osiris, Budapest, 1998; STEIGER KORNÉL: Filozófia. Tankönyv a középiskolások számára, Holnap Kiadó, Budapest, 1998, 11–22, 25–48, 61–77, 105–128; SZLEZÁK, THOMAS A.: Hogyan olvassunk Platónt?, Atlantisz, Budapest, 2000; ROSS, SIR DAVID: Arisztotelész, Osiris, Budapest, 2001; STEIGER KORNÉL (szerk.): Bevezetés a filozófiába. Szöveggyűjtemény, Holnap Kiadó, Budapest, 1992, 1–114; TAYLOR, ALFRED EDWARD: Platón, Osiris, Budapest, 1999; PLATÓN: A lakoma, Atlantisz, Budapest, 1999.

FILOZÓFIATÖRTÉNET I.

Bevezetés az ókori és középkori bölcselet történetébe

HFT1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

BAFT1N, BAFT1/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Bakos Gergely OSB

A tanegység célja: Bevezetés az ókori és középkori bölcselet történetébe.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az ókori és középkori bölcselet fő képviselőit és gondolkodásuk meghatározó elemeit. Képes önálló, kritikai és kreatív gondolkodásra, véleményének és az igazságnak árnyalt és szabatos kifejezésére. Elkötelezetten törekszik tudásának bővítésére, keresi mások megértésének módját, tudatosan segíti a közös gondolkodást.

Tematika nappali tagozaton: 1. Bevezetés. 2. Preszókratikus filozófia. 3–4. Platón. 5–6. Arisztotelész. 7. Plótinosz. 8. A középkori gondolkodásról. 9. Zsidó, keresztény és muszlim filozófusok Istenről. 10. Canterburyi Szent Anzelm. 11–12. Aquinói Szent Tamás.

Tematika esti tagozaton: 1. Preszókratikus filozófia. 2. Platón. 3. Arisztotelész. 4. Plótinosz. 5. A középkori gondolkodásról. 6. Zsidó, keresztény és muszlim filozófusok Istenről.

Követelmény: A félév során tevékeny részvétel az előadásokon. Nappali tagozaton a félév végén írásbeli vizsga, esti tagozaton a félév végén szóbeli vizsga írásbeli fölkészüléssel.

Kötelező irodalom: BOËTHIUS, ANICIUS MANLIUS TORQUATUS SEVERINUS: A filozófia vigasztalása, Európa Kiadó, Budapest, 1979; BRAGUE, REMI: Európa. A római modell. Elsajátított önazonosság, PPKE Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 1994; CUSANUS, NICOLAUS: A hit békéje, Szent István Társulat, Budapest, 2017; PLATÓN: Szókratész védőbeszéde, in uő: Euthüphrón. Szókratész védőbeszéde. Kritón, Atlantisz, Budapest, 2005, 51–119; STÖRIG, HANS JOACHIM: A filozófia világtörténete, Helikon, Budapest, 2006, 1–217.

Ajánlott irodalom: SZENT ÁGOSTON: Vallomásai, Szent István Társulat, Budapest, 2002; CANTERBURYI SZENT ANZELM: Proslogion, in Canterburyi Szent Anzelm összes művei, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 81–102; ARISZTOTELÉSZ: Nikomakhoszi etika, Európa Kiadó, Budapest, 1997, VIII-IX. könyv; BOROS GÁBOR (szerk.): Filozófia, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007; HADOT, PIERRE: A lélek iskolája. Lelkigyakorlatok és ókori filozófia, Kairosz, Budapest, 2010; PLATÓN: A lakoma, Atlantisz, Budapest, 1999; SZLEZÁK, THOMAS A.: Hogyan olvassunk Platónt?, Atlantisz, Budapest, 2000; STEIGER KORNÉL (szerk.): Bevezetés a filozófiába. Szöveggyűjtemény, Holnap Kiadó, Budapest, 1992; TURAY ALFRÉD: Filozófiatörténeti vázlatok, Szent István Társulat, Budapest, é. n., 5–87; 2005, 51–119; 2007, 81–109.

FILOZÓFIATÖRTÉNET II.

Bevezetés a középkori bölcselet történetébe

▼

MTFT2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Szeiler Zsolt

Tanegységi előfeltétel: Filozófiatörténet I. (MTFT1N)

A tanegység célja: A saját történeti, szociológiai és szellemi kontextusában bemutatni a középkor bölcseletének legfontosabb eredményeit.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a középkori bölcselet jelentősebb képviselőit és főbb irányzatait. Képes a történeti szempontok figyelembevételével önálló, kritikai és kreatív gondolkodásra, véleményének és az igazságnak árnyalt és szabatos kifejezésére. Elkötelezetten törekszik tudásának bővítésére, keresi mások megértésének módját, tudatosan segíti a közös gondolkodást.

Tematika: 1. A korszak történeti és szellemtörténeti elhatárolása, a középkor forrásai. 2. Szent Ágoston I. (intellektuális klíma: manicheizmus, neoplatonizmus). 3. Szent Ágoston II. (tanítása: antropológia, ismeretelmélet, Isten megismerése). 4. Canterburyi Szent Anzelm. 5. A középkor műveltsége: a monasztikus és a skolasztikus szellem. 6. A Párizsi Egyetem és az Arisztotelész-recepció. 7. Aquinói Szent Tamás I. (fizika, lélekfilozófia). 8. Aquinói Szent Tamás II. (ismeretelmélet, filozófiai teológia, hit és ész). 9. Pszeudo-Dionüsziosz Areopagitész és a középkori spekulatív misztika. 10. Szent Bonaventura. 11. Duns Scotus. 12. Összegző óra.

Követelmény: A félév során tevékeny részvétel az előadásokon. A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: A kurzus során a hallgatóknak megküldött előadásvázlatok. CANTERBURYI SZENT ANZELM: Összes művei, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 81–82, 86–87, 427–457; BAKOS GERGELY: Hit és ész Canterburyi Szent Anzelm gondolkodásában, in Szeiler Zsolt – Bakos Gergely – Sárkány Péter (szerk.): Hit és ész, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2013, 76–95; PSZEUDO-DIONÜSZIOSZ AREOPAGITÉSZ: Misztikus teológia, in Háy János (szerk.): Az isteni és emberi természetéről. Görög egyházatyák, 2. kötet, Atlantisz, Budapest, 1994. 259–265; AQUINÓI SZENT TAMÁS: A létezőről és a lényegről, Helikon, Budapest, 1990, 55–76; SZENT BONAVENTURA: A művészetek visszavezetése a teológiára, *Studia Caroliensia* 7 (2006/2) 141–155, http://www.kre.hu/portal/doc/studia/Cikkek/2006.2.szam/14.Bonaventura_Bekesi_Sandor.pdf.

Ajánlott irodalom: Gilson, Etienne: A középkori filozófia története, Kairosz, Budapest, 2015; Borbély Gábor: Civakodó angyalok, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008; Le Goff, Jacques: Az értelmiség a középkorban, Osiris, Budapest, 2000; Gilson, Etienne: A középkori filozófia szelleme, Paulus Hungarus – Kairosz, Szentendre – Budapest, 2001; Kenny, Anthony: Aquinói Szent Tamás, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1996; Nyíri Tamás: A filozófiai gondolkodás fejlődése, Szent István Társulat, Budapest, 2003; Stead, Christopher: Filozófia a keresztény ókorban, Osiris, Budapest, 2002.

FILOZÓFIATÖRTÉNET II.

HFT2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

BAFT2N, BAFT2/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Szeiler Zsolt

Tanegységi előfeltétel: Filozófiatörténet I. (HFT1N, BAFT1N, BAFT1/E)

A tanegység célja: Bemutatni az újkori és kortárs bölcselet jelentősebb személyiségeit és főbb irányzatait.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az újkori és „kortárs” bölcselet jelentősebb képviselőit és főbb irányzatait. Képes a történeti szempontok figyelembevételével önálló, kritikai és kreatív gondolkodásra, véleményének és az igazságnak árnyalt és szabatos kifejezésére. Elkötelezetten törekszik tudásának bővítésére, keresi mások megértésének módját, tudatosan segíti a közös gondolkodást.

Tematika (nappali tagozat): 1. A kurzus áttekintése, általános bevezetés. 2. Átmenet a középkorból a modernitásba: Francis Bacon, Nikolausz Kopernikusz, Galileo Galilei. 3. A racionalizmus: René Descartes. 4. A racionalista módszertan. 5. A racionalizmus francia ellenhatása: Blaise Pascal. 6. A racionalizmus brit ellenhatása: David Hume empirizmusa. 7. Immanuel Kant ismeretelmélete. 8. A kanti etika. 9. Georg Wilhelm Friedrich Hegel és a német idealizmus 10. Martin Heidegger gondolkodása. 11. Karl Rahner transzcendentális ismeretelmélete. 12. Karl Rahner kozmológiája és antropológiája.

Tematika (esti tagozat): 1. Átmenet a középkorból a modernitásba: a modernitás általános jellemzői. 2. A racionalizmus: René Descartes. 3. Immanuel Kant ismeretelmélete. 4. Martin Heidegger az emberi létezésről. 5. Karl Rahner ismeretelmélete. 6. Karl Rahner a hominizációról.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: TURAY ALFRÉD: Filozófiatörténeti vázlatok, Szent István Társulat, Budapest, 2005, <http://mek.oszk.hu/08700/08784/html/filozofia.htm>.

Ajánlott irodalom (nappali tagozat): STÖRIG, HANS JOACHIM: A filozófia világtörténete, Helikon, Budapest, 2008; GAARDER, JOSTEIN: Sofie világa. Regény a filozófia történetéről, Magyar Könyvklub, Budapest, 2001; KECSKÉS PÁL: A bölcselet története, Szent István Társulat, Budapest, 1981, illetve KECSKÉS PÁL: A bölcselet története főbb vonásaiban, Gede Testvérek, Budapest, 2001.

Ajánlott irodalom (esti tagozat): BOROS GÁBOR (szerk.): Filozófia, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007, 569–1369; BRUGGER, WALTER (szerk.): Filozófiai lexikon, Szent István Társulat, 2005; KECSKÉS PÁL: A bölcselet története, Szent István Társulat, Budapest, 1981.

FILOZÓFIATÖRTÉNET III.

MTFT3N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Szeiler Zsolt

Tanegységi előfeltétel: Filozófiatörténet II. (MTFT2N)

A tanegység célja: Bemutatni a jelenkori gondolkodást meghatározó legfontosabb újkori gondolkodókat.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az újkori bölcsélet fő képviselőit és gondolkodásuk meghatározó elemeit. Képes önálló, kritikai és kreatív gondolkodásra, véleményének és az igazságnak árnyalt és szabatos kifejezésére. Elkötelezetten törekszik tudásának bővítésére, keresi mások megértésének módját, tudatosan segíti a közös gondolkodást.

Tematika: 1. A modernitás kezdetei: Nicolaus Cusanus, Francis Bacon, Galileo Galilei. 2. René Descartes gondolkodása I. (Descartes útja a cogito elvig). 3. René Descartes gondolkodása II. (A racionalista módszertan). 4. Descartes utáni racionalizmus: Baruch Spinoza. 5. A racionalizmus ellenhatása: Blaise Pascal. 6. Az angolszász empirizmus: David Hume. 7. A francia felvilágosodás: Voltaire, Jean-Jacques Rousseau. 8. Immanuel Kant ismeretelmélete. 9. Immanuel Kant etikája. 10. Immanuel Kant vallásfilozófiája. 11-12. Georg Wilhelm Friedrich Hegel filozófiai rendszere. 13. Összegző óra.

Követelmény: A félév során tevékeny részvétel az előadásokon, valamint egy zárthelyi dolgozat. A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: A kurzus során a hallgatóknak megküldött előadásvázlatok. Nyíri Tamás: A filozófiai gondolkodás fejlődése, Szent István Társulat, Budapest, 2003; Pannenberg, Wolfhart: Teológia és filozófia, L'Harmattan, Budapest, 2009, 101–225.

Ajánlott irodalom: BOROS GÁBOR (szerk.): Filozófia, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007, 640–901; BOROS GÁBOR: René Descartes, Áron Kiadó, Budapest, 1998; ROSS, DAVID: Kant etikája, Gond-Cura, Budapest, 2005; STÖRIG, HANS JOACHIM: A filozófia világtörténete, Helikon, Budapest, 2008; SZOMBATH ATTILA: G. W. F. Hegel vallásfilozófiája, in Szeiler Zsolt – Bakos Gergely – Sárkány Péter (szerk.): Hit és ész, L'Harmattan – Sapiencia, Budapest, 2013, 226–254; TENGELYI LÁSZLÓ: Kant, Áron Kiadó, Budapest, 1995.

FILOZÓFIATÖRTÉNET IV.

MTFT4N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Bakos Gergely OSB, Dr. Harai Levente SJ és Dr. Szeiler Zsolt

Tanegységi előfeltétel: Filozófiatörténet III. (MTFT3N)

A tanegység célja: Felkészíteni a jelenkori bölcséleti gondolkodással való párbeszédre, megismertetni a kortárs nyugati gondolkodás legjelentősebb személyiségeit, főbb iskoláit, és elmélyíteni a történelmi szemléletmódot.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a jelenkori bölcsélet fő képviselőit és iskoláit, valamint gondolkodásuk meghatározó elemeit. Képes tájékozódni a mai filozófiai gondolkodás főbb áramlatai között és azokat tudja kritikailag értékelni. Elkötelezett az igazság keresésében és nyitott párbeszédre törekszik azokkal is, akikkel nem ért egyet.

Tematika: 1. Bevezetés; a posztmodern jelenség. 2. Søren Aabye Kierkegaard, az egzisztencializmus atyja. 3. Arthur Schopenhauer akaratfilozófiája. 4. Friedrich W. Nietzsche és a nihilizmus. 5. Henri Bergson, az élet filozófiája. 6. Néhány fontosabb XX. századi irányzat. 7. Edmund Husserl és a fenomenológia. 8. Martin Heidegger létfilozófiája. 9. Jean-Paul Sartre egzisztencializmusa. 10. Karl Jaspers egzisztencializmusa. 11. Ludwig Wittgenstein és az analitikus filozófia. 12. Hans-Georg Gadamer filozófiai hermeneutikája. 13. Gabriel Marcel keresztény filozófiája.

Követelmény: A félév során egy zárthelyi dolgozat. A félév végén írásbeli vizsga.

Ajánlott irodalom: Nyíri Tamás: A filozófiai gondolkodás fejlődése, Szent István Társulat, Budapest, 2003; Turay Alfréd: Filozófiatörténeti vázlatok, Szent István Társulat, Budapest, 2005, <http://mek.oszk.hu/08700/08784/html/filozofia.htm>; Kecskés Pál: A bölcsélet története, Szent István Társulat, Budapest, 1981, illetve Kecskés Pál: A bölcsélet története főbb vonásaiban, Gede Testvérek, Budapest, 2001; Störig, Hans Joachim: A filozófia világtörténete, Helikon Kiadó, Budapest, 2008, vagy bármely más filozófiatörténeti kézikönyv.

FUNDAMENTÁLIS TEOLÓGIA: A KINYILATKOZTATÁS ÉS A HIT

MTFU1N, HFU2N, BAFU2N, BAFU2/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

HFU2/E, RIFU1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Bagyinszki Ágoston OFM

A tanegység célja: Didaktikai cél: a katolikus-keresztény identitás „logikájának” fokozatos tudatosítása, előkészítve ezzel a szisztematikus teológiai tanulmányokat. Tartalmi cél: bevezetés a teológiai ismeretelmélet alapvető témáiba, azok összefüggéseibe, valamint a kapcsolódó kortárs diskurzusba.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a teológiai témák megvitatásának „logikáját”, fogalomkészletét, valamint áttekintése van a kapcsolódó kérdések irodalmáról és a felhasználható hivatkozási helyekről. Képes konstruktívan bekapcsolódni egy-egy teológiai kérdés megvitatásába, miközben együtt tud gondolkodni az „egyház élő hagyományával” és tekintettel van a „hitigazságok hierarchiájára”. A szerteágazó teológiai kérdések megvitatása során elkötelezett a hit és az értelem összehangolt használatában.

Tematika: 1. Bevezető áttekintés: a teológiai ismeretelmélet története, irodalma és mai feladatai. 2. Isten Igéjének az üdvtörténetben kibontakozó misztériuma: a kinyilatkoztatás fogalma. 3. A kinyilatkoztatás üdvtörténeti befogadása és egyházi közvetítése: a hagyomány teológiai fogalma. 4. Az Isten Igéjét befogadó ember: a hit fogalma. 5. A Szentírás sugalmazottsága, tévedésmentessége, kánoni tekintélye. 6. Az élő hagyomány mint a keresztény identitás kommunikációja: rátalálási helyei és a hitérzék fogalma. 7. A hagyomány dinamizmusának problémája, példák elemzése. 8. Az egyházi tekintély teológiája, a tanítóhivatal fogalma és differenciált megnyilatkozási formái. 9. Az üdvtörténeti jelen kihívásai: modernitás, II. Vatikáni Zsinat, az „idők jelei”. 10. Az akadémikus teológia egyházi szolgálata. 11. Gyakorlat és elmélet: az ortopraxis és az ortodoxia körkörös kapcsolata. 12. Rendszerező összegzés: kinyilatkoztatás, hit, üdvtörténet, katolikus-keresztény identitás.

Követelmény: A félév első harmadában egy klasszikus szöveg feldolgozása. A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: CONGAR, YVES: Az egyház élő hagyománya. Tanulmány a hagyomány teológiai fogalmáról, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2015; Dei Verbum. Dogmatikai konstitúció a kinyilatkoztatásról, in Diós István (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 407–441; BAGYINSZKI ÁGOSTON – VÁRNAI JAKAB: Kinyilatkoztatás, hit, üdvtörténet, jegyzet, 2016; TANZELLA-NITTI, GIUSEPPE: A klasszikus „Két könyv”-metafora eszmetörténetéhez, Acta Pintérian 2 (2016) 55–75; GAILLARDETZ, RICHARD R.: A katolikus teológia megalapozása. Bevezetés a teológiai ismeretelméletbe, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2011.

Ajánlott irodalom: BAGYINSZKI ÁGOSTON (szerk.): A hitvallástól a teológiai megalapozásig. Szöveggyűjtemény a teológiai ismeretelmélet tanulmányozásához, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2014; MÜLLER, GERHARD LUDWIG: Katolikus Dogmatika, Kairosz, Budapest, 2007, 1. fejezet: Kinyilatkoztatás. Teológiai ismeretelmélet, 43–90; WERBICK, JÜRGEN: Prolegomena, in Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, 1. kötet, Vigilia, Budapest, 1996, 1–52; RAHNER, KARL: A hit alapjai. Bevezetés a kereszténység fogalmába, Agapé, Szeged, 1998, 5. fejezet; WELTE, BERNHARD: Mit jelent hinni? Vallásfilozófiai megfontolások, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2013; DULLES, AVERY: A kinyilatkoztatás modelljei, Vigilia, Budapest, 2005; McPARTLAN, PAUL: Az üdvösség szentsége. Bevezetés az eucharisztikus egyháztanba, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2015.

FUNDAMENTÁLIS TEOLÓGIA: A KRISZTUS-ESEMÉNY

MTFU2N, HFU1N, BAFU1N, BAFU1/E, HFU1/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Várnai Jakab OFM

A tanegység célja: Megismertetni a Krisztusról szóló hagyomány bibliai tanúságát, elmélyítve a források értelmezésének kérdéseit, és felkészíteni a krisztológia dogmatikai tárgyalására.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a történeti Jézus életét a róla szóló tanúságok helyes egyházi értelmezésével, valamint az apostoli Krisztus-hit kialakulásának folyamatát. Képes bemutatni a Krisztus-hit bibliai alapjait. Saját hitének Krisztusra vonatkozó kérdéseit tanulmányozva elmélyíti elkötelezettségét Krisztus mai követésére.

Tematika: 1. A dogmatikai és fundamentális krisztológia viszonya. 2. Az Ószövetség üdvösségi tapasztalatai és reményei. 3. Jézus történetiségének Biblián kívüli forrásai. Működésének külső jellemzői. 4. Az evangéliumi hagyomány három korszaka. 5. Jézus igehirdetése az „Isten országáról”. 6. Az implicit krisztológia. 7. A fenségcímek Jézusnál: explicit krisztológia. 8. Jézus csodái. 9. Jézus kereszthalála. 10. A feltámadás. 11. Krisztus megértésének folyamata. 12. A felmagasztaltatás krisztológiái. 13. A szinoptikusok krisztológiái. 14. A preegzisztencia krisztológiái. A János-evangélium krisztológiája.

Követelmény: A félév során zárthelyi dolgozat (nappali tagozaton). A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: VÁRNAI JAKAB: Fundamentális krisztológia, jegyzet; PÁPAI BIBLIKUS BIZOTTSÁG: A Szentírás és a krisztológia, Szent István Társulat, Budapest, 1998, 34–50; A Katolikus Egyház Katekizmusa (KEK), Szent István Társulat, Budapest, 2013, 422–451, 512–664. pontok.

Ajánlott irodalom: KESSLER, HANS: Krisztológia, in Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, 1. kötet, Vigilia, Budapest, 2002, 254–343; KASPER, WALTER: Jézus a Krisztus, Vigilia, Budapest, 1996, 13–182; RAHNER, KARL: A hit alapjai. Bevezetés a kereszténység fogalmába, Agapé, Szeged, 1998, 189–231; SESBOÜÉ, BERNARD: Krisztus pedagógiája. Az alapvető krisztológia elemei, Vigilia, Budapest, 1998.; KERESZTY RÓKUS – PUSKÁS ATTILA: Jézus Krisztus. Krisztológiai alapvetés, Szent István Társulat, Budapest, 2015, I. rész: Biblikus krisztológia, 21–224.

FUNDAMENTÁLIS TEOLÓGIA: A VALLÁS

MTFU3N, HFU3N, BAFU3N, BAFU3/E, HFU3/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Bagyinszki Ágoston OFM

A tanegység célja: Didaktikai cél: A hallgatók bevezetése a vallás szerteágazó jelenségeinek – a teológiai tárgyalás felé vezető – tanulmányozásába, elsősorban a fenomenológiai módszerre támaszkodva. Tartalmi cél: Bevezetés a vallási sokféleségről, valamint a modernitás és a szekularizáció keresztény megítéléséről szóló kortárs diskurzusba a II. Vatikáni Zsinat kapcsolódó iránymutatásait követve.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a vallástudományi és vallásteológiai diskurzus kapcsolódási pontjait, főbb témáit, irányzatait, eredményeit és problémáit, magyarországi helyzetét. Saját katolikus identitását képes elhelyezni a vallási pluralitás összefüggésében. Árnyaltan mérlegelni tudja a szekularizációval összefüggő aktuális kérdéseket. Megfelelő problémaérzéssel közelít a vallások szerteágazó megnyilvánulásaihoz és képes magát továbbképezni a számára fontos területeken. Katolikus identitását jól tájékozottan, elkötelezetten és párbeszédre készen képviseli az életteréül szolgáló társadalmi közegben.

Tematika: 1. Bevezető áttekintés: katolikus-keresztény identitás és vallási pluralitás, korunk vallási öszképe, vallástudomány, vallásteológia, magyar szempontok. 2. A vallás fogalma. 3. A vallástörténet alapjelenségei. 4. A kereszténység mint vallás. 5. A hinduizmus és a buddhizmus. 6. A zsidó vallás. 7. Az iszlám. 8. Három vallásteológiai alapelv. 9. Vallástörténet, modernitás, szekularizáció. 10. Fundamentalista tendenciák. 11. Ezoterikus áramlatok. 12. Rendszerező összegzés: üdvtörténet és vallástörténet, konfrontáció és dialógus, a keresztény misszió mai helyzete.

Követelmény: A félév első harmadában egy forrásszöveg feldolgozása. A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: BAGYINSZKI ÁGOSTON – VÁRNAI JAKAB: A kereszténység és a vallások, jegyzet, 2015 (további bibliográfiával); Nostra aetate. Nyilatkozat az egyház és a nem keresztény vallások kapcsolatáról, in Diós István (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 399–403; ELIADE, MIRCEA: A szent és a profán. A vallási lényegről, Európa, Budapest, 1999.

Ajánlott irodalom: LIVINGSTON, JAMES C.: Anatomy of the Sacred. An Introduction to Religion, Pearson, Upper Saddle River (N. J.), 2009; NEMZETKÖZI TEOLÓGIAI BIZOTTSÁG: A kereszténység és a vallások, Szent István Társulat, Budapest, 1998; A Hittani Kongregáció „Dominus Iesus” nyilatkozata Jézus Krisztus és az Egyház egyetlen és egyetlen üdvözítő voltáról, Szent István Társulat, Budapest, 2007; KULTÚRA PÁPAI TANÁCSA – VALLÁSKÖZI PÁRBESZÉD

PÁPAI TANÁCSA: Jézus Krisztus, az élő víz hordozója. Keresztény reflexió a „New Age”-ről, Szent István Társulat, Budapest, 2003; RAHNER, KARL: A kereszténység és a nem keresztény vallások, in uő: Isten: rejtelem. Öt tanulmány, Egyházfórum, Budapest, 1994, 51–66; NEUDECKER, REINHARD: Az egy Isten sok arca, Magyar Keresztény-Zsidó Tanács – Mérleg, Budapest, 1992; ROSA, GIUSEPPE DE: Vallások, szekták és a kereszténység, Szent István Társulat, Budapest, 1991.

FUNDAMENTÁLIS TEOLÓGIA: AZ EGYHÁZ

MTFU4N, HFU4N, BAFU4N, BAFU4/E, HFU4/E, RIFU2/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Várnai Jakab OFM

A tanegység célja: Megismertetni az egyházi tanítást és a teológiai reflexiót az egyház alapítására, az egyház teológiai lényegére és a II. Vatikáni Zsinat által kijelölt irányra vonatkozóan, különös tekintettel az egyházi életállapotok teológiájára.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katolikus egyháztan alapkérdéseit, az érvényes egyházi tanítást és a teológiai reflexió lényeges irányait. Képes az egyháztani kérdéseket árnyaltan vizsgálni, történelmi összefüggésbe helyezni és kiegyensúlyozottan állást foglalni ezekben. Saját hitének vonatkozó kérdéseit tanulmányozva elmélyíti elkötelezettségét Krisztus mai követésére.

Tematika: 1. Alapfogalmak. 2. Az egyház krisztusi eredete. 3. Az egyház az Újszövetségben. 4. A II. Vatikáni Zsinat. 5. A kommunió-egyháztan. 6. Az egyház az üdvösség egyetemes szentsége. 7. Az egyház mint „Isten népe”. 8–11. Az egyház alaptulajdonságai: „Egy, Szent, Katolikus és Apostoli”. 12. Felszentelt szolgálatok. 13. Laikusok. 14. A szerzetesség egyháztani tárgyalása.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: VÁRNAI JAKAB – BAGYINSZKI ÁGOSTON: Egyháztan, jegyzet; Lumen Gentium. Dogmatikai konstitúció az egyházról, in Diós István (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 141–207; II. JÁNOS PÁL: Ut unum sint. Enciklika az ökumenikus törekvéstről (1995), in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 277–326.

Ajánlott irodalom: WIEDENHOFER, SIEGFRIED: Egyháztan, in Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, 2. kötet, Vigilia, Budapest, 2002, 49–159; MÜLLER, GERHARD LUDWIG: Katolikus dogmatika, Kairosz, Budapest, 2007, 553–604; NEUNER, PETER – ZULEHNER, PAUL M.: Jöjjön el a te országod. Gyakorlati egyháztan, Verbum, Kolozsvár, 2014; PUSKÁS ATTILA (szerk.): Élő kövekből épülő Egyház. Az Egyház természete és küldetése – ekkleziológiai reflexiók, Szent István Társulat, Budapest, 2011; TOMKA FERENC: Intézmény és karizma az egyházban. Vázlatok a katolikus egyház szociológiájához, Szent István Társulat, Budapest, 2015, <http://www.ppek.hu/k398.htm>.

FUNDAMENTÁLIS TEOLÓGIA SZEMINÁRIUM
FUNDAMENTÁLIS SZEMINÁRIUM
Eucharisztia és katolikus identitás

MTFUSZN, BAFUSZN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Bagyinszki Ágoston OFM

A tanegység célja: Didaktikai cél: a katolikus identitás eucharisztikus „logikájának” fokozatos tudatosítása, továbbá az alapvető teológiai látásmód és problémaérzék fejlesztése. Tartalmi cél: bevezetés az eucharisztia szakramentális teológiájába és az eucharisztikus egyháztanba.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az eucharisztia központi szerepét az egyház életében, valamint látja az eucharisztia ünneplése és a teológiai gondolkodás közötti belső kapcsolatot. Képes eligazodni a kapcsolódó teológiai diskurzus kortárs és történeti dimenzióiban és elsajátítja az ehhez szükséges teológiai gondolkodás alapelemeit. Elkötelezett az egyház eucharisztikus életében, a következetes teológiai reflexióban, valamint az igényes kommunikáció terén.

Tematika: 1. Katolikus identitás, az ortopraxis és az ortodoxia körkörös kapcsolata. 2. A Szentírás szerepe a lelki életben és az akadémikus teológiában. 3. Hagyomány és teológia kapcsolata. 4. A II. Vatikáni Zsinat jelentősége, magyar szempontok. 5. Eucharisztia, kommunió, misszió. 6. Eucharisztia és felekezeti sokféleség. 7. Az üdvösség szentsége: teológia és liturgikus gyakorlat. 8. Az eucharisztia ünneplő egyház a mai világban.

Követelmény: A félév során óráról órára olvasmányok, kisebb feladatok elvégzése és aktív részvétel a feldolgozó beszélgetésekben. A szorgalmi időszak végére szemináriumi dolgozat készítése. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: MCPARTLAN, PAUL: Az üdvösség szentsége. Bevezetés az eucharisztikus egyháztanba, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2015.

Ajánlott irodalom: II. JÁNOS PÁL PÁPA: Ecclesia de Eucharistia (2003), in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 627–661; KERESZTY RÓKUS: A bárány menyegzője. Az Eucharisztia teológiája történeti, biblikus és rendszerező megközelítésben, Szent István Társulat, Budapest, 2008; ERDŐ PÉTER: Eucharisztikus egyháztan jogi következményekkel, in Fila Béla – Erdő Péter (szerk.): Teológus az Egyházban, Márton Áron Kiadó, Budapest, 1995, 349–365; SCHMEMANN, ALEXANDER: A világ életéért, Paulus Hungarus – Kairosz, Budapest, 2001; NEMESHEGYI PÉTER: Ezt tegyétek az én emlékezetemre. Az Eucharisztia teológiája, Agapé, Szeged, 1994, (korábbi kiadás: Teológiai Kiskönyvtár, III/6., k. n., Róma, 1975); BÉKÉS GELLÉRT: Az Eucharisztia és az Egyház egysége. Az úrvacsora teológiai távlatai az ökumenikus dialógusban, Teológia 20 (1986) 10–16; SCHÜTZ ANTAL: Eucharisztia, Szent István Társulat, Budapest, 1938; RADBERTUS, PASCHASIUS – RATRAMNUS: Az Úr testéről és vérééről, Kairosz – Paulus Hungarus, Budapest, 2001; VANYÓ LÁSZLÓ: Az Eucharisztia az egyházatyák teológiájában, Teológia 19 (1985/2) 76–80; TARJÁNYI BÉLA: Mennyei kenyér. Az Eucharisztia értelmezései az Újszövetségben, Teológia 19 (1985) 71–75.

FUNDAMENTÁLIS SZEMINÁRIUM

Eucharisztia és katolikus identitás

BAFUSZ/E – ESTI, I. ÉV II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Várnai Jakab OFM

A tanegység célja: A katolikus identitás „logikájának” tudatosítása; a teológiai látásmód és problémaérzék fejlesztése, párhuzamosan a dolgozatkészítés elemeinek gyakorlásával, személyes kíséréssel.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a tematikában meghatározandó tárgykör teológiai adatait és irodalmát. Képes feldolgozni a téma forrásait, megvalósítja a Dolgozatírási szabályzat előírásait. Elkötelezett a következetes teológiai reflexióban, valamint az igényes írásbeli kommunikáció terén.

Tematika: A hallgatók fundamentális teológiai tanulmányait kísérő tematika.

Követelmény: A félév során óráról órára olvasmányok, kisebb feladatok teljesítése. A félév végére szemináriumi dolgozat készítése. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: Az irodalmat az oktató a félév elején ismerteti.

GAZDASÁGETIKA

EGEN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Baritz Laura OP

A tanegység célja: Olyan gazdaságetikai szemlélet átadása, amely a keresztény antropológián és erkölcsi gondolkodásmódon nyugszik, s így válik meghatározójává a gazdasági rendszernek. Ennek a gazdasági rendszernek így nem az utilitarista etika a háttere, hanem egy egészen más paradigma, mint a főáramú közgazdaságtan. Ez a rendszer az egyház társadalmi tanítására épül, s etikája az arisztotelészi, Szent Tamás-i erényetika. Mindezek alapján ezt a gazdasági irányzatot emberközpontú gazdaságnak nevezzük.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a „keresztény gazdaságetika” teológiai, filozófiai alapjait, az egyház társadalmi tanítását. Képes a keresztény gazdaságetikai szemlélet alapján közelíteni a gazdasági és társadalmi élet kérdéseihez. Elkötelezett a keresztény gazdaságetika megvalósítása és széles körben való megismertetése mellett.

Tematika: 1. A „keresztény gazdaságetika” (emberközpontú gazdaság) teológiai, filozófiai alapjai. 2. Az egyház társadalmi tanításának idevágó gondolatai. 3. Gazdasági alapfogalmak, tanok, folyamatok, jelenségek, amelyek a „keresztény gazdaságetika” (emberközpontú gazdaság) hatására megváltoznak a haszonelvű gazdasági kategóriákhoz képest. 4. A jó megértés és összehasonlítás miatt a haszonelvű gazdaságetika és gazdaság rövid összefoglalása. 5. Az emberközpontú gazdaság relevanciájának alátámasztására gyakorlati példák bemutatása.

Követelmény: Az előadások és a megadott irodalom alapján a félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: Háromdimenziós gazdaság. Lehet gazdálkodni erényetikai paradigmában. Kairosz, Budapest, 2016; BRUNI, LUIGINO – ZAMAGNI, STEFANO: Civil gazdaság. Hatékonyság, méltányosság, köz-jóllét, L'Harmattan, Budapest, 2013.

Ajánlott irodalom: ALFORD, HELEN J. – NAUGHTON, MICHAEL J.: Menedzsment, ha számít a hit. Keresztény társadalmi elvek a modern korban, Kairosz, Budapest, 2009; BARITZ SAROLTA LAURA: Munkahelyi spiritualitás. Paradigmaváltás az üzleti életben, jegyzet, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola.

GYAKORLATI PROJEKT I–II.

KGGYP1 – ESTI, I. FÉLÉV, 1 KREDIT

KGGYP2 – ESTI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Tóth József

A tanegység célja: Lehetőséget biztosítani arra, hogy a hallgatók megismerjenek értékalapú, keresztény vállalkozásokat, azokkal kapcsolatokat építsenek ki és konkrét gazdasági és menedzsment problémák megoldásán dolgozhassanak. További cél, hogy a hallgatók csoportosan végzett munka keretében próbálhassák ki és szerezzenek tapasztalatot a KETEG képzésben elsajátított elméleti ismeretekről és gyakorlati módszerekről.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a KETEG szellemiséget és látja annak gyakorlati működését. Képes a megszerzett ismeretek gyakorlati alkalmazására, gazdasági és menedzsment problémák kreatív megoldására. Elkötelezett a keresztény szemléletű gazdasági tevékenység iránt és képes ezen értékek köré rendezni munkájának világát.

Tematika: Választható vállalatok bemutatása. Munkacsoportok kialakítása. Feladatok és időbeosztás egyeztetése. Csoportos konzultáció. Csoportos munka. Beszámoló prezentáció.

Követelmény: A vállalatokhoz kapcsolódó projektek csoportos megvalósítása, valamint beszámolók, prezentációk a félév végén. A képzés utolsó félévben komplex beszámoló és elemzés a projektről. A félév végén gyakorlati jegy.

Irodalom: A projektmunka megkezdésekor teszi közzé a gyakorlatvezető.

GYAKORLATI SZERTARTÁSTAN

BALIGYN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

BALIGY/E – ESTI, I. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Pákozdi István

A tanegység célja: A liturgia elméleti ismereteinek gyakorlatba ültetése, különös tekintettel a pap nélkül végzendő istentiszteletek elemeire, bemutatva, hogy hogyan kell azt összeállítani, előkészíteni és levezetni.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katolikus liturgiát. Képes a rábízott liturgikus feladatokat ellátni. Elkötelezett a liturgiában való részvételre és a liturgikus szolgálatra.

Tematika (nappali tagozat): 1. A ministráció. 2. A felolvasó és az akolitus szolgálata. 3. Az áldoztatás szentmisében és misén kívül. 4. A keresztelés (szükségkeresztelés). 5. A pap nélküli istentisztelet vezetése, gyakorlata, öltözéke. 6. A temetés liturgiája. 7. Ájtatosságok, litániák, szentségkitétel, áldások, közös rózsafüzér, előimádkozás és egyéb liturgikus formák.

Tematika (esti tagozat): 1. A zsolozsma végzése, vezetése közösségben és egyedül. 2. A szentségek kiszolgáltatása. 3. Közös imádságok, szertartások vezetése.

Követelmény: Nappali tagozaton a félév során a megjelölt szövegek elolvasása, önálló munkaként istentisztelet összeállítása. A félév végén nappali tagozaton gyakorlati jegy, esti tagozaton aláírás.

Kötelező irodalom (nappali tagozat): A hivatalos szertartáskönyvek, a misekönyv (Kis misekönyv, A, B, C); VERBÉNYI ISTVÁN – ARATÓ MIKLÓS ORBÁN (szerk.): Liturgikus lexikon, Szent István Társulat – Kairosz, Budapest, 2001; Adoremus, havonta megjelenő misefüzetek, Új Ember, Budapest; A világi lelkipásztori kisegítők kézikönyve, Szent István Társulat, Budapest, 2003; DIÓS ISTVÁN (szerk.): Váci Egyházmegyei Praeorator, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2002; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA: Praeorator. Liturgikus vezérkönyv, Szent István Társulat, Budapest, 2009.

Kötelező irodalom (esti tagozat): A Misekönyv Általános Rendelkezései.

Ajánlott irodalom: RADÓ POLIKÁRP: Az egyházi év, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 1998; PARSCH, PIUS: Az üdvösség éve. Az egyházi év liturgiájának magyarázata, 1–3. kötet, Szociális Missziótársulat, Budapest, 1937; MIHÁLYI GILBERT: Az Egyház liturgikus élete. A római liturgia reformjának ismertetésével, in Alszeghy Zoltán et al. (szerk.): Teológiai vázlatok, 4. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1983, 347–475, (korábban önálló kötetben: Teológiai Kiskönyvtár III/3., Róma, 1980); JUNGSMANN, JOSEF A.: A szentmise. Történelmi, teológiai és lelkipásztori áttekintés, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1977; MIKLÓSHÁZY ATTILA: Benedicamus Domino. Áldjuk az Urat!, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1984, (más kiadásban: Miklósházy Attila: Találkozás a Szent Valósággal. Benedicamus Domino!, Szent Gellért Kiadó, Budapest, 2009); IVANCSÓ ISTVÁN: Görög katolikus szertartásban, Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza, 2013.

GYAKORLATKÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM III.

Pasztorális tanácsadás képzésben

PTGYK3/E – ESTI, I. FÉLÉV, 7 KREDIT

Gyakorlatvezetők: dr. Hélsz Katalin, Dr. Varga Kapisztrán OFM

A gyakorlatkísérő szeminárium folyamatosan fut mind a négy féléven keresztül és célja a segítői kompetenciák és készségek kialakítása. Mint ilyen a képzés gerincét és velejét képezi. Az egyes félévek tartalma és követelményei egymásra épülnek, hogy biztosítsák a hallgatók folyamatos szakmai fejlődését. Akiben nem alakulnak ki az egyes félévi követelményekben meghatározott készségek és kompetenciák, az azt jelenti, hogy az illető nem alkalmas a segítői munkára. Ezért a gyakorlatkísérő szeminárium szűrő szerepet tölt be: minden félévben egy szakmai grémium véleményét is figyelembe véve a tantárgy oktatói a hallgató szakmai alkalmasságát mérlegelve döntenek arról, hogy a hallgató folytathatja-e a képzést. A grémiumot több, a képzés aktuális félévében közreműködő oktatója alkotja.

A tanegység célja: A pasztorális tanácsadás gyakorlati ismereteinek megismertetése; a személyközpontú segítség gyakorlati elsajátításának a mélyítése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Képes a segítői szerepre, azaz segítői kapcsolatot kezdeményezni, erőfeszítés nélkül figyelni a kliens különböző megnyilvánulásaira, szükségleteire; felismerni a kliens problémáit; folyamatában látni a segítői kapcsolatot; célokat megfogalmazni; a segítő kapcsolatot megfelelően lezárni; felismerni kompetenciahatárait és megfelelően delegálni. Képes reflektálni saját munkájára: jelenlétére a segítői kapcsolatban; érzéseire és megnyilvánulásaira; átvitelre, viszontátvitelre; a megjelenő spirituális témákra; képes használni a teológiai / spirituális reflexiót mint eszközt a kliens és a segítői kapcsolat jobb megértésére. Képes adekvátan és konstruktívan részt venni a csoportmunkában. Képes a szakirodalomban olvasottakat szervesen beépíteni munkájába (integrálás).

Tematika: A segítői kapcsolat folyamata, célok megfogalmazása, a kliensben végbemenő változások nyomon követése, a segítő kapcsolat lezárása; delegálás. Reflexió önmagára. Átvitel, viszontátvitel; spirituális témák; a teológiai / spirituális reflexió mint eszköz. A szakirodalomban olvasottak szerves beépítése a lelkigondozói munkába.

Követelmény: A megadott terephelyen (kórház, hospice) lezajlott beszélgetések alapján pasztorális tanácsadói esetekről készített 4 jegyzőkönyvnek a megadott formai követelmények szerint, megadott időre történő beadása és aktív részvétel az órai megbeszéléseken. A jegyzőkönyvek közül 3 egyazon személlyel lefolytatott beszélgetéssorozat kell, hogy legyen. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: CHEVALLIER LAETITIA, FMM: Lelki kísérés és lelkigondozás. Határmezsgye a lelkigyakorlat-adásban, Embertárs 4 (2009) 338–355; KÉZDY ANIKÓ – S. PETIK KRISZTINA: A segítő helyzethez kapcsolódó saját élmények feltárása és feldolgozása Embertárs 4 (2006) 196–204; WEIHER, ERHARD: Spiritualitás a betegek és haldoklók kísérésében, Embertárs 1 (2006) 83–89.

Ajánlott irodalom: Az Embertárs folyóirat következő számaiból a terepgyakorlathoz kapcsolódó cikkek: Embertárs 1 (2003/2): Nő és férfi; 1 (2003/4): Családban; 3 (2005/2): Agresszió, erőszak: bennünk és köztünk; 4 (2006/2): Életadók; 4 (2006/4): Test – lélek – kapcsolat; 6 (2008/3): Szabadulás előtt és után; 8 (2010/3): Kiutak a mélységből; 8 (2010/4): Helyzet-értékek; 9 (2011/1): Hálózati hozzáférések.

GYAKORLATKÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM IV.

Pasztorális tanácsadás képzésben

▼

PTGYK4/E – ESTI, II. FÉLÉV, 7 KREDIT

Gyakorlatvezetők: dr. Hélsz Katalin, Dr. Varga Kapisztrán OFM

A gyakorlatkísérő szeminárium folyamatosan fut mind a négy féléven keresztül és célja a segítői kompetenciák és készségek kialakítása. Mint ilyen a képzés gerincét és velejét képezi. Az egyes félévek tartalma és követelményei egymásra épülnek, hogy biztosítsák a hallgatók folyamatos szakmai fejlődését. Akiben nem alakulnak ki az egyes félévi követelményekben meghatározott készségek és kompetenciák, az azt jelenti, hogy az illető nem alkalmas a segítői munkára. Ezért a gyakorlatkísérő szeminárium szűrő szerepet tölt be: minden félévben egy szakmai grémium véleményét is figyelembe véve a tantárgy oktatói a hallgató szakmai alkalmasságát mérlegelve döntenek arról, hogy a hallgató folytathatja-e a képzést. A grémiumot több, a képzés aktuális félévében közreműködő oktatója alkotja.

A tanegység célja: A pasztorális tanácsadói identitás kialakítása, az elméleti ismeretek, a gyakorlati ismeretek, az önismeret, és a spirituális önismeret integrálása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Segítőként képes folyamatosan figyelni a segítői kapcsolatra; figyelni és kézben tartani a segítség folyamatát; különféle elméleti ismeretei fényében látni és értékelni a kliens problémáit; célokat megfogalmazni; adekvátan alkalmazni a segítői eszköztárat; megfelelően bánni az ellenállással, átvitel, viszontátvitellel; felismerni kompetencia határait és megfelelően delegálni. Képes folyamatosan reflektálni önmagára és munkájára: jelenlétére a segítői kapcsolatban – önismeretében és sajátélmény-feldolgozásban legyen azon a szinten, ahol problémái nem akadályozzák a másokra figyelésben; érzéseire, megnyilvánulásaira, bevonódásaira, átvitelre, viszontátvitelre – eléri azt a szintet, ahol kevés olyan témája marad, amelyek mentén bevonódhat – kialakítja a rendszeres szupervízió igénybevételének gyakorlatát; reflektálni tud a megjelenő spirituális témákra, spirituális érintődéseire, spirituális erőforrásaira; képes rendszeresen visszatekinteni segítői munkájára a teológiai / spirituális reflexió segítségével. Aktívan és konstruktívan részt vesz a csoportmunkában; beadandói megfelelnek az elvárt formai követelményeknek.

Tematika: A segítői kapcsolat folyamata, célok megfogalmazása; a segítség folyamatának kézben tartása; a kliensben végbemenő változások nyomon követése; a különféle részismeretek integrálása és gyakorlatban való alkalmazása; a segítői eszköztár adekvát alkalmazása; reflexió-önreflexió; az ellenállás, a bevonódás és az átvitel – viszontátvitel kezelése a segítői kapcsolatban. A rendszeres szupervízió igénybevétele, gyakorlatának kialakítása; a rendszeresen visszatekintés gyakorlata a segítői munkára a teológiai/ spirituális reflexió segítségével.

Követelmények: 1. Szakdolgozatának jegyzőkönyvei: Egy 5–6 beszélgetésből álló, egyazon személlyel lefolytatott beszélgetéssorozat jegyzőkönyvei. Amennyiben a szakdolgozathoz nem beszélgetéssorozatot használ, hanem egy elméleti témát különböző kliensekkel folytatott beszélgetések mentén bont ki, akkor különböző személyekkel folytatott beszélgetések jegyzőkönyvei. A szakdolgozatokba csak a szemináriumon átbeszélte jegyzőkönyvek kerülhetnek. 2. Terephelyről hozott 2 jegyzőkönyv (anyaotthon). A félév végén gyakorlati jegy.

Irodalom: Mindenkinek egyénileg, szakdolgozatától függően és ahhoz kapcsolódóan összegyűjtve és meghatározva.

A HALLGATÓK PEDAGÓGIAI NÉZETEINEK FELTÁRÁSA ÉS ELEMZÉSE

BAPDPNN, BAPDPN/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Svajcsikné Pál Bernadette

A tanegység célja: A hallgatók saját pedagógiai nézeteinek felismerése és tudatosítása által segíteni az önreflexióra és ezáltal a katekéta hivatás választásával kapcsolatos döntésük meghozatalában. A pedagógiai nézetek kialakulására ható tényezők elemzésével megalapozni pedagógiai gondolkodásuk fejlesztését/fejlődését, nevelői attitűdjük alakulását.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a nézetek feltárására alkalmas módszereket és azok alkalmazási körét. Képes a megismert módszereket alkalmazni és rendelkezik az önismeret, önfejlesztés képességével. Törekszik a konstruktív tanulás szemléletének kialakítására.

Tematika: A pedagógiai nézetek feltárása és tudatosítása különböző módszerekkel (fogalomtérkép, metaforaelemzés, kvalitatív szövegelemzés, egyéni élettörténetek, narratívák). A nevelésről vallott nézetek kialakulására ható tényezők feltárása, hatásrendszerük elemzése, értelmezése.

Követelmény: Egyéni portfólió készítése a hallgató saját pedagógiai nézeteinek alakulásáról. Hallgatótárs vagy más személy nézeteinek feltárása választott területen, választott módszerrel. Egy gyermek megfigyelése. A félév végén gyakorlati jegy.

Irodalom: DUDÁS MARGIT: Pedagógusjelöltek belépő nézeteinek feltárása, Pécsi Tudományegyetem, Pécs, 2006.

HITTANÁR–NEVELŐ TANÁRI TANÍTÁSI GYAKORLAT

2017. szeptember 1. előtt indult tanári mesterképzés hallgatói számára

MAHTGY/E – ESTI, I. FÉLÉV, 9 KREDIT

Tantárgyfelelős: Mervay Miklós

Gyakorlatvezető: saját mentortanár

Tanegységi előfeltétel: A tanári mesterképzés elméleti kurzusainak teljesítése, illetve azok teljesítéséhez szükséges kreditek összegyűjtése. Azon hallgatók, akiknek tantervi hálójában pedagógia-pszichológia komplex szigorlat is szerepel, azoknak ezt a szigorlatot is le kell tenniük a féléves gyakorlat megkezdése előtt.

A tanegység célja: Az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési intézményrendszer megismerése. Területei:

- a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek,
- a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek,
- az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A gyakorlati munka segíti a hittanári kompetenciák teljes körű fejlődését, különösen a tanulási folyamat tervezésére, szervezésére, irányítására és értékelésére vonatkozó ismeretek, képességek és attitűdök gazdagítását és megszilárdítását. A hallgató tapasztalatokat szerez a szakmai együttműködés és kommunikáció terén.

A gyakorlat tartalma: „Közoktatási intézményben, felnőttképző intézményben megbízott vezetőtanár és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett végzett, összefüggő, a képzés utolsó félévében folyó egyéni szakmai gyakorlat [...]. A gyakorlat magában foglalja a hospitálást, szakképzettségként heti 2–5 óra (max. heti 10 óra) tanítást/foglalkozást, a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátását, a tanítást kísérő szeminárium elvégzését és az adatgyűjtés, tapasztalatszerzés szakszerű dokumentálását.” (4. számú melléklet a 15/2006. (IV. 3.) OM rendelethez, 8.4./c pont) A gyakorlat csak nagyon indokolt esetben és csak részben végezhető abban az iskolában, ahol a hallgató munkaviszonya keretében pedagógusként tevékenykedik. Ahhoz, hogy a tanítási gyakorlat értékelhető legyen, minimum 5 gyakorló órát más intézményben kell megtartani. Ha a hallgató a félév során nem tart meg összesen legalább 10 gyakorló tanítási órát, akkor a gyakorlatot nem teljesítette.

A féléves gyakorlat kíséretét szolgálja a Reflektív pedagógia szeminárium. A hallgatókból 5–7 fős csoportok alakulnak egy-egy szemináriumvezető tanár irányításával. A Reflektív pedagógia szeminárium külön tanegység.

Követelmény: A félév végén minősített aláírás. A pontos elvárásokról és követelményekről a félév elején kapnak részletes tájékoztatást a hallgatók. A gyakorlat első fázisában érdemes önértékelést készíteni a tanári kompetenciák fejlettségi szintjéről. Ennek ismeretében lehet megtervezni a gyakorlatok során fejlesztendő kompetenciákat.

Az egyéni gyakorlat során a tanulás legfőbb módja a hallgató által megtartott órákhoz kapcsolódó önelemző, önértékelő munka, amelyet a hallgató folyamatosan dokumentál (tematikus terv, óravázlatok, reflexiók, önreflexiók). A gyakorlat értékelése a mentortanár (szöveges és táblázatos formában rögzített) visszajelzése alapján történik.

A képzés keretében végzett gyakorlati munkát a hallgatók a portfólióban dokumentálják, ami külön tanegység.

Az önelemzést segítő segédanyagok, ajánlott szakirodalom: KOTSCHY BEÁTA: Útmutató a hittanárképzés tanítási gyakorlataihoz a hallgatók és a mentorok számára, Sapientia Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2011; FALUS IVÁN: A tanári tevékenység és a pedagógusképzés új útjai, Gondolat, Budapest, 2006; KIMMEL MAGDOLNA: A tanári reflexió korlátai, Pedagógusképzés 4 (2006/3–4) 35–50.

A gyakorlathoz szükséges dokumentumok elérhetők a Főiskola honlapján található Jegyzetadatbázisban.

HITTANÁRI SZAKMÓDSZERTAN

OHSZM2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Vizvárdy Rita SSS

További leírást lásd: KATEKETIKA II.

HITTANÁRI SZAKMÓDSZERTAN

OHSZM/E, MAHSZM/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2–4 KREDIT

Előadó és gyakorlatvezető: Mervay Miklós

A tanegység célja: Bevezetést adni az ifjúsági katekézis módszertanának elméletébe és gyakorlatába, kiemelten a plébániai és állami iskolai helyszíneken. Segítséget adni az ifjúsághoz való helyes hozzáállás kialakításához.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az istenkapcsolat csodálatos, sokrétű világát és ennek kiépítésében pontosan látja a hitoktató helyét. Képes a hit, remény, szeretet pilléreire épített vallásosság bemutatására, és képes erre motiválni. Elméleti és gyakorlati szempontból is képes bemutatni a keresztény hit megélésének legfontosabb eszközeit. Elkötelezett az evangéliumról való tanúságtételben, tanítványainál a missziós lelkület formálásában.

Tematika: 1. Az ifjúság és az ifjúsági katekézis jellemzői, helyszínei. 2. Az élet értelmének felismertetése. 3. Az értékrend kialakításának segítése. 4. Út a szabad döntésig. 5. Elköteleződés és felelősség. 6. Szolgálatra nevelés. 7. Közösség és plébánia-közösség. 8. Az emberi alapok megerősítésének eszközei. 9. Fiatalok a fiatalokért. 10. Az ifjú és a Szentírás. 11. Az ifjú ima- és liturgikus élete. 12. Az ifjú szentségi élete. 13. Tanúvá lenni. 14. Fórum.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: Magyar Katolikus Püspöki Kar Országos Hitoktatási Bizottsága: Magyar kateketikai direktórium (MKD), Szent István Társulat, Budapest, 2005, ifúságra vonatkozó pontok; Lőw Márta (összeáll.): Kateketika szakmódszertan, 1–2. rész, jegyzet.

Ajánlott irodalom: Keszeli Sándor: Serdülők és fiatalok katekézise. Módszertani alapvetések, Szegedi Hittudományi Főiskola, Szeged, 2007

HITTANÁRI SZAKMÓDSZERTAN SZEMINÁRIUM

OHSZM3N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Gyakorlatvezető: Mervay Miklós

Tanegységi előfeltétel: Kateketika I-II. (OHKA1-2N)

A tanegység célja: A hitoktatás tantárgyspecifikus elméleti, didaktikai ismereteinek integrálása a gyakorlatba. A hittanórák tervezésével, szervezésével kapcsolatos lehetőségek, alternatív megoldások feltérképezése a tanítandó korosztály fejlődéslektani sajátosságainak figyelembe vételével. A reflektív gondolkodással kapcsolatos elméleti ismeretek és a katolikus hittan / hit- és erkölcsstan oktatás pedagógiai tevékenység megfigyelési és elemzési módszereinek elsajátításával és gyakorlati alkalmazásával képessé tenni a hallgatót a gyakorlótanítás során szerzett tapasztalatainak és saját teljesítményének szakszerű elemzésére és értékelésére, segíteni a fejlődés/fejlesztés irányainak kijelölésében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismer néhány módszert a tanítási óra pedagógiai és pszichológiai elemzésére. Képes saját munkája szakszerű elemzésére, felismeri a plébániai katekézis, az iskolai hittan/hit- és erkölcsstanoktatás egyes jelenségei közti összefüggéseket, kölcsönhatásokat. Képes kollégái fejlődését észrevételeivel segíteni. Felismeri az egyéni tanítási gyakorlat és a reflektív elemzés jelentőségét szakmai fejlődésének folyamatában. Elkötelezett önmaga és kollégái fejlődését előmozdítani észrevételeivel és a segítő együttműködés iránt.

Tematika: A gyakorlat során szerzett egyéni pedagógiai tapasztalatok elemzése. A tanításra vonatkozó tapasztalatok a tervezés, a megvalósítás és az utólagos elemzés-értékelés folyamatára egyaránt kiterjednek. A gyakorlat során a hallgató elemzi és értékeli, hogy a főiskolán elsajátított elméleti tudását hogyan tudta alkalmazni a gyakorlatban. Melyek azok a területek, ahol megerősítette előzetes tudását? Melyek azok, ahol hiányosságokat vagy ellentmondást tapasztalt az elméletben tanultak és a gyakorlatban tapasztaltak között? Milyen módot talált az ellentmondás feloldására?

Követelmény: Aktív részvétel a szemináriumi csoport munkájában, a mikrotanításban. Felvétel készítése egy saját hittan/hit- és erkölcsstan óráról szemináriumi elemzés céljából. A reflektív gondolkodás, tevékenységelemzés tapasztalatainak szakszerű felhasználása az önálló szakmai fejlődésről készített dolgozatban, mely majd a portfólióba is bekerül. A heti tanítási tapasztalatukból hozzanak írásban egy olyan kérdést, amit nehéz volt a diákok számára megnyugtató módon elmagyarázni, megválaszolni, vagy egy olyan témát a félév anyagából, amely várhatóan segítséget igényelne. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktórium (MKD), Szent István Társulat, Budapest, 2005, ifjúságra vonatkozó pontok; KESZELI SÁNDOR: Serdülők és fiatalok katekézise. Módszertani alapvetések, Szegedi Hittudományi Főiskola, Szeged, 2007; LÖW MÁRTA (összeáll.): Kateketika szakmódszertan, 1–2. rész, jegyzet.

Ajánlott irodalom: FALUS IVÁN: Gondolkodás és cselekvés a pedagógus tevékenységében, in Falus Iván – Báthory Zoltán (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből, Osiris, Budapest, 2001, 213–134; SZIVÁK JUDIT: A reflektív gondolkodás fejlesztése, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003.; SZIVÁK JUDIT: A pedagógusok gondolkodásának kutatási módszerei, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002; FALUS IVÁN – KIMMEL MAGDOLNA: A portfólió, Gondolat Kiadói Kör – ELTE BTK Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2009.

HITTANÁRI SZAKMÓDSZERTANI KÍSÉRŐ I–II.

OHSZMK1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 1 KREDIT

OHSZMK2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Mervay Miklós

A tanegység célja: A reflektív gondolkodással kapcsolatos elméleti ismeretek és a pedagógiai tevékenység megfigyelési és elemzési módszereinek elsajátításával és gyakorlatban való alkalmazásával képessé tenni a hallgatót a gyakorlótanítás során szerzett tapasztalatainak és saját teljesítményének szakszerű elemzésére és értékelésére, segíteni a kritikus és pozitív pontok meghatározásában, a fejlődés/fejlesztés irányainak kijelölésében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismer néhány módszert a tanítási óra pedagógiai és pszichológiai elemzésére. Képes saját munkája szakszerű elemzésére, felismeri a hittanóra egyes jelenségei közti összefüggéseket, kölcsönhatásokat. Képes kollégái fejlődését észrevételeivel segíteni. Felismeri az egyéni tanítási gyakorlat és a reflektív elemzés jelentőségét szakmai fejlődésének folyamatában. Képes kollégái fejlődését észrevételeivel segíteni és elkötelezett az ilyen segítő együttműködés iránt.

Tematika: A gyakorlat során szerzett egyéni pedagógiai tapasztalatok elemzése. A tanításra vonatkozó tapasztalatok a tervezés, a megvalósítás és az utólagos elemzés-értékelés folyamatára egyaránt kiterjednek. A gyakorlat során a hallgató elemzi és értékeli, hogy a főiskolán elsajátított elméleti tudását hogyan tudta alkalmazni a gyakorlatban. Melyek azok a területek, ahol megerősítette előzetes tudását? Melyek azok, ahol hiányosságokat vagy ellentmondást tapasztalt az elméletben tanultak és a gyakorlatban tapasztaltak között? Milyen módot talált az ellentmondás feloldására?

Követelmény: Aktív részvétel a szemináriumi csoport munkájában. Felvétel készítése egy saját hittanóráról elemzés céljából. A reflektív gondolkodás, tevékenységelemzés tapasztalatainak szakszerű felhasználása az önálló szakmai fejlődésről készített portfólióban. A heti tanítási tapasztalatukból hozzanak írásban egy olyan teológiai kérdést, amit nehéz volt a diákok számára megnyugtató módon elmagyarázni, megválaszolni, vagy egy olyan témát a félév anyagából, amely várhatóan segítséget igényelne. A félév végén minősített aláírás.

Kötelező irodalom: SZIVÁK JUDIT: A reflektív gondolkodás fejlesztése, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003; FALUS IVÁN – KIMMEL MAGDOLNA: A portfólió, Gondolat Kiadói Kör – ELTE BTK Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2009.

Ajánlott irodalom: FALUS IVÁN: Gondolkodás és cselekvés a pedagógus tevékenységében, in Falus Iván – Báthory Zoltán (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből, Osiris, Budapest, 2001, 213–134; SZIVÁK JUDIT: A pedagógusok gondolkodásának kutatási módszerei, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002.

HITTANÁRI TANÍTÁSI GYAKORLAT

Osztatlan tanárképzés hallgatói számára

2017. szeptember 1. után indult tanári mesterképzés hallgatói számára

ETIKATANÁRI TANÍTÁSI GYAKORLAT

Osztatlan tanárképzés hallgatói számára

OHTGYN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

OHITGY1/E, MAHITGY/E – ESTI, I–II. FÉLÉV, 2 KREDIT

OETGYN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Tantárgyfelelős: Mervay Miklós

Gyakorlatvezető: saját mentortanár

A tanegység célja: Az iskolai gyakorlatok magukban foglalják az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzését, képességek, attitűdök megismerését, gyakorlását, a munkahely világával (iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkel való kommunikáció, tanulókkal való egyéni foglalkozás, együttműködés) való ismerkedést, alapjártasság szerzését a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben.

A hittanári/etikatanári csoportos szakmai gyakorlat célja: az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének, kiemelten az etika tantárgy tanításával kapcsolatos tevékenységeknek a megfigyelése, szakszerű elemzése által képessé tenni a hallgatót saját felkészültségének, pedagógiai nézeteinek, önreflektív értékelésére, segíteni a kritikus és pozitív pontok meghatározásában, a fejlődés / fejlesztés irányainak kijelölésében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A gyakorlati munka segíti az etikatanári kompetenciák teljes körű fejlődését, különösen a tanulási folyamat tervezésére, szervezésére, irányítására és értékelésére vonatkozó ismeretek, képességek és attitűdök gazdagítását és megszilárdítását. A hallgató tapasztalatokat szerez a szakmai együttműködés és kommunikáció terén.

A gyakorlat tartalma: A képzéssel párhuzamosan, vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával iskolában végzett csoportos pedagógiai és önálló tanítási gyakorlat a tanulók nevelésével, oktatásával és az adott tanárszakhoz tartozó szaktárgyakkal kapcsolatos tanári munka megfigyelése szakos órákon, osztályfőnöki órán, nem szakos órákon és a látottak elemzése, továbbá legalább 15 önállóan megtartott óra, foglalkozás.

A 15 óra hospitálás során a hallgató megismerheti a tanulókat, akiket a későbbiekben tanítani fog, kapcsolatokat építhet ki a diákokkal, tapasztalatokat szerezhet tanítási stílusokról, ami segíti felkészülését az önállóan megtartandó 15 órára. A gyakorlat csak nagyon indokolt esetben és csak részben végezhető abban az iskolában, ahol a hallgató munkaviszonya keretében tevékenykedik.

Követelmény: A félév végén gyakorlati jegy. A pontos elvárásokról és követelményekről a félév elején kapnak részletes tájékoztatást a hallgatók.

A gyakorlat keretében végzendő hospitálásokkal és gyakorló tanítással kapcsolatos dokumentációs kötelezettség:

- A Pedagógia Tanszék által kiadott összefoglaló táblázat a 15 óra hospitálásról, melyben az órát tartó tanár a hallgató részvételét aláírásával igazolja.
- Három etikaóráról részletes hospitálási napló a Pedagógia Tanszék által megadott szempontrendszer alapján. Egy óráról A, egy másik óráról B és egy harmadik óráról C jelű jegyzőkönyv-formanyomtatvány precíz kitöltése.
- 12 tanóráról hospitálási beszámoló az órai események és az ehhez kapcsolódó reflexiók leírásával.
- Mind a 15 megtartott óráról óravázlatok és reflexiók, önreflexiók készítése.
- Önértékelés a tanári kompetenciák fejlettségi szintjéről.
- Mentor szöveges és táblázatos értékelése a hallgató gyakorlat során végzett munkájáról és tanári kompetenciáinak fejlettségi szintjéről.

A gyakorlattal kapcsolatos dokumentációt a szorgalmi időszak utolsó napjáig kell leadni a Pedagógia Tanszéken.

A csoportos gyakorlat keretében készített hospitálási naplók és jegyzőkönyvek értékelésének szempontjai:

1. Az óra menetének rögzítése (idő, történet, interakció, taneszköz, egyéb).
2. Folyamatjellemzők (tervezés, didaktikai mozzanatok, motiválás, differenciálás, aktivizálás, értékelő visszajelzés).
3. Alkalmazott eljárások (szervezeti keretek és formák, szervezési mód, munkaformák, stratégiák, módszerek).
4. Nevelési szempontok (nevelés egyes területei: pl. értelem, érzelem, erkölcs).
5. Az óra értékelése (egyéni észrevételek, reflexiók, tanári kompetenciák).

A kiemelt mozzanatok, reflexiókat az óra történéseivel kell alátámasztani.

A csoportos gyakorlat során elkészített beszámolók is részét képezik a hallgató által a tanulmányok zárásaként összeállítandó portfóliónak.

A gyakorlathoz szükséges dokumentumok elérhetők a Főiskola honlapján található Jegyzetadatbázisban.

HITTAN TANÁRI ÖSSZEFÜGGŐ EGYÉNI ISKOLAI GYAKORLAT

2017. szeptember 1. után indult tanári mesterképzés hallgatói számára

MAHITEGY/E – ESTI, II. FÉLÉV, 18 KREDIT

Tantárgyfelelős: Mervay Miklós

Gyakorlatvezető: saját mentortanár

A tanegység célja: Az iskolai gyakorlatok magukban foglalják az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzését, képességek, attitűdök megismerését, gyakorlását, az ismerkedést a munkahely világával (iskolai élet, iskolavezetés, kommunikáció szülőkkel, egyéni foglalkozás a tanulókkal, együttműködés), alapjártasság szerzését a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben.

Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat a képzés során szerzett elméleti ismeretekre és gyakorlati tapasztalatokra épülő, gyakorlatvezető mentor és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett, köznevelési, ill. felnőttképzést folytató intézményben végzett gyakorlat. Célja az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési intézményrendszer megismerése. Területei:

- a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek,
- a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptervékenységek,
- az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A gyakorlati munka segíti a hittan tanári kompetenciák teljes körű fejlődését, különösen a tanulási folyamat tervezésére, szervezésére, irányítására és értékelésére vonatkozó ismeretek, képességek és attitűdök gazdagítását és megszilárdítását. A hallgató tapasztalatokat szerez a szakmai együttműködés és kommunikáció terén.

A gyakorlat tartalma: A gyakorlat során a hallgató a mentortanár vezetésével, irányításával, felügyeletével önállóan tartja meg egy tanulócsoport valamennyi hittanóráját. A gyakorlat részét képezi a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátása, a tanítást kísérő szeminárium elvégzése és az adatgyűjtés, tapasztalatszerzés szakszerű dokumentálása is. A gyakorlat csak nagyon indokolt esetben és csak részben végezhető abban az iskolában, ahol a hallgató munkaviszonya keretében pedagógusként tevékenykedik. Ahhoz, hogy a tanítási gyakorlat értékelhető legyen, minimum 5 gyakorló órát más intézményben kell megtartani. Ha a hallgató a félév során nem tart meg összesen legalább 10 gyakorló tanítási órát, akkor a gyakorlatot nem teljesítette.

A féléves gyakorlat kísérését szolgálja a Reflektív pedagógia szeminárium. A hallgatókból 5–7 fős csoportok alakulnak egy-egy szemináriumvezető tanár irányításával. A Reflektív pedagógia szeminárium külön tanegység.

Követelmény: A félév végén minősített aláírás. A pontos elvárásokról és követelményekről a félév elején kapnak részletes tájékoztatást a hallgatók.

A gyakorlat első fázisában érdemes önértékelést készíteni a tanári kompetenciák fejlettségi szintjéről. Ennek ismeretében lehet megtervezni a gyakorlatok során fejlesztendő kompetenciákat. Az egyéni gyakorlat során a tanulás legfőbb módja az önelemző, önértékelő munka, amelyet a hallgató folyamatosan dokumentál (tematikus terv, óravázlatok, reflexiók, önreflexiók). A gyakorlat értékelése a mentortanár (szöveges és táblázatos formában rögzített) visszajelzése alapján történik.

A képzés keretében végzett gyakorlati munkát a hallgatók a portfólióban dokumentálják, ami külön tanegység.

Az önelemzést segítő segédanyagok, ajánlott szakirodalom: KOTSCHY BEÁTA: Útmutató a hittanárképzés tanítási gyakorlataihoz a hallgatók és a mentorok számára, Sapientia Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2011; FALUS IVÁN: A tanári tevékenység és a pedagógusképzés új útjai, Gondolat, Budapest, 2006; KIMMEL MAGDOLNA: A tanári reflexió korlátai, Pedagógusképzés 4 (2006/3–4) 35–50.

A gyakorlathoz szükséges dokumentumok elérhetők a Főiskola honlapján található Jegyzetadatbázisban.

IFJÚSÁGI SZUBKULTÚRÁK

GYISZK – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Révay Edit

A tanegység célja: A nyugati típusú társadalmakban a 20. század folyamán letűnt, illetve a napjainkban létező, elsősorban az ifjúsági életszakaszhoz kapcsolódó szubkulturális, ill. ellenkulturális jelenségeknek és azok társadalmi háttérének bemutatása és társadalomtörténeti elemzése. A szemeszter során tárgyaljuk a lehetséges vizsgálati módszereket, amelyek segítségével megfigyelhető, leírható és elemezhető egy-egy szubkulturális jelenség.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeretekkel rendelkezik az ifjúsághoz köthető szubkulturákról, ellenkulturákról és a devianciákról. Képes értelmezni a fogalmak közti különbségeket, a kultúrák közti átmeneteket. Elkötelezett az ifjúsággal kapcsolatos ismereteinek gyarapítása és elmélyítése, az előítéletmentes gondolkodás kialakítása iránt.

Tematika: Az ezredelő ifjúsági kultúráinak kutatása és összehasonlító vizsgálata. Magyarország és Erdély. Mai ifjúsági csoportkultúrák Pápán. Ifjúsági csoportkultúrák. A tatabányai példa. Azonosságok – csoportkultúráktól függetlenül. Csíkszeredai fiatalok életmódja, kultúrája. Szórakozóhelyek, találkozó- és gyülekezőterek. Stílusirányzatok szerint megnevezhető ifjúsági csoportosulások. Esettanulmány az ifjúsági csoportkultúrákhoz tartozó székelyudvarhelyi fiatalokról. A kortárs csoportok. Az iskolázással kapcsolatos értékek. A média szerepe. Az öltözködési és zenei stílus szerepe a csoporthoz tartozásban.

Követelmény: A félév során folyamatos önálló munka. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: SZAPU MAGDA (szerk.): Ifjúsági „szubkulturák”. Tanulmánykötet, MTA Politikai Tudományok Intézete, Budapest, 2004, 237; RÁCZ JÓZSEF: Ifjúsági szubkulturák és fiatalkori devianciák, Animula – Magyar Pszichiátriai Társaság, Budapest, 1989, 143; HAVASRÉTI JÓZSEF: Ifjúságkutatás Magyarországon különös tekintettel az ifjúsági kultúrák, a kulturális fogyasztás és a média jelentőségére, PTE BTK, Pécs, 2013, <http://www.zgeneracio.hu/getDocument/531>.

AZ IMÁDSÁG TEOLÓGIÁJA

PTIT/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: dr. Laczkó Zsuzsanna SJC

A tanegység célja: A hallgató bevezetést kap az Istenre irányuló megnyílás, az Istennel való személyes kapcsolat mélyítésének gyakorlatába, mások imádsága előmozdításának szolgálatába.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeretekkel rendelkezik a hit és imádság kapcsolatáról, fejlődéséről, a különböző imaformákról és imamódokról, nagy imádkozók tapasztalatairól. Képes arra, hogy a hit fejlődésének különböző szakaszaiban járó, különböző életállapotú embereket segítsen megnyílni Isten önközlésére, a kegyelem befogadására és az arra adott hitbeli válaszadásra. Elkötelezett a rendszeres istenkapcsolatban, annak egyre személyesebbé tételében.

Tematika: Az imádság fogalma, helye és szerepe. Különböző imaformák (hálaadás, dicsőítés, bűnbánat és kérés). Különböző imamódok (szóbeli, elmélkedő, affektív

és szemlélődő). A test szerepe az imádságban. Az imaélet fejlődése. Jézus imádsága. Imádság és élet egysége – a szentek példája.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: KOVÁCS ENDRE: Ti azért így imádkozzatok! Harmat – Örökségünk – Sarutlan Kármelita Nővérek, Budapest, 2015; LOUF, ANDRÉ: Uram, taníts meg minket imádkozni, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2008; JÁLICS FERENC: Tanuljunk imádkozni, Korda Kiadó, Kecskemét, 2009; BURROWS, RUTH: Az imaélet lényegéről, Jel Kiadó – Sarutlan Kármelita Nővérek, Budapest – Magyarország, 2012.

Ajánlott irodalom: GRÜN, ANSELM: Böjt. Test és lélek imája, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2005; GRÜN, ANSELM: Az imádkozó ember gesztusai, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2000; DE MELLO, ANTHONY: Úton Isten felé. A test és a lélek gyakorlatai, Korda Kiadó, Kecskemét, 2004; STINISSEN, WILFRID: Kontemplatív ima a Kármelben, Sarutlan Kármelita Nővérek, Magyarország, 2008; VILA, PABLO MARTINEZ: Imádság és lelki alkat, Harmat Kiadó, Budapest, 1994.

INTEGRÁLÓ SZEMINÁRIUM

GYISZ – ESTI, II. FÉLÉV, 8 KREDIT

Gyakorlatvezető: Gulyás József, Somogyiné Dr. Petik Krisztina

A tanegység célja: A hallgatók a gyakorlat során képet adnak elméleti tudásuk gyakorlati alkalmazásáról és szakmai kreativitásukról.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a gyermekvédelmi munka elméleti hátterét és a vonatkozó legfrissebb jogszabályi rendelkezéseket. Képes ezen ismereteket felhasználni a gyermekvédelemben felmerülő különféle problémahelyzetek kezelésében. Elkötelezetten és hatékonyan törekszik segítséget nyújtani a látókörébe került veszélyeztetett gyermekeknek és krízisbe került családoknak.

Tematika: A hallgatók csoportmunkában gyakorlati jellegű feladatokat oldanak meg a képzés során szerzett ismereteik alapján: olyan eseteket, amelyek a gyermek- és ifjúságvédelem területén megtörténtek és problémaként felmerültek. A feladatmegoldásban a csoportok minden résztvevőjének aktívan együtt kell működnie, elméleti tudásukat szakszerűen átültetve a gyakorlatba, intézkedési javaslatokat szakmailag indokolva.

Követelmény: Jelenlét a szeminárium egészén, és a feladatnak megfelelő aktív részvétel. Egy esettanulmány megírása. Az esettanulmány elkészítésének szempontjai:

- milyen szempontok alapján választotta ki a hallgató az esetet,
- ki az eset felelőse, ki a kliens,
- a megfogalmazott probléma,
- a probléma érdekében eldöntött lépések, a problémakezelés folyamata (lépések egymásutánisága),
- kivel dolgozott együtt a szakember az eseten (ha volt ilyen), és milyen módon, hogyan zajlott az együttműködés,
- a klienssel való közvetlen foglalkozás történései,
- az eset megoldása, lezárása,
- milyen utánkövetési lehetőséget lát az esettel kapcsolatban.

A félév végén gyakorlati jegy.

INTÉZMÉNYLÁTOGATÁSI GYAKORLAT II.

TEGYESZ

GYILGY2 – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Gulyás József

A tanegység célja: A látogatás célja, hogy a hallgatók közelebbről megismerjenek egy gyermekközpontban működő különböző típusú lakásotthonokat. Lássák egy lakásotthon tárgyi és személyi feltételeit az ott folyó, a mindennapi élethez kapcsolódó pedagógiai munkát.

Megfigyelési szempont: A gyermekközpont milyen ellátási formájú lakásotthonokat tartalmaz? Milyen alapvető feladatokat lát el a különböző ellátási formájú lakásotthonokban a lakásotthon személyzete? Megfelel-e a lakásotthon a különböző ellátási formák adta követelmények biztosítására? Kik és hogyan segítik a gyerekek kapcsolattartását a családjaikkal? Miből és hogyan gazdálkodnak (a gyerekek és a felnőttek) a csoportokban?

Követelmény: A hallgatók készítsenek a megadott szempontok szerint szakmai elemzést. Készítsék el egy elképzelt, vagy akár egy működő lakásotthon havi gazdálkodási tervét négyheti étlapmelléklettel. A félév végén gyakorlati jegy.

INTÉZMÉNYLÁTOGATÁSI GYAKORLAT III.

Nevelőszülői ellátás

GYILGY3 – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Gulyás József

A tanegység célja: Az otthont nyújtó ellátás másik formájának, a nevelőszülői ellátásnak a gyakorlatban történő megismerése.

Megfigyelési szempont: Hogyan és milyen formában működik a nevelőszülői ellátás? Kikből tevődik össze az ellátottak és az ellátók köre? Mik a tárgyi és személyi feltételek a nevelőszülői ellátásban? Mi az időbeosztása, és hogyan látja el a feladatát egy nevelőszülő?

Követelmény: A hallgatók a látogatás során tapasztalataikról készítsenek – a javasolt megfigyelési szempontok alapján – feljegyzést, amelyben a saját véleményüket is fejtsék ki. A félév végén gyakorlati jegy.

INTÉZMÉNYLÁTOGATÁSI GYAKORLAT IV.

Gyermekotthon

GYILGY4.1 – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Fehérné dr. Mészáros Ágnes

Az intézménylátogatás célja: Megismertetni a hallgatókat a gyermekvédelmi szakellátás különböző formáival. A látogatás során betekintést nyernek egy gyermekotthon munkájába, megismerik az intézmény történetét, személyi és tárgyi feltételeit, a gondozás, nevelés, családgondozás, utógondozás, utógondozói ellátás munkáját.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a gyermekvédelmi szakellátás különböző formáit és az egyes intézmények munkáját. Képes magabiztosan eligazodni az intézmények és fogalmak között. Elkötelezett abban, hogy munkája során az itt megszerzett ismereteivel készen álljon segíteni a gyermekeken és családokon.

Követelmény: Intézménylátogatási napló készítése megadott szempontok alapján. A félév végén gyakorlati jegy.

Irodalom: DOMSZKY ANDRÁS: Gyermekvédelmi szakellátás. Segédanyag a szociális szakvizsgálóhoz, Nemzeti, Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 2004; DOMSZKY ANDRÁS: A gyermekotthonok működésének szabályairól és követelményeiről. Módszertani levél, Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézet, Budapest, 2005.

JOGI ALAPISMERETEK

KGJA – ESTI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Gerencsér Balázs

A tanegység célja: Betekintést adni a jogi gondolkodás és a jogrendszer alapelemeibe, az alapvető jogi fogalmak megismertetése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a jogrendszer alapvető elemeit, intézményeit, a jogi alapfogalmakat. Tud jogászai módon gondolkodni ezen alapvető jogi elemek tekintetében. Képes tájékozódni az összetett állami és társadalmi életre vonatkozó jogi fogalmak között. Kritikailag közelít a pozitív jogi szabályozásokhoz.

Tematika: Jogi szabály – erkölcsi szabály. Jogi érvényesség, jogi kötelező és kényszerítő erő. Alapvető emberi jogok. Jogforrási hierarchia. Alkotmányos államéletünk főbb intézményei. Jogrendszer és tagozódásai. Jogértelmezés és jogalkalmazás. Jogviszonyok és típusai, jogviszonyok keletkezése és módosulásai. A jogalany. Jogi felelősségtan. Szankciótan.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: Az órákon elhangzott előadások anyaga; SZABÓ MIKLÓS (szerk.): Bevezetés a jog- és államtudományokba, Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012 (a tematika által érintett fejezetek); FRIVALDSZKY JÁNOS: A jogfilozófia alapvető kérdései és elemei, Szent István Társulat, Budapest, 2013, 11–17. Magyarország Alaptörvényének érintett részei.

KATEKETIKA I. KATEKETIKA (HITTANÁRI SZAKMÓDSZERTAN ELMÉLET)

MTKA1N, OHSZM1N, BAKA1N, BAKA1/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Vizvárdy Rita SSS

A tanegység célja: Megismertetni a kateketikai alapfogalmakat, az egyháznak a katekézis végzésére vonatkozó mai irányelveit, a keresztény életbe való beavatás sajátos folyamatát, különös tekintettel a katekézis keresztény identitást formáló jellegére.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az evangelizáció folyamatának lépéseit, a katekézis sajátos jellegét, a katekézis során átadott üzenet bemutatásának szabályait és sajátosságait, a katekézis különböző címzettjeit, felelőseit, helyeit és útjait. Képes elméleti tudása alapján saját lehetséges tevékenységi területeire reflektálni. Krisztus egyháza iránt elkötelezetten készül részt vállalni az egyház életében és küldetésében.

Tematika: 1. A kinyilatkoztatás és továbbadása az evangelizáció révén 2. Az evangélium hirdetése a mai világban 3. A katekézis az evangelizáció folyamatában. Megtérés és hit. 4. A katekumenátus és a katekumenális jellegű katekézis. 5–10. A katekézis természete, célja és feladatai

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: A KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A katekézis általános direktóriuma, Szent István Társulat, Budapest, 1998; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktorium, Szent István Társulat, Budapest, 2005; ORSZÁGOS LITURGIKUS TANÁCS (szerk.): Felnőttek beavatása a keresztény életbe. Felnőttek katekumenátusa (FK). Magyar viszonyokra alkalmazott változat. Hivatalos kiadás, Magyar Katolikus Püspöki Kar, Budapest, 1999; KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: Általános Hitoktatási Direktorium, Szent István Társulat, Budapest, 1994; II. János Pál pápa apostoli buzdítása a katolikus egyház püspökeihez, papjaihoz és híveihez korunk hitoktatásáról, Szent István Társulat, Budapest, 1994.

Ajánlott irodalom: DIÓS ISTVÁN (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2007; OICA. Felnőttek beavatása a keresztény életbe, főiskolai jegyzet kizárólag a hallgatók használatára, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest, 2007; FOGASSY JUDIT: A katekumenátus kézikönyve. A katekumenátus elméleti és gyakorlati elemei, Szent István Társulat, Budapest, 2005; DOBOS LÁSZLÓ (szerk.): Kateketikai szöveggyűjtemény, Pécsi Hittudomány Főiskola, Pécs, 2005.

KATEKETIKA II. HITTANÁRI SZAKMÓDSZERTAN

MTKA2N, OHSZM2N, BAKA2N, BAKA2/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Vizvárdy Rita SSS

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókat a katekézis sajátos feladatainak tartalmával, a katekézis címzettjeinek sajátosságaival, illetve a katekézishoz szervesen kapcsolódó egyéb feladatokkal.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyház katekézissel kapcsolatos küldetésének sokrétű szolgálatát, az életkoronkénti katekézis és a katekézis különböző helyeinek sajátosságait, valamint a katekézishoz kapcsolódó egyéb feladatokat. Krisztus egyháza iránt elkötelezetten készül részt vállalni az egyház életében és küldetésében, mely magában foglalja saját katekéta identitásának tudatos formálását is.

Tematika: 1. Az evangéliumi üzenet katekézisben történő bemutatásának szabályai. 2. A katekézis és A Katolikus Egyház katekizmusa 3. A Szentírás szerepe a katekézisben. 4. A hit pedagógiája. 5. Módszertani elemek. 6. A katekézis címzettjei. 7. A katekézis helyei és útjai. 8. A katekézis felelősei 9. A katekéta személye. 10. Az egyháztörténelem katekézise. 11. Lelkinapok, táborok szerepe a hitre nevelésben.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: A Katolikus Egyház Katekizmusa, Szent István Társulat, Budapest, 2013; A KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A katekézis általános direktóriuma, Szent István Társulat, Budapest, 1998; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktorium, Szent István Társulat, Budapest, 2005; SZENTMÁRTONI MIHÁLY: A vallásoktatás akkordjai. A hitoktatás technikája és művészete, Agapé, Szeged, 2001.

Ajánlott irodalom: TARJÁNYI ZOLTÁN: Kateketika, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999; FOGASSY JUDIT: Katekéták kézikönyve. Praktikus segédanyag arról, hogy kinek, mit, mikor, hogyan?, Szent István Társulat, Budapest, 2011; FOGASSY JUDIT: Családi katekézis. A családi katekézis témái – katekéták képzése, Szent István Társulat, Budapest, 2001; FOGASSY JUDIT: A szentmise katekézise. Katekétáknak, családoknak, Szent István Társulat, Budapest, 2005.

KATEKETIKAI GYAKORLAT (HOSPITÁLÁS)

MTHGYN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Svajcsikné Pál Bernadette

A tanegység célja: Ismerethez és tapasztalathoz segíteni a hallgatót a katekézis különböző helyszíneiről és lehetőségeiről. Segítséget nyújtani pályaválasztásában, későbbi helyének és feladatának megtalálásában.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katekézis különböző területeinek (plébánia, iskola, karitás stb.) sajátosságait. Képes a megismert területek lehetőségeinek felmérésére, elemzésére. Elkötelezett abban, hogy az egyház szolgáló szeretetét személyes példájával is közvetítse.

Tematika: A katekézis. A katekézis megnyilvánulási formái. A katekézis helyszínei: plébánia.

A katekézis helyszínei: állami iskola. A katekézis helyszínei: katolikus iskola. Mit érdemes megfigyelni az óralátogatásokon? A katekézis szintjei. A katekézis fő feladatai. A hittanóra felépítése. A katekézis módszerei. A katekézis eszközei. Motiválás és fegyelmezés. Eredményesség. Szükség esetén konzultációs lehetőség. Ehhez kapcsolódó kihelyezett foglalkozások:

1. Közös hospitálás: a főiskola által megadott gyakorlati helyen 3 óra megtekintése és megbeszélése az órát tartó tanárral. A tapasztalatokról, benyomásokról jegyzőkönyv készítése az előadásokon elhangzottak alapján. Egy óra egy részének megtartása a tanárral való előzetes egyeztetés alapján, amelyhez óravázlat készítése is szükséges. A megtartott óráról/órarészletről reflexió írása.
2. Szabadon választott: egy plébániai és egy állami/önkormányzati iskolai foglalkozáson (ez nem csak hittanóra lehet) való részvétel 2 alkalommal. A tapasztalatokról, benyomásokról jegyzőkönyv készítése.
3. A közös és a szabadon választható foglalkozások összehasonlító elemzése.

Követelmény: A szorgalmi időszak végéig a jegyzőkönyvek, elemzések, az előzetesen elfogadtatott mikrotanítási vázlat a hozzá tartozó reflexióval és az egyes helyszíneket összehasonlító elemzés leadása. (A beadvány legalább 5 oldal legyen.)

A beadandókat elektronikus úton, egyetlen csatolt fájlban, a Dolgozatírási szabályzatban foglalt előírásoknak megfelelően kell elküldeni. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: A KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A katekézis általános direktóriuma (KÁD), Szent István Társulat, Budapest, 1998; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktorium (MKD), Szent István Társulat, Budapest, 2005; A Katolikus Egyház Katekizmusának Kompendiuma (KEKK), Szent István Társulat, Budapest, 2013; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: A magyar katolikus hitoktatás tantervei. Kerettanterv, k. n., Vác, 1996.

KATEKETIKAI GYAKORLAT (PLÉBÁNIÁN, 15+5 ÓRA)

BAKGYPN, BAKGYP/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Svajcsikné Pál Bernadette

Tanegységi előfeltétel: Kateketikai gyakorlat (plébánián) bevezetése I. (BABKGY1/E)

A tanegység célja: A plébániai katekézis sokféleségének (kisgyermekoktatásától a nyugdíjasokkal való foglalkozásig) és lehetőségeinek (hittanórák, közösségi és ministránsgoglalkozások, imacsoportok stb.) megismerése, egyes foglalkozások egy részének vezetése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katekézis különböző területeinek (plébánia, iskola, karitás stb.) sajátosságait. Képes a megismert területek lehetőségeinek felmérésére, elemzésére. Elkötelezett abban, hogy az egyház szolgáló szeretetét személyes példájával is közvetítse.

Tematika: A tematikát a módszertani munkafüzet tartalmazza.

Követelmény: A gyakorlat jegyzőkönyveinek és óravázlatainak beadása a vezetőtanár aláírásával. A beadandókat elektronikus úton, egyetlen csatolt fájlban kell elküldeni. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: A KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A katekézis általános direktóriuma (KÁD), Szent István Társulat, Budapest, 1998; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktorium (MKD), Szent István Társulat, Budapest, 2005; A Katolikus Egyház Katekizmusának Kompendiuma (KEKK), Szent István Társulat, Budapest, 2013; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: A magyar katolikus hitoktatás tantervei. Kerettanterv, k. n., Vác, 1996; FALUS IVÁN (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010.

KATEKETIKAI GYAKORLAT (PLÉBÁNIÁN) BEVEZETÉSE KATEKETIKAI GYAKORLAT (PLÉBÁNIÁN) BEVEZETÉSE I–II.

BABKGYPszN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

BABKGY1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

BABKGY2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Esti tagozaton kétféléves gyakorlat!

Gyakorlatvezető: Svajcsikné Pál Bernadette

Tanegységi előfeltétel: Kateketikai gyakorlat (BAHGYN); Kateketikai gyakorlat I–II. (BAHGY1–2/E)

A tanegység célja: A gyakorlat előkészítése és kísérése, a gyakorlótanítás során felmerülő problémák elemzése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A gyakorlattal összhangban – amely lehetővé teszi a plébániai katekézis különböző területeinek és sajátosságainak megismerését – tanmenet, tematikus terv és óravázlat elkészítése a kerettantervnek megfelelően az adott évfolyam részére. Több foglalkozás önálló vezetése révén tervezési és irányítási kompetenciái fejlődnek, míg a foglalkozások elemző-értékelő megbeszélései a reflektív gondolkodás kialakulására adnak lehetőséget. Tudatosíthatja és korigálhatja a hallgató nevelői szemléletét és nézeteit a hit továbbadásáról és a hittanári hivatásról.

Tematika: 1. Felkészülés: megfigyelési szempontok az óralátogatásokhoz. Tanmenet, tematikus terv és óravázlat készítés. Felkészülési szempontok a hittanórák megtartásához. 2. Tanítási gyakorlat kísérése: az óralátogatásokkal párhuzamosan a különböző órátípusok felépítése. A tanítással kapcsolatos kérdések és az esetlegesen felmerülő problémák megbeszélése. 3. A foglalkozások elemző-értékelő megbeszélései.

Követelmény: A félév során egy részletes óraterv elkészítése lépésről lépésre az órán megbeszéltek alapján. A szorgalmi időszak végéig a gyakorlat jegyzőkönyveinek és óravázlatainak beadása. A beadandókat elektronikus úton, egyetlen csatolt fájlban kell elküldeni. A félév végén gyakorlati jegy.

Irodalom: A KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A katekézis általános direktóriuma (KÁD), Szent István Társulat, Budapest, 1998; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktorium (MKD), Szent István Társulat, Budapest, 2005; A Katolikus Egyház Katekizmusának Komentáriuma (KEKK), Szent István Társulat, Budapest, 2013; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: A magyar katolikus hitoktatás tantervei. Kerettanterv, k. n., Vác, 1996; FALUS IVÁN (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010.

KATEKETIKAI SZAKMÓDSZERTAN

MTKADN, BAKADN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Svajcsikné Pál Bernadette

Tanegységi előfeltétel: Kateketika (MTKAN), ill. Kateketika I–II. (BAKA1–2N)

A tanegység célja: A katekézis módszertani elemeinek, a katekézisben alkalmazható technikáknak a megismertetése. A tervezés szempontjainak elsajátíttatása a katekézis különböző szintjeinek megfelelően.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katekézis különböző helyszínein alkalmazható módszereket. Képes a katekézist annak szintjei és helye szerint megtervezni és értékelni. Elkötelezett abban, hogy neveljen is, ne csak oktasson.

Tematika: 1. A katekézis módszertanának alapjai. 2. Tervezés: tanterv, tanmenet. 3. Tervezés: forrásterv, tematikus terv. 4. Különböző órátípusok. 5. A változatosságot biztosító technikák. 6. Liturgikus év és kateketikai program összekapcsolása. 7. Katekézis a katolikus iskolában. 8. Katekézis az állami iskolában. 9. A plébániai katekézis. 10. Fegyelmzés és önfegyelemre nevelés. 11. Óvodások katekézise. 12. Ifjúság katekézise. 13. Felnőttek katekézise. 14. Sérültek katekézise.

Követelmény: A félév során aktív órai jelenlét. A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: FALUS IVÁN (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010; A KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A katekézis általános direktóriuma (KÁD), Szent István Társulat, Budapest, 1998; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktorium (MKD), Szent István Társulat, Budapest, 2005.

Ajánlott irodalom: FOGASSY JUDIT: Katekéták kézikönyve. Praktikus segédanyag arról, hogy kinek, mit, mikor, hogyan?, Szent István Társulat, Budapest, 2011; TARJÁNYI ZOLTÁN: Kateketika, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999; TARJÁNYI ZOLTÁN: Pedagógia, 1. kötet, A keresztény nevelés és oktatás története, Szent István Társulat, Budapest, 2000; TARJÁNYI ZOLTÁN: Pedagógia, 3. kötet, A keresztény nevelés keretei és tartalma, Szent István Társulat, Budapest, 1999.

KATEKETIKAI SZAKMÓDSZERTAN I.

BAKAD1N, BAKAD1/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó és gyakorlatvezető: Svajcsikné Pál Bernadette

Tanegységi előfeltétel: Kateketika (MTKAN), ill. Kateketika I–II. (BAKA1–2N)

A tanegység célja: Elméleti tudást biztosítani a tanítás tervezési, szervezési, irányítási és értékelési kompetenciáinak fejlődéséhez.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az oktatás célrendszerét, a céltételezés folyamatát, megfelelő tanulási környezet kialakításának lehetőségeit, a fejlődést biztosító didaktikai módszereket, különböző tanítási stratégiákat, az értékelés módjait, az esélyegyenlőség biztosításának és a differenciálásnak a lehetőségeit. Képes az egyéni különbségek figyelembevételével differenciáltan megtervezni a teljes tanítási folyamatot. Képes az értékelés különböző módjait, valamint a didaktika általános elméleti tételeit a katekézis feladataira alkalmazni. Elkötelezett abban, hogy segítsen a reábizottak képességeinek maximális kibontakoztatásában.

Tematika: Az oktatás tervezése. Az oktatás célrendszere: az oktatás tartalma, fejlesztendő készségek és képességek, attitűd formálása. Kompetenciák. A differenciálás szükségessége és lehetőségei. Az oktatás stratégiái (szervezési módjai, módszerei, eszközei). A pedagógiai értékelés. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek és gyermekcsoportok. Az alulteljesítő tehetségek és segítségük. A többszörös intelligencia figyelembevétele, a bennük rejlő lehetőségek kiaknázása.

Követelmény: A félév során egy tematikus terv elkészítése. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: FALUS IVÁN (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010; ROEDERS, PAUL – GEFFERTH ÉVA: A hatékony tanulás titka, Trefort Kiadó, Budapest, 2007; NAHALKA ISTVÁN: Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben?, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002.

Ajánlott irodalom: NICHOLSON-NELSON, KRISTEN: A többszörös intelligencia, Szabad Iskoláért Alapítvány, Budapest, 2007; FISHER, ROBERT: Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni játékokkal, Műszaki Kiadó, Budapest, 2010; OLLÉ JÁNOS – SZIVÁK JUDIT: Mód – Szer – Tár, Okker Kiadó, Budapest, 2006.

KATEKETIKAI SZAKMÓDSZERTAN I.

BAKAD1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Mervay Miklós

Tanegységi előfeltétel: Kateketika I. (BAKA1/E)

A tanegység célja: A katekézis különböző helyszíneinek és résztvevőinek megfelelően alkalmazható módszertani elemek és technikák megismertetése korosztályoknak megfelelően.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katekézis különböző helyszínein alkalmazható módszereket. Képes a katekézist annak szintjei és helye szerint megtervezni és értékelni. Elkötelezett abban, hogy neveljen is, ne csak oktasson.

Tematika: 1. A katekézis módszertanának alapjai. 2. Az oktatás folyamata és kapcsolata a katekézissel. 3. Az öt pont szemléltető módszer. 4. A változatosságot biztosító technikák. 5. A tanterv, a tanmenet és a tanóra megtervezése. 6. A katekézis három szintje. 7. A katekézis módszertana a katolikus iskolában. 8. Katekézis az állami iskolában. 9. A plébániai katekézis. 10. A média szerepe és alkalmazása a katekézisben. 11. Felkészülés a kateketikai foglalkozásokra. 12. Csoport kialakítása és együttműködés. 13. Pasztorális tervezés és programozás.

Követelmény: A félév során tevékeny részvétel az órákon. A félév végén kollokvium a jegyzet és az órákon elhangzottak alapján.

Kötelező irodalom: LÖW MÁRTA: Kateketikai szakmódszertan, 1. rész, jegyzet; KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A katekézis általános direktóriuma (KÁD), Szent István Társulat, Budapest, 1998; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktorium (MKD), Szent István Társulat, Budapest, 2005.

Ajánlott irodalom: FOGASSY JUDIT: Katekéták kézikönyve. Praktikus segédanyag arról, hogy kinek, mit, mikor, hogyan?, Szent István Társulat, Budapest, 2011; TARJÁNYI ZOLTÁN: Kateketika, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999–2000; TARJÁNYI ZOLTÁN: Pedagógia, 1–3. kötet, Budapest, 1998–1999.

KATEKETIKAI SZAKMÓDSZERTAN II.

BAKAD2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Mervay Miklós

Tanegységi előfeltétel: Kateketika II. (BAKA2/E)

A tanegység célja: A katekézis különböző helyszíneinek és résztvevőinek megfelelően alkalmazható módszertani elemek és technikák megismertetése korosztályoknak megfelelően.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a különféle helyszíneken végzett katekézis sajátosságait. Képes a különféle korcsoportok és evangelizációs szintek közötti különbségek felismerésére és helyes módszerek, valamint a plébániához kapcsolódás lehetőségeinek megfelelő alkalmazására. Elkötelezett abban, hogy az egyház szolgáló szeretetét személyes példájával is közvetítse.

Tematika: 1. A változás folyamatának irányítása és kezelése a katekézisben. 2. A kommunikáció szabályai a katekézisben. 3. Fegyelmzés és önfegyelemre nevelés. 4. Imádságra nevelés. 5. Óvodások katekézise. 6. Hittankönyvek értékelésének szempontjai. 7. Ifjúsági katekézis. 8. Felnőttek katekézise. 9. Katekumenátus (szentségi beavatás folyamata). 10. Családi katekézis. 11. A sérültek katekézise.

Követelmény: A félév során tevékeny részvétel az órákon. A félév végén kollokvium a jegyzet és az órákon elhangzottak alapján.

Kötelező irodalom: LŐW MÁRTA: Kateketikai szakmódszertan, 2. rész, jegyzet; Katekézis általános direktórium (KÁD), Szent István Társulat, Budapest, 1988; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktórium (MKD), Szent István Társulat, Budapest, 2005.

Ajánlott irodalom: FOGASSY JUDIT: Katekéták kézikönyve. Praktikus segédanyag arról, hogy kinek, mit, mikor, hogyan?, Szent István Társulat, Budapest, 2011; FOGASSY JUDIT: A katekumenátus kézikönyve. A katekumenátus elméleti és gyakorlati elemei, Szent István Társulat, Budapest, 2005; FOGASSY JUDIT: Családi katekézis. A családi katekézis témái – katekéták képzése, Szent István Társulat, Budapest, 2003; TARJÁNYI ZOLTÁN: Kateketika, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999–2000; TARJÁNYI ZOLTÁN: Pedagógia, 1–3. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1998–1999.

KATEKETIKAI SZAKMÓDSZERTAN SZEMINÁRIUM

BAKADSZN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Svajcsikné Pál Bernadette

A tanegység célja: Az előadáson megismert módszertani elemek és technikák gyakorlati feldolgozása. A katekézis megtervezésének gyakorlása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katekézis különböző helyszínein alkalmazható módszereket. Képes a katekézist annak szintje és helyszíne szerint megtervezni és értékelni. Képes meglátni saját erősségeit és gyengeségeit a katekézisben. Elkötelezett az önreflexióban, önnevelésben és abban, hogy az egyház szolgáló szeretetét személyes példájával is közvetítse.

Tematika: Különböző típusú órák alapelemeinek kidolgozása különböző korosztályoknak, különböző kateketikai szinteken. Mikrotanítások az előző órák vázlatai alapján.

Mikrotanítások saját vázlatok alapján. Módszerek és technikák alkalmazása. Tematikus terv készítése (csoportmunka). Óravázlat készítése (egyéni munka). Óravázlatok bemutatása, kiértékelése. A felkészülés lényeges elemei.

Követelmény: A félév során tevékeny részvétel az órákon. Egy tematikus terv és az egyik benne szereplő óra részletes tervezetének elkészítése. A beadandókat elektronikus úton egyetlen csatolt fájlban kell elküldeni a szorgalmi időszak végéig. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: FALUS IVÁN (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010; A KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A katekézis általános direktóriuma (KÁD), Szent István Társulat, Budapest, 1998; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ORSZÁGOS HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA: Magyar kateketikai direktorium (MKD), Szent István Társulat, Budapest, 2005.

Ajánlott irodalom: FOGASSY JUDIT: Katekéták kézikönyve. Praktikus segédanyag arról, hogy kinek, mit, mikor, hogyan?, Szent István Társulat, Budapest, 2011; TARJÁNYI ZOLTÁN: Kateketika, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1999; TARJÁNYI ZOLTÁN: Pedagógia, 1. kötet, A keresztény nevelés és oktatás története, Szent István Társulat, Budapest, 2000; TARJÁNYI ZOLTÁN: Pedagógia, 3. kötet, A keresztény nevelés keretei és tartalma, Szent István Társulat, Budapest, 1999.

KATEKETIKAI SZAKMÓDSZERTAN SZEMINÁRIUM I.

BAKADSZ1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Mervay Miklós

Tanegységi előfeltétel: A Kateketikai szakmódszertan I. (BAKAD1/E) párhuzamos felvétele.

A tanegység célja: A kateketikai és a hitre nevelés lehetőségeinek gyakorlati megközelítésén keresztül a katekézis megalapozása és előkészítése. Az iskola és a plébánia világában megjelenő komplex nevelési feladatok áttekintése és a hitoktatás metodikájának gyakorlatközpontú tanulmányozása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katekézis különböző helyszínein alkalmazható módszereket. Képes a katekézist annak szintje és helyszíne szerint megtervezni és értékelni. Képes meglátni saját erősségeit és gyengeségeit a katekézisben. Elkötelezett az önreflexióban, önnevelésben és abban, hogy az egyház szolgáló szeretetét személyes példájával is közvetítse.

Tematika: Ismerkedés hittankönyvekkel, azok összehasonlítása általában, megadott szempontok alapján, valamint egy-egy konkrét tankönyvi lecke összehasonlítása a felépítése alapján és hozzá illő segédanyagok, szemléltetés, feladatlap, játék tervezése, elkészítése.

Követelmény: Hittankönyvek összehasonlításáról dolgozat készítése, továbbá a választott lecke tananyagának tanításához szükséges segédanyagok, szemléltetés, feladatlap, játék tervezése, elkészítése. Mindezek bemutatása. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: Forgalomban lévő hittankönyvek (legalább két, különböző koncepciójú kiadvány); A Kateketikai szakmódszertan I. (BAKAD1/E) kötelező irodalma.

Ajánlott irodalom: A Kateketikai szakmódszertan I. (BAKAD1/E) ajánlott irodalma.

KATEKETIKAI SZAKMÓDSZERTAN SZEMINÁRIUM II.

BAKADSZ2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Mervay Miklós

Tanegységi előfeltétel: A Kateketikai szakmódszertan II. (BAKAD2/E) párhuzamos felvétele.

A tanegység célja: A kateketikai és a hitre nevelés lehetőségeinek gyakorlati megközelítésén keresztül a katekézis megalapozása és előkészítése. Az iskola és a plébánia világában megjelenő komplex nevelési feladatok áttekintése és a hitoktatás metodikájának gyakorlatközpontú tanulmányozása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a katekézis különböző módszereit és eszközeit. Képes gyakorlatban alkalmazni a különféle kateketikai elvárásoknak megfelelő módszereket. Átlátja egyéb programok szervezési és lebonyolítási kérdéseit, nehézségeit s ezek fontosságát. Elkötelezett abban, hogy az egyház szolgáló szeretetét személyes példájával is közvetítse.

Tematika: Egy adott évfolyam adott tematikájú tananyagáról, megadott szempontok alapján új ismeret közlő óra részletes óratervének és óravázlatának elkészítése, valamint az ahhoz szükséges segédanyagok, szemléltetés, feladatlap, játék tervezése, elkészítése, továbbá bemutatása mikrotanítás keretében.

Követelmény: Szabadon választott korosztály számára szabadon választott kateketikai téma kb. 25 perces mikrotanításához óraterv és szemléltető segédanyag összeállítása – szemléltetőeszköz, feladatlap, játék tervezése, készítése –, majd egyeztetett időpontban a tervezett foglalkozás megtartása. Ezt követően a csoport tagjaival a látottak közös megbeszélése. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: Forgalomban lévő hittankönyvek (legalább két, különböző koncepciójú kiadvány); A Kateketikai szakmódszertan II. (BAKAD2/E) kötelező irodalma.

Ajánlott irodalom: A Kateketikai szakmódszertan II. (BAKAD2/E) ajánlott irodalma.

KÉPESSÉGFEJLESZTŐ TRÉNING I–II.

GYKT1 – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

GYKT2 – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Csókay László

A tanegység célja: A segítő foglalkozás gyakorlásához szükséges képességek fejlesztése. A tréningen való részvétel segítséget nyújt a hallgatóknak ahhoz, hogy munkájuk során megfelelő módon tudjanak kommunikálni a problémákkal küzdő gyerekekkel és családtagjaikkal.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri és tudatosan használja segítő kapcsolati készségeit, tisztában van saját korlátaival és kompetenciáival. Képes a hozzá forduló gyerekek és családtagjaik meghallgatására és megértésére; a szituációhoz illő problémamegoldási stratégia kidolgozására és megvalósítására. Elkötelezett a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek érdekeinek legjobb képviselője iránt.

Tematika: Kommunikációs és empátiás képességek fejlesztése. Csoportos problémamegoldási gyakorlatok a gyermek- és ifjúságvédelmi munka során előforduló szituációk modellezésével, játékos feladatokkal.

Követelmény: Részvétel a teljes tréningen. Félév végén aláírás.

Kötelező irodalom: FEUER MÁRIA – NAGY KRISZTINA: Humán szakosok gyakorlati kézikönyve, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2011, 77–98, 377–490; KOMLÓSI PIROSKA: A továbbképzések szerepe a kiegészítő megélésében, Kapocs 12 (2013/3) 24–28.

Ajánlott irodalom: IMSOO, KIM BERG: Konzultáció sokproblémás családokkal, Animula, Budapest, 1995; HORVÁTH-SZABÓ KATALIN – VIGASSYNE DEZSÉNYI KLÁRA: Az agresszió kezelése Tanári Kézikönyv, Szociális és Családügyi Minisztérium, Budapest 2001; KÁLLAI JÁNOS – GÁL BÉLA (szerk.): Az első találkozás jelenségvilága a segítő kapcsolatban, Osiris, Budapest, 1999.

KERESZTÉNY KÖZGAZDASÁGTAN

Kivezetés az ökonomizmusból, bevezetés a bionómiába és a gazdaságteológiába

KGKK – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Tóth Gergely

A tanegység célja: Egyrészt a keresztény, zsidó, muszlim gazdasági hagyományok bemutatása, az ezekkel együtt erényökonómiának nevezett modern alternatív irányzatok megismertetése. Másrészt a bionómia és gazdasági teológia új iskolájának segítségével törekszünk a jelenlegi ökonomista irányzatot átalakítani a fenntarthatóbb, emberbarátabb gazdaság irányában.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a vallási gazdasági hagyományokat és a modern alternatív közgazdasági irányzatokat, meg tudja különböztetni a morál- és haszonökonómiát. Képes ismeretei kreatív alkalmazására, a megismert új gazdasági szemlélet hatékony képviselőjére. Elkötelezett egy fenntartható, emberbarát gazdaság, a humánökonómia, és végső soron a gazdasági élet Krisztusban való megújítása mellett.

Tematika: 1. Mi a közgazdaságtan? Ökonómia és ökonomizmus. Szükség és ökolábnym. Gazdaság-vallás. 2. A közgazdaságtan rövid története. A morálökonómia és a haszonökonómia iskolái. 3. Az új gazdasági paradigma keresése; a hatékonyság érték-mátrixa. A bionómiától a gazdaság-teológiáig.

Követelmény: Tevékeny órai részvétel. Két film megtekintése és rövid beszámoló írása. „Mit tanultam?” esszé (2–3 oldal terjedelemben, melyet csak elektronikusan kell beadni november 10-ig).

Ajánlott irodalom (könyvek): KASSER, TIM: Az anyagiasság súlyos ára, Ursus Libris, Budapest, 2005; LORENZ, KONRAD: A civilizált emberiség nyolc halálos bűne, IKVA, Sopron, 1989 (más kiadások is); SCHUMACHER, ERNST: A kicsi szép, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1991; SCITOWSKY TIBOR: Az örömtelen gazdaság, KJK, Budapest, 1990; TÓTH GERGELY: A Valóban Felelős Vállalat, KÖVET, Budapest, 2007.

Ajánlott irodalom (filmek): BAKAN, JOEL – ABBOTT, JENNIFER – ACHBAR, MARK: The Corporation. A Pénz birodalma, Független Média Kiadó, Budapest, 2006, 147 perc; SCOTT, RIDLEY: Mennyei királyság (Kingdom of Heaven), 2005, 186 perc, rendezői változat; TÓTH GERGELY: Másért Vállalkozók. Társadalmilag felelős vállalatok, KÖVET-Geofilm, 2006, 60 perc.

KÓRHÁZI LELKIGONDOZÁS

MTLGN, BALGN, BALG/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető (nappali tagozat): Buza Patrik

Gyakorlatvezető (esti tagozat): Bajnóczi Szilvia Sára CB

Tanegységi előfeltétel: Személyiség és személyiségfejlődés (MTPSSZN, BAPSSZN, BAPSSZ/E); Krízis és tanácsadás (MTKRIN, BAKRIN, BAKRI/E)

A tanegység célja: A szükségét szenvedő, krízisben lévő ember támogatását segítő alapkérdések megismerése; a segítő jelenlét megélése és klinikai lelkigondozói szemléletű elemzése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a betegség, veszteség, haldoklás, gyász kísérésének lélektani alapjait, a nondirektív, empatikus segítő attitűdöt. Ismeri az önreflexió alapvető lépéseit a segítői helyzettel kapcsolatban. Képes mások értő, empatikus meghallgatására, jelenlétre a személy hármasság – transzcendens, önmagával és a teremtett világgal megélt – kapcsolati erőterében. Elkötelezett a másik ember személyiségét és szabadságát tisztelő, a megváltás reménységében végzett segítő szolgálatban.

Tematika: 1. A segítő kapcsolat teológiai alapjai. 2. A segítői találkozás feltételei, alapvető lélektani szempontjai. 3. Kommunikáció, meghallgatás. 4. A krízis, a haldoklás és a gyász lélektana.

Követelmény: Tevékeny részvétel az órákon. Számonkérés a beadott szemináriumi dolgozat alapján. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: GYÖKÖSSY ENDRE: Magunkról – magunknak, Szent Gellért Kiadó, Budapest, 2002, 239–327; NOUWEN, HENRI J. M.: A sebzett gyógyító. Lelkiszolgálat korunk társadalmában, Ursus Libris, Budapest, 2006; BLARER, STEFAN: A lelkigondozói beszélgetés – gyógyító megszentelő beszélgetés, Embertárs 2 (2004/2) 100–105; NEMES ÖDÖN: Az igazi gyógyulás felé vezető út. Gondolatok a lelkigondozásról, Embertárs 2 (2004/2) 111–119.

További kötelező irodalom (nappali tagozat): KLESSMANN, MICHAEL: A klinikai lelkigondozás kézikönyve, Debreceni Református Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológiai Tanszéke, Debrecen, 2002.

További kötelező irodalom (esti tagozat): BAUMGARTNER, ISIDOR: Pasztorálpszichológia, Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány – HÍD Alapítvány, Budapest, 2003, 101–114.

Ajánlott irodalom: MADRE, PHILIPPE: Az együttérzés iskolája. Az emberi szenvedés és az isteni együttérzés, Nyolc Boldogság Katolikus Közösség, Homokkomárom, 2002; HÉZSER GÁBOR: A pásztori pszichológia gyakorlati kézikönyve, Kálvin, Budapest, 2002; SZENTMÁRTONI MIHÁLY: Lelkipásztori pszichológia, Szent István Társulat, Budapest, 2005;

További ajánlott irodalom (nappali tagozat): BAUMGARTNER, ISIDOR: Pasztorálpszichológia, Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány – HÍD Alapítvány, Budapest, 2003, 101–149.

További ajánlott irodalom (esti tagozat): NOUWEN, HENRI J. M.: Nyújtsd a kezed, Ursus Libris, Budapest, 2007; JÁLICS FERENC: Testvéreink hite, Korda, Kecskemét, 2014.

KÓRHÁZI LELKIGONDOZÁS GYAKORLAT

MTLGGYN, BALGGYN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 1 KREDIT

BALGGY/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető (nappali tagozat): Buza Patrik

Gyakorlatvezető (esti tagozat): Bajnóczi Szilvia Sára CB

Tanegységi előfeltétel: Kórházi lelkipozás (MTLGN, BALGN, BALG/E)

A tanegység célja: A jelenlét megélése a szükségét szenvedő, krízisben lévő ember mellett; a kapcsolatfelvétel és a támogató találkozás, valamint a szakmai reflexió gyakorlása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a nondirektív, empatikus segítő attitűdöt és annak gyakorlati alkalmazását. Ismeri és használja az önismereti és szakmai fókuszú reflexió lépéseit a segítői helyzettel kapcsolatban. Képes a kapcsolatfelvételre, jelenlétre és meghallgatásra a klinikai segítői helyzetben; figyelemmel van a személy hármass – transzcendens, önmagával és a teremtett világgal megélt – kapcsolatára. Elkötelezett és nyitott a másik ember személyiségét és szabadságát tisztelő, a megváltás reménységében végzett segítő szolgálatban.

Tematika: Segítő a klinikai helyzetben. Be- és kimosakodás. Kapcsolódás az egészségügyi intézmény rendszerébe. Kapcsolatfelvétel és bemutatkozás a segítői helyzetben. Értő jelenlét és meghallgatás. A személy spirituális szükségletei. A találkozások személyes és teológiai reflexiója, megosztás és elemzés.

Követelmény: Nappali tagozaton 20 óra, esti tagozaton 10 óra klinikai gyakorlat szupervízió mellett. A félév végén aláírás.

Irodalom: FABER, HEIJE – SCHOOT, EBEL VAN DER: A lelkipozói beszélgetés lélektana, Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2005; FERRIS, MARGARET: Együttérzés. Lelkipozói és lelkipozói alapismeretek keresztény segítőik számára, Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2004; GEEST, HANS VAN DER: Négyszemközt. Példák a sikeres lelkipozásra, Semmelweis Egyetem – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest 2004; GYÖKÖSSY ENDRE: Magunkról magunknak, Szent Gellért Kiadó, Budapest, 2002; GYÖKÖSSY ENDRE: Életápolás, Szent Gellért Kiadó, Budapest, 1997; KLESSMANN, MICHAEL (szerk.): A klinikai lelkipozás kézikönyve, Debreceni Református Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológia Tanszéke, Debrecen, 2002.

OKPGYN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

MAKPGY/E – ESTI, I., ILL. II. FÉLÉV, 1 KREDIT

Tantárgyfelelős: Mervay Miklós

A tanegység célja: A hallgatók szünetidőben vagy/és a szorgalmi idő alatt tapasztalatokat szerezzenek egy adott tanulói korosztály tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének szervezési, vezetési, programkészítési, közösségépítési feladatairól.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az adott korosztály fejlődéslélektani sajátosságait, valamint a közösségi pedagógiai gyakorlatnak helyszínt adó intézmény szervezeti működését. Képes a gyerekekkel és a kollégákkal kapcsolatot teremteni, együttműködni. Elkötelezett a közösségépítés iránt, fontosnak tartja, hogy ennek megvalósítása érdekében éljen az extracurriculáris tevékenységek kínálta lehetőségekkel.

A gyakorlat tartalma: A jogszabályi előírás szerint a hallgatók által teljesítendő gyakorlat 30 munkaórát foglal magában. Ez azt jelenti, hogy a hallgatónak 15 órát kell a gyerekekkel eltölteni különféle tevékenységek (táboroztatás, szakkörök, érdeklődési körök, lelki nap, gyerekcsoportok kísérése különféle programokra, szabadidős tevékenységek stb.) végzésével. 15 órát a foglalkozások tervezésére, szervezésére, előkészítésére, adminisztrációra, reflexiók megfogalmazására fordíthat a hallgató.

Annak érdekében, hogy az iskola működését és a tanulócsoporthoz jobban megismerhesse, javasoljuk, hogy a hallgató a közösségi pedagógiai gyakorlatot abban az iskolában végezze, ahol a tanítási gyakorlatát is teljesíti.

Követelmény: A gyakorlathoz kapcsolódó dokumentációs kötelezettség: 1. A Pedagógia Tanszék által kiadott „Igazoló lap a közösségi pedagógiai szolgálatról” c. formanyomtatvány kitöltése. 2. Élményszerű szakmai beszámoló készítése a közösségi pedagógiai szolgálat keretében végzett tevékenységekről, reflexiókkal, önreflexiókkal. A félév végén minősített aláírás.

Felmentés: Az újabb oklevelet adó képzésben a közösségi pedagógiai gyakorlatot a legalább három éves szakmai gyakorlattal rendelkező pedagógus jelentkezőnek nem kell teljesítenie. A felmentés kérését a Neptun Tanulmányi Rendszerben a Tanegységelismertetési kérelem – nem felsőoktatásban szerzett ismeretek alapján című kérvényen kell benyújtani félév elején és csatolni kell hozzá a munkahely által kiállított igazolást.

A gyakorlattal kapcsolatos dokumentációt a szorgalmi időszak utolsó napjáig kell leadni a Pedagógia Tanszéken.

A gyakorlathoz szükséges dokumentumok elérhetők a Főiskola honlapján található Jegyzetadatbázisban.

KÖZÖSSÉGVEZETÉS

BAKVN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

BAKV/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Asztalosné Elekes Szende

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókat a csoportvezetés szempontjából lényeges csoportfolyamatok pszichológiai jellegzetességeivel, valamint a közösség alakításának, mozgósításának lehetőségeivel.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a csoportvezetés és a csoportfolyamatok alapvető pszichológiai jellegzetességeit. Képes a vezetés különböző eszközeinek az adott csoport esetében hatékony alkalmazására. Elkötelezett a rábízott közösségek működésének és fejlődésének segítésében.

Tematika: 1. Csoportok az egyén életében. 2. A csoporthoz tartozás motívumai. 3. A csoport fejlődésének fázisai. 4. Csoportdinamikai elemek: szerepek, indulatáttétel, interakciók. 5. Kommunikáció a csoportban. 6. A vezető által ellenőrizhető csoportfolyamatok: részvétel, befolyásolás, csoportlégkör, csoporttagság érzése. 7. Normák a csoportban, konformitás 8. Deviancia. Az ellenállás kezelése 9. A vezetés elméletei 10. Vezetési stílusok.

Követelmény: A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: Rudas János: Delfi örökösei. Önismereti csoportok. Elmélet, módszer, gyakorlatok, Animula, Budapest, 2007, 41–66. Griffin, Emory: Együtt-lét. Mitől jó egy csoport? Harmat, Budapest, 2008, 15–59, 183–199.

Ajánlott irodalom: Vanier, Jean: A közösség. A megbocsátás és az ünnep helye, Vigilia, Budapest, 1995 (és több kiadás), A vezetés adománya című fejezet.

KRÍZIS ÉS TANÁCSADÁS

MTKRIN, BAKRIN, BAKRI/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Asztalosné Elekes Szende

A tanegység célja: Megismertetni a segítő helyzetek pszichológiai dinamikájával, a krízishelyzetek jellegzetességeivel, a beavatkozás és segítségnyújtás lehetőségeivel. Az órák keretében lehetőség nyílik az alapvető tanácsadási készségek bemutatására, gyakorlására is.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a krízisállapotok pszichológiai jellegzetességeit, valamint a tanácsadási helyzetek dinamikáját. Képes segítő (vagy tanácsadói) helyzetben megfelelő tanácsadói attitűddel jelen lenni, kompetenciahatárait felismerni, a tanácsadói beavatkozás adekvát módszereit kiválasztani és alkalmazni. Elkötelezett abban, hogy a segítségkérő érdekeit a legjobban szolgáló módon működjön egy tanácsadási vagy segítő kapcsolatban.

Tematika: 1. Stressz. Krízis. A krízisek fajtái, jellemzői. 2. A krízisállapot lélektani jellemzői. 3. Megküzdés, megküzdési stratégiák. 4. Vallásos megküzdés. 5. A krízis bekövetkezését befolyásoló tényezők. 6. Krízisintervenció. 7. A tanácsadás gyakorlati problémái (konzultáció, direktivitás). 8. Normatív krízisek: a családi életciklusok krízisei, serdülőkor, életközépi krízis. 9. Eseti krízisek 1.: gyász. 10. Eseti krízisek 2.: öngyilkosság. 11. A segítő személyisége: a pályaválasztás funkcionális és diszfunkcionális indítékai; a helper-szindróma. 12. Kiegész (burn-out). A kiegész megelőzése.

Követelmény: A félév során tevékeny részvétel az órákon. A félév végén írásbeli beszámoló az elméleti háttérről. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: Hajduska Marianna: Krízislélektan, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010.

Ajánlott irodalom: BENKŐ ANTAL – SZENTMÁRTONI MIHÁLY: Testvéreink szolgálatában. A pasztorálszichológiáról mindenkinek, Új Ember, Budapest, 2002; HÉZSER GÁBOR: A pásztori pszichológia gyakorlati kézikönyve, Kálvin, Budapest, 1995; HÉZSER GÁBOR: Miért? Tanulmányok a rendszerszemléletű lelkipásztori gyakorlatról, Kálvin, Budapest, 1996; KREPPOLD, GUIDO: A válságok – életünk fordulópontjai, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2014.

KUTATÁSELMÉLET ÉS -MÓDSZERTAN I.-II. TÁRSADALOMPEDAGÓGIA

▼

PTSZFKM/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

MAPDTP/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Révay Edit

A tanegység célja: Megismertetni a társadalomtudományi kutatómunka alapvető céljával, folyamatával, a hallgatók megtanuljanak kutatási eredményeket értelmezni, és elsajátítanak egyszerű kutatási módszereket, megismerjék azok lehetséges alkalmazási területeit.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a kutatási probléma lehatárolásának, kutatási kérdések, hipotézisek megfogalmazásának ismérveit, helyes módjait, képes a hipotézisek vizsgálatához megfelelő kutatási, elemzési módszerek megválasztására, kutatási koncepció, kutatási terv készítésére, egyszerű elemzési, statisztikai módszerek alkalmazására, elkötelezett az adatok, információk védelmében, korrekt értelmezésében.

Tematika: I. A társadalomtudományi kutatás lényege, jellemzői. A kutatás tudományosságának feltételei, etikai kérdései. A kutatás fázisai, kutatási stratégiák, módszerek, eszközök. A kutatási probléma kiválasztása, a kutatás tárgyának meghatározása, hipotézisek alkotása, operacionalizálás, kutatási koncepció, kutatási terv. A kutatóprobléma szakirodalmi háttérének feltárása. A dokumentumok elemzése, kvantitatív szemantika, tartalomelemzés. Érvényesség, megbízhatóság fogalma. A minta fogalma, mintavételi eljárások, a vizsgálatba bevontak körének meghatározása, a mintaválasztás típusai. II. A kutatás fajtái, a vizsgálati módszerek csoportosítása, kiválasztása. A megfigyelés mint módszer alkalmazása a kutatásban. A megfigyelés jellemzői, fajtái, előnyei, hátrányai. A megfigyelt adatok rögzítése. A kérdőíves adatfelvétel módszere, az interjú, a kérdezés szabályai, a kérdezés elmélete. Vélemények és attitűdök mérése. Szociometriai vizsgálatok. Kísérletek: a kísérletek meghatározása, osztályozása különböző szempontok szerint. A terepkutatás. Adatfeldolgozás, méréselmélet alapjai az adatok statisztikai feldolgozása, értékelése, az elemzési szakasz feladatai, módszerei.

Követelmény: 1. A szorgalmi időszak végére egy konkrét, egyéni kutatási probléma meghatározása, kutatási tervének elkészítése, a probléma szakirodalmi hátterének feltárása és elméleti összefoglalóban való bemutatása, kutatási hipotézis megfogalmazása, annak munkahipotézissé alakítása, a vizsgálandó populáció kiválasztása, a mintaválasztás módszere, a kutatási probléma lehetséges vizsgálati módszereinek részletes bemutatása. 2. Konkrét adatokkal végzett egyszerű statisztikai eljárások alkalmazása.

Kötelező irodalom: MAJOROS PÁL: A kutatómódszertan alapjai. Tanácsok, tippek, trükkök (nem csak szakdolgozat-íróknak), Perfekt, Budapest, 2005; TOMCSÁNYI PÁL: Általános kutatómódszertan, Szent István Egyetem – Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet, Gödöllő – Budapest, 2000; BABBIE, EARL: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Balassi, Budapest, 1998; FALUS IVÁN (szerk.): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2004; CSERNÉ ADERMANN GIZELLA: Kutatómódszertani dilemmák, Tudásmenedzsment 5 (2004/2) 11–18,

http://epa.oszk.hu/02700/02750/00010/pdf/EPA02750_tudasmenedzsment_2004_02_011-018.pdf.

LATIN NYELV I.

BALA1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Gazdag Gemma SSND

A tanegység célja: A latin nyelvtan alapjainak (alaktan) elsajátítása, egyszerűbb latin szövegek fordítása a fordítási és a szövegértési készség fejlesztésével.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Nyelvtani alapismeretek biztos alkalmazása. Latin memoriterek ismerete. Helyes latin kiejtés és felolvasás latinul. Jó fordítási technika.

Tematika: Szövegolvasás minden órán. 1. Kiejtés, olvasási készség megszerzése latinul. I–II., V. decl. 2. Az ige szótári alakja, ragozási tövek képzése, ind. praes. impf., ind. praet. impf. 3. A III. decl., i-tövűek, fordítási technika elsajátítása. 4. Melléknévek, IV. decl., vocativus. 5. Nyelvtani gyakorlás (declinatiók, főnév- és melléknévragozás), imperativus. 6. Zárthelyi dolgozat a főnév- és melléknévragozásból, ind. fut. impf. 7. Ind. praes./praet./fut. perf. 8. Nyelvtani gyakorlás (igeragozás). 9. Nyelvtani gyakorlás, memoriterek. 10. Zárthelyi dolgozat igeragozásból, szövegolvasás. 11. Melléknév fokozása, adv. és az adv. fokozása. 12. Nyelvtani gyakorlás, irányhármasság. 13. Zárthelyi dolgozat melléknév-, adv.-fokozásból, névmások. 14. Összefoglalás, pótdolgozat.

Követelmény: A zárthelyi dolgozatokat mindenkinek meg kell írnia. Aki valami miatt nem tudja az egyiket megírni, pótdolgozatot ír. A félév során írt három zárthelyi dolgozat, valamint a kisebb dolgozatok és két felmondott memoriter szöveg alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Szükséges eszköz és tankönyv: 1 db A4-es vonalas füzet és 1 db szótár füzet. A tananyagot a hallgatók az órán kapják meg. Teológus hallgatóknak ajánlott: DOLHAI LAJOS: Egyházi latin nyelvkönyv, Jel, Budapest, 2013.; MADAS EDIT: Liturgikus latin nyelvkönyv, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest, 2016.

LATIN NYELV II.

BALA2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Gazdag Gemma SSND

Tanegységi előfeltétel: Latin nyelv I. (BALA1N)

A tanegység célja: A latin nyelvtan alapjainak (alaktan) elsajátítása, egyszerűbb latin szövegek fordítása a fordítási és a szövegértési készség fejlesztésével.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Nyelvtani alapismeretek biztos alkalmazása. Latin memoriterek ismerete. Helyes latin kiejtés és felolvasás latinul. Jó fordítási technika.

Tematika: Szövegolvasás minden órán. 1. Nyelvtani ismétlés. 2. Coniunctivus. 3. Nyelvtani gyakorlás (teljes activ igeragozás). 4. Participiumok, nyelvtani gyakorlás. 5. Zárthelyi dolgozat a teljes activ igeragozásból. 6. A passiv igeragozás (összes időben). 7. Nyelvtani gyakorlás (a teljes activ – passiv igeragozás). 8. Infinitivusok, nyelvtani gyakorlás. 9. Zárthelyi dolgozat a teljes activ – passiv igeragozásból. 10. I–V. decl., part.-ok, inf.-ok, memoriterek. 11. Nyelvtani gyakorlás. 12. Zárthelyi dolgozat alaktanból. 13. Fordítási gyakorlat. 14. Összefoglalás, pótdolgozat.

Követelmény: A zárthelyi dolgozatokat mindenkinek meg kell írnia. Aki valami miatt nem tudja az egyiket megírni, pótdolgozatot ír. A félév során írt három zárthelyi dolgozat, valamint a kisebb dolgozatok és két felmondott memoriter szöveg alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Szükséges eszköz és tankönyv: 1 db A4-es vonalas füzet és 1 db szótár füzet. A tananyagot a hallgatók az órán kapják meg. Teológus hallgatóknak ajánlott: DOLHAI LAJOS: Egyházi latin nyelvkönyv, Jel, Budapest, 2013.; MADAS EDIT: Liturgikus latin nyelvkönyv, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest, 2016.

LATIN NYELV III.

MTLA3N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Gazdag Gemma SSND

Tanegységi előfeltétel: Latin nyelv II. (MTLA2N)

A tanegység célja: A latin nyelv mondatának elsajátítása, közepes nehézségű latin szövegek fordítása a fordítási és a szövegértési készség fejlesztésével.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Mondattani ismeretek alkalmazása. Helyes latin kiejtés, olvasás és fordítás. Szövegértési készség fejlesztése.

Tematika: Szövegolvasás minden órán. 1. Nyelvtani ismétlés. 2. Zárthelyi dolgozat nyelvtani ismétlésből (I–V. decl., mellékn., adv., igerag., part., inf.). 3. Acc. c. inf. és nom. c. inf. ismétlése, gyakorlása. 4. Nyelvtani gyakorlás. 5. Zárthelyi dolgozat: acc. c. inf. és nom. c. inf. 6. Participiumos szerkezetek: abl. abs. 7. Participiumos szerkezetek: part. con. 8. Participiumos szerkezetek: GVM. 9. Fordítás, a 3 Part. szerk. gyakorlása. 10. Zárthelyi dolgozat: abl. abs, part. con., GVM szerkesztése, felismerése, fordítása. 11. Consec. temporum. 12. Fordítási gyakorlat. 13. Összefoglalás, pótdolgozat.

Követelmény: A zárthelyi dolgozatokat mindenkinek meg kell írnia. Aki valami miatt nem tudja az egyiket megírni, pótdolgozatot ír. A félév során írt három zárthelyi dolgozat, valamint a kisebb dolgozatok és két felmondott memoriter szöveg alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Szükséges eszköz és tankönyv: 1 db A4-es vonalas füzet és 1 db szótár füzet. A tananyagot a hallgatók az órán kapják meg. Teológus hallgatóknak ajánlott: DOLHAI LAJOS: Egyházi latin nyelvkönyv, Jel, Budapest, 2013.; MADAS EDIT: Liturgikus latin nyelvkönyv, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest, 2016.

LATIN NYELV IV.

MTLA4N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Gazdag Gemma SSND

Tanegységi előfeltétel: Latin nyelv III. (MTLA3N)

A tanegység célja: A latin nyelvtan alaktani és mondattani ismereteinek helyes alkalmazása nehezebb latin szövegek fordításánál, a fordítási és a szövegértési készség fejlesztésével.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Mondattani ismeretek alkalmazása. Helyes latin kiejtés, olvasás és fordítás. Szövegértési készség fejlesztése.

Tematika: Szövegolvasás minden órán. 1. Nyelvtani ismétlés. 2. Zárthelyi dolgozat nyelvtani ismétlésből. 3–5. Szövegfordítás. 6. Zárthelyi dolgozat: ismert szöveg fordítása. 7–10. Szövegfordítás. 11. Zárthelyi dolgozat: ismeretlen szöveg fordítása. 12–13. Fordítási gyakorlat. 14. Összefoglalás, pótdolgozat.

Követelmény: A zárthelyi dolgozatokat mindenkinek meg kell írnia. Aki valami miatt nem tudja az egyiket megírni, pótdolgozatot ír. A félév során írt három zárthelyi dolgozat, valamint a kisebb dolgozatok és két felmondott memoriter szöveg alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Szükséges eszköz és tankönyv: 1 db A4-es vonalas füzet és 1 db szótár füzet. A tananyagot a hallgatók az órán kapják meg. Teológus hallgatóknak ajánlott: DOLHAI LAJOS: Egyházi latin nyelvkönyv, Jel, Budapest, 2013.; MADAS EDIT: Liturgikus latin nyelvkönyv, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest, 2016.

LATIN NYELV V.

MTLA5N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Gazdag Gemma SSND

Tanegységi előfeltétel: Latin nyelv IV. (MTLA4N)

A tanegység célja: A latin nyelv mondattana ismeretének szilárdítása, közepes nehézségű latin szövegek fordítása a fordítási és a szövegértési készség fejlesztésével.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Mondattani ismeretek alkalmazása. Helyes latin kiejtés, olvasás és fordítás. Szövegértési készség fejlesztése.

Tematika: Szövegolvasás minden órán. 1. Nyelvtani ismétlés. 2. Zárthelyi dolgozat nyelvtani ismétlésből (I–V. decl., mellékn., adv., igerag., part., inf.). 3. Acc. c. inf. és nom. c. inf. ismétlése, gyakorlása. 4. Nyelvtani gyakorlás. 5. Zárthelyi dolgozat: acc. c. inf. és nom. c. inf. 6. Participiumos szerkezetek: abl. abs. ismétlése, gyakorlása 7. Participiumos szerkezetek: part. con. 8. Participiumos szerkezetek: GVM. ismétlése, gyakorlása 9. Fordítás, a 3 Part. szerk gyakorlása. 10. Zárthelyi dolgozat: abl. abs, part. con., GVM szerkesztése, felismerése, fordítása. 11. Consec. temporum. ismétlése, gyakorlása. 12. Fordítási gyakorlat. 13. Összefoglalás, pótdolgozat.

Követelmény: A zárthelyi dolgozatokat mindenkinek meg kell írnia. Aki valami miatt nem tudja az egyiket megírni, pótdolgozatot ír. A félév során írt három zárthelyi dolgozat, valamint a kisebb dolgozatok és két felmondott memoriter szöveg alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Szükséges eszköz és tankönyv: 1 db A4-es vonalas füzet és 1 db szótár füzet. A tananyagot a hallgatók az órán kapják meg. Teológus hallgatóknak ajánlott: DOLHAI LAJOS: Egyházi latin nyelvkönyv, Jel, Budapest, 2013.; MADAS EDIT: Liturgikus latin nyelvkönyv, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest, 2016.

LATIN NYELV VI.

MTLA6N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Gazdag Gemma SSND

Tanegységi előfeltétel: Latin nyelv V. (MTLA5N)

A tanegység célja: A latin nyelvtan alaktani és mondattani ismereteinek helyes alkalmazása nehezebb latin szövegek fordításánál, a fordítási és a szövegértési készség fejlesztésével.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Mondattani ismeretek alkalmazása. Helyes latin kiejtés, olvasás és fordítás. Szövegértési készség fejlesztése.

Tematika: Szövegolvasás minden órán. 1. Nyelvtani ismétlés. 2. Zárthelyi dolgozat nyelvtani ismétlésből. 3–5. Szövegfordítás. 6. Zárthelyi dolgozat: ismert szöveg fordítása. 7–10. Szövegfordítás. 11. Zárthelyi dolgozat: ismeretlen szöveg fordítása. 12–13. Fordítási gyakorlat. 14. Összefoglalás, pótdolgozat.

Követelmény: A zárthelyi dolgozatokat mindenkinek meg kell írnia. Aki valami miatt nem tudja az egyiket megírni, pótdolgozatot ír. A félév során írt három zárthelyi dolgozat, valamint a kisebb dolgozatok és két felmondott memoriter szöveg alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Szükséges eszköz és tankönyv: 1 db A4-es vonalas füzet és 1 db szótár füzet. A tananyagot a hallgatók az órán kapják meg. Teológus hallgatóknak ajánlott: DOLHAI LAJOS: Egyházi latin nyelvkönyv, Jel, Budapest, 2013.; MADAS EDIT: Liturgikus latin nyelvkönyv, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest, 2016.

MTLPT1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

BALPT1N, HLPT1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Nobilis Márió

Tanegységi előfeltétel (teológia szakon és osztatlan tanárképzésben):
Fundamentális teológia: Az egyház. (MTFU4N, HFU4N)

A tanegység célja: A lelkipásztori teológia alapelveinek, korunk lelkipásztori követelményeinek és azok változásának, valamint a lelkipásztorkodásban résztvevő személyeknek és csoportoknak a megismerése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a lelkipásztorkodás jelentőségét és küldetését. Tudatosan szembenéz korunk kihívásaival és tisztában van az azokra adható lelkipásztori válaszokkal. Felelősen vállalja az egyház evangelizáló és lelkipásztori küldetésében való részvételt.

Tematika: 1. Egyház és lelkipásztorkodás a mai világban. A lelkipásztori teológia meghatározása, története és feladata. Az „egyházi cselekvés teológiája”. 2–3. A népegyház modellje, működése és átalakulása. 4. Paradigmaváltás a lelkipásztorkodásban és az új evangelizáció. 5. Az evangelizáció teológiája és lelkisége. Az inkarnáció princípiuma és az egyház szakramentalitása. 6. Egyházkép, közösség. A kommunikáció-egyháztan pasztorális következményei. 7. Hogyan jön létre a közösség? 8. A papság és az evangelizáció. A világiak és az evangelizáció. 9. Az Istennek szentelt életformák, valamint az állandó diakonátus és az evangelizáció. 10. Egyesületek, közösségek, mozgalmak az egyházban. 11. A plébánia. 12. Tervezés és döntéshozatal a plébániai pasztorációban. 13. A felnőttekkel való foglalkozás a lelkipásztorkodásban.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: Tomka Ferenc: Lelkipásztori teológia és új evangelizáció Ferenc pápa szellemében, Szent István Társulat, Budapest, 2015; Keszeli Sándor: Pasztorális tervezés, Don Bosco Kiadó, Budapest, 2014; VI. Pál Pápa: Evangelii nuntiandi. Az evangélium hirdetése kezdetű apostoli buzdítása a Katolikus Egyház püspökeihez, papjaihoz és híveihez az evangelizációról a mai világban, Szent István Társulat, Budapest, 2012.

Ajánlott irodalom: TOMKA FERENC: Halálra szántak, mégis élünk! Egyházüldözés 1945–1990 és az ügynökkérdés, Szent István Társulat, Budapest, 2016; RATZINGER, JOSEPH: A föld sója, Szent István Társulat, Budapest, 2005; II. JÁNOS PÁL PÁPA: Christifideles laici, apostoli buzdítás a világi hívők egyházban és világban betöltött hivatásáról és küldetéséről, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 1. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 641–718; II. JÁNOS PÁL PÁPA: Átlépni a remény küszöbén, J LX, Budapest, 1994; DOBOS LÁSZLÓ: Világiak a lelkipásztorkodásban, Lámpás, Abaliget, 1996; BALÁS BÉLA: Az első plébániám. Segítség kezdő papoknak, Új Ember – Márton Áron Kiadó, Budapest, 2004.

LELKIPÁSZTORI TEOLÓGIA I.: ALAPVETŐ PASZTORÁLIS

BALPT1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Tomka Ferenc

A tanegység célja: A lelkipásztori teológia alapelveinek, korunk lelkipásztori követelményeinek és azok változásának, valamint a lelkipásztorkodásban résztvevő személyeknek és csoportoknak a megismerése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a lelkipásztorkodás jelentőségét és küldetését. Tudatosan szembenéz korunk kihívásaival és az azokra adható válaszokkal. Felelősen vállalja a lelkipásztori, ill. katekéta küldetést.

Tematika: 1. Az Egyház és a lelkipásztorkodás helyzete napjainkban. 2. A lelkipásztori teológia története, meghatározása. 3. Paradigmaváltás a lelkipásztorkodásban és az „Új Evangelizáció”. 4. Kommunió-egyháztan. 5. Az evangelizáció lelkisége Ferenc pápa nyomán. 6. A papság. 7. A világiak. 8. Az Istennek szentelt élet formái. 9. A diakonátus. 10. Egyesületek, kisközösségek. 11. A kommunista egyházüldözés – és hatása hazánk mai helyzetére.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: TOMKA FERENC: Lelkipásztori teológia és új evangelizáció Ferenc pápa szellemében, Szent István Társulat, Budapest, 2015; TOMKA FERENC: Halálra szántak, mégis élünk! Egyházüldözés 1945–1990 és az ügynökkérdés, Szent István Társulat, Budapest, 2016; FERENC PÁPA: Evangelii Gaudium. Az Evangélium öröme kezdetű apostoli buzdítás, Szent István Társulat, Budapest, 2014.

Ajánlott irodalom: BOURGEOIS, DANIEL: Az egyház pasztorációja, Agapé, Szeged, 1999.

LELKIPÁSZTORI TEOLÓGIA II.: SZENTSÉGI PASZTORÁLIS

MTLPT2N, HLPT2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

BALPT2N, – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Nobilis Márió

Tanegységi előfeltétel: Lelkipásztori teológia I.: Alapvető pasztorális (MTLPT1N, HLPT1N, BALPT1N)

A tanegység célja: A Lelkipásztori teológia I. kurzuson megismert alapelvekre építve megismerkedni a szentségi lelkipásztorkodással kapcsolatos általános teológiai és gyakorlati kérdésekkel, valamint az egyes szentségekkel kapcsolatos lelkipásztori feladatokkal.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szentségi lelkipásztorkodás elméleti és gyakorlati kérdéseit. Képes a szentségek lelkipásztori szolgálatára. Felelős a szentségekért mint a hit és az egyház szent jeleiért.

Tematika: 1–2. A szentségi lelkipásztorkodás teológiai alapelvei, az ezzel kapcsolatos lelkipásztori félreértések. Az egyház szakramentalitása és a konkrét szentségek. 3. Az ex opere operato/operantis megközelítések. A szentségek ünneplésének néhány

kérdése. 4. A keresőkkel és a katekumenekkel folytatott lelkipásztori kommunikáció néhány kérdése. A beavató szentségek egysége. A katekumenátus és a katekumenális lelkipásztorkodás. 5-6. A szentségi lelkipásztorkodás néhány gyakorlati kérdése. Hogyan tekintünk a szentséget kérőkre? A felkészítések időtartama, a beszélgetések szabályai. 7. A keresztséggel kapcsolatos lelkipásztori kérdések. A keresztségi beszélgetés és a szülők katekumenális segítése. 8. A bérálás szentségével kapcsolatos lelkipásztori feladatok. 9. Az eucharisztia és a lelkipásztorkodás. A szentmise mint a közösség életmegnyilvánulása és a vele kapcsolatos lelkipásztori lehetőségek. 10. A bűnbocsánat szentsége a lelkipásztori gyakorlatban. 11. A lelkivezetés. Alkalmasság a lelkivezetésre. Teológiai pillérei. Legfőbb tennivalói. A beszélgetés alapszabályai és a „meghallgató magatartás”. 12. A betegek kenete és a betegellátás. A szentkenet közösségi kiszolgáltatása. 13. A papi hivatások gondozása. A hivatás és korunk. 14. A házasságra mint hivatásra való közvetlen felkészítés (jegyesfelkészítés) elmélete és gyakorlata. Fiatalok távolabbi felkészítése a házasságra. A keresztény család és társadalmi szerepe. A család lelkipásztori gondozása. Az elváltak és élettársi kapcsolatban élők evangelizációja. Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: TOMKA FERENC: Szentségi lelkipásztorkodás és az „új evangelizáció”, Szent István Társulat, Budapest, 2008; TOMKA FERENC: Lelkipásztori teológia és új evangelizáció Ferenc pápa szellemében, Szent István Társulat, Budapest, 2015.

Ajánlott irodalom: BOURGEOIS, DANIEL: Az egyház pasztorációja, Agapé, Szeged, 1999; RATZINGER, JOSEPH: A liturgia szelleme, Szent István Társulat, Budapest, 2002; FOGASSY JUDIT: A katekumenátus kézikönyve. A katekumenátus elméleti és gyakorlati elemei, Szent István Társulat, Budapest, 2005; FOGASSY JUDIT: A szentmise katekézise. Katekétáknak, családoknak, Szent István Társulat, Budapest, 2004; TOMKA FERENC: Találkozás a keresztyénséggel, Szent István Társulat, Budapest, 2012.

LELKIPÁSZTORI TEOLÓGIA II.: SZENTSÉGI PASZTORÁLIS

BALPT2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Tomka Ferenc

A tanegység célja: Megismerkedni a szentségi lelkipásztorkodással kapcsolatos általános teológiai és gyakorlati kérdésekkel, valamint az egyes szentségekkel kapcsolatos lelkipásztori feladatokkal.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szentségi lelkipásztorkodás elméleti és gyakorlati kérdéseit. Képes a szentségek lelkipásztori szolgálatára. Felelős a szentségekért mint a hit és az egyház szent jeleiért.

Tematika: 1. A szentségi lelkipásztorkodás teológiai alapelvei. 2. A szentségek – a hit szentségei. 3. A katekumenátus. 4. A katekumenátus elemei. 5. Hogyan beszéljünk keresőkkel, katekumenekkel Istenről, az imáról, Jézus történetiségéről, a keresztyénség „újdonságáról”? 6. Hogyan beszéljünk keresőkkel, katekumenekkel a hittitkokról, a Szentháromságról, Jézus és a Szentháromság „viszonyáról”, az örök életről? 7. A szentségi lelkipásztorkodás néhány gyakorlati kérdése. 8. A keresztség. 9. A keresztségi beszélgetés, avagy a szülők katekumenális képzése. 10. A bérálás. 11. Az eucharisztia. 12. A bűnbocsánat szentsége. 13. A lelkivezetés. 14. A betegek kenete és a betegellátás. 15. A papi hivatások gondozása.

Követelmény: A félév végén kollokvium (az egyes témakörök a tételek; az 5. és a 6. tétel bármely kérdésének nem tudása vizsgaismérléssel jár).

Kötelező irodalom: TOMKA FERENC: Szentségi lelkipásztorkodás és az „új evangelizáció”, Szent István Társulat, Budapest, 2008; TOMKA FERENC: Találkozás a kereszténységgel, Szent István Társulat, Budapest, 2016. (A kollokviumon kiemelt jelentőségű 5–6. tételhez különösen: TOMKA FERENC: Találkozás a kereszténységgel, i. m., 3–4, 12–14. fejezetek, valamint a 28. fejezet II/1. pontja.)

Ajánlott irodalom: GÁNÓCZY SÁNDOR: Bevezetés a katolikus szentségtanba, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2006.

LELKIPÁSZTORI TEOLÓGIA III.: KÖZÖSSÉG

BALPT3/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Tomka Ferenc

A tanegység célja: Bemutatni a közösségek létrejöttének törvényszerűségeit, az egyház intézményi és kegyelmi jellegét, az egyházi közösség(ek) jellemzőit és a közösségi lelkipásztorkodás szempontjait, eszközeit.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a közösségek alakulásának törvényszerűségeit. Képes közösségek elindítására. Elkötelezett a közösség létrehozásában.

Tematika: 1. Az intézmény szociológiai meghatározása; létrejötte. 2. Mi a szocializáció, és mi a szerepe az intézményesülésben? A legitimáció, a tipizálás, a megsemmisítő tipizálás. 3. Mit jelent a karizma a szociológiai nyelvben? Az intézmény és a karizma feszültsége és kapcsolata az egyházban. 4. Az egyházstruktúra intézményesülésének lépcsőfokai és példái a történelemben. 5. A szerepek elidegenedése a társadalomban. A szerepek megmerevedése és a „tanok” elidegenedése az egyház történetében. Megújulás az egyházban. 6. Az egységbe vetett hit „logikája” a katolikus egyházban. 7. A közösség létrehozásának lélektani alapelvei. 8. A krisztusi közösség születésének evangéliumi szabályai, első lépései. 9. A vezetés szabályai. Testvéri és autokratikus vezetés. Az egységre nevelés szerepe és szempontjai. A társas vezetés. A közösségre nevelés néhány eszköze. 10. A csoportos beszélgetés gyümölcsei, fajtái, alapvető szabályai. A koedukáció kérdése. A csoportvezető szerepe a beszélgetés lefolyásában. A meghallgatás „módszere” és teológiája. 11. A helyes kérdésfelvetés ismerkedést szolgáló csoportbeszélgetésben és ismereteket mélyítő csoportban. 12. Egy példa a csoportbeszélgetés felhasználhatóságára: fiatalok felkészítése a párkapcsolatra (nemiség, együtt járás, házassági felkészülés). (Vö. Tomka Ferenc: Biztos út, Szent István Társulat, Budapest, 2011.) A csoportos beszélgetés szabályai és logikája a Biztos út c. kötetben: az 1. 2. és 3. fejezet: a találkozó csoport-kérdései és ezek logikai felépítése. 13. A szexuális forradalom következményei. 14. A szexualitás pszichológiája és hormonológiája, a helyes házassági készület.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: TOMKA FERENC: Intézmény és karizma az egyházban. Vázlatok a katolikus egyház szociológiájához, Szent István Társulat, Budapest, 2016; TOMKA FERENC: Biztos út. Szerelemről, szexualitásról értelmesen: serdülőknek, fiataloknak, jegyeseknek, hitoktatóknak, szülőknek, házasságra készülőknek, Szent István Társulat, Budapest, 2013; TOMKA FERENC: Hogyan jön létre a közösség a plébánián?; TOMKA FERENC: A csoportbeszélgetés, mint a közösségépítés eszköze.

Ajánlott irodalom: VANIER, JEAN: A közösség, Vigilia Kiadó, vagy Máltai Könyvek, Budapest, 2006; LAPPINTS ÁRPÁD (szerk): A vezetés alapkérdései, Comenius, Pécs, 2002.

LELKIPÁSZTORI TEOLÓGIA IV.: KATEGORIÁLIS PASZTORÁCIÓ

BALPT4/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Tomka Ferenc

A tanegység célja: A plébániai lelkipásztorkodás fő kérdéseinek és területeinek, problémáinak bemutatása s azok kezelése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a plébániai lelkipásztorkodás fő kérdéseit, területeit. Képes a plébániai lelkipásztorkodás elkezdésére. A hívők és a társadalom helyzetei és rétegei iránti lelkipásztori felelősségtudattal rendelkezik.

Tematika: 1. Mi a plébánia? A plébánia fogalma a zsinat előtt és után. A plébániai lelkipásztorkodás első feladata az új evangelizáció szellemében. A világiak szerepe. A képviselőtestület. 2. Lelkipásztori tervezés. II. János Pál pápa a lelkipásztori terv alapelveiről. Éves terv. Távlati terv. Töréspontok. A világi munkatárs, a hitoktató feladata. 3. A városiasodás és az evangelizáció. 4. Felnőttekkel való foglalkozás. A felnőttképzés formái, legfontosabb alapelvei. A felnőtt katekézis néhány alapszabálya. 5. Ferenc pápa Amoris Laetitia c. apostoli buzdításának lényeges pontjai. 6. A család helyzete. Kritikus számok, pozitív jelek. A család-csoportok. 7. A gender mainstreaming. A szexuális forradalomtól a gender forradalomig. 8. Felkészítés a házasságra. Új alapelvek, a jegyesek új helye a világban és az egyházban. Az egyházi házasságkötés feltételei. A felkészítés időtartama és formái. 9. A jegyesi felkészítés nagy témái (egység, felbonthatatlanság, gyermekek, abortusz, párkapcsolati kérdések, nevelés). A jegyesi beszélgetés szempontjai. 10. Elváltak helyzete az egyházban. 11. A karitás. Karitás-csoportok küldetése és létrehozása a plébánián. 12. A hátrányos helyzetűek és a deviancia. Szegénység, alkoholizmus, kábítószer-fogyasztás, mentális betegségek, depresszió. Prostitúció. A deviancia és a lelkipásztorkodás. 13. Öregedés. Az idősek helye a társadalomban, traumáik. Lelkipásztori feladatok. 14. A romák evangelizációja. Lelkipásztori kezdeményezések a világegyházban és Magyarországon. A plébánia és a romák lelkipásztori gondozásának útjai és feltételei. 15. A dialógus: egyházon belül; nem vallásosakkal és nem hívőkkel; más keresztény egyházakkal; más vallásokkal. A dialógus teológiája.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: TOMKA FERENC: Lelkipásztori teológia és új evangelizáció Ferenc pápa szellemében, Szent István Társulat, Budapest, 2015; TOMKA FERENC: Szentségi lelkipásztorkodás és „új evangelizáció”, Szent István Társulat, Budapest, 2008 (a 11. fejezet); TOMKA FERENC: Biztos út. Szerelemről, szexualitásról értelmesen: serdülőknek, fiataloknak, jegyeseknek, hitoktatóknak, szülőknek, házasságra készülőknek, Szent István Társulat, Budapest, 2013 (különösen a 2–3. és 7–8. fejezetek); FERENC PÁPA: Amoris Laetitia. A szeretet öröme kezdetű apostoli buzdítás, Szent István Társulat, Budapest, 2016; TOMKA FERENC: Ferenc pápa – és az Amoris Laetitia újdonsága, kézirat; TOMKA FERENC: A szexuális forradalomtól a gender forradalomig, kézirat.

Ajánlott irodalom: FERENC PÁPA: Amoris Laetitia. A szeretet öröme kezdetű apostoli buzdítás, Szent István Társulat, Budapest, 2016; ANDORKA RUDOLF et al.: Bevezetés a szociológiába, Osiris, Budapest, 2006; KUBY, GABRIELE: Globális szexuális forradalom, Kairosz, Budapest, 2013.

A LELKIVEZETÉS ELMÉLETE

PTLV1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: dr. Laczkó Zsuzsanna SJC

A tanegység célja: A hallgató bevezetést kap a lelkivezetés – azaz mások istenkapcsolata kísérésének – szolgálatába, támpontokat kap a lelkivezetés gyakorlatához.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a lelkivezetéssel kapcsolatos alapvető fogalmakat, a lelkivezetés tárgyát és a keresztény hagyományban betöltött szerepét. Képes az elsajátított lelkivezetői ismeretekre és spirituális tapasztalataira reflektálni. Elkötelezetten törekszik a tudatos, rendszeres lelkiélet megvalósítására.

Tematika: Történeti áttekintés: lelkivezetés a keresztény hagyományban. A vallásos megtapasztalás mint a lelkivezetés alapja és tárgya. A lelkivezető és a vezetett közötti kapcsolat kialakulása, a lelkivezetői beszélgetés. A lelkivezetői kapcsolat fejlődésének néhány velejárója: az indulatáttétel, ellenállás, felettes én, idealizált énkép megjelenése és a velük való bánásmód.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: BARRY, WILLIAM A. – CONNOLLY, WILLIAM J.: A lelkivezetés gyakorlata, Jezsuita Kiadó, Budapest, 2015; JÁLICS FERENC: Testvéreink hite. A meghallgatás csodálatos ereje, Korda Kiadó, Kecskemét, 2014; LOUF, ANDRÉ: A többi – kegyelem, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2010; MERTON, THOMAS: Lelkivezetés és elmélkedés, Márton Áron Kiadó, Budapest, 1989.

Ajánlott irodalom: JÁLICS FERENC: Tanuljunk imádkozni! Korda Kiadó, Kecskemét, 2009; LOUF, ANDRÉ: Gyengeség és kegyelem, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2006; NEMES ÖDÖN: Ima és élet, JTMR – Korda Kiadó, Budapest, 2002; JÁLICS FERENC: Lelkivezetés az evangéliumban, JTMR – L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2013.

A LELKIVEZETÉS GYAKORLATA

PTLV2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: dr. Laczkó Zsuzsanna SJC

A tanegység célja: A hallgató elmélyíti és bővíti a lelkivezetői kapcsolat elméletéről és gyakorlatáról szerzett ismereteit, segítséget kap ezek gyakorlati alkalmazásához.

Tematika: Különböző istenképek a lelkivezetésben. Állandó megtérés és az istenképek változása a lelki kísérés folyamán. Megkülönböztetés és döntés kísérése egyének és csoportok esetében. A szupervízió szerepe a lelkivezetői szolgálatban.

Követelmény: A félév során egy jegyzőkönyv elkészítése egy lelkivezetői beszélgetésről, aktív részével az órákon. A félév végi gyakorlati jegy a jegyzőkönyv és az órai részvétel értékelésén alapul.

Kötelező irodalom: FRIELINGS DORF, KARL: Istenképek, Szent István Társulat, Budapest, 2007; LOUF, ANDRÉ: Gyengeség és kegyelem, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2006; JÁLICS FERENC: Fejlődik a hitünk, Korda kiadó, Kecskemét, 2007.

Ajánlott irodalom: SZENTMÁRTONI MIHÁLY: Istenkeresésünk útjai, Agapé Kiadó, Szeged, 2000; WALDMÜLLER, BERNHARD: A közösségi döntés, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2010; NEMES ÖDÖN – PERCZEL FORINTOS DÓRA: A lelkivezetés művészete, JTMR, Budapest, 2013; MUSTÓ PÉTER: Megszereted, ami a tiéd, Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya, Budapest, 2014.

LITURGIKA I.

MTLI1N, HLI1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

BALI1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Fehérváry Jákó OSB

A tanegység célja: Megismertetni az egyház liturgikus életének alapjait: áttekinteni a liturgia történeti fejlődését, antropológiai és teológiai hátterét, jelen egyházi gyakorlatát, valamint a liturgiával kapcsolatos még nyitott kérdéseket.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyház liturgiájának szellemét és törvényszerűségeit, a liturgia, a teológia és a keresztény élet szerves összefüggéseit. Képes értő módon eligazodni az egyes szentségek, valamint az egyházi év ünneplésének rendjében. A liturgia elkötelezett, tudatos résztvevője és apostola.

Tematika: 1. A liturgia fogalma, liturgiatudomány, liturgikus mozgalom. 2. A szent liturgia a II. Vatikáni Zsinaton és az utána következő reform. 3. Az ünneplő ember: a liturgia antropológiai alapjai. 4. A liturgia forrásai – liturgikus könyvek. 5–6. Liturgiátörténet. 7. A keresztény beavatás története. 8. A keresztény beavatás jelenlegi gyakorlata 1. 9. A keresztény beavatás jelenlegi gyakorlata 2: katekumenátus, bérmálás. 10. Az eucharisztia története. 11–12. Az eucharisztia ünneplése. 13. A kiengesztelődés szentsége – történeti megközelítés. 14. A kiengesztelődés szentsége – jelenlegi gyakorlat; a betegek szentsége.

Követelmény: Otthoni önálló munka: a megjelölt szövegek elolvasása. A félév során szóbeli beszámoló, zárthelyi dolgozat. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: Sacrosanctum concilium, konstitúció a szent liturgiáról, in Diós István (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 45–88; KUNZLER, MICHAEL: Az egyház liturgiája, Agapé, Szeged, 2005; BERGER, RUPERT: Lelkipásztori liturgikus lexikon, Vigilia, Budapest, 2008; VERBÉNYI ISTVÁN – ARATÓ MIKLÓS ORBÁN (szerk.): Liturgikus lexikon, Szent István Társulat – Kairosz, Budapest, 2001.

Ajánlott irodalom: GUARDINI, ROMANO: Az imádság iskolájában, Szent István Társulat, Budapest, 1988; MIHÁLYI GILBERT: Az Egyház liturgikus élete. A római liturgia reformjának ismertetésével, in Alszeghy Zoltán et al. (szerk.): Teológiai vázlatok, 4. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1983, 347–475 (korábban önálló kötetben: Teológiai Kiskönyvtár III/3, Róma, 1980); RATZINGER, JOSEPH: A liturgia szelleme, Szent István Társulat, Budapest, 2002; GRILLO, ANDREA: A liturgia születése a XX. században, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2006; JUNGSMANN, JOSEF A.: A szentmise. Történelmi, teológiai és lelkipásztori áttekintés, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1977.

LITURGIKA I.

BALI1/E, HLI1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2, ILL. 3 KREDIT

Előadó: Dr. Pákozdi István

A tanegység célja: Betekintést nyújtani az Egyház liturgikus életébe, az eucharisztikus ünneplés (szentmise) és a szentségek, illetve más rituális cselekmények történetébe, formáiba, előírásaiba.

A fejlesztendő kompetenciák: Ismeri a liturgia szépségét, történetét és formáit. Képes szerepének megfelelően részt venni a liturgikus eseményekben. Elkötelezett művelője a liturgiának.

Tematika: A liturgia fogalma, meghatározása, felosztása, eredete. A liturgia szabályozása, a rubrikák. A különféle rítusok. Az ősi liturgikus könyvek. Az egyházi év ünnepei, felosztása, a szent idők stb.

Követelmény: Otthoni önálló munka: a megjelölt szövegek elolvasása. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: PÁKOZDI ISTVÁN: Római Katolikus Liturgia, jegyzet.

Ajánlott irodalom: VÁRNAGY ANTAL: Liturgia, Lämpás Kiadó, Abaliget 1993; BERGER, RUPPERT: Lelkipásztori liturgikus lexikon, Vigilia, Budapest, 2008; VERBÉNYI ISTVÁN – ARATÓ MIKLÓS ORBÁN (szerk.): Liturgikus lexikon, Szent István Társulat – Kairosz, Budapest, 2001; Adoremus, havonta megjelenő misefüzetek, Új Ember, Budapest; RADÓ POLIKÁRP: Az egyházi év, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 1998; PARSCH, PIUS: Az üdvösség éve. Az egyházi év liturgiájának magyarázata, 1–3. kötet, Szociális Missziótársulat, Budapest, 1937; MIHÁLYI GILBERT: Az Egyház liturgikus élete. A római liturgia reformjának ismertetésével, in Alszeghy Zoltán et al. (szerk.): Teológiai vázlatok, 4. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1983, 347–475 (korábban önálló kötetben: Teológiai Kiskönyvtár III/3., Róma, 1980); JUNGSMANN, JOSEF A.: A szentmise. Történelmi, teológiai és lelkipásztori áttekintés, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1977; MIKLÓSHÁZY ATTILA: Benedicamus Domino. Áldjuk az Urat!, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1984 (más kiadásban: MIKLÓSHÁZY ATTILA: Találkozás a Szent Valósággal. Benedicamus Domino!, Szent Gellért Kiadó, Budapest, 2009); IVANCSÓ ISTVÁN: Görög katolikus szertartástan, Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza, 2013.

LITURGIKA II.

MTLI2N, HLI2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

BALI2N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Fehérváry Jákó OSB

A tanegység célja: Megismertetni az egyház liturgikus életének alapjait: áttekinteni a liturgia történeti fejlődését, antropológiai és teológiai hátterét, jelen egyházi gyakorlatát, valamint a liturgiával kapcsolatos még nyitott kérdéseket.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyház liturgiájának szellemét, a liturgia és a keresztyén életének kapcsolatát. Képes eligazodni az egyes szentségek ünneplésének rendjében. A liturgia elkötelezett résztvevője és apostola.

Tematika: 1. Az egyházi rend szentsége 1: történeti áttekintés. 2. Az egyházi rend szentsége 2: liturgikus alapismeretek. 3. A házasságkötés liturgiája. 4. A temetés szertartása. 5. Liturgia és idő 1: az egyházi év kialakulása. 6. Liturgia és idő 2: vasárnap. 7. Liturgia és idő 3: a húsvéti ünnepkör. 8. Liturgia és idő 4: a karácsonyi idő, szentek ünnepei. 9. Liturgia és idő 5: A zsolozsma kialakulása. 10. Liturgia és idő 6: A zsolozsma mai gyakorlata. 11. Szentelmények és áldások. 12. Liturgia és művészet. 13. Liturgia ma: tendenciák, nyitott kérdések. 14. Élet a latin rítuson kívül.

Követelmény: Otthoni önálló munka: a megjelölt szövegek elolvasása. A félév során szóbeli beszámolók, zárthelyi dolgozat. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: Sacrosanctum concilium, konstitúció a szent liturgiáról, in Diós István (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 45–88; KUNZLER, MICHAEL: Az egyház liturgiája, Agapé, Szeged, 2005; BERGER, RUPERT: Lelkipásztori liturgikus lexikon, Vigília, Budapest, 2008; VERBÉNYI ISTVÁN – ARATÓ MIKLÓS ORBÁN (szerk.): Liturgikus lexikon, Szent István Társulat – Kairosz, Budapest, 2001.

Ajánlott irodalom: RADÓ POLIKÁRP: Az egyházi év, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 1998; TAFT, ROBERT: The Liturgy of the Hours in the East and West, Liturgical Press, Collegeville, 1985; BOUYER, LOUIS: Építészet és liturgia, Agapé, Szeged, 2000; IVANCSÓ ISTVÁN: Görög katolikus szertartástan, Szent Atanáz Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza, 2013.

LITURGIKA II.

BALI2/E, HLI2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Pákozdi István

A tanegység célja: Betekintést nyújtani az Egyház liturgikus életébe, az eucharisztikus ünneplés (szentmise) és a szentségek, illetve más rituális cselekmények történetébe, formáiba, előírásaiba.

A fejlesztendő kompetenciák: Ismeri a liturgia szépségét, történetét és formáit. Képes szerepének megfelelően részt venni a liturgikus eseményekben. Elkötelezett művelője a liturgiának.

Tematika: 1. Az egyházi rend szentségének liturgiája. 2. A szolgálatok, az ún. kisebb rendek. 3. A házasságkötés liturgiája. 4. Szentelmények, áldások. 5. A körmenetek. 6. A zsolozsma és végzésének szabályai. 7. Az Olvasmányos imaóra. 8. A Laudes és a

Vesperás. 9. A kis órák és a Kompletórium. 10. Az egyházi év az üdvösség éve. 11. A húsvéti és a karácsonyi ünnepek. 12. A nagyböjti és az adventi idő. 13. Egyéb ünnepek és az ünnepek rangsora. 14. A keleti liturgiák ismertetése.

Követelmény: Otthoni önálló munka: a megjelölt szövegek elolvasása. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: VÁRNAGY ANTAL: Liturgika, Lämpás Kiadó, Abaliget 1993; BERGER, RUPPERT: Lelkipásztori liturgikus lexikon, Vigilia, Budapest, 2008; VERBÉNYI ISTVÁN – ARATÓ MIKLÓS ORBÁN (szerk.): Liturgikus lexikon, Szent István Társulat – Kairosz, Budapest, 2001; Adoremus, havonta megjelenő misefüzetek, Új Ember, Budapest.

Ajánlott irodalom: RADÓ POLIKÁRP: Az egyházi év, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 1998; PARSCH, PIUS: Az üdvösség éve. Az egyházi év liturgiájának magyarázata, 1–3. kötet, Szociális Missziótársulat, Budapest, 1937; MIHÁLYI GILBERT: Az Egyház liturgikus élete. A római liturgia reformjának ismertetésével, in Alszeghy Zoltán et al. (szerk.): Teológiai vázlatok, 4. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 1983, 347–475 (korábban önálló kötetben: Teológiai Kiskönyvtár III/3., Róma, 1980); JUNGSMANN, JOSEF A.: A szentmise. Történelmi, teológiai és lelkipásztori áttekintés, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1977; MIKLÓSHÁZY ATTILA: Benedicamus Domino. Áldjuk az Urat!, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1984 (más kiadásban: MIKLÓSHÁZY ATTILA: Találkozás a Szent Valósággal. Benedicamus Domino!, Szent Gellért Kiadó, Budapest, 2009); IVANCSÓ ISTVÁN: Görög katolikus szertartásban, Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza, 2013.

LITURGIKUS ÉNEK I–II.

BALE1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

BALE2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Kék Emerencia

A tanegység célja: Ismerjék meg a hallgatók az egyszólamú nyugati egyházzene vázlatos történetét, valamint a szentmise, a liturgikus cselekmények (szentségimádás, litánia, körmenetek) és a temetés során énekelt egyházi énekeket.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a liturgikus énekek teológiai és történelmi hátterét, azok liturgiai alkalmazásának lehetőségeit. Képes az egyházi év vasárnapjaira és ünnepeire, valamint liturgikus cselekményekre énekrendet összeállítani, valamint a liturgikus cselekményeken való aktív énekes részvételre. Elkötelezett a liturgikus énekek mint a lelki élet forrásának mélyebb megismerése iránt.

Tematika: A liturgikus ének és zene története. Egyházi dokumentumok a liturgikus énekről és zenéről. A gregorián ének. A liturgikus népének. A szentmise. A szentmise állandó és változó részei. Az egyházi év ünnepei. A húsvéti szent háromnap liturgiája. Liturgikus cselekmények (szentségimádás, litánia, körmenetek) énekei. A temetés liturgiája.

Követelmény: Mindkét félév végén írásbeli és szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: Hozsanna. Teljes kottás népénekeskönyv, Szent István Társulat, Budapest, 2015; Éneklő Egyház. Római Katolikus Népénektár liturgikus énekekkel és imádságokkal, Szent István Társulat, Budapest, 2015; Temetési szertartáskönyv, Szent István Társulat, Budapest, 2015.

Ajánlott irodalom: DOBSZAY LÁSZLÓ: Bevezetés a gregorián énekbe, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Egyházzenei Tanszék – Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 1997; DOBSZAY LÁSZLÓ: A gregorián ének kézikönyve, Editio Musica, Budapest, 1993; DOBSZAY LÁSZLÓ: A magyar népének, 1. kötet, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Egyházzenei Tanszék – Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2006; RAJECZKY BENJAMIN: Mi a gregorián?, Zeneműkiadó, Budapest, 1981.

LITURGIKUS ÉNEK I–II.

BALE1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

BALE2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Kék Emerencia

A tanegység célja: megismertetni a hallgatókkal a liturgikus ének fogalmát, történetét és mai élő gyakorlatát. Betekinteni az énekelt liturgia (szentmise, zsoltosma) világába, tájékozódni a jelenleg használatos énekeskönyvekben és tapasztalatot szerezni a liturgikus énekes szolgálatban.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szent zene törvényeit, a liturgikus ének műfajait, legfontosabb dallamait és ezek forrásait. Képes az időnek és az alkalomnak megfelelő énekek kiválasztására, megszólaltatására és továbbadására. Elkötelezett a liturgikus ének szeretetében és igényes művelésében.

Tematika (I. félév): A liturgikus ének fogalma. Az egyházi zenéről szóló legfontosabb római dokumentumok. A gregorián ének története, írásmódja, ritmikája, műfaji sajátosságai, legfontosabb tételei. A magyar népének története, műfaji és stiláris változásai. A Hozsanna énekeskönyv legértékesebb dallamai. Az Éneklő Egyház válogatott ordinárium- és proprium tételei, kanciói és zsoltosmái. A nagyhét liturgikus énekei.

Tematika (II. félév): A Liturgikus ének I. (BALE1/E) tanegység folytatása és tartalmának elmélyítése: A liturgikus ének fogalma. Az egyházi zenéről szóló legfontosabb római dokumentumok. A gregorián ének története, írásmódja, ritmikája, műfaji sajátosságai, legfontosabb tételei. A magyar népének története, műfaji és stiláris változásai. A Hozsanna énekeskönyv legértékesebb dallamai. Az Éneklő Egyház válogatott ordinárium- és proprium tételei, kanciói és zsoltosmái. A nagyhét liturgikus énekei.

Követelmény: Részvétel a tanórákon és az előírt gyakorlaton (énekpróba, szentmise). A félév végén gyakorlati jegy. Mulasztás esetén dolgozat vagy gyakorlati vizsga.

Kötelező irodalom: Éneklő Egyház. Római Katolikus Népénektár liturgikus énekekkel és imádságokkal, Szent István Társulat, Budapest, 2015; Hozsanna. Teljes Kottás Népénekeskönyv, Szent István Társulat, Budapest, 2015.

Ajánlott irodalom: RAJECZKY BENJAMIN: Mi a gregorián?, Zeneműkiadó, Budapest, 1981; DOBSZAY LÁSZLÓ: A gregorián ének kézikönyve, Editio Musica, Budapest, 1993; DOBSZAY LÁSZLÓ: A magyar népének, Veszprémi Egyetem, Veszprém, 1995; TÖRÖK JÓZSEF: Adoremus, Agapé – Ecclesia, Budapest, 2000.

MTMIN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Tengan Sebastian SVD

A tantárgy célja: A misszió bibliai fogalmából kiindulva a hallgató megismerje az egyház missziós tevékenységét, az apostolok és az egyházatyák misszióját, annak fejlődését az apostoli kortól egészen napjainkig. Betekintést nyerjen a missziológia mint tudomány különféle szakaszaiba, végül megismerje a modern kor kihívásait és a modern missziológia születésének fontosságát, megismerkedjen a misszió jelen aktuális helyzetével és kihívásaival, és néhány konkrét javaslatot is kap a mai misszió helyzetének megközelítéséhez. A kurzus segít megérteni a hallgatónak a modern misszió születésének fő okait és elvárásait.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismerje meg a missziók történetét és a missziológia alapfogalmait. Legyen képes a missziológiával kapcsolatos témák pontos és választékos kifejtésére. Elkötelezetten osztozzon az egyház jelen kihívásaiban és küldetésében.

Tematika: 1. Bevezetés: a misszió bibliai jelentése és megalapozása. 2. A misszió alapfogalmai, jelenkori értelmezése. 3. A misszió fogalmának történeti fejlődése 4. Misszió az Ószövetségben és az Újszövetségben. 5. Misszió az egyház dokumentumaiban. 6. Missziológia mint teológiai tudomány születése: paradigmaváltások a misszió történetében. 7. Szekularizáció: új kultúrák kialakulása 8. Új evangelizáció; a közömbösség és az érdektelenség kihívásainak megközelítése, (a kultúrák kereszténnyé tétele). 9. Ad intra et ad extra: belső és külső evangelizáció. 10. A vallások teológiája és a misszió teológiája: Dialógus és misszió. 11. A misszió lelkesége/spiritualitása. Az evangelizáció új formái és a missziós hivatás. 12. Más vallások katolikus szemmel, (hinduizmus, buddhizmus, iszlám). 13. Új evangelizáció, mint a megtérésre való felhívás.

Követelmény: Aktív részvétel az órákon, a félév végén pedig szóbeli vizsga, amelynek az alapja a tanári jegyzet, továbbá a kötelező irodalom.

Kötelező irodalom: Az órai jegyzet; Ad Gentes kezdetű dekrétum az egyház missziós tevékenységéről, in Diós István (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 518-558; VI. PÁL PÁPA: Evangelii Nuntiandi. Az evangélium hirdetése kezdetű apostoli buzdítása a katolikus egyház püspökeihez, papjaihoz és híveihez az evangelizációról a mai világban, Szent István Társulat, Budapest, 2012; II. JÁNOS PÁL: Redemptoris Missio enciklika a minden időre érvényes missziós megbízatásról, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 1. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 9–48; FERENC PÁPA: Evangelii Gaudium kezdetű apostoli buzdítása a püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, az Istennek szentelt személyeknek a világi híveknek az Evangélium hirdetéséről a mai világban, Szent István Társulat, Budapest, 2014; Nostra Aetate kezdetű nyilatkozat az Egyház és a nem keresztény vallások kapcsolatáról, in Diós István (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 399-403; LUKÁCS LÁSZLÓ: A misszió mai teológiai alapjai, in Szerzetesek Misszióban, Vigilia, Budapest, 2012, 7–28; PATSCH FERENC: Elfogadható vendég, in Szerzetesek Misszióban, Vigilia, Budapest, 2012, 29–117.

Ajánlott irodalom: FISICHELLA, R.: *The New Evangelization: Responding to the Challenge of Indifference*, Victoria, Australia 2012; BARREDA, J.-A.: *Europa e Nuova Evangelizzazione*, Città del Vaticano 2012; CARRIER, H.: *Evangelizing the Culture of Modernity, Faith and culture*, Maryknoll (NY) 1993; DANIELE, HERVIEU-LÉGER: *La Religione degli Europei: Fede, Cultura Religiosa e Modernità in Francia, Italia, Spagna, Gran Bretagna, Germania e Ungheria*, Studi e ricerche, Fondazione Giovanni Agnelli, Torino, 1992; Others, San Francisco 1995; GIANNI, COLZANI: *Missiologia Contemporanea. Il Cammino Evangelico delle Cjiese: 1945-2007*, San Paolo, Milano, 2010; BOSCH, DAVID J.: *Paradigmaváltások a misszió teológiájában*, Harmat – PMTI, Budapest, 2005.

MORÁLTEOLÓGIA I.: ALAPVETÉS

MTMO1N, HMO1N, BAMO1N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

BAMO1/E, HMO1/E, RIMO1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Papp Miklós

Tanegységi előfeltétel: Fundamentális teológia: A kinyilatkoztatás és a hit (MTFU1N, HFU1N, BAFU1N, BAFU1/E); Fundamentális teológia: A Krisztus-esemény (MTFU2N, HFU2N, BAFU2N, BAFU2/E)

A tanegység célja: A morális alapfogalmak, az interdiszciplináris tudományos metódus és morális szisztémák történelmi és mai értelmezése. Ezek segítségével az erkölcsös életvezetés és a tanácsadás megtanulása az evangélium, a teológiai és a humántudományok fényében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az erkölcsi alapfogalmakat és szisztémákat, a teológiai és humántudományok eredményeit. Képes az élet mint erkölcsi feladat igaz vezetésére: nagy döntések meghozatalára, az azokban való stratégiai kitartásra, az erkölcsi feltámadásra, valamint az erkölcsi alapértékek megvédésére. Erkölcsileg képzett személyiségként belátja a Krisztushoz tartozás fontosságát, elkötelezett tagja lesz az egyháznak, nagy segítség lehet mások számára életvezetésükben.

Tematika (nappali tagozat): 1. Az erkölcssteológia tudományos fogalmai, metodikája, felosztása. 2. Az erkölcssteológia interdiszciplináris jellege: szerves kapcsolata a teológiával, a filozófiával és a humántudományokkal. 3. Az Ószövetség ethosza (Törvény, Dekalógus, próféták, bölcsességi irodalom). 4. Az Újszövetség ethosza (a Hegyi beszéd, evangéliumi etika, Szent Pál etikája). 5. A természetes erkölcsi törvény elméletének története és mai értelmezése. 6. Erkölcsi princípium, norma, imperativus. 7. A transzcendentális és kategoriális szabadság mint az erkölcs lehetőségi feltétele. 8. Alapdöntés – egyes döntés. A döntések stratégiai meghozatala, az azokban való kitartás. 9. Az erkölcsi lecsúszás és a mélypontból való feltámadás teóriája és gyakorlati lépései. 10. A lelkiismeret szentélye, méltósága, nevelése és tévedései. 11. A nehéz döntést segítő erkölcsi szisztémák, érvelések. 12. Az erények története és jellemalakító hatása. 13. A bűn értelmezése, lejtője és fajtái. 14. Az erkölcsös életvezetést segítő spiritualitás, motiválás.

Tematika (esti tagozat): 1. Az erkölcssteológia tudományos fogalmai, metodikája, felosztása. Az erkölcssteológia interdiszciplináris jellege. 2. Az Ószövetség és az Újszövetség ethosza és a természetes erkölcsi törvény teóriája. 3. A transzcendentális és kategoriális szabadság mint az erkölcs lehetőségi feltétele. Az alapdöntés/egyes döntés stratégiai

meghozatala és az abban való kitartás gyakorlati lépései. 4. A lelkiismeret méltóságának, nevelésének és a döntést segítő erkölcsi szisztémáknak a megismerése a döntésekhez. 5. A bűn lejtője, osztályozása és az erkölcsi feltámadás.

Követelmény: A félév során zárthelyi dolgozat. A félév végén szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom: PAPP MIKLÓS: Teológiai etika – alapvetés, jegyzet (tételsor a tartalomjegyzék); A Katolikus Egyház Katekizmusa (KEK), Szent István Társulat, Budapest, 2013, 1699–2051. pontok.

Ajánlott irodalom: WEBER, HELMUT: Általános erkölcssteológia. Hívás és válasz, Szent István Társulat, Budapest, 2001; TARJÁNYI ZOLTÁN: Morálteológia, 1. kötet, Az erkölcssteológia története és alapfogalmai, Szent István Társulat, Budapest, 2013; DEMMER, KLAUS: Fundamentale Theologie des Ethischen, Herder, Freiburg i. Br., 1999; BÖCKLE, FRANZ: A morálteológia alapfogalmai. A keresztény lelkiismeret és nevelése, Jel, Budapest, 2004; II. JÁNOS PÁL: Veritatis splendor. Enciklika az egyház erkölcsstanának néhány alapvető kérdéséről, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 7–86; NYÍRI TAMÁS: Alapvető etika, Szent István Társulat, Budapest, 2003; NÉMETH GÁBOR: A halálos bűn mint morálteológiai probléma, Jel, Budapest, 2006.

MORÁLTEOLÓGIA II.: VALLÁSI ERKÖLCS

MTMO2N, HMO2N, BAMO2N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

BAMO2/E, HMO2/E, RIMO2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Papp Miklós

Tanegységi előfeltétel: Morálteológia I.: Alapvetés (MTMO1N, HMO1N, BAMO1N, BAMI1/E)

A tanegység célja: Az erkölcsös életvezetés és a vallásosság kapcsolatának bemutatása. A hit, istenkép és vallásgyakorlás kapcsán megmutatkozó erkölcsi felelősség taglalása, az életvitel igazságát elősegítő igaz vallásosság jellemzése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a valláserkölc alapfogalmait, a hitért való erkölcsi felelősség fő súlypontjait. Képes az igazabb vallásosság útján haladni: tisztább istenképpel rendelkezik, felismeri a torz és hamis istenképeket és ideológiákat, imaélete elmélyül, elkötelezettebben vesz részt az istentiszteleten, s így erkölcsi élete reflektáltabbá, tudatosabbá válik. Erkölcsileg érett, érzékeny a hit elmélyítésére és védelmére, az ökumenikus törekvésre, a tudományos világgéppel való egyeztetésre.

Tematika: 1. A valláserkölc fogalmai, metodikája, felosztása. 2. A vallásosság erénye mint válasz Isten hívására és dicsőségére. 3. „Ki mint imádkozik, úgy is él.” 4. A misztika és aszketika jelentősége az erkölcsi életvezetésben. 5. Istent tisztelni a személyekben, szimbólumokban, esküben. 6. Visszaélés Isten nevével. 7. Az evangéliumi tanácsok. 8. A vasárnap mint vertikális közösség Istennel. 9. A vasárnap mint a horizontális közösség napja. 10. A vallásosság elleni bűnök.

Követelmény: A félév során írásbeli beszámoló. A félév végén szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom: PAPP MIKLÓS: A vallásosság erkölcsi erénye, L'Harmattan – Sapiencia, Budapest, 2015; A Katolikus Egyház Katekizmusa (KEK), Szent István Társulat, Budapest, 2013, 2083–2195. pontok.

Ajánlott irodalom: KASPER, WALTER: Jézus Krisztus Istene, Osiris, Budapest, 2003; HITTANI KONGREGÁCIÓ: A keresztény elmélkedés néhány szempontja. Levél a katolikus egyház püspökeihez, Szent István Társulat, Budapest, 1991; II. JÁNOS PÁL: Dies Domini. Apostoli levél a vasárnap megszenteléséről, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 413–453; NYÍRI TAMÁS: Mélylélektan és ateizmus, Herder, Budapest, 1993; RAHNER, KARL: Hit, szeretet, remény. A lelki élet olvasókönyve, Egyházfórum – Kirchenforum, Budapest – Luzern, 1991; DEMMER, KLAUS: Angewandte Theologie des Ethischen, Herder, Freiburg i. Br., 2003; TÓZSÉR ENDRE (szerk.): Megszenteltség. Az egyházi mozgalmakban és a megszentelt élet új formáiban, Vigilia, Budapest, 2010; TARJÁNYI ZOLTÁN: Az Istennel való kapcsolatunk erényei, Szent István Társulat, Budapest, 2014; SCHMEMANN, ALEXANDER: Liturgia és élet. A liturgikus élmény és a keresztény kiteljesedés, Corvinus, Budapest, 1997.

MORÁLTEOLÓGIA III.: BIOETIKA

BIOETIKA I–II.

MTMO3N, HMO3/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

EBE1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

EBE2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Kék Emerencia

Tanegységi előfeltétel: Morálteológia I.: Alapvetés (MTMO1N); Alapvető etika I–II. (EAE1–2N)

A tanegység célja: A bioetikai kérdések erkölcsileg érett, elkötelezett hitű megválaszolása. Ehhez a bioetikai kérdések történeti felvetése után a humántudományok mai eredményeit a hit fényében értelmezzük és elmélyítjük a katolikus egyház hivatalos tanítását.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a bioetikai kérdések történetét, a mai kutatási eredményeket, a különböző etikák, világvallások és a keresztény erkölcszociológia tanítását. Képes a bioetika kérdéseire keresztény választ adni, a keresztény értékek fényében a kutatásokat, mai helyzeteket átlátni. Elkötelezetten belátja a katolikus bioetikai válaszok magalapozottságát és igényes színvonalát, így önmaga is tud fejlődni és másokat is tud fejleszteni.

Tematika: 1. A bioetika helye a teológiában és a humántudományokban. 2. Az élet és az emberi méltóság alapfogalmai. 3. A betegek és fogyatékkal élők szolgálata. 4. Beavatkozás a gének világába (genomanalízis, génterápia, klónozás). 5. A reprodukciós medicina, a mesterséges megtermékenyítés etikája. 6. A kezdődő élet védelme és az abortusz. 7. A szerv- és szövettranszplantáció erkölcsi kérdései. 8. Az emberrel végzett orvosi kísérletek erkölcsi határai. 9. Emberséges kíséret a haldoklásban és az eutanázia. 10. Merényletek az élet ellen (szenvedélyek, gyilkosság, veszélyeztetés). 11. A halálbüntetés erkölcsi és társadalmi problémája. 12. Az erőszakmentesség elve és a jogos háború kritériumai. 13. Az öngyilkosjelölt lecsúszása és felkarolása.

Követelmény: A félév során írásbeli beszámoló. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: PAPP MIKLÓS: Krisztusi bioetika, jegyzet; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA: Az élet kultúrájáért. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia körlevele a bioetika néhány kérdéséről, Szent István Társulat, Budapest, 2003; HITTANI KONGREGÁCIÓ: Donum vitae. Instrukció a kezdődő emberi élet tiszteletéről és az utódnemzés méltóságáról (1987), <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=187>; II. JÁNOS PÁL: Evangelium vitae. Enciklika az emberi élet sérthetetlenségéről, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 251–276; HITTANI KONGREGÁCIÓ: Dignitatis personae. Instrukció egyes bioetikai kérdésekről, www.vatican.va (angol, német vagy olasz nyelven).

Ajánlott irodalom: WEBER, HELMUT: Speciális erkölcssteológia, Szent István Társulat, Budapest, 2015; LUCAS, RAMÓN LUCAS: A bioetikáról mindenkinek, Új Ember, Budapest, 2007; PESCHKE, KARL-HEINZ: Christliche Ethik. Spezielle Moraltheologie, Paulinus, Trier, 1995; DEMMER, KLAUS: Angewandte Theologie des Ethischen, Herder, Freiburg i. Br., 2003; SOMFAI BÉLA: Bioetika. Vázlatok, k. n., Szeged, 1995; KOVÁCS JÓZSEF: A modern orvosi etika alapjai. Bevezetés a bioetikába, Medicina, Budapest, 2006; JOBBÁGYI GÁBOR: A méhmagzat életjoga. Az abortuszlegalizáció ellentmondásai és jogellenessége, Szent István Társulat, Budapest, 1997; VIAL CORREA, JUAN DE DIOS – SGRECCIA, ELIO (szerk.): A humánembrió identitása és jogállása, Püspökkari Családpasztorációs Bizottság, Budapest, 2001; BUDA BÉLA: Az öngyilkosság. Orvosi és társadalomtudományi tanulmányok, Animula, Budapest, 1997.

MORÁLTEOLÓGIA IV.: SZEMÉLYES KAPCSOLATOK ERKÖLCSE MORÁLTEOLÓGIA: SZEMÉLYES ÉS TÁRSADALMI KOMMUNIKÁCIÓ

MTMO4N, HMO4/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Papp Miklós

Tanegységi előfeltétel (nappali tagozaton): Vallási erkölcs (MTMO1–2N)

A tanegység célja: Az igaz kommunikáció művelésének kutatása személyes és társadalmi (politikai, tudományos, média) szinten, valamint a hazugság és a bűn rombolásának taglalása. A konfliktuskezelés, az információ-visszatartás, a segítő beszélgetés etikájának alapjai. A szexualitika fő témaköreinek tárgyalása a humántudományok eredményei alapján az erkölcssteológia fényében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a verbális kommunikáció és a szexualitás teológiai értékelését, a humántudományok eredményeit. Képes igaz módon gondolkodni a beszéd és a szexualitás tisztaságáról, ismeri az odavezető utat és az attól elvezető bűnöket. Elkötelezett az igazság felé önmaga életében és képes mások felé azt közvetíteni.

Tematika: 1. Kommunikációra teremtettünk: a szentháromságos antropológia. 2. Igazságosság a személyes életben. 3. Véleményképzés a nyilvánosságban (politika, tudomány, média). 4. Visszatartott igazság és/vagy „kegyes hazugság”? 5. A férfi és a női lét antropológiája. 6. A szexualitás célja I.: a szerelmes egység. 7. A szemérmes készülődés, érés és azok zsákutcai. 8. Boldogan – szexuális élet nélkül is. 9. A szexualitás célja II.: a termékenység. 10. A családtervezés módszerei és azok erkölcsi értékelése. 11. Bűnök és betegségek a szexuális kapcsolatban. 12. A prostitúció mint megvásárolt nemi erőszak. 13. Házasságtörés, nemi erőszak, gyermekek bántalmazása. 14. A homoszexualitás lélektani és teológiai megfontolása.

Követelmény: A félév közben írásbeli beszámoló. A félév végén szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom: WEBER, HELMUT: Speciális erkölcssteológia, Szent István Társulat, Budapest, 2015; PAPP MIKLÓS: Szexualitika, jegyzet (tételsor a tartalomjegyzék).

Ajánlott irodalom: XVI. BENEDEK: Deus caritas est kezdetű enciklikája a keresztény szeretetről. A püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, az Istennek szentelt személyeknek és minden krisztushívőnek, Szent István Társulat, Budapest, 2006; Egyházi megnyilatkozások a médiáról. Inter mirifica. Communio et progressio. Aetatis novae, Magyar Katolikus Püspöki Kar Tömegkommunikációs Irodája – Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége, Budapest, 1997; DEMMER, KLAUS: Angewandte Theologie des Ethischen, Herder, Freiburg i. Br., 2003; BONACCI, MARY BETH: Igazi szerelem. Kérdések és válaszok párkapcsolatról, házasságról és a sexualitás valódi jelentéséről, Szent István Társulat, Budapest, 2011; LAUN, ANDREAS (szerk.): Homoszexualitás katolikus szemmel, Jel, Budapest, 2007, http://www.ppek.hu/konyvek/Homoszexualitas_katolikus_szemmel_1.pdf; FUNIOK, RÜDIGER: Medienethik. Verantwortung in der Mediengesellschaft, Kohlhammer, Stuttgart, 2007; FRALING, BERNHARD: Sexualethik. Ein Versuch aus christlicher Sicht, Schöningh, Paderborn, 1995; BUDA BÉLA: A sexualitás lélektana. Élmény – magatartás – emberi kapcsolat, MAPET – Végeken Alapítvány, Budapest, 1997; CSALÁD PÁPAI TANÁCSA: Családlexikon. A Családdal és az étellel kapcsolatos vitatott fogalmakról és etikai kérdésekről, Szent István Társulat, Budapest, 2012.

MORÁLTEOLÓGIA SZEMINÁRIUM

BAMOSZ/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Kék Emerencia

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókkal az egyház bioetikai, élet- és egészségvédelemmel kapcsolatos hivatalos megnyilatkozásain (Evangelium vitae; Donum vitae; Az élet kultúrájáért; Dignitas personae) keresztül a bioetika alapkérdéseit és az azokra adott katolikus válaszokat.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a bioetika alapkérdéseit és az emberi életet védő hivatalos egyházi nyilatkozatokat. Képes önállóan értelmezni és összefoglalni a katolikus egyháznak az emberi élet tiszteletéről, valamint a bioetikai kérdésekről szóló tanítását. Elkötelezett abban, hogy hívő katolikusként ismerve az egyház bioetikai tanítását, hitelesen képviselje azt különböző élethelyzetekben.

Tematika: 1–2. Bevezetés a bioetikai kérdésekkel kapcsolatos egyházi dokumentumok értelmezésébe. 3–4. Csoportos hallgatói kiselőadások.

Követelmény: A félév során szóbeli kiselőadás egy választott témáról, a félév során szemináriumi dolgozat. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA: Az élet kultúrájáért. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia körlevele a bioetika néhány kérdéséről, Szent István Társulat, Budapest, 2003; HITTANI KONGREGÁCIÓ: Donum vitae. Instrukció a kezdődő emberi élet tiszteletéről és az utódnemzés méltóságáról, <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=187>; II. JÁNOS PÁL: Evangelium vitae. Enciklika az emberi élet sérthetlenségéről, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 251–276; HITTANI KONGREGÁCIÓ: Dignitatis personae. Instrukció egyes bioetikai kérdésekről, (www.vatican.va) angol, német vagy olasz nyelven.

Ajánlott irodalom: PAPP MIKLÓS: Krisztusi bioetika, jegyzet; LUCAS, RAMÓN LUCAS: A bioetikáról mindenkinek, Új Ember, Budapest, 2007; SOMFAI BÉLA: Bioetika. Vázlatok, k. n., Szeged, 1995; KOVÁCS JÓZSEF: A modern orvosi etika alapjai. Bevezetés a bioetikába, Medicina, Budapest, 2006; II. JÁNOS PÁL: Mulieris Dignitatem. Apostoli levél a nő méltóságáról és hivatásáról, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 1. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 593–640; II. JÁNOS PÁL: Familiaris Consortio. Apostoli buzdítás a keresztény család feladatairól a mai világban, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 1. kötet, Szent István Társulat, 2005, 187–256.

MORÁLTEOLÓGIA SZEMINÁRIUM MORÁLTEOLÓGIA SZEMINÁRIUM I.

MTMOSZ1N, BAMOSZN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Papp Miklós

A tanegység célja: Megismertetni a legfontosabb bioetikai kérdéseket és az ezekkel kapcsolatos nézeteket, különös hangsúlyt fektetve a Katolikus Egyház álláspontjára. A bioetikai kérdések, ill. beavatkozások rövid bemutatása, céljuk, okuk, hátterük, a kortárs álláspontok ismertetése antropológiai hátterük megvilágításával.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a bioetika alapkérdéseit és az azokra adott kortárs válaszokat. Ismeri a katolikus egyház idevonatkozó álláspontját, képest azt kifejezni, értelmezni, és elkötelezett abban, hogy hívőként hitelesen képviselje azt különböző élethelyzetekben.

Tematika: A bioetika alapelveinek átisméltése. Kazuisztikus esetmegbeszélések a leggyakoribb orvosi, egészségügyi szituációkról, a megoldási alternatívákról, azok keresztény értékeléséről. Szemléltető rövidfilmek, képek elemzése. A hallgatók részéről kiselőadások megtartása.

Követelmény: Aktív órai jelenlét. A félév során tartott kiselőadás, melynek értékelése a felkészültség, tárgyilagosság, előadásmód, vita- és válaszadás képességének alapján történik. A félév végén gyakorlati jegy.

Ajánlott irodalom: HITTANI KONGREGÁCIÓ: Donum vitae. Instrukció a kezdődő emberi élet tiszteletéről és az utódnemzés méltóságáról (1987), <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=187>; II. JÁNOS PÁL: Evangelium vitae. Enciklika az emberi élet sérthetlenségéről, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 251–276; HITTANI KONGREGÁCIÓ: Dignitas personae. Instrukció egyes bioetikai kérdésekről, www.vatican.va (angol, német vagy olasz nyelven); PAPP MIKLÓS: Krisztusi bioetika, jegyzet; CSALÁD PÁPAI TANÁCSA: Családexikon. A Családdal és az étellel kapcsolatos vitatott fogalmakról és etikai kérdésekről, Szent István Társulat, Budapest, 2012.

MORÁLTEOLÓGIA SZEMINÁRIUM II.

Szexuáletika

MTMOSZ2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Kék Emerencia

A tanegység célja: Elmélyülés egy tanítóhivatali szövegben, közös beszélgetés és egyéni előadás a szexuáletika egy témájáról.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyes morális problémákat tárgyaló tanítóhivatali szövegeket, képes azokat megtalálni és elmélyülten olvasni. Képes egy szabadon választott témáról vetíteni és előadni. Elkötelezett a nehéz morális témák tudományos, egzisztenciális, hívő kutatásában és megélésében.

Tematika: A Deus caritas est kezdetű enciklika első felének közös elolvasása és közös reflexiója.

Követelmény: Egyéni előadások a szexuáletika egyes témáiról, kötelezően pps-vetítéssel, illetve az egyes témák megvitatásában való aktív részvétel. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: XVI. BENEDEK PÁPA: Deus caritas est kezdetű enciklikája a keresztény szeretetről a püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, az Istennek szentelt személyeknek és minden krisztushívőnek, Szent István Társulat, Budapest, 2007.

NEVELÉS ÉS TÁRSADALOM

BAPDNTN, BAPDNT/E – ESTI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

Előadó: Dr. Révay Edit

A tanegység célja: Alapvető nevelésszociológiai ismeretek elsajátítása és alkalmazása a pedagógia jelenségeinek szociológiai és szociálpszichológiai szempontú elemzésében és értékelésében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az intézményes nevelés kapcsolatrendszerét, kölcsönhatását a társadalom más nagy alrendszerivel (gazdaság, kultúra, társadalom). Képes a kortárs kulturális, társadalmi jelenségek kritikai elemzésére a nevelés, oktatás szempontjainak figyelembevételével. Elkötelezett abban, hogy szakmai tevékenységének gyakorlásához felhasználja a tudományos kutatások tapasztalatait is.

Tematika: A társadalmi folyamatok és az oktatás, nevelés közti kölcsönhatások feltárása. Gazdaság és nevelés, oktatásfinanszírozás. Az iskola mint szervezet. A pedagógustársadalom sajátosságai. A tanulói közösség szervezeti felépítése, működése. Az esélyegyenlőség kérdései. Oktatáspolitikai, politikai, szocializáció, nevelés. Értékek a társadalomban és a nevelésben. Iskolázás és társadalmi igények. Oktatási expanzió. Tanári, tanítói szerepek. Formális, nonformális és informális képzés. Társadalomszerkezet és mobilitás. Gazdasági, kulturális és társadalmi tőke és az oktatás. Családi nevelés és az iskolázás. Szelektív és komprehenzív modellek. Csoport és szervezet. Szervezetfelfogások. Iskolai eredményesség. A jövő iskolája.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Irodalom: ANDORKA RUDOLF: Bevezetés a szociológiába, Osiris, Budapest, 2006; KOZMA TAMÁS: Bevezetés a nevelésszociológiába, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001; NAGY MÁRIA – KELLER MAGDOLNA – MOGYORÓSI ZSOLT – TÓTH TIBOR: A nevelés társadalmi alapjai, <http://old.ektf.hu/hefoppalyazat/nevtars/index.html>, valamint a kurzus során megadott ajánlott irodalmak.

NEVELÉSELMÉLET

OPDNEN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Pálvölgyi Ferenc

Tanegységi előfeltétel: Neveléstörténet (OPDNTN); Szociálpszichológia (OPSSZPN); Pedagógiai pszichológia (OPSPPN)

A tanegység célja: A nevelés elméleti alapjainak megismerésén keresztül a hallgató előtt nyilvánvalóvá váljon az, hogy az ember – Isten örök terve szerint – olyan testi és szellemi természetű, felbecsülhetetlen értékű személyes valóság, aki a pedagógiai fejlesztés során, a nevelés folyamatában alkotja meg önmagát (saját belső értékeit), hogy kitűzött céljait önmaga és közössége javára elérhesse.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a nevelés tradicionális és modern koncepcióit és kellően tájékozott az emberi személyiség fejlesztésének szükségességéről, lehetőségeiről és útjairól. Képes a megismert nevelési módszerek alapján a gyermek nevelésének életkor-specifikus megtervezésére, irányítására és személyiségbeli kiteljesedésének támogatására. Elkötelezett a keresztény szellemű nevelés iránt, hogy ezáltal minden reá bízott gyermek felismerje önmagában saját értékeit és az Isten képmását.

Tematika: A pedagógia és a neveléstudomány. A pedagógiai antropológia és emberkép jelentősége. A nevelés fogalma és értelmezése. Nevelés és szocializáció. A nevelési célok funkciói, sajátosságai és sokszínűsége. A konstruktív életvezetés személyiségbeli feltételeinek kialakítása. A neveléseméleti koncepciók modellezése. Személyiségformálás a nevelés folyamatában: a direkt és az indirekt nevelői hatásrendszer. Támogató-útmutató és ellenkező hatást kiváltó nevelési módszerek. Nevelés nehezített körülmények között: fogyatékoság, szegregáció és integráció, magatartászavarok. A modern pedagógia elemei a korszerű keresztény nevelésben.

Követelmény: Rendszeres és konstruktív részvétel az előadásokon. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: CSANÁD BÉLA: Neveléstan. A keresztény nevelés általános alapjai, Jel Kiadó – PPKE Hittudományi Kar, Budapest, 1995; BÁBOSIK ISTVÁN: Nevelésemélet. Nevelés az Európai Unióban, Osiris, Budapest, 2004; CZIKE BERNADETT (szerk.): Bevezetés a pedagógiába. Szöveggyűjtemény, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1996.

Ajánlott irodalom: TARJÁNYI ZOLTÁN: Pedagógia, 2. kötet, Az ember személyi kibontakozása, Szent István Társulat, Budapest, 1999; CSANÁD BÉLA: Keresztény valláspedagógia, Jel Kiadó, Budapest, 2004; SCHAFFHAUSER, FRANZ: A nevelés alanyi feltételei, Telosz, Budapest, 2000; BÁBOSIK ISTVÁN (szerk.): A modern nevelés elmélete, Telosz, Budapest, 1997; BÁBOSIK ISTVÁN – TORGYIK JUDIT (szerk.): Az iskola szocializációs funkciói, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009; KRON, FRIEDRICH: Pedagógia, Osiris, Budapest, 2000.

OPDNTN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Pálvölgyi Ferenc

Tanegységi előfeltétel: Bevezetés a pedagógiába (OPDBPN); Fejlődéslélektan (OPSFLN)

A tanegység célja: A pedagógiai gondolkodás fejlődésével összefüggő tények, jelenségek és folyamatok történeti jellegű vizsgálata annak érdekében, hogy a tanár szakos hallgató – a nevelés és az oktatás fontosabb koncepcióit megismerve – kellően differenciált szakmai látásmódot alakíthasson ki saját pedagógiai szemléletének formálásához.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a nevelés történetének korszakait, eseményeit, kiemelkedő személyiségeit és fontos iskolakoncepcióit. Képes a megismert fejlődési folyamatok, összefüggések kritikai elemzésére, és ennek alapján reflektálni tud a jelenkor oktatással, neveléssel kapcsolatos eseményeire is. Elkötelezett a keresztény szellemiségű nevelésben és a korszerű pedagógiai módszerek használatában.

Tematika: Az ókori kelet nevelése. Az antik görög-római nevelés. A korai kereszténység és a középkori Európa nevelése. A reneszánsz és a humanizmus pedagógiája. A reformáció és a katolikus megújulás pedagógiája. A felvilágosodás eszméinek hatása a nevelésre. A modern magyar nevelés kezdetei. A pedagógia mint önálló tudomány. A pozitívizmus hatása a pedagógiára. A reformpedagógia kialakulása és iskolakoncepciói. Iskolaügy és pedagógia a 20. század első felében Magyarországon. Magyar pedagógia 1945 után.

Követelmény: Rendszeres és konstruktív részvétel az előadásokon. A félév végén kollokvium.

Köztelező irodalom: MÉSZÁROS ISTVÁN – NÉMETH ANDRÁS – PUKÁNSZKY BÉLA: Neveléstörténet. Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe, Osiris, Budapest, 2003, vagy későbbi kiadás; MÉSZÁROS ISTVÁN – NÉMETH ANDRÁS – PUKÁNSZKY BÉLA: Neveléstörténet szöveggyűjtemény, Osiris, Budapest, 2003, vagy későbbi kiadás.

Ajánlott irodalom: SZENT ÁGOSTON: Vallomások, Szent István Társulat, Budapest, 1995, (<http://mek.oszk.hu/04100/04187/04187.pdf>); ROUSSEAU, JEAN JACQUES: Emil, avagy a nevelésről, Papyrus Book, Budapest, 1997; MONTESSORI, MARIA: A gyermek felfedezése, Carthaphilus Kiadó, Budapest, 2002; MARCZELL MIHÁLY: Neveléstan, Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2002; NÉMETH ANDRÁS – SKIERA, EHRENHARD: Reformpedagógia és az iskola reformja, Tankönyvkiadó, Budapest, 1999; PUKÁNSZKY BÉLA: A gyermekkor története, MK Pedagógus Könyvek, Budapest, 2001.

GYNSZE – ESTI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Vida Zsuzsanna

A tanegység célja: A nevelőszülői ellátás, mint szakellátási forma sajátosságainak, a nevelőszülőség tartalmának, nehézségeinek megismerése. A nevelőszülőket segítő módszerek, eszközök elsajátítása, a nevelőszülői tanácsadói feladatok megismertetése, együttműködés a gyermekjóléti alapellátás, a gyermekvédelmi szakellátás és a hatóságok szereplőivel.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a nevelőszülők kiválasztásának, felkészítésének módját; a nevelőszülői családokban leggyakrabban előforduló problémákat és ezek megoldási lehetőségeit, a nevelőszülői tanácsadó kompetenciáit. Képes szakmai ismeretei birtokában kellő empátiával közelíteni a nevelőszülők és a nevelőszülői családokban élő gyermekek problémáihoz, segítséget nyújtani a nevelőszülői családon belül keletkező konfliktusok kezelésében. Képes együttműködni a szakmai team többi tagjával, különösen a kiskorúak törvényes képviselőjét ellátó gyermekvédelmi gyámmal. Elkötelezett a nevelőszülői családban élő gyermekek érdekeinek képviselése mellett.

Tematika: A nevelőszülői ellátás helye a gyermekvédelmi szakellátások rendszerében. Nevelőszülői hálózatok működése. A nevelőszülői működés keretfeltételei, a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony. Nevelőszülői alkalmasság, kiválasztás és felkészítés, a nevelőszülői alkalmasság felülvizsgálata. Gyermekek elhelyezése a nevelőszülői családokban. Gyermeki jogok és nevelőszülőség. Kritikus helyzetek a nevelőszülői családban. A nevelőszülői tanácsadó feladatai, kompetenciái. Együttműködés a gyermekvédelmi gyámmal. A vérszerinti kapcsolattartás fontossága, támogatása. A gyermek és a család felkészítése a hazagondozásra és az örökbefogadó szülőkhöz történő átgondozásra. A nevelőszülők és a nevelőszülői tanácsadó szerepe a fiatalok önálló életre való felkészítésében. Helyettes szülői feladatok, a helyettes szülői tevékenység.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: BÁLÓ OTTÍLIA – SZILVÁSI LÉNA – VIDA ZSUZSANNA: A nevelőszülői ellátás fejlesztése, in Rácz Andrea (szerk.): A gyermekvédelem megújulási alternatívái, Rubeus Egyesület, Budapest, 2015, 207-238; BÁLÓ OTTÍLIA – VIDA ZSUZSANNA: A nevelőszülői gondoskodás 20 éve „... Nem csak szív kell, de kell a tudás is! 20 éves a Gyermekvédelmi Törvény, Szoszak, Budapest, 2017, 150-171; KÁLMÁNCHÉY MÁRTA: Nevelőszülőnél élő gyerekeknél előforduló pszichés problémák, Család, Gyermek, Ifjúság 10 (2001/2) 24–29, <http://www.csagy.hu/hirek/item/123-2001-2-szam>; FÜLÖPNÉ ANDRÉKÓ KLÁRA: A nevelőszülőknél élő gyermekek tanulási és magatartási zavarainak kezelési lehetőségei, illetve nehézségei a szakellátásban, Kapocs 2 (2003/6) 46–50, <http://epa.oszk.hu/02900/02943/00009/pdf/>; VIDA ZSUZSANNA: A nevelőszülőnél élő gyermekek kapcsolattartása, Kapocs 2 (2003/2) 50–52, <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2003/115/news>; DELI JUDIT – LANTAI CSILLA: Változások az örökbefogadás területén, Kapocs 13 (2014/2) 42–47, <http://epa.oszk.hu/02900/02943/00062/pdf/>.

Ajánlott irodalom: ANDRÁSI JÚLIA – ITTÉZS GÁBOR: Sikertelen örökbefogadások. Arányok és okok szakirodalmi adatok alapján, Kapocs 14 (2015/1) 14–27, http://www.ncsszi.hu/download.php?file_id=1993; BEDE NÓRA – VIDA ZSUZSANNA: Sikertelen nevelőszülői kihelyezések, Család, Gyermek, Ifjúság 10 (2001/3) 1–5, http://www.csagyi.hu/images/stories/kiadvanyok/folyoirat/CsaGyl_2001_3.pdf; HABONY FERENCNÉ: Élet a születés után. Egy krízis-nevelőszülő másfél éve, Család, Gyermek, Ifjúság 12 (2003/4) 21–25, <http://www.csagyi.hu/kiadvanyok/folyoirat/item/137-2003-4-szam>; KÁDAS ISTVÁN: A nevelőszülői tevékenység ellátásának alkalmassági vizsgálata, Kapocs 4 (2005/2) 44–50; KORBULY ÁGNES: Alkalmasság – felelősség. Az örökbefogadásra való felkészülés egyéni, konzultációs szakasza, Család, Gyermek, Ifjúság 12 (2003/4) 18–20, <http://www.csagyi.hu/kiadvanyok/folyoirat/item/137-2003-4-szam>; KRÁLNÉ SZABÓ PIROSKA: Gondolatok a nevelőszülők és a vérszerinti szülők kapcsolatáról, Család, Gyermek, Ifjúság 8 (1999/5) 11–13,

http://www.csagyi.hu/images/stories/kiadvanyok/folyoirat/CsaGyl_1999_5.pdf; MÉSZÁROS KRISZTINA: Sikerek és buktatók az örökbefogadásban, Család, Gyermek, Ifjúság 15 (2006/1) 21–27, http://www.csagyi.hu/images/stories/kiadvanyok/folyoirat/CsaGyl_2006_1.pdf; PULAY KLÁRA: Amit az örökbefogadók veszteségeiről tudni érdemes, Család, Gyermek, Ifjúság 15 (2006/1) 12–16, http://www.csagyi.hu/images/stories/kiadvanyok/folyoirat/CsaGyl_2006_1.pdf; VINCZE KRISZTINA – SZABÓ GÁBOR: Örökbefogadó családok mentálhigiénés szolgáltatások iránti igényei, Család, Gyermek, Ifjúság 17 (2008/2) 42–52, http://www.csagyi.hu/images/stories/kiadvanyok/folyoirat/CsaGyl_2008_2.pdf; CAROLE R. SMITH: Örökbefogadók és nevelőszülők, Gyermekvédelmi Kiskönyvtár, Pont Kiadó, Budapest, 1995.

NYÁRI KATEKETIKAI/PASZTORÁLIS GYAKORLAT

BAKPGYN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 1 KREDIT

BAKPGY/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Nobilis Márió

Tanegységi előfeltétel: Bevezetés a nyári kateketikai/pasztorális gyakorlatba (BAKPGYN, BAKPGYE/E)

A tanegység célja: Lelkipásztori szemléletmódú részvétel egy egyházi ifjúsági szolgálatban, a témában tanultak alkalmazása, reflexió a szolgálat lefolyására.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Képes az egyházi ifjúsági szolgálatban való részvételre szervezői és vezetői szerepben, közösségi attitűddel. Képes lelkipásztori szemszögből gyümölcsözően reflektálni saját és mások tevékenységére ebben a folyamatban. Elkötelezettséget vállal egy konkrét program megvalósításáért, a rábízott fiatalokért. Felelősen vállalja az ifjúság körében végzendő missziót.

Követelmény: Aktív részvétel egy, a gyakorlatvezetővel előzetesen egyeztetett nyári ifjúsági táborban, majd ezt követően egy írásos beszámoló elkészítése. Értékelés módja: gyakorlati jegy a leadott gyakorlatbeszámoló alapján.

NYÁRI LELKIGYAKORLAT

BANYLGYN, BANYLGY/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 0 KREDIT

Igazoló: Dr. Várnai Jakab OFM

A tanegység célja: Egy csendes lelkigyakorlat keretében lehetőséget biztosítani az Úrral való találkozásra. Ezt szolgálják a lelkigyakorlat témái, a napi szentmise és zsolozsma, a szentségimádás, a lelkigyakorlatot vezető szerzetesekkel való személyes beszélgetés, valamint a gyónási lehetőség.

Tematika: A lelkigyakorlat általában. A csend szerepe. Idő az imára. Ima a Szentírással. Ima a természetben. Találkozás Istennel az élettörténetemben, a krízisben és a szenvedésben, a kapcsolatokban, a teológia tanulásában. Küldetés a hétköznapokban.

Követelmény: Az első tanév után kell elvégezni és két oldal terjedelmű értékelést kell írni róla. A lelkigyakorlat előfeltétele a második évfolyamba lépésnek. Felmentést kapnak a lelkigyakorlat igazolójától a szerzetesek, akik saját közösségükben évi rendszeres lelkigyakorlaton vesznek részt.

OKTATÁSELMÉLET

OPDOEN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Svajcsikné Pál Bernadette

Tanegységi előfeltétel: Neveléstudomány (OPDNEN)

A tanegység célja: Elméleti tudást biztosítani az oktatásban megvalósítandó tervezési, szervezési, irányítási és értékelési folyamatok megvalósításához. A hallgató rendelkezzen az oktatás folyamatára, a tanulási képességek fejlődésére vonatkozó elméleti tudással, ismerje a fejlődést biztosító didaktikai apparátust, a céltételezés folyamatát, a különböző tanítási stratégiákat, az értékelés módjait, az esélyegyenlőség biztosításának és a differenciálásnak a lehetőségeit. Legyen képes a pedagógia általános elméleti tételeit az oktatás feladataira alkalmazni.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az oktatás célrendszerét, stratégiáit a pedagógiai értékelés módjait, a megfelelő tanulási-tanítási környezet kialakításának lehetőségeit, az értékelés különböző módjait. Képes az oktatáselméleti ismeretek alkalmazására az esélyegyenlőség és az egyéni különbségek figyelembevételével a teljes tanítási folyamat megtervezésére. Elkötelezetten törekszik elméleti tudása folyamatos bővítésére a reábizottak képességeinek maximális kibontakoztatása érdekében.

Tematika: Az oktatás fogalma. Az oktatás célrendszere: az oktatás tartalma, fejlesztendő készségek és képességek, attitűd formálása. Kompetenciák. A differenciálás szükségessége és lehetőségei. Az oktatás stratégiái (szervezési módjai, módszerei, eszközei). A pedagógiai értékelés. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek és gyermekcsoportok. Az alulteljesítő tehetségek és segítségük. A többszörös intelligencia figyelembevétele, a bennük rejlő lehetőségek kiaknázása.

Követelmény: Aktív részvétel az órákon. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: FALUS IVÁN: Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2010; ROEDERS, PAUL – GEFFERT ÉVA: A hatékony tanulás titka. A hatékony tanítás és tanulás dimamikája, Argumentum, Budapest, 2007; NAHALKA ISTVÁN: Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben?, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002; NICHOLSON-NELSON, KRISTEN: A többszörös intelligencia, Szabad Iskolákért Alapítvány, Budapest, 2007.

Ajánlott irodalom: FISHER, ROBERT: Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni játékokkal, Műszaki Kiadó, Budapest, 2010; OLLÉ JÁNOS – SZIVÁK JUDIT: Mód – Szer – Tár, Okker, Budapest, 2006.

ÓSZÖVETSÉGI EXEGÉZIS I.

Tóra és Bölcsességi írások

HOE1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Szatmári Györgyi

Tanegységi előfeltétel: Bevezetés az Ószövetségbe I–II. (HBO1–2/E)

A tanegység célja: A Tóra és az Írások gyűjteményéből választott szakaszok exegetikai elemzésén keresztül bemutatni az Istenről, emberről, világról való korabeli gondolkodás sajátosságait, a szövegek szerkesztés- és hagyománytörténetét, a bibliai kifejezések tartalmi árnyalatait, az elbeszélések irodalmi jellemzőit és teológiai tartalmát, hatástörténetét.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a Kr. e. 10 – Kr. u. 1. századi bibliai szövegekben tükröződő gondolkodást Istenről, emberről, világról, történelemről, valamint a korabeli bibliai szövegek értelmezésének problémáit. Képes a bibliai elbeszélések elemző bemutatására, teológiai tartalmának kibontására, és azok kreatív feldolgozására különböző korosztályok részére. Elkötelezetten törekszik saját életében a Tóra szakaszaiban Isten, ember és világ iránt felismerhető tisztelet, valamint a bölcsességi iratok által képviselt vallási és erkölcsi eszmény megvalósítására.

Tematika: 1–3. Őstörténet: teremtés-elbeszélések, az emberi gyöngeség és isteni irgalom triptichonja. Szövetségi elbeszélések, a P történelemszemlélete. 4–5. Pátriárka-történetek: a pátriárka-ciklusok műfaja, irodalmi jellemzői, hagyományai. Isteni kiválasztás, a választott nép önértelmezése: Ábrahám meghívása, szövetségi elbeszélések. 6–8. Mózes meghívása; Kivonulás-hagyomány (Húsvét éjszakája és Tízparancsolat). 9–11. Bölcsességi írásokból néhány választott szakasz elemzése.

Követelmény: A félév során egy szabadon választott (legalább 15 versnyi) perikópa önálló elemzése szakirodalom alapján. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: Az órák során közreadott vázlatok. MAZZINGHI, LUCA: A Bölcsesség útja. Tanulmányok a Bölcsesség könyvéről, Sapientia Főiskola – L'Harmattan, Budapest, 2016; A Bölcsesség szikrái (Luca Mazzinghi tanulmányai), Studia Biblica Athanasiana 15 (2014) 3–117; RÓZSA HUBA: A Genézis könyve, 1–2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2009–2011; THORDAY ATTILA: A szövetség mint ajándék és elkötelezettség. Isten és ember szövetségkötése az ószövetségi írásokban, Agapé, Szeged, 1996.

Ajánlott irodalom: BENYIK GYÖRGY (szerk.): Isteni bölcsesség, emberi tapasztalat. Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia, Szeged, 2011. szeptember 8–10., JATEPress, Szeged, 2012; Benyik György (szerk.): Mózes törvénye, Krisztus törvénye. Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia, Szeged, 2006. augusztus 27–30., JATEPress, Szeged, 2007. A témához kapcsolódó bővebb irodalomjegyzéket az első előadáson kapnak a hallgatók.

ÓSZÖVETSÉGI EXEGÉZIS II.

Próféták és a Zsoltárok könyve

MTOE2N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

HOE2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Szatmári Györgyi

Tanegységi előfeltétel: Bevezetés az Ószövetségbe I–II. (MTBO1–2N, HBO1–2/E)

A tanegység célja: A Próféták gyűjteményéből választott szakaszok exegézisén keresztül bemutatni a különböző prófétai műfajok sajátosságait, az elbeszélések és a mögöttük rejlő tapasztalat összefüggéseit. Zsoltárok elemzése révén megismertetni a zsoltárok műfaji, tartalmi gazdagságát, Izrael életében betöltött szerepét, valamint a keresztény olvasat hátterét, tartalmát.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az Ószövetség Kr. e. 8–6. századi prófétai irodalma által közvetített vallási gondolkodást, a korabeli bibliai szövegek értelmezésének problémáit, a Zsoltárok könyve felépítését, a zsoltárműfajok jellemzőit és a héber költészet eszközeit. Képes a történelmi események és a prófétai szövegekben tükröződő vallási gondolkodás összefüggéseinek felismerésére, valamint az egyes zsoltárok céljának, főbb teológiai gondolatainak szabatos megfogalmazására, és azokat egy-egy konkrét élethelyzettel kapcsolatba tudja hozni. Elkötelezetten törekszik a próféták példájában látható tanúságtevő életre szűkebb és tágabb környezetében, valamint a zsoltárokat olvasva az Istennel elmélyülő párbeszédre, felfedezve, hogy arra minden életállapot és élethelyzet alkalmas közeget kínál.

Tematika: 1–2. Prófétai meghívástörténetek (Iz; Jer; Ez). 3–5. Izajási messiási szövegek (Iz 7–12). 6–9. Ebed-JHWH énekek. 10–12. Néhány zsoltár exegézise.

Követelmény: A félév során aktív órai jelenlét. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: RÓZSA HUBA: Üdvösségközvetítők az Ószövetségben, Szent István Társulat, Budapest, 2001; SZABÓ MÁRIA: A zsoltárok kincsei. Zsoltárfordítás nyelvi-filológiai jegyzetekkel. Válogatás a Zsoltárok I. könyvéből (1–41), Szent István Társulat, Budapest, 2013; SZATMÁRI GYÖRGYI: A zsoltárok emberarca, Jeromos füzetek 47 (2002) 19–24; SZATMÁRI GYÖRGYI: Hatalmas tenger – tengernyi hatalom. A tenger átlényegülése a 69. zsoltárban, Pannonhalmi Szemle 19 (2010/2) 10–20.

Ajánlott irodalom: BEAUCHAMP, PAUL: A zsoltárok világa, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2013; BRUEGGEMANN, WALTER (szerk.): A hit a Zsoltárok könyvében, Kálvin, Budapest, 2008; CZIGLÁNYI ZSOLT: Történeti feliratok a Zsoltárok könyvében, Teológia 33 (1999/1–2) 6–13; MELLO, ALBERTO: Hárfá és lant ébredése. Válogatott tanulmányok a Zsoltárok könyvéhez, Sapientia – L'Harmattan, Budapest, 2017; SIMON T. LÁSZLÓ: Hozzátok szavakat magatokkal! Közelítések a zsoltárokhoz, Szent Maurícius Monostor – L'Harmattan, Bakonybél – Budapest, 2007. A témához kapcsolódó bővebb irodalomjegyzéket az első előadáson kapnak a hallgatók.

MTÖKN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Mervay Miklós

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókkal az ökumenizmus történetét, szerepét és jelentőségét a mai keresztény teológiában. Elemezzük a katolikus egyház ökumenikus dekrétumait, összehasonlítjuk az ökumenikus mozgalomban részt vevő felekezetek tanítását. Megvizsgáljuk, hogy milyen lehetőségek tárulnak fel az ökumenizmus mindennapi megélése kapcsán.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Betekintéssel rendelkezik az ökumenizmus történetébe, ismeri szerepét és jelentőségét a mai keresztény teológiában. Képes a katolikus egyház dokumentumainak és a keresztény felekezetek tanításának összehasonlító elemzésére, a mindennapi tapasztalatokból fakadó következtetések megfogalmazására. Törekszik az ökumené mindennapi megélésére, s a másik felekezet képviselője iránti nyitottsággal keresi az ennek során felmerülő kérdések lehetséges válaszait.

Tematika: 1. Mi az ökumenizmus? Bevezetés, fogalmi tisztázás; az ökumenizmus helye a teológián belül. 2. Vallásszabadság a mai magyar jogi szabályozásban. 3–4. Az ökumenizmus története. 5. Az ökumenizmus résztvevői. 6. Az ökumenizmus katolikus alapelvei és gyakorlata. 7. Az ökumenikus párbeszéd eredményei, egységmodellek. 8–9. A főbb teológiai kérdések ökumenikus szempontból. 10. A katolikus egyház ökumenikus dekrétumai. 11. Szekták és ökumenizmus. 12. Ökumenizmus és vallási pluralizmus. 13. Az ökumenizmus lehetőségei a mindennapi keresztény praxisban.

Követelmény: A félév során zárthelyi dolgozat. Megadott témáról írásbeli reflexió beadása az utolsó előtti órán. Az órán elhangzottak és a megjelölt jegyzetek alapján a félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: DOLHAI LAJOS: Bevezetés az ökumenizmusba. Katolikus nézőpontból, Jel, Budapest, 2012; Unitatis Redintegratio. A II. Vatikáni Zsinat határozata az ökumenizmusról, in Diós István (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2000, 239–269; II. JÁNOS PÁL: Ut Unum Sint enciklika az ökumenikus törekvésekről (1995), in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 277–326; KERESZTÉNYEK EGYSÉGÉT ELŐMOZDÍTÓ PÁPAI TANÁCS: II. Ökumenikus Direktórium, Szent István Társulat, Budapest, 1996.

Ajánlott irodalom: KERESZTÉNY EGYSÉGITKÁRSÁG: Ökumenikus Direktórium és lelkipásztori instrukciója, k. n., Róma, 1983; HITTANI KONGREGÁCIÓ: A Hittani Kongregáció „Dominus Iesus” nyilatkozata Jézus Krisztus és az Egyház egyetlen és egyetemes üdvözítő voltáról, Szent István Társulat, Budapest, 2007; KRÁNITZ MIHÁLY: Együtt az úton. Ökumenikus és vallásközi párbeszéd, Szent István Társulat, Budapest, 2013; BÉKÉS GELLÉRT: Ökumenizmus, in Alszeghy Zoltán et al. (szerk.): Teológiai vázlatok, 5. kötet, Tanulmányok a filozófia és a teológia köréből a II. Vatikáni Zsinat után, Szent István Társulat, Budapest, 1983, 7–73, (önálló kötetben: BÉKÉS GELLÉRT: Ökumenizmus, k. n., Róma, 1976.); O’HALLORAN, JAMES: Keresztény kisközösségek, PanPress, Budapest, 2000; Jézus Krisztus, az élő víz hordozója. Keresztény reflexió a „New Age”-ről, Szent István Társulat, Budapest, 2003; ROSA, GIUSEPPE DE: Vallások, szekták és a kereszténység, Szent István Társulat, Budapest, 1991; Dignitatis Humanae. A II. Vatikáni Zsinat nyilatkozata a vallásszabadságról, in Diós István (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 485–506.

ÖSSZEFÜGGŐ EGYÉNI ISKOLAI GYAKORLAT

Osztatlan tanári mesterképzés hallgatói számára

OOEIGY1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 20 KREDIT

OOEIGY2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 20 KREDIT

Tantárgyfelelős: Mervay Miklós

Gyakorlatvezető: saját mentortanár

A tanegység célja: Az iskolai gyakorlatok magukban foglalják az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzését, képességek, attitűdök megismerését, gyakorlását, az ismerkedést a munkahely világával (iskolai élet, iskolavezetés, kommunikáció szülőkkal, egyéni foglalkozás a tanulókkal, együttműködés), alapjártasság szerzését a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben.

Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat a képzés utolsó két félévében, a képzés során szerzett elméleti ismeretekre és gyakorlati tapasztalatokra épülő, gyakorlatvezető mentor és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett, lehetőleg egyazon köznevelési intézményben végzett szakmai gyakorlat. Célja az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési intézményrendszer megismerése. Területei:

- a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek,
- a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptervékenységek,
- az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A gyakorlati munka segíti a tanári kompetenciák teljes körű fejlődését, különösen a tanulási folyamat tervezésére, szervezésére, irányítására és értékelésére vonatkozó ismeretek, képességek és attitűdök gazdagítását és megszilárdítását. A hallgató tapasztalatokat szerez a szakmai együttműködés és kommunikáció terén.

A gyakorlat tartalma: A gyakorlat során a hallgató a mentortanár vezetésével, irányításával, felügyeletével önállóan tartja meg egy tanulócsoport valamennyi hittanóráját. A gyakorlat részét képezi a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátása, a tanítást kísérő szeminárium elvégzése és az adatgyűjtés, tapasztalatszerzés szakszerű dokumentálása is. A hallgatónak a félév során szaktárgyanként hetente legalább 2 gyakorló tanítási órát, a két szaktárgy tekintetében összesen legfeljebb tíz tanórát kell megtartania (nem kell egyenlő óraszámban tanítani a két tárgyat). Az iskolában töltött idejének legalább 50, de legfeljebb 70 százalékában végezzen a szaktárgyához kapcsolódó tevékenységet (ebbe az órára való készülés, eszközök előkészítése, dolgozatjavítás stb. is beletartozik).

A féléves gyakorlat kísérését szolgálja a két szaktárgy szakmódszertani kísérőszemináriuma és a Reflektív pedagógia és pszichológia szeminárium.

Követelmény: A félév végén gyakorlati jegy. A pontos elvárásokról és követelményekről a félév elején kapnak részletes tájékoztatást a hallgatók.

A gyakorlat első fázisában érdemes önértékelést készíteni a tanári kompetenciák fejlettségi szintjéről. Ennek ismeretében lehet megtervezni a gyakorlatok során fejlesztendő kompetenciákat. Az egyéni gyakorlat során a tanulás legfőbb módja az önelemző, önértékelő munka, amelyet a hallgató folyamatosan dokumentál (tematikus terv, óravázlatok, reflexiók, önreflexiók). A gyakorlat értékelése a mentortanár (szöveges és táblázatos formában rögzített) visszajelzése alapján történik.

A képzés keretében végzett gyakorlati munkát a hallgatók a portfólióban dokumentálják, ami külön tanegység.

Az önelemzést segítő segédanyagok, ajánlott szakirodalom: KOTSCHY BEÁTA: Útmutató a hittanárképzés tanítási gyakorlataihoz a hallgatók és a mentorok számára, Sapientia Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2011; FALUS IVÁN: A tanári tevékenység és a pedagógusképzés új útjai, Gondolat, Budapest, 2006; KIMMEL MAGDOLNA: A tanári reflexió korlátai, Pedagógusképzés 4 (2006/3–4) 35–50.

A gyakorlathoz szükséges dokumentumok elérhetők a Főiskola honlapján található Jegyzetadatbázisban.

A PAPSÁG TEOLÓGIÁJA

MTPATN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Nobilis Márió

A tanegység célja: A papi lét és élet jellemzőinek bemutatása a pap alapvető kapcsolatai szerint Istennel, a presbitériummal és a hívők közösségével.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a papi karakter és szolgálat értelmezését az Egyház krisztusi küldetésének távlatában. Képes korunkra és saját életére alkalmazni annak következtetéseit. Elkötelezett a szolgálat végzésében és saját lelkületének folyamatos alakításában.

Tematika: Papi identitás. A pap egyéni üdvösségtörténete. Meghívás és küldetés. A papi szerep szoros kapcsolata a krisztusi közösséggel. A pap feladatai. Egyetemes és szolgálati papság. Evangéliumi tanácsok. Az élet keresztjeinek elfogadása. Egyházmegyes és szerzetesi lelkiség. Kapcsolat a főpástorral. Kapcsolat a presbitériummal. Hivatásbresztés. A szeretet elsődlegessége. A szentségek közvetítője. A közösség vezetője. Alázat és egyszerűség.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: BERAN FERENC: Értük szentelem magam. A papság teológiája, Szent István Társulat, 2010; Presbyterorum ordinis. Határozat a papi szolgálatról és életről, in Diós István (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2000, 571–603.

Ajánlott irodalom: VI. PÁL PÁPA: Sacerdotalis caelibatus apostoli körlevele a papi celibátusról, Amerikai Magyar Kiadó, Köln – Detroit – Wien, 1968; II. JÁNOS PÁL PÁPA: Novo incipiente kezdetű nagycsütörtöki levél az egyház minden papjához, in II. János Pál pápa első enciklikája és levelei, Szent István Társulat, Budapest, 1980, 145–177; II. JÁNOS PÁL PÁPA: Pastores dabo vobis apostoli buzdítás a papképzésről korunk körülményei között, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 1. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 877–970; KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A papi élet és szolgálat direktórium, Szent István Társulat, Budapest, 2009; KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A pap, az ige hirdetője, a szentségek kiszolgáltatója és a közösség vezetője a harmadik évezred távatában, Szent István Társulat, Budapest, 1999; PÜSPÖKI SZINÓDUS: A szolgálati papság, in A papi szolgálat. Dokumentumok, tanulmányok, elmélkedések, Opus Mystici Corporis, Bécs, 1974, 167–189; GRESHAKE, GIBERT: Pap vagy mindörökké, Szent István Társulat, Budapest, 1985; STICKLER, ALFONS M.: A klerikusi celibátus fejlődéstörténete és teológiai megalapozása, Budapesti Központi Papnevelő Intézet, Budapest, 1994; valamint a következő folyóiratok: Papi lelkiesség, 1–4. évf.; Presbyteri. Quaderni di spiritualità pastorale, Trento; Prêtres diocésains, Paris.

A PASZTORÁLIS TANÁCSADÁS SPECIÁLIS FORMÁI ÉS HELYZETEI III–IV.

PTSFH3/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

PTSFH4/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: dr. Hörcsik Edit

A tanegység célja: Beszélgetések és strukturált gyakorlatok keretében lehetőséget biztosítani különböző elméleti és gyakorlati ismeretek integrációjára, az önismeret fejlesztésére, hogy a hallgatók minél nagyobb jártasságot szerezzenek a lelkigondozói helyzetekben szükséges reflektív és önreflektív szemléletű munkamód terén.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a lelkigondozás határterületeit. Képes a kliens igényei és saját kompetenciái differenciált reflexiójára. Képes érett etikai készséggel, diszkrécióval, elkötelezett humanitással az önálló és a közösségben végzett lelkigondozói szolgálatra. Törekszik minél nagyobb jártasságra és fejlődésre az empátia, reflektivitás, önreflektivitás, integráló és differenciáló képesség, spontaneitás, kritika adása és fogadása terén.

Tematika: Minden félévben igazodik a terepgyakorlat helyén megjelenő elméleti és gyakorlati lelkigondozói kérdésekhez.

Követelmény: A szemináriumokon való személyes és aktív részvétel. A gyakorlatokon felvetődő témakörökhöz kapcsolódó önismereti feladatok határidőre történő teljesítése. A kliensekkel végzett munka alapján minden félévben rövid (1-4 oldal terjedelmű) szemináriumi dolgozat elkészítése. A félév végén gyakorlati jegy.

Irodalom: Az órákon az elméleti kurzusokon elhangzottak gyakorlati alkalmazása a cél, ezért külön kötelező irodalmat nem igényel a kurzus. Az ajánlott irodalom a Sapientia Könyvtárban elérhető, mindig a gyakorlati témákhoz kapcsolódik.

A PASZTORÁLIS TANÁCSADÓ ÉS SZERVEZETFEJLESZTŐ LELKI EGÉSZSÉGE

PTSZFLE/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Asztalosné Elekes Szende

A tanegység célja: Az elmélet és gyakorlatok révén felkészíteni a hallgatókat a lelki egészséget támogató életvezetésre, valamint a tanácsadó munka pszichés megterhelésének feldolgozását segítő technikák alkalmazására.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a hatékony megküzdési stratégiákat, az érzelmek kezelésének eszközeit. Képes a megszerzett ismereteket gyakorlatban is alkalmazni, egy lelki egészséget támogató életvezetést kialakítani. Elkötelezett a lelkigondozói hivatás egészséges életvezetéssel, a kiégést megelőző lehetőségek alkalmazásával kísérő megvalósítására.

Tematika: 1. A személyiség erőforrásai: hatékony megküzdési stratégiák és énvédő mechanizmusok; 2. Az érzelmek hatékony kezelése; 3. Közeli kapcsolatok; humor. 4. A segítő énképe, az önértékelés gondozása. 5. A segítő irreális elvárásai önmagával szemben; irreális elvárások a segítővel szemben. 6. A kiégés; a kiégés megelőzésének lehetőségei. A helper-szindróma. 7. A szupervízió és az esetmegbeszélés szerepe.

Követelmény: Reflexió elkészítése a személyes mentálhigiénés állapotról. A félév végén gyakorlati jegy.

Ajánlott irodalom: BOBAY KORNÉLIA: A Bálint-csoport, in Tózsér Endre (szerk.): Az istenhit mint erőforrás, Új Ember, Budapest, 2006, 187–208; HÉZSER GÁBOR: Miért? Rendszerszemlélet és lelkigondozói gyakorlat, Kálvin, Budapest, 1996 (a kiégésről szóló fejezet); KÉZDY ANIKÓ – SOMOGYINÉ PETIK KRISZTINA: A segítő helyzethez kapcsolódó saját élmények feltárása és feldolgozása, Embertárs 4 (2006/3) 196–204; TÓZSÉR ENDRE (szerk.): Önmegvalósítás keresztény szemmel, Új Ember, Budapest, 2006.

PATROLÓGIA I.

MTPA1N, BAPA1N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

HPA1N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Perendy László SchP

Tanegységi előfeltétel: Egyháztörténelem I. (MTET1N, BAET1N), ill. Egyháztörténelem I–II. (HET1N); Filozófiatörténet I. (MTFT1N, BAFT1N, HFT1N)

A tanegység célja: A patrisztika kezdeti korszakának bemutatása, ismerkedés a kezdeti korszak legfontosabb műfajaival.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a korai egyház legfontosabb szerzőinek munkásságát. Képes eligazodni – a fejlődés fő irányainak figyelembevételével – az ókeresztény irodalomtörténet legjellegzetesebb képviselőinek irodalmi és tanbeli nézetei között. Képes értékelni az egyházatyák tanítását. Motivált a szisztematikus teológiai rendszerek elsajátítására.

Tematika: Bevezetés; az apostoli atyák. A korai hitvallások. Didakhé. Hermasz Pásztor. Apokrif apokaliptizisek, evangéliumok, akták és levelek. A 2. századi görög apologéták. A gnoszticizmus főbb áramlatai. Szent Irenaeus. Az alexandriai teológiai iskola kezdetei. Órigenész. Tertullianus. Szent Cyprianus. Minucius Felix. Hippolütosz. Novatianus. Lactantius. Áriusz presbiter és Szent Athanasziosz pátriárka. Nagy Szent Baszileiosz. Nazianzoszi Szent Gergely. Nüsszai Szent Gergely.

Követelmény: A félév során beszámoló az egyéni kötelező olvasmányról. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: Külön megbeszélés alapján kötelező olvasmány mintegy 50 oldalnyi szöveg a Vanyó László által szerkesztett Ókeresztény írók című sorozat megfelelő köteteiből.

Ajánlott irodalom: VANYÓ LÁSZLÓ: Ókeresztény írók lexikona, Szent István Társulat, Budapest, 2004; VANYÓ LÁSZLÓ: Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe, Szent István Társulat, Budapest, 2009; VANYÓ LÁSZLÓ: Az ókeresztény egyház irodalma, 1. kötet, Az első három század, Szent István Társulat, Budapest, 2013; Az Ókeresztény írók című sorozat megfelelő kötetei.

PATROLÓGIA I.

BAPA1/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Györök Tibor

Tanegységi előfeltétel: Egyháztörténelem I. (BAET1/E); Filozófiatörténet I. (BAFT1/E)

A tanegység célja: A patrisztika kezdeti korszakának bemutatása, ismerkedés a kezdeti korszak legfontosabb műfajaival.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a korai egyház legfontosabb szerzőinek munkásságát. Képes eligazodni – a fejlődés fő irányainak figyelembevételével – az ókeresztény irodalomtörténet legjellegzetesebb képviselőinek irodalmi és tanbeli nézetei között. Képes értékelni az egyházatyák tanítását. Motivált a szisztematikus teológiai rendszerek elsajátítására.

Tematika: 1. Az apostoli atyák: Római Szt. Kelemen, Antióchiai Szt. Ignác, Szt. Polikárp. 2. Zsidókeresztény szerzőségű művek az apostoli atyák korában: Didakhé, Barnabáslevél, Hermasz Pásztor. Az ebből leszűrhető egyházfegyelmi, szervezeti és liturgikus rend. 3. Apokrifok és pseudoepigrafák. A hitvallások. 4. A gnoszticizmus. Markion, Valentinosz, Baszildész. Szentháromságtani eretnokségek. A montanista mozgalom. 5. Keresztényellenes polémia. A hagiográfia kezdetei: vértanúakták és szenvedéstörténetek. 6. Az apologéták. Céljaik, alapeszméik. Szent Jusztinosz, Tatianosz, Theophilosz, A Diognétoszhoz írt levél. 7. Szt. Irenaeus. Az antignosztikus polémia. A Szentírás és a tanítóhivatal (apostoli utódlás, újszövetségi kánon, hit szabálya). 8. Alexandriai Kelemen művei, teológiai, erkölcsi, pasztorális látásmódja. 9. Órigenész élete, főbb művei. A Szentírás hármas értelme. Vitatott teológiai nézetei. 10. Római Hippolütosz. Egyházfegyelmi és teológiai problémák a római egyházban. A Traditio Apostolica. 11. Tertullianus főbb művei, stílusa, apologetikus érvelése. Katolikus és montanista korszaka. 12. Szt. Cyprianus. Az észak-afrikai egyház helyzete a 3. század első felében. A bukottak („lapsi”-k) problematikája.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Ajánlott irodalom: VANYÓ LÁSZLÓ: Az ókeresztény egyház irodalma, 1. kötet, Az első három évszázad, Jel Kiadó, Budapest, 2013; Hamman, ADALBERT-GAUTIER: Hogyan olvassuk az egyházatyákat?, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2009. PAVIĆ, JURAJ – TENŠEK, TOMISLAV ZDENKO: Patrológia, Agapé, Novi Sad – Szeged, 1997; XVI. BENEDEK PÁPA: Az egyházatyák, Szent István Társulat, Budapest, 2009; Az Ókeresztény Írók és Ókeresztény Örökségünk című sorozat megfelelő kötetei.

PATROLÓGIA II.

MTPA2N, HPA2N, BAPA2N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Perendy László SchP

Tanegységi előfeltétel: Patrológia I. (MTPA1N, HPA1N, BAPA1N)

A tanegység célja: A patrisztika aranykorának és hanyatló korszakának bemutatása. A hallgatók képet nyernek arról, hogy a görög és latin nyelvű patrisztikai irodalom egymástól egyre inkább eltérő jellegzetességeket mutat ebben a korszakban.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a késői korszak görög és latin szerzőinek életét, korát, műveit és munkásságát. Képes eligazodni – a fejlődés fő irányainak figyelembevételével – az ókeresztény irodalomtörténet legjellegzetesebb képviselőinek irodalmi és tanbeli nézetei között. Képes értékelni az egyházatyák tanítását. Motivált a szisztematikus teológiai rendszerek elsajátítására.

Tematika: Az antiokhiai iskola. Aranyszájú Szent János. A 4. század palesztinai és szíriai szerzői. Szír Szent Efrém. A nyugatiak küzdelme az arianizmus ellen. A donatista szakadás. Alexandriai Szent Cirill. Az egyiptomi szerzetesség megalapítói. Szent Ambrus. Ambrosiaster. Szent Jeromos. Szent Ágoston. Szent Ágoston ellenfelei és követői. Eretnekségek Hispániában. Latinul író keresztény költők. Galliai írók. Itáliai atyák. A középkor tanítómesterei. A patrisztikus kor alkonya Keleten.

Követelmény: A félév során beszámoló az egyéni kötelező olvasmányról. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: Külön megbeszélés alapján mintegy 50 oldalnyi szöveg az Ókeresztény Írók című sorozat megfelelő köteteiből.

Ajánlott irodalom: VANYÓ LÁSZLÓ: Ókeresztény írók lexikona, Szent István Társulat, Budapest, 2004; VANYÓ LÁSZLÓ: Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe, Szent István Társulat, Budapest, 2009; VANYÓ LÁSZLÓ: Az ókeresztény egyház irodalma, 2. kötet, A 4–8. század, Jel, Budapest, 2017; Az Ókeresztény Írók című sorozat megfelelő kötetei.

BAPA2/E – ESTI, I. FÉLÉV 3 KREDIT

Előadó: Dr. Györök Tibor

Tanegységi előfeltétel: Patrológia I. (BAPA1/E)

A tanegység célja: A patrisztika aranykorának és hanyatló korszakának bemutatása. A hallgatók képet nyernek arról, hogy a görög és latin nyelvű patrisztikai irodalom egymástól egyre inkább eltérő jellegzetességeket mutat ebben a korszakban.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a késői korszak görög és latin szerzőinek életét, korát, műveit és munkásságát. Képes eligazodni – a fejlődés fő irányainak figyelembevételével – az ókeresztény irodalomtörténet legjellegzetesebb képviselőinek irodalmi és tanbeli nézetei között. Képes értékelni az egyházatyák tanítását. Motivált a szisztematikus teológiai rendszerek elsajátítására.

Tematika: 1. Egyiptomi szerzetes írók. A monasztikus életideál kialakulása és formái. Remete Szent Antal, Szent Pakhomiosz. Az Apophtegmata Patrum. 2. Az arianizmus elleni harc. Áriusz tételei, támogatói. Az I. egyetemes zsinat és tételei; Nagy Szent Atanáz élete és művei. Juliánosz aposztata. 3. Az arianizmus legyőzése (361–381). A szemiarianusok és ortodoxok összefogása. A Tomus ad Antiochenos. A II. egyetemes zsinat. 4. Az alexandriai teológiai iskola a IV. sz.-ban. Alexandriai Kürillosz és Nesztoriosz. Az efezusi zsinat. 5. Az antiokhiai teológiai iskola. Tarszoszi Diodorosz, Aranyszájú Szent János, Mopszuesztiai Theodorosz, Küroszi Theodorósz: életük, munkásságuk, műveik sorsa. 6. Jeruzsálem és a Szentföld a 4. században. Kaiszareiai Euszebiosz élete, művei. Jeruzsálemi Szent Kürillosz. A kateketikai beszédek jelentősége. Egeria (Etheria) útinaplója. 7. A kappadókiai atyák. Nagy Szent Baszileiosz antiariánus küzdelmei, monasztikus reformja, művei. Nüsszai Szent Gergely. Nazianzoszi Szent Gergely élete, művei. 8. A khalkedoni egyetemes zsinat és előzményei (rablózsinat). A khalkedoni formula. Nagy Szent Leó pápa. 9. Róma egyháza a 4. században, Damasus pápa. Szent Jeromos élete, a szentírástudományban betöltött szerepe. Szent Ambrus. 10. Szent Ágoston. Élete, művei, érdemei és teológiai látásmódjának árnyoldalai. A pelagianista vita. 11. A monofizita vita és következményei. Jusztiniánosz császár. Az V. egyetemes zsinat. A „Három fejezet” és Vigilius pápa. Szent Benedek. 12. A monotheletista és monoenergista vita. A VI. egyetemes zsinat. Maximosz hitvalló. Nagy Szent Gergely pápa. (Szent) Boëthius. 13. Az ikonrombolás. Az ikontisztelet teológiai tisztázása: A VII. egyetemes zsinat. Damaszkuszi Szent János.

Követelmény: A félév végén szóbeli vizsga.

Ajánlott irodalom: VANYÓ LÁSZLÓ: Az ókeresztény egyház irodalma, 2. kötet, A 4–8. század, Jel Kiadó, Budapest, 2017; HAMMAN, ADALBERT-GAUTIER: Hogyan olvassuk az egyházatyákat?, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2009; PAVIĆ, JURAJ – TENŠEK, TOMISLAV ZDENKO: Patrológia, Agapé, Novi Sad – Szeged, 1997; XVI. BENEDEK PÁPA: Az egyházatyák, Szent István Társulat, Budapest, 2009; Az Ókeresztény Írók és Ókeresztény Örökségünk című sorozat megfelelő kötetei.

PEDAGÓGIAI PSZICHOLÓGIA

MAPSPP/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Asztalosné Elekes Szende

Tanegységi előfeltétel (osztatlan tanárképzésben): Fejlődéslektan (OPSFLN); A személyiség működése (OPSSZMN)

A tanegység célja: Feltárni a pedagógiai munka két főszereplőjével, a pedagógussal és a tanulóval, tanulócsoporttal kapcsolatos pszichológiai tényezőket, valamint rámutatni a közöttük létrejövő komplex interakciókra.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az iskolai szocializációban szerepet játszó pszichológiai tényezőket és képes azok azonosítására. Képes arra, hogy majdani oktató-nevelő munkáját tudatosan, célirányosan és hatékony módszerek igénybevételével tervezze. Elkötelezett azoknak a módszereknek az alkalmazásában, amelyek a hatékony iskolai szocializáció feltételei.

Tematika: 1. A szocializáció elméleti kérdései: szinterei, szereplői, tanulási formái. 2. A pedagógus személyisége és a tanári szerep. 3. Tanárok hiedelmei és oktatói viselkedése. 4. A tanári hatalomgyakorlás eszközei: tekintély, fegyelmezés, értékelés. 5. A motiváció típusai. 6. Az intelligencia. 7. Aktivációs szint, fáradás és oktatásszervezés. 8. A tanulók közti egyéni különbségek jellemzői, megismerésük, bánásmód. 9. A speciális nevelési igényű tanulók segítése. 10. Tehetségtámogatás az iskolában. 11. Nemek szerepe az iskolában. 12. A szociometria módszere. Az iskola mint szervezet.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga. Nappali tagozaton további követelmény a félév közben egy szociometriai vizsgálat elvégzése.

Kötelező irodalom: ELEKES SZENDE: Pedagógiai pszichológia, jegyzet.

Ajánlott irodalom: MÉSZÁROS ARANKA (szerk.): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2004; N. KOLLÁR KATALIN – SZABÓ ÉVA (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak, Osiris, Budapest, 2004.

PLÉBÁNIAI ADMINISZTRÁCIÓ ÉS ÜGYVITEL

MTPLADN, BAPLADN, BAPLAD/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Pákozdi István

A tanegység célja: Bevezetést nyújtani a plébánia adminisztratív, szervezeti és ügyviteli életébe, az irodai munkába, valamint eligazodást és némi gyakorlatot adni azokban az esetekben, amelyek a leggyakrabban előfordulnak.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a plébániai iroda dokumentumait (anyakönyvek, hivatali akták stb.). Képes önállóan híveket fogadni, meghallgatni, alapvető eligazítást adni. Elkötelezett abban, hogy szerzetesi vagy világi plébánián az egyház szándéka szerint dolgozzék a hívek javára.

Tematika: 1. A plébánia mint „kis egyház”. A plébános személye, a káplán. 2. A magyar plébániák sajátosságai. 3. Városi és falusi plébánia. 4. A plébánia rétegződése (csoportok, lelkiségi mozgalmak, kórus, ministránsok, önkéntesek stb.). 5. A plébánia házának berendezése (ingatlanok, tulajdonviszonyok). 6. Az egyházközségi képviselőtestületi tanács. 7. Anyagiak: egyházi adó/önkéntes hozzájárulás, perselypénz, stóladíjak. 8. Adminisztráció: anyakönyvek, okmányok, hivatalos levelek, dokumentumok. 9. Az irodai élet (az iroda berendezése, archívum, könyvtár, pecsétek, biztonság stb.).

Követelmény: A félév során tevékeny jelenlét. A félév végén nappali tagozaton gyakorlati jegy, esti tagozaton aláírás.

Irodalom: Magyarországi Katolikus Egyházközségek Általános Szervezeti Szabályzata, Szent István Társulat, Budapest, 1984; Egységes Katolikus Anyakönyvezési Szabályzat, Szent István Társulat, Budapest, 1988.

PLÉBÁNIAI GYAKORLAT

BAPLGYN-A, BAPLGY/E – NAPPALI, ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Nobilis Mórió

Tanegységi előfeltétel: A Plébániai gyakorlat bevezetése I. (BAPLGYB1N), ill. Plébániai gyakorlat bevezetése (BAPLGYB/E) teljesítése, valamint nappali tagozaton a Plébániai gyakorlat bevezetése II. (BAPLGYB2N) párhuzamos felvétele.

A tanegység célja: Részvételek egy plébánia lelkipásztori életében, majd reflexió a szolgálat lefolyására.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Képes közösségi attitűddel az egyház plébániai szolgálatába való építő bekapcsolódásra. Képes lelkipásztori programban gondolkodni és ennek érdekében gyümölcsözően reflektálni saját és mások tevékenységére. Elkötelezett és felelős résztvevője a plébániai program megvalósításának. Felelősen vállalja az egyház missziójában való közreműködést.

Követelmény: A Plébániai gyakorlat bevezetése I. kurzuson kapott szempontokat követve aktív részvétel nappali tagozaton 2 hét, esti tagozaton 1 hét időkeretben egy, a gyakorlatvezető által kijelölt plébánia életében, majd ezt követően egy beszámoló elkészítése. Ezek alapján a félév végén nappali tagozaton aláírás, esti tagozaton gyakorlati jegy.

PLÉBÁNIAI GYAKORLAT BEVEZETÉSE

BAPLGYB/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Nobilis Mórió

Tanegységi előfeltétel: Nyári kateketikai/pasztorális gyakorlat (BAKPGY/E)

A tanegység célja: A félévközi gyakorlatuk során plébániai lelkipásztori munkába bekapcsolódni készülő hallgatók előzetes elméleti és gyakorlati felkészítése a plébániai pasztoráció sajátosságaira és az abban való tudatos, gyümölcsöző részvételre.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a plébániát mint a lelkipásztorkodás alapegységét. Képes arra, hogy pasztorális szemléletmóddal bekapcsolódjon a plébániai életbe. Elkötelezett a plébániai lelkipásztorkodásban való hivatásszerű részvételre.

Tematika: 1. A hallgatók korábbi tapasztalatainak felmérése. 2–3. A plébánia az egyház életében. 4–5. Világiak szolgálata a plébániai közösségben. 6–7. Lelkipásztori reflexió, tervezés és döntéshozatal a plébániai közösségben. 8. A gyakorlatra kijelölt plébániák sajátosságai.

Követelmény: Részvétel az interaktív felkészülésben a kurzus során. Egy kijelölt pasztorális témájú mű elolvasása és könyvreflexió vagy órai beszámoló készítése megadott szabályok szerint. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: Rendelkezés néhány olyan kérdésben, mely világi hívőknek a lelkipásztori szolgálatában való együttműködéséből fakad, Szent István Társulat, Budapest, 1998; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA: A világi személyek lelkipásztori tevékenységének szabályzata, Szent István Társulat, Budapest, 1986; ORSZÁGOS LITURGIKUS TANÁCS: A világi lelkipásztori kisegítők kézikönyve, Szent István Társulat, Budapest, 2003.

Ajánlott irodalom: FERENC PÁPA: Evangélii gaudium kezdetű apostoli buzdítása a püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, az Istennek szentelt személyeknek és a világi híveknek az evangélium hirdetéséről a mai világban, Szent István Társulat, Budapest, 2014; KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A pap mint a plébániai közösség pásztora és vezetője. Instrukció, Szent István Társulat, Budapest, 2003; KESZELI SÁNDOR: Pasztorális tervezés, Don Bosco Kiadó, Budapest, 2014; DOBOS LÁSZLÓ: Világiak a plébániai lelkipásztorkodásban, Lámpás, Abaliget, 1996.

PLÉBÁNIAI GYAKORLAT BEVEZETÉSE I.

BAPLGYB1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Nobilis Márió

Tanegységi előfeltétel: Nyári kateketikai/pasztorális gyakorlat (BAKPGYN)

A tanegység célja: A félévközi gyakorlat során plébániai lelkipásztori munkába bekapcsolódni készülő hallgatók előzetes elméleti és gyakorlati felkészítése a plébániai pasztoráció sajátosságaira és az abban való tudatos, gyümölcsöző részvételre.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a plébániát mint a lelkipásztorkodás alapegységét. Képes arra, hogy pasztorális szemléletmóddal bekapcsolódjon a plébániai életbe. Elkötelezett a plébániai lelkipásztorkodásban való hivatásszerű részvételre.

Tematika: 1–2. Reflexió a nyári gyakorlat lefolyására, tapasztalatainak elemzése. 3. Feladattípusok a közösségben, a lelkipásztori munkatárs feladatkörének alaptípusai (közösségszervezési, adminisztratív, liturgiavezetési, programszervezési). 4. A feladattípusok ellátásához szükséges készségek. 5. A lelkipásztori reflexió elvei és gyakorlata. 6–7. Tervezés és döntéshozatal a krisztusi közösségben. 8. A lelkipásztor lelki és közösségi életének egyes kérdései. 9. A gyakorlatra kijelölt plébániák sajátosságai.

Követelmény: Egy kijelölt pasztorális témájú mű elolvasása és olvasónapló készítése megadott szabályok szerint. Ezek alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: Rendelkezés néhány olyan kérdésben, mely világi hívőknek a lelkipásztorok szolgálatában való együttműködéséből fakad, Szent István Társulat, Budapest, 1998; MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA: A világi személyek lelkipásztori tevékenységének szabályzata, Szent István Társulat, Budapest, 1986.

Ajánlott irodalom: FERENC PÁPA: Evangélii gaudium kezdetű apostoli buzdítása a püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, az Istennek szentelt személyeknek és a világi híveknek az evangélium hirdetéséről a mai világban, Szent István Társulat, Budapest, 2014; II. JÁNOS PÁL PÁPA: Novo Millennio Ineunte apostoli levél, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 565–599; KLÉRUS KONGREGÁCIÓJA: A pap mint a plébániai közösség pásztorja és vezetője. Instrukció, Szent István Társulat, Budapest, 2003; JÁLICS FERENC: Testvéreink hite, Korda, Kecskemét, 2014.

PLÉBÁNAI GYAKORLAT BEVEZETÉSE II.

BAPLGYB2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Nobilis Márió

Tanegységi előfeltétel: A Plébániai gyakorlat (BAPLGYN) egyidejű felvétele.

A tanegység célja: A félévközi gyakorlatuk során plébániákon zajló lelkipásztori munkába bekapcsolódott hallgatók tapasztalataira való reflexió segítése, az átéltek értékelése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a plébániát mint a lelkipásztorkodás alapegységét. Képes lelkipásztori szemszögből gyümölcsözően reflektálni saját és mások tevékenységére. Elköteleződik az evangelizációban. Felelősen vállalja a lelkipásztori munkában való részvétel által megkívánt, önállóságot igénylő döntéshelyzeteket, valamint a közös tervezésben, megvalósításban és értékelésben való együttműködést.

Tematika: Reflexió a plébániai gyakorlatra, tapasztalataink elemzése.

Követelmény: Szóbeli beszámoló szemináriumi formában a kéthetes gyakorlat tapasztalatairól, és annak írásbeli beadása. Ezek alapján a félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: ORSZÁGOS LITURGIKUS TANÁCS: A világi lelkipásztori kisegítők kézikönyve, Szent István Társulat, Budapest, 2003; DOBOS LÁSZLÓ: Világiak a plébániai lelkipásztorkodásban, Lámpás, Abaliget, 1996.

Ajánlott irodalom: Cordes, Paul Josef: A lelket ki ne oltsátok. Karizmák és újra-evangelizálás, Országos Lelkipásztori Intézet, Budapest, 1993; Tarjányi Zoltán: Miskalauz, Igen – Új Ember, Budapest, 2000.

PORTFÓLIÓ

Osztatlan tanári mesterképzés hallgatói számára

OPN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

A tanegység célja: A portfólió célja az, hogy a hallgató meggyőzően bizonyítsa, hogy tanári tevékenységét a szakmai tudatosság és szakszerűség jellemzi, valamint, hogy a tanári kompetenciák mentén önállóan, kreatív módon mutassa be a fejlődését tükröző dokumentumokat.

Követelmény: A tanári felkészülés folyamatáról összefoglaló munkát (portfóliót) szükséges készíteni, és ezt az erre a célra szervezett külön alkalom során meg kell védeni. A portfólió tartalmazza mindazokat a dokumentumokat, amelyeket a hallgató a pedagógiai és pszichológiai tanulmányai során készített, és amelyek szakmai kompetenciái fejlettségét, fejlődését tükrözik.

A portfólió védésekor a hallgató egy ppt segítségével mutatja be, mely tanári kompetenciájában hogyan fejlődött gyakorlatai során.

A portfólióban elhelyezendő fontosabb szakmai anyagok:

- A szakmai életút bemutatása, a szakon eltöltött féléves gyakorlat helye, jelentősége a hallgató szakmai pályafutásában.
- A vezetőpedagógus irányításával folyó tanítási gyakorlat során készített dokumentumok.
- Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz kapcsolódó dokumentumok:
 1. az iskola/tanulócsoport sajátosságainak bemutatása;
 2. a hospitált óráról készített jegyzőkönyvek;
 3. az egyéves gyakorlat során készített tematikus terv(ek);
 4. az egyéves gyakorlat során a hallgató által megtartott órákra készített óravázlatok az önértékelő reflexiókkal;
 5. az egyéves gyakorlat keretében megtartott egyik óráról készített felvétel;
 6. a közösségi pedagógiai gyakorlat dokumentációja reflexiókkal;
 7. tanórán kívüli egyéb tevékenységek dokumentációja reflexiókkal;
 8. az iskola mint szervezet működéséhez kapcsolódó munka;
 9. mentortanár táblázatos és szöveges értékelése;
 10. diákok által készített értékelések;
 11. az egyéni kompetenciák fejlődésének összefoglaló értékelése.
- Összegző reflexió: a féléves munka értékelése, önreflexió a hallgató szakmai fejlődéséről.
- A tanulmányai során készült pedagógiai és/vagy pszichológiai munka.

A portfóliót nyomtatott és elektronikus formában (cd) 1 példányban kell beadni, mellékelni kell hozzá a hallgató által megtartott tanóra felvételét.

A portfólióvédés során a hallgatók prezentáció keretében mutatják be a gyakorlat során végzett munkájukat. A beadott portfólióról és a portfólióvédés során nyújtott teljesítményükről szóbeli visszajelzést és egy komplex jegyet kapnak a bizottságtól. A kapott érdemjegy a diplomajegy részét képezi. Az értékelés alapja az önelemző képesség színvonala, a fejlődés mértéke, a szakmaiság megléte vagy hiánya.

A portfólióval kapcsolatos elvárásokról a hallgatók a félév elején a gyakorlattal kapcsolatos tájékoztatón és a reflektív pedagógiai szemináriumon kapnak további tájékoztatást.

A portfólió beadásának határideje: 2018. május 25., szombat.

A portfólióvédés időpontja: 2018. június 22., szombat.

Az önelemzést segítő segédanyagok, ajánlott szakirodalom: FALUS IVÁN – KIMMEL MAGDOLNA: A portfólió, Gondolat Kiadói Kör – ELTE PPK Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2009; KOTSCHY BEÁTA: Útmutató a hittanárképzés tanítási gyakorlataihoz a hallgatók és a mentorok számára, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2011.

PORTFÓLIÓ

2017. szeptember 1. előtt indult tanári mesterképzés hallgatói számára

MAP/E – ESTI, I., ILL. II. FÉLÉV, 5 KREDIT

A tanegység célja: A portfólió célja az, hogy a hallgató meggyőzően bizonyítsa, hogy tanári tevékenységét a szakmai tudatosság és szakszerűség jellemzi, valamint, hogy a tanári kompetenciák mentén önállóan, kreatív módon mutassa be a fejlődését tükröző dokumentumokat.

Követelmény: A gyakorlatról összefoglaló dolgozatot (portfóliót) szükséges készíteni, és ezt az erre a célra szervezett külön alkalom során meg kell védeni. A portfólió tartalmazza mindazokat a dokumentumokat, amelyeket a hallgató a tanítási gyakorlatai során készített, és amelyek szakmai kompetenciái fejlettségét, fejlődését tükrözik.

A portfólió védésekor a hallgató egy ppt segítségével mutassa be, mely tanári kompetenciájában hogyan fejlődött gyakorlatai során.

A portfólióban elhelyezendő fontosabb szakmai anyagok:

- A szakmai életút bemutatása, a hittanár-nevelőtanár/erkölcstan- és etikatanár szakon eltöltött féléves gyakorlat helye, jelentősége a hallgató szakmai pályafutásában.
- A csoportos gyakorlat során készített dokumentumok.
- Az egyéni gyakorlathoz kapcsolódó dokumentumok:
 1. az iskola/tanulócsoporthoz sajátosságainak bemutatása;
 2. a hospitált óráról készített jegyzőkönyvek;
 3. a féléves gyakorlat során készített tematikus terv(ek);
 4. a féléves gyakorlat során a hallgató által megtartott órákra készített óravázlatok az önértékelő reflexiókkal;
 5. a féléves gyakorlat keretében megtartott egyik óráról készített felvétel;
 6. tanórán kívüli tevékenységek dokumentációja reflexiókkal;
 7. mentortanár táblázatos és szöveges értékelése;
 8. diákok által készített értékelések;
 9. az egyéni kompetenciák fejlődésének összefoglaló értékelése.
- Összegző reflexió: a féléves munka értékelése, önreflexió a hallgató szakmai fejlődéséről.
- A portfólióban a hallgató egyéni döntése alapján elhelyezhető továbbá minden olyan kiegészítő szakmai dokumentum, amelyről a hallgató úgy gondolja, hogy szakmai fejlődését mutatja. (Fontos ezekhez magyarázatot kapcsolni: Hogyan segítette a dokumentumban bemutatott tevékenység a hallgató tanári kompetenciáinak fejlesztését?)

A portfóliót nyomtatott és elektronikus formában (cd) 1 példányban kell beadni, mellékelni kell hozzá a hallgató által megtartott hittan- és/vagy etikaóra felvételét.

A portfólióvédés során a hallgatók prezentáció keretében mutatják be a gyakorlat során végzett munkájukat. A beadott portfólióról és a portfólióvédés során nyújtott teljesítményükről szóbeli visszajelzést és egy komplex jegyet kapnak a bizottságtól. A kapott érdemjegy a diplomajegy részét képezi. Az értékelés alapja az önelemző képesség színvonala, a fejlődés mértéke, a szakmaiság megléte vagy hiánya.

A portfólióval kapcsolatos elvárásokról a hallgatók a félév elején a gyakorlattal kapcsolatos tájékoztatón és a reflektív pedagógiai szemináriumon kapnak további tájékoztatást.

A portfólió beadásának határideje: Az őszi szemeszterben: 2018. január 5. szombat; a tavaszi szemeszterben: 2018. május 25. szombat.

A portfólióvédés időpontja: Az őszi szemeszterben: 2018. január 19. szombat; a tavaszi szemeszterben: 2018. június 22. szombat.

Az önelemzést segítő segédanyagok, ajánlott szakirodalom: FALUS IVÁN – KIMMEL MAGDOLNA: A portfólió, Gondolat Kiadói Kör – ELTE PPK Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2009; KOTSCHY BEÁTA: Útmutató a hittanárképzés tanítási gyakorlataihoz a hallgatók és a mentorok számára, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2011.

PORTFÓLIÓ

2017. szeptember 1. után indult tanári mesterképzés hallgatói számára

MAPORT/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

A tanegység célja: A neveléstudományi portfólió elkészítésének értékelési célja az, hogy adjon áttekintést a hallgató kompetenciáiról, fejlesztési célja pedig az, hogy mutassa be a hallgató szakmai fejlődését, rávilágítva arra, hogy a továbblépés érdekében milyen területen milyen teendők mutatkoznak.

A portfólió segítségével a hallgató adjon számot pedagógiai tudásáról: elméleti ismereteiről és gyakorlati felkészültségéről. Bizonyítsa meggyőzően, hogy tanári tevékenységét a szakmai tudatosság és szakszerűség jellemzi, valamint a tanári kompetenciák mentén önállóan, kreatív módon mutassa be a fejlődését tükröző dokumentumokat.

Követelmény: „A tanárképzésben a záróvizsga része a képzés során készült, a szakmai gyakorlatokat is bemutató és feldolgozó, a tanárjelölt felkészülését, saját fejlődését értékelő dokumentumgyűjtemény, portfólió, amely a tapasztalatok neveléstudományi szempontú, tudományos alaposságú bemutatása, elemzése és értékelése. Bizonyítja, hogy a hallgató képes önreflexióra, a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni, a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni.” (A tanárképzés általános követelményeiről szóló 1. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez 4.5.)

A hallgatónak olyan dokumentumgyűjteményt (portfóliót) szükséges készítenie, és ezt az erre a célra szervezett külön alkalom során megvédenie, melyből megismerhető a szakmai tevékenysége.

A portfólió tartalmazza mindazokat a dokumentumokat, munkaanyagokat, amelyeket a hallgató a főiskolán teljesített szakterületi, pedagógiai, szakmódszertani (elméleti és gyakorlati) kurzusai keretében, valamint a tanítási gyakorlatai során készített, és amelyek tükrözik szakmai fejlődését, ill. amelyek segítségével meghatározhatóak tanári kompetenciái.

A hallgatónak a neveléstudományi portfólióban elhelyezett dokumentumokban számot kell adnia szaktárgyi tudásáról, módszertani-szakmódszertani felkészültségéről, a tanítási gyakorlat során szerzett tapasztalatairól, sikereiről, nehézségeiről is. Fontos azt is bemutatnia, hogy a főiskolai képzés elvégzése során milyen területeken gazdagodtak ismeretei, milyen képességei fejlődtek, hogyan formálódtak attitűdjei. Ehhez nélkülözhetetlenek a hallgató reflexiói, önreflexiói, valamint a szakmai gyakorlatára, munkáira kapott egyéb értékelések is.

A neveléstudományi portfólióban elhelyezendő fontosabb szakmai anyagok:

- A szakmai életút bemutatása, a hittanár-nevelőtanár/etikatanár szakon végzett tanulmányok és tanítási gyakorlat helye, jelentősége a hallgató szakmai pályafutásában.
- A szakterületi képzés keretében készített referátumok: a pedagógiai munka szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredmények tudományos alaposágú bemutatása, elemzése és értékelése.
- A szakmódszertan szemináriumok során készített írásbeli beszámolók.
- A tanítási gyakorlathoz kapcsolódó dokumentumok:
 1. az iskola/a dokumentált órák tanulócsoportjainak bemutatása (csoportprofil);
 2. a hospitált órákról készített jegyzőkönyvek;
 3. a gyakorlat során készített tematikus terv(ek) (tanulási-tanítási egység/téma terve);
 4. a tanítási gyakorlat során a hallgató által megtartott órákra készített óra-/foglalkozástervek tematikus tervekhez kapcsolódóan (ennek részeként lehetőség szerint a tanulói teljesítmények mérésének, értékelésének dokumentumai) és minden óravázlat kiegészítése önértékelő reflexiókkal;
 5. a gyakorlat keretében megtartott egyik óráról készített felvétel;
 6. tanórán kívüli tevékenységek dokumentációja reflexiókkal;
 7. mentortanár táblázatos és szöveges értékelése;
 8. diákok által készített értékelések;
 9. a tanítási gyakorlat, az egyéni kompetenciák fejlődésének összefoglaló értékelése.
- Összegző reflexió: önreflexió a hallgató a főiskolai képzés során mutatott szakmai fejlődéséről.
- A portfólióban helye van minden szakmai dokumentumnak, amelyekről a hallgató úgy gondolja, hogy szakmai fejlődését igazolják. Ezeket azonban rendszerbe szerkesztve kell elhelyezni: a tanári kompetenciák és a hozzájuk tartozó indikátorok szerint csoportosítva. Fontos ezekhez magyarázatot kapcsolni: hogyan segítette a dokumentumban bemutatott tevékenység a hallgató tanári kompetenciáinak fejlesztését?

A portfóliót nyomtatott és elektronikus formában (cd) 1 példányban kell beadni, mellékelni kell hozzá a hallgató által megtartott hittan- és/vagy etikaóra felvételét.

A portfólióvédés során a hallgatók prezentáció keretében mutatják be a munkájukat és azt, mely tanári kompetenciájában hogyan fejlődött gyakorlatai alatt. A beadott

portfólióról és a portfólióvédés során nyújtott teljesítményükről szóbeli visszajelzést és egy komplex jegyet kapnak a bizottságtól. A kapott érdemjegy a diplomajegy részét képezi. Az értékelés alapját az önelemző képesség színvonala, a fejlődés mértéke, a szakmaiság megléte vagy hiánya képezi.

A portfólióval kapcsolatos elvárásokról a hallgatók a félév elején a gyakorlattal kapcsolatos tájékoztatón és a reflektív pedagógiai szemináriumon kapnak további tájékoztatást.

A portfólió beadásának határideje: 2018. május 25. (szombat)

A portfólióvédés időpontja: 2018. június 22. (szombat)

Az önelemzést segítő segédanyagok, ajánlott szakirodalom: FALUS IVÁN – KIMMEL MAGDOLNA: A portfólió, Gondolat Kiadói Kör – ELTE PPK Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2009; KOTSCHY BEÁTA: Útmutató a hittanárképzés tanítási gyakorlataihoz a hallgatók és a mentorok számára, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2011. OKTATÁSI HIVATAL: Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Negyedik, javított változat,

http://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/kiadvanyok/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszerében_4jav.pdf.

PROPEDEUTIKA

Osztatlan rendszerű tanárképzésben anyanyelvi kritériumtárgy

MTPRN, OPRN, BAPRN, BAPR/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Kék Emerencia

A tanegység célja: A tanári hivatás gyakorlásához szükséges anyanyelvi kompetencia fejlesztése és mérése. Szakterületi és általános műveltség körébe tartozó témákon keresztül felkészíteni egy-egy kérdés szóbeli és – forrásokra korrekt módon hivatkozó – írásbeli kifejtésére. A stílus, az érvelés és vitakészség fejlesztése. Bevezetni a hallgatókat a keresztény hit és etika alapvető irodalmának (egyházi dokumentumok, kézikönyvek, lexikonok, gyűjteményes kötetek, folyóiratok) használatába, hit- és etikai kérdések közelítésének általános módszertanába.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az alapvető szakirodalmat és a tudományos írásbeliség formai, technikai követelményeit. Tisztában van a magyar helyesírás szabályaival és kellően gazdag szókincsrel rendelkezik. Képes egyes kérdésekhez megfelelő forrásokat felkutatni és azokat korrekt, kritikai módon használni. Képes adott témában megfelelő stílusban, érvekre alapozva, szabatosan kifejtetni véleményét. Elkötelezetten törekszik az önművelésre, műveltsége bővítésére, anyanyelvünk pontos, igényes használatára.

Tematika: Az alapvető szakirodalom: lexikonok, kézikönyvek, folyóiratok, elektronikus források bemutatása és használata. Különböző írásbeli műfajok – rezümé, recenzió, tanulmány – megismerése. A dolgozatírás módszertana: témaválasztás; a dolgozat felépítése; idézetek, hivatkozások alkalmazása; megfelelő irodalom összeállítása és az irodalomjegyzék formai és tartalmi követelményei. Helyesírás és nyelvhelyesség. Szókincs és stílus (szóbeli, írásbeli kifejezőeszközeink). Szakszókincs, idegen szavak és kifejezések, nyelvi játékok. Témakifejtés, érvelés, vita.

Követelmény: A félév során írásbeli feladatok elkészítése és az egyes alkalmakon tevékeny részvétel. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: Dolgozatírási szabályzat, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest, 2013. További kötelező irodalom és a félév során elkészítendő feladatok jegyzékét az első órán kapják meg a hallgatók.

Ajánlott irodalom: ECO, UMBERTO: Hogyan írjunk szakdolgozatot?, Kairosz, Budapest, 2002; FERCSIK ERZSÉBET: Dolgozatírás – felsőfokon, Krónika Nova, Budapest, 2002; GYURGYÁK JÁNOS: Szerzők és szerkesztők kézikönyve, Osiris, Budapest, 2005.

PSZICHODRÁMA I–IV.

PTSZFPD3/E – ESTI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

PTSZFPD4/E – ESTI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Gyakorlatvezetők: Góczán-Szabó Ildikó, Martosné Dulácska Csilla

A tanegység célja: A hallgatók önismeretének fejlesztése. A hallgatók segítséget kapnak ahhoz, hogy jelen tevékenységük és mindennapi életük akadályait, nehézségeit vagy megterhelő múltbeli élményeiket a pszichodráma módszereivel, a csoport támogató segítségével újra átélve feldolgozzák.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A pszichodráma foglalkozások nem konkrét kompetenciák fejlesztését tűzik ki célul, hanem az egyes kompetenciák fejlődését gátló tényezőket mintegy láthatóvá teszik és szinte „eltávolítják” a fejlődés útjából. Így összességében az egyes tantárgyakban meghatározott valamennyi kompetencia fejlődését elősegítik (lásd pl. Gyakorlatkísérő szeminárium kompetenciáinak leírását). A pszichodráma üléseken olykor a bibliodráma is előkerül, mely a bibliai jelenet átélésével a hit személyesebbé tételét és mélyebb integrációját teszi lehetővé, így segítve elő a csoport tagjainak fejlődését.

Tematika: A csoport tematikáját – a pszichodráma módszerének megfelelően – mindig a csoporttagok által behozott nehézségek, problémák, kérdések határozzák meg, merüljenek fel azok az élet bármely területén. Azzal dolgozunk tehát, ami a hallgatókat leginkább foglalkoztatja, vagyis, ami a legtöbb pszichikus energiájukat köti le és így vonja el hivatásbeli, munkahelyi, családi szerepeik betöltésétől vagy attól, hogy a képzés során megfelelő teljesítményt nyújtsanak.

Követelmény: A pszichodramatikus üléseken történő megjelenés. A félév végén aláírás.

REFLEKTÍV PEDAGÓGIA

Etikatanár, hittanár

MARP/E, MARPH/E, MARPET/E – ESTI, I., ILL. II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezetők: Szentváry-Lukács Erika, Szűcsné Tihanyi Gyöngyi

A tanegység célja: A reflektív gondolkodással kapcsolatos elméleti ismeretek és a pedagógiai tevékenység megfigyelési és elemzési módszereinek elsajátításával és gyakorlatban való alkalmazásával képessé tenni a hallgatót a gyakorlótanítás során szerzett tapasztalatainak és saját teljesítményének szakszerű elemzésére és értékelésére, segíteni a kritikus és pozitív pontok meghatározásában, a fejlődés/fejlesztés irányainak kijelölésében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismer néhány módszert a tanítási óra pedagógiai és pszichológiai elemzésére. Képes saját munkája szakszerű elemzésére, felismeri a hittanóra/etikaóra egyes jelenségei közti összefüggéseket, kölcsönhatásokat. Képes kollégái fejlődését észrevételeivel segíteni. Felismeri az egyéni tanítási gyakorlat és a reflektív elemzés jelentőségét szakmai fejlődésének folyamatában. Képes kollégái fejlődését észrevételeivel segíteni és elkötelezett az ilyen segítő együttműködés iránt.

Tematika: A gyakorlat során szerzett egyéni pedagógiai tapasztalatok elemzése. A tanításra vonatkozó tapasztalatok a tervezés, a megvalósítás és az utólagos elemzés-értékelés folyamatára egyaránt kiterjednek. A gyakorlat során a hallgató elemzi és értékeli, hogy a főiskolán elsajátított elméleti tudását hogyan tudta alkalmazni a gyakorlatban. Melyek azok a területek, ahol megerősítette előzetes tudását? Melyek azok, ahol hiányosságokat vagy ellentmondást tapasztalt az elméletben tanultak és a gyakorlatban tapasztaltak között? Milyen módot talált az ellentmondás feloldására?

Követelmény: Aktív részvétel a szemináriumi csoport (online és tantermi keretek között folytatott) munkájában. Felvétel készítése egy saját hittanóráról és/vagy etikaóráról elemzés céljából. A reflektív gondolkodás, tevékenységelemzés tapasztalatainak szakszerű felhasználása az önálló szakmai fejlődésről készített portfólióban. A félév végén minősített aláírás.

Kötelező irodalom: SZIVÁK JUDIT: A reflektív gondolkodás fejlesztése, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003; FALUS IVÁN – KIMMEL MAGDOLNA: A portfólió, Gondolat Kiadói Kör – ELTE BTK Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2009.

Ajánlott irodalom: FALUS IVÁN: Gondolkodás és cselekvés a pedagógus tevékenységében, in Falus Iván – Báthory Zoltán (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből, Osiris, Budapest, 2001, 213–134; SZIVÁK JUDIT: A pedagógusok gondolkodásának kutatási módszerei, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002.

REFLEKTÍV PEDAGÓGIA-PSZICHOLÓGIA SZEMINÁRIUM I–II.

OPRPSZ1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

OPRPSZ2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezetők: Mervay Miklós és Somogyiné Dr. Petik Krisztina

A tanegységek célja: A reflektív gondolkodással kapcsolatos elméleti ismeretek és a pedagógiai tevékenység megfigyelési és elemzési módszereinek elsajátításával és gyakorlatban való alkalmazásával képessé tenni a hallgatót a gyakorlótanítás során szerzett tapasztalatainak és saját teljesítményének szakszerű pedagógiai és pszichológiai elemzésére és értékelésére, segíteni a kritikus és pozitív pontok meghatározásában, a fejlődés/fejlesztés irányainak kijelölésében.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismer néhány módszert a tanítási óra pedagógiai és pszichológiai elemzésére. Képes saját munkája szakszerű elemzésére, felismeri a hittanóra/etikaóra egyes jelenségei közti összefüggéseket, kölcsönhatásokat. Azonosítani tudja a tanítási órán felmerülő zavaró jelenségek esetleges pszichológiai hátterét.

Képes kollégái fejlődését észrevételeivel segíteni. Felismeri az egyéni tanítási gyakorlat és a reflektív elemzés jelentőségét szakmai fejlődésének folyamatában. Képes kollégái fejlődését észrevételeivel segíteni és elkötelezett az ilyen segítő együttműködés iránt.

Tematika: A gyakorlat során szerzett egyéni pedagógiai tapasztalatok elemzése az alábbi szempontok alapján:

- a tanítási folyamat tervezése, megvalósítása és utólagos elemzése,
- a főiskolán elsajátított elméleti tudás alkalmazása a gyakorlatban,
- azon területek feltárása, ahol hiányosságok vagy ellentmondás tapasztalható az elméletben tanultak és a gyakorlat között, az ellentmondás feloldásának lehetőségei.

Követelmény: Aktív részvétel a szemináriumi csoport (online és tantermi kerete között folytatott) munkájában. Felvétel készítése egy saját hittanóráról és/vagy etikaóráról elemzés céljából. A reflektív gondolkodás, tevékenységelemzés tapasztalatainak szakszerű felhasználása az önálló szakmai fejlődésről készített portfólióban. A félév végén minősített aláírás.

Kötelező irodalom: SZIVÁK JUDIT: A reflektív gondolkodás fejlesztése, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2003; FALUS IVÁN – KIMMEL MAGDOLNA: A portfólió, Gondolat Kiadói Kör – ELTE BTK Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2009.

Ajánlott irodalom: FALUS IVÁN: Gondolkodás és cselekvés a pedagógus tevékenységében, in Falus Iván – Báthory Zoltán (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből, Osiris, Budapest, 2001, 213–134; SZIVÁK JUDIT: A pedagógusok gondolkodásának kutatási módszerei, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002.

RETORIKA I.

BARE1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Udvardi Gabriella

A tanegység célja: A helyes beszédtechnikához kapcsolódó elméleti és gyakorlati ismeretek átadása, növelve ezáltal a hallgatók kommunikációjának hatékonyságát és eredményességét. A hallgatók felkészítése, hogy pontos artikulációval, magabiztos hangon, megfelelő tempóval és hangerővel, érthető módon tudjanak kommunikálni, oktatni, beszédet tartani. A hallgatók megtanulhatják, hogyan küzdhető le a lámpaláz, illetve melyek a nonverbális kommunikáció legfontosabb eszközei.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a saját beszédének jellemzőit. Képes érthetően, tisztán artikulálni, figyelni a helyes levegővételtre. Ismeri a szónoki beszéd részeit, az érvek fajtáit és a lámpaláz kezelését.

Tematika: 1. A helyes beszédlevegzés, hangindítás és a hangzás. A hangerő és a hangsúly. 2. A hangfekvés, a beszéd dallama. A tempó, a ritmus és a beszédszünet. 3–5. A nonverbális kommunikáció a nyilvános beszéd során. 6. A szónoki beszéd részeit. Az eszményi szónok, a szónok feladatai. 7. Az érvek fajtái és elrendezése. A meggyőzés folyamata, a meggyöző szöveg szerkezete. 8. Érvelési hibák. Manipuláció 9. Felkészülési tippek és gyakorlás a záró beszédre. 10. Lámpaláz kezelése 11–12. Beszéd és beszédtechnikai feladatok prezentálása. 12. Összegzés, félév lezárása, zh.

Követelmény: A félév során aktív részvétel az órákon, maximum három hiányzás. Az utolsó órákon egy előre megírt beszéd elmondása, továbbá egy beszédtechnika gyakorlat bemutatása. Egy szemináriumi dolgozat teljesítése. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: MONTÁGH IMRE: Tiszta beszéd, Holnap Kiadó, Budapest, 2012.

Ajánlott irodalom: THOROCZKAY MIKLÓSNÉ: Beszédtechnikai gyakorlókönyv, Holnap Kiadó, Budapest, 2011; ACZÉL PETRA: Új retorika. Közélet, kommunikáció, kampány, Kalligram, Pozsony, 2009; ADAMIK TAMÁS – A. JÁSZÓ ANNA – ACZÉL PETRA: Retorika, Osiris, Budapest, 2004; QUINTILIANUS: Szónoklattan, 1–2. kötet, Kalligram, Pozsony, 2008; WACHA IMRE: A korszerű retorika alapjai, 1–2. kötet, Szemimpex, Budapest, 1994.

RETORIKA II. RETORIKA

Anyanyelvi kritériumtárgy osztatlan rendszerű tanárképzésben

OREN, BARE2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Udvardi Gabriella

A tanegység célja: A sikeres nyilvános beszéd alapjainak megismertetése. Megtanítani, hogyan kell hatásosan felépíteni és előadni egy beszédet. Megtanítani, hogyan kell visszajelzést adni. Az órákon számtalan helyzetgyakorlatot, rögtönzési feladatot próbálunk ki, továbbá közösen is készülünk a záró beszédre.

A hallgatófejlesztendő kompetenciái: Ismeri a legfontosabb retorikai alapfogalmakat. Képes a retorikai szabályoknak megfelelő beszédet írni. Megfelelő előadói készségekkel rendelkezik és megfelelően ad fejlesztő értékelést a többieknek.

Tematika: 1. Beszédtechnika 2. Rögtönzések. 3–5: Beszédstratégia (Beszéd fajtái, beszéd felépítése, retorikai eszközök alkalmazása) 6–7. Előadástechnika 8. Beszédértékelés. 9–11. Beszéd prezentálása. 12. Félév zárása, zh.

Követelmény: A félév során aktív részvétel az órákon. Egy előre megírt beszéd megtartása. Rövid teszt teljesítése az elméleti anyagból. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: MONTÁGH IMRE: Tiszta beszéd, Holnap Kiadó, Budapest, 2012.

RÍTUS

MTRITN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Pákozdi István

A tanegység célja: A papságra készülő szerzetesek felkészítése a szentmise bemutatására és a szentségek kiszolgáltatására.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szentmise állandó és változó részeit. Képes a szentmise méltó bemutatására és a szentségek megfelelő kiszolgáltatására. Elkötelezett művelője a liturgiának.

Tematika: A résztvevők egymást követően próbacelebrálnak.

Követelmény: A Misekönyv ismerete. Konkrét ünnepi alkalom levezetésének modellezése és annak kritikája. A félév végén aláírás.

Irodalom: Misekönyv, Szent István Társulat, Budapest, 1991; Római Misekönyv Általános Rendelkezései, Szent István Társulat, Budapest, 2009.

A SEGÍTŐ KOMMUNIKÁCIÓ ALAPJAI

BASKA/E – ESTI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Somogyiné Dr. Petik Krisztina

A tanegység célja: Megismertetni a segítő kapcsolat és segítő beszélgetés pszichológiai dinamikáját. Az órák keretében lehetőség nyílik a segítő beszélgetésben használt alapvető készségek bemutatására, gyakorlására is.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A segítő kapcsolat elméleti és gyakorlati ismereteinek megszerzése. Képes segítő kapcsolat kialakítására és empátiás kommunikációra. Elkötelezett a kompetenciájába tartozó esetekben a segítség szakmai követelmények szerinti végzésére.

Tematika: A segítő kapcsolat nonspecifikus hatásmechanizmusai. A személyközpontú irányzat a pszichológiában (Carl Rogers). Empátia, feltétel nélküli elfogadás, kongruencia. Visszatükrözés. A konzultációs folyamat azonnali és hosszú távú, integrált hatásai. A segítő személyisége.

Követelmény: Jelenlét az órákon, a félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: JÁLICS FERENC: Testvéreink hite, Korda, Kecskemét, 2014; ROGERS, CARL RANSOM: Valakivé válni. A személyiség születése, Edge 2000, Budapest, 2004, 73–96; TRINGER LÁSZLÓ: A gyógyító beszélgetés, Semmelweis Egészségtudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, Budapest, 2003; MEARN, DAVE – THORNE, BRIAN: A személyközpontú pszichoterápia és tanácsadás a gyakorlatban, Oriold és Társai, Budapest, 2011.

Ajánlott irodalom: SAJGÓ SZABOLCS et al. (szerk.): Pszichológusok és teológusok az emberről, Katolikus Pszichológusok Baráti Köre – Faludi Ferenc Akadémia, Budapest, 1996; BENKŐ ANTAL – SZENTMÁRTONI MIHÁLY: Testvéreink szolgálatában. A pasztorálpszichológiáról mindenkinek, Új Ember, Budapest, 2002, 25–52, 109–112; PINTÉR GÁBOR: Személyközpontú pszichoterápia és tanácsadás, in Kulcsár Éva (szerk.): Tanácsadás és terápia, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2009, 79–110; EGAN, GERARD: A segítő készségek fejlesztése, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2011.

SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETŰ GYERMEKEK

GYSSZGY – ESTI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Fehérné dr. Mészáros Ágnes

A tanegység célja: A speciális szükségletű gyermekek típusainak, pszichés jellemzőinek megismertetése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Felismeri a különböző speciális szükségleteket. Képes és elkötelezett arra, hogy a rászoruló gyermekeket a legmegfelelőbb ellátásba irányítsa, együttműködve a szülővel, gyerekekkel, és az ellátó rendszer tagjaival.

Követelmény: Az előadások és a kötelező irodalmak tartalmának ismerete. A félév végén kollokvium.

Tematika: 1–2. A speciális szükségletű gyermekek köre. A definiálás elvi szempontjai (pedagógiai, orvosi, biokémiai definíciók, jogalkotó, adminisztratív meghatározások: GYVT, 58. §. 1. bk.). A hazai gyermekvédelmi speciális ellátások kialakulásának folyamata, a gyermekotthonok differenciálódásától az egyéni ellátásig. Diagnózis,

elhelyezés. Fővárosi, régiós és szakmai problémák. 3–4. A különleges ellátást igénylők köre (tartósan beteg, fogyatékos, életkor miatt speciális ellátást igénylő). A gyermek befogadása a speciális ellátásba. A speciális gyermekotthonból való kikerülés. 5–6. Tanulási és magatartási nehézségek okai és tünetei. Hogyan bánjunk a TMN-gyerekekkel? A diszlexia mint a problémakör vezető tünete. 7–8. A hiperkinetikus zavar. A szenvedélybetegség fogalma, hatása a személyiségfejlődésre. Drogos fiatalok kezelésének lehetőségei a gyermekotthonokban. 9–10. Az antiszociális és bűnelkövető fiatalok személyiségállapotának jellemzői, terápiájuk a szakellátásban.

Kötelező irodalom: FEHÉRNÉ DR. MÉSZÁROS ÁGNES (összeáll.): Speciális szükségletű gyermekek, szemelvénygyűjtemény, amelyet az előadó közvetlenül juttat el a hallgatókhoz.

Ajánlott irodalom: FARKAS MARGIT: Hiperaktivitás és figyelemzavar, Vadaskert Kórház és Szakambulancia, Budapest, 2008; A speciális ellátás Módszertani munkacsoportjának tanulmánya a speciális ellátásról, Fővárosi Módszertani Gyermekvédelmi Szakszolgálat, Budapest, 2011.

SPIRITUÁLIS TEOLÓGIA I.

MTST1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Varga Kapisztrán OFM

A tanegység célja: A tárgy célja, hogy a hallgatók elméleti és gyakorlati segítséget kapjanak lelki életük elmélyítéséhez, hogy megtanuljanak kapcsolatot teremteni egyéni lelki életük és teológiai tanulmányaik között, hogy hitük ne csak értelmi síkon mozgó ismeret legyen és ne csak ebben a dimenzióban gyarapodjék teológiai tanulmányaik során, hanem egyre jobban életté váljék.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a keresztény lelki élet és tapasztalat alapjait és sajátos jellemzőit, emberi alapjait és útjait. Képes reflektálni saját és mások lelki tapasztalataira. Alakítja lelki életét mint istenkapcsolata és keresztény hivatása forrását és másokat is segít ebben.

Tematika: Az emberre mint Istennel életközösségre hívott emberre tekintve megismerkedünk a spirituális teológia és a keresztény lelkiség mibenlétével. A „találkozás” fogalmának segítségével beszélünk az Istennel való találkozás útjairól és akadályairól (lelkivezetés, az önzés és önközpontúság leírása, átfordulás az önzés és önközpontúság világából az istenközpontú életbe, a bűnből az erényesbe).

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: SCHÜTZ, CHRISTIAN (szerk.): A keresztény szellemiség lexikona, Szent István Társulat, Budapest, 1993, (megadott szócikkek); GRÜN, ANSELM: Lelkünk erőforrásai, Jel Kiadó, Budapest, 2010; GARADNAY BALÁZS: A keskeny út öröme és járhatósága. A lelki élet teológiája, Szent István Társulat, Budapest, 2004, (megadott részek); LOUF, ANDRÉ: Uram, taníts meg minket imádkozni, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2008; MERTON, THOMAS: Lelkivezetés és elmélkedés, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1974, (újabb kiadása: Márton Áron Kiadó, Budapest, 1989); VARGA IMRE KAPISZTRÁN (összeáll.): Spirituális Teológia I., jegyzet.

Ajánlott irodalom: FARKASFALVY DÉNES: A lelki élet teológiája, Agapé, Szeged, 2000; SZENTMÁRTONI MIHÁLY: Istenkeresésünk útjai. A vallásos megtapasztalás lélektana, Agapé, Szeged, 2000.

MTST2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Dr. Varga Kapisztrán OFM

A tanegység célja: A tárgy célja, hogy a hallgatók elméleti és gyakorlati segítséget kapjanak lelki életük elmélyítéséhez, hogy megtanuljanak kapcsolatot teremteni egyéni lelki életük és teológiai tanulmányaik között, hogy hitük ne csak értelmi síkon mozgó ismeret legyen és ne csak ebben a dimenzióban gyarapodjék teológia tanulmányuk során, hanem egyre jobban életté váljék.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a keresztény imádáság alapelemeit és útját, a keresztény lelki élet és tapasztalat alapjait és sajátos jellemzőit, emberi alapjait és útjait. Képes reflektálni saját és mások lelki tapasztalataira. Alakítja lelki életét mint istenkapcsolata és keresztény hivatása forrását és másokat is segít ebben.

Tematika: A „találkozás” fogalmának segítségével beszélünk az Istennel való találkozás útjairól és akadályairól. Arról, hogy ki találkozik (önismereti témák) kivel (istenképek) és hogyan (az imádság és fejlődésének útja).

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: SCHÜTZ, CHRISTIAN (szerk.): A keresztény szellemiség lexikona, Szent István Társulat, Budapest, 1993, (megadott szócikkek); BENKŐ ANTAL – SZENTMÁRTONI MIHÁLY: A gyógyító Jézus nyomában. A lelkiélet lélektanához, Új Ember, Budapest, 2003, (megadott részek); FRIELINGSDORF, KARL: Istenképek. Ahogy beteggé tesznek – és ahogy gyógyítanak, Szent István Társulat, Budapest, 2007; GRÜN, ANSELM: Bocsáss meg magadnak, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2000; JÁLICS FERENC: Tanuljunk imádkozni, Korda, Kecskemét, 2009; VARGA IMRE KAPISZTRÁN (összeáll.): Spirituális Teológia II., jegyzet.

Ajánlott irodalom: CRABB, LAWRENCE: Mélybenező. Énünk és kapcsolataink gyógyulása, Harmat, Budapest, 2002, (megadott részek); CROM, BERNHARD: Forgiveness: készség a megbocsátásra. Egy előtérbe kerülő téma a pszichológiában, Embertárs 1 (2003/1) 95–98; GARADNAY BALÁZS: A keskeny út öröme és járhatósága. A lelki élet teológiája, Szent István Társulat, Budapest, 2004, (megadott részek); GRÜN, ANSELM: A zsolozsma és a belső imádság, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 1994; GRÜN, ANSELM: Az imádkozó ember gesztusai, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2000; GUARDINI, ROMANO: Önmagunk elfogadása, Ciszterci Nővérek Boldogasszony Háza Monostor, Kismaros, 2001; KREPPOLD, GUIDO: Önmegvalósítás vagy önmegtagadás?, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2002; LOUF, ANDRÉ: Uram, taníts meg minket imádkozni, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2008; SZENTMÁRTONI MIHÁLY: Istenkeresésünk útjai. A vallásos megtapasztalás lélektana, Agapé, Szeged, 2000.

SZAKDOLGOZATI/ZÁRÓDOLGOZATI SZEMINÁRIUM

MTSZDSZ1–2N, SZDSZBA1–2N – NAPPALI

SZDSZBA1–2/E, SZMASZ1–2/E, GYSZDSZ, CSSZDSZ, PTSZFSZDSZ – ESTI

Gyakorlatvezető: A szakdolgozat Neptun Tanulmányi rendszerben bejelentett témavezetője.

A tanegység célja: A képzés során megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek, tapasztalatok integrálása. Egy, a képzés tartalmával és a szak speciális követelményeivel összhangban álló, kutatást prezentáló és/vagy szakirodalomra támaszkodó, a Dolgozatírási szabályzat által meghatározott formai követelményekhez igazodó tanulmány kidolgozása a konzulens szakmai és módszertani támogatása és ellenőrzése mellett. A gyakorlat teljesítése az abszolutórium megszerzésének feltétele.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Rendelkezik az önálló munkát jelentő szakdolgozat sikeres befejezéséhez szükséges ismeretekkel. Képes megszerzett ismeretei és gyakorlati tapasztalatai integrált és kreatív alkalmazására, a témához illő módszerek és eszközök felkutatására és használatára. Képes a szak különböző területeinek összefüggéseit feltárni, véleményét meggyőző érvekre és ellenőrizhető forrásokra támaszkodva, a megkívánt formai követelményeknek megfelelően írásban kifejezni. Kritikai látásmóddal rendelkezik. Elkötelezett a szakmailag igényes kutatómunka és jövődő hivatása etikus és újabb ismeretekre nyitott művelése iránt.

Tematika: A szakdolgozat választott témája, melynek írásba foglalása a szak tartalmi követelményeihez igazodik.

Követelmény: Rendszeres konzultáció a témavezetővel. A szakdolgozat témavezető által kijelölt részfeladatainak elkészítése a vele egyeztetett határidőkre. A félév(ek) végén gyakorlati jegy, amely nem a szakdolgozat érdemjegye, hanem a félévi munka értékelése.

SZAKMAI IDENTITÁS TRÉNING

OPSSZIN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 1 KREDIT

OPSSZI/E, MAPSSZI/E – ESTI, I., ILL. II. FÉLÉV, 0, ILL. 1 KREDIT

Gyakorlatvezető: Asztalosné Elekes Szende, Somogyiné Dr. Petik Krisztina

A tanegység célja: Az elméleti és gyakorlati, valamint a tanítási gyakorlat során szerzett tapasztalatok integrálása. A korábbi iskolai tapasztalatok tanári perspektívából való szemlélése, a tapasztalatok tudatosításának erősítése és a tanár-gyerek viszony etikai szempontok szerinti áttekintése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Rendelkezik a tanítási tevékenység elkezdéséhez szükséges önismerettel és képes saját tevékenységére kritikai módon reflektálni. Elkötelezett a sajátjától eltérő értékek szerinti élet megértésére, nyitott mások véleményének, érzéseinek megismerésére és tiszteletben tartására.

Tematika: A tanegység a gyakorlati képzéshez kapcsolódik, tartalma az iskolai gyakorlat során szerzett tapasztalatok kritikai reflexióval történő megvitatása és etikai szempontok szerinti elemzése. Ehhez kapcsolódik a korábbi iskolai tapasztalatok felidézése, a diák és a tanár perspektívája közötti különbség tudatosítása.

Követelmény: Részvétel a tréning egészén. A félév végén minősített aláírás.

SZEMÉLYISÉG- ÉS CSALÁDPSZICHOLÓGIA

MTPSSZCSN, OPSSZCSN, BAPSSZCSN, BAPSSZCS/E, GYSZCS, CSSZCS – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Somogyiné Dr. Petik Krisztina

A tanegység célja: A személyiségfejlesztő tevékenység megalapozása a személyiség működésének és az élethosszig tartó fejlődés törvényszerűségeinek és feltételeinek megismerésével, különös figyelmet szentelve a család hatásaira.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a személyiség és a család működésének komplex modelljeit és a személyiség fejlődésének családi meghatározóit. Képes az ismert törvényszerűségeken alapján reflektálni saját életére és a rábízottak személyiségfejlődésének rizikótényezőire. Elkötelezett abban, hogy minden segítséget megadjon a családok harmonikus működésének előmozdításához az egyes nemzedékek egészséges személyiségfejlődéséért.

Tematika (nappali): 1. A fejlődés általános kérdései és a személyiség problematikája. 2. A személyiség összetevőinek és működésének klasszikus és modern modelljei. 3. A család, mint a legfontosabb személyiségalkotó tényező fogalma, funkciói, működésének jellege Olson modellje alapján. 4. Családi alrendszerek, kapcsolati minták és szerepek. 5. A személyiség fejlődése Erikson elmélete alapján az egyes családi életciklusok elemzésének keretében. 6. A kötődés gyermek- és felnőttkorban. 7. A mese és a játék szerepe a fejlődésben. 8. A testvérek szerepe a szocializációban. 9. A fejlődést negatívan befolyásoló családi rizikótényezők. 10. Az én problematikája. 11. Az énkép és önértékelés szerepe a személyiség működésében. 12. Az ember moralitása. 13. Az agresszió. 14. Erkölcsi és vallási szocializáció a családban.

Tematika (esti): A személyiség összetevőinek és működésének klasszikus és modern modelljei. A család mint a legfontosabb személyiségalkotó tényező fogalma, funkciói, működése. A személyiség fejlődése Erikson elmélete alapján az egyes családi életciklusok elemzésének keretében. Az én problematikája, önismeret, énkép, önértékelés. Az emberi agresszió és az emberi moralitás kérdései. Erkölcsi és vallási szocializáció a családban.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: SOMOGYINÉ PETIK KRISZTINA: Személyiség- és családpszichológia, jegyzet

SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ ÉS KOMMUNIKÁCIÓS GYAKORLAT

MTPSSZGYN, BAPSSZGYN, BAPSSZGY/E – NAPPALI, ESTI, I. FÉLÉV, 0 KREDIT

Gyakorlatvezetők: Asztalosné Elekes Szende, Somogyiné Dr. Petik Krisztina

A tanegység célja: A hallgatók ismerkedése egymással, önmagukkal.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Képes nyitottan és empátikusan kommunikálni, képes a közös problémamegoldásra. Elkötelezett önmaga és mások megismerése iránt.

Tematika: Feszültségoldás, ismerkedés önmagukkal és másokkal, a kommunikációs és empátiás képességek szerepének tudatosítása, szerepjátékokban való gyakorlása. A közös problémamegoldás gyakorlása.

Követelmény: Részvétel a gyakorlat egészén; valamint esti tagozaton egy önismereti kérdőív kitöltése. A félév végén aláírás.

SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSI ÉS TANULÁSI ZAVAROK

OPSSZTN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Asztalosné Elekes Szende

Tanegységi előfeltétel: A személyiség működése (OPSSZMN); Fejlődéslélektan (OPSFLN)

A tanegység célja: A gyermek- és serdülőkorban diagnosztizált zavarok bemutatása, klinikai jellemzőik ismertetése, elősegítve ezek majdani felismerését iskolai kontextusban és az érintettek szaksegítség felé való irányítását.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a gyermekek és serdülők körében előforduló főbb pszichológiai zavarokat. Képes felismerni a pszichológiai zavarban szenvedő gyermek vagy serdülő problémáját a tünetek alapján. Elkötelezett a gyermekek és fiatalok szakszerű és empátiával kísért segítése iránt.

Tematika: 1. Az egészséges személyiség és a személyiségfejlődési zavarok meghatározása, kulcsfogalmak. 2. A személyiségfejlődési zavarok osztályozása (DSM-V), az SNI (speciális nevelési igény) fogalma. 3. Genetikai és környezeti tényezők szerepe a személyiségfejlődési zavarok kóroktanában. 4. A mentális retardáció. 5. Tanulási zavarok. Olvasási, számolási, írásbeli kifejezés zavara. 6. Kommunikációs zavarok. Expresszív beszédfejlődési zavar, dadogás. 7. Az autisztikus spektrum zavarai. 8. Figyelemhiányos hiperaktivitás zavar. 9. Viselkedési zavarok. Oppozíciós zavar. 10. Gyermek- és serdülőkori evészavarok. 11. Szeparációs szorongás. 12. Depresszió és öngyilkosság gyermek- és serdülőkorban. 13. Pszichoszomatikus zavarok és a nemi identitás zavarai. 14. A gyermek- és serdülőkori zavarok rendszerszemléletű megközelítése. A család és iskola szerepe a segítségben.

Követelmény: A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: ELEKES SZENDE: Személyiségfejlődési zavarok gyermek- és serdülőkorban, jegyzet.

Ajánlott irodalom: COMER, RONALD J.: A lélek betegségei. Pszichopatológia, Osiris, Budapest, 2005; RANSCHBURG JENŐ: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban, Saxum, Budapest, 2012.

SZERZETESSÉG TEOLÓGIÁJA

MTSZTN – NAPPALI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Várnai Jakab OFM

A tanegység célja: Az egyházi dokumentumok és teológiai szemelvények alapján megismertetni a hallgatókkal a szerzetesség főbb teológiai kérdéseit.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szerzetesség teológiájának alakulását az utóbbi 100 évben. Képes értelmezni és teológiailag értékelni a szerzetesi élet jelenségeit. Elkötelezett az Egyház közösségi szellemű megújulásában a II. Vatikáni Zsinat alapelvei szerint.

Tematika: 1. Bevezetés. 2. A szerzetesség teológiájának rövid története a II. Vatikáni Zsinatig. 3. A zsinati megújulás alapelvei. 4. A Perfectae Caritatis zsinati dokumentum. 5. A zsinatot követő helyzet. 6. A Mutuae relationes dokumentum. 7. A „Szerzetesek és az emberi haladás” című dokumentum. 8. Dokumentum a „szemlélődő dimenzióról”. 9. A

„Testvéri élet közösségben” című dokumentum. 10–12. A Vita Consecrata dokumentum. 13. Az „Újraindulás Krisztustól” című dokumentum.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: TÖZSÉR ENDRE (szerk.): Szentszéki dokumentumok a megszentelt életről 1964–2002, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest, 2007.

Ajánlott irodalom: A szerzetesség jelene és jövője, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest, 2008; PIGNA, ARNALDO: Megszentelt élet, Szent Gellért Kiadó, Szeged, 1990; ÓRSY LÁSZLÓ: A Lélekre nyitottan. Szerzetesélet a II. Vatikáni Zsinat után, Vigilia, Budapest, 1997; HERZIG, ANNELIESE: „Ordens-Christen”. Theologie des Ordenslebens in der Zeit nach dem Zweiten Vatikanischen Konzil, Echter, Würzburg, 1991.

SZEXUÁLETIKA I–II.

ESZE1N – NAPPALI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

ESZE2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Papp Miklós

Tanegységi előfeltétel (Szexuáletika I.): Alapvető etika I–II. (EAE1–2N)

Tanegységi előfeltétel (Szexuáletika II.): Szexuáletika I. (ESZE1N); Bioetika I. (EBE1N)

A tanegység célja: A szexualitással kapcsolatos erkölcsi kérdések bemutatása. Az alapvető erkölcsi értékek bemutatása, majd a humántudományok (főleg a fejlődéslélektan, családpszichológia) fényében a szexuális érés és viselkedés erkölcsi szabályozásának feltárása. A szexuális devianciák, bűnök, zsákutcák árnyékainak preventív bemutatása.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a kapcsolati etikára vonatkozó alapvető erkölcsi értékeket, valamint a pszichoszexuális érés lélektani és erkölcsi vonatkozásait. Képes összevetni a különböző tudományok megállapításait, képes erkölcsileg érvelni az emberségesebb út mellett, képes preventíven beszélni a hallgatóknak a szexuális devianciákról. Elkötelezett az igaz kapcsolatok, a szerelem, a házasság, a család értékei mellett, s ezt az elkötelezettségét hivatásában is meg tudja valósítani.

Tematika (I. félév): 1. Személyes méltóság, az ember alapvető természete. 2. A test és a lélek antropológiája a szexuáletikában. 3. Kapcsolati etika: barátság, szerelem, család. 4. Közeli és távoli előkészület a házasságra. 5. A diákszerelmek jelentősége és erkölcsi határai. 6. A házasság előtti szexualitás fokozatai. 7. A férfi és a női lét antropológiája. 8. A pszichoszexuális érés jellemzői. 9. A szexualitás célja: unitatív és prokreatív egység. 10. A családtervezés etikai szempontjai.

Tematika (II. félév): 1. Szemérmesség az élet különböző területein. 2. Pornográfia 3. A maszturbáció. 4. A házasság nélküli együttélés. 5. Élet cölibátusban, élet egyedül. 6. A hűség jelentősége a szexualitás területén, házasságtörés. 7. A nemi erőszak formái. 8. Prostitúció. 9. Homoszexualitás. 10. Konstruktív konfliktuskezelés.

Követelmény: A félév során írásbeli beszámoló. A félév végén szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom: WEBER, HELMUT: Speciális erkölcssteológia, Szent István Társulat, Budapest, 2015; PAPP MIKLÓS: Szexuáletika, jegyzet (tételsor a tartalomjegyzék).

Ajánlott irodalom: XVI. BENEDEK: Deus caritas est kezdetű enciklikája a keresztény szeretetről. A püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, az Istennek szentelt személyeknek és minden krisztushívőnek, Szent István Társulat, Budapest, 2006; DEMMER, KLAUS: Angewandte Theologie des Ethischen, Herder, Freiburg i. Br., 2003; BONACCI, MARY BETH: Igazi szerelem. Kérdések és válaszok párkapcsolatról, házasságról és a szexualitás valódi jelentéséről, Szent István Társulat, Budapest, 2011; LAUN, ANDREAS (szerk.): Homoszexualitás katolikus szemmel, Jel, Budapest, 2007, http://www.ppek.hu/konyvek/Homoszexualitas_katolikus_szemmel_1.pdf; FRALING, BERNHARD: Sexualethik. Ein Versuch aus christlicher Sicht, Schönigh, Paderborn, 1995; BUDA BÉLA: A szexualitás lélektana. Élmény – magatartás – emberi kapcsolat, MAPET – Végeken Alapítvány, Budapest, 1997; CSALÁD PÁPAI TANÁCSA: Családlelexikon. A Családdal és az élettel kapcsolatos vitatott fogalmakról és etikai kérdésekről, Szent István Társulat, Budapest, 2012.

SZOCIÁLETIKA

MTSZEN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Kék Emerencia

Tanegységi előfeltétel: Alapvető etika I–II. (EAE1–2N)

A tanegység célja: Megismertetni a katolikus szociáletika történetét és szociológiai alapjait, a katolikus egyház társadalmi tanításának etikai alapelveit és forrásait, összefoglaló áttekintést adni a politikai és a gazdasági etika katolikus irányelveiről.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az egyház társadalmi tanításának forrásait és alapfogalmait, valamint a fontosabb társadalmi kérdéseket, amelyekkel kapcsolatban a katolikus egyház hivatalosan állást foglalt. Képes felismerni a különböző társadalmi kérdések, valamint a velük kapcsolatos etikai problémák és katolikus tanítás összefüggéseit, a társadalmi szociális viszonyok katolikus értékelésének jogosultságát és fontosságát az egyház tanításában és a társadalmak politikai és gazdasági életében. Elkötelezett abban, hogy az egyház szociális tanítását ismerve állást foglaljon a jelenleg égető társadalmi kérdésekben.

Tematika: 1. Alapfogalmak; a Szentírás erkölcsi alapelvei. 2. Az apostoli és egyházatyák szociális tanítása. 3. Aquinói Szent Tamás társadalombölcselete. 4. Az újkori gondolkodás etikai jellemzői. 5. A szociológia kialakulása. 6. A modern szociológia klasszikusai. 7. Az egyház szociális tevékenysége. 8. A személyközpontú keresztény etika. 9. Igazságosság, szolidaritás és szubszidiaritás. 10. A közjó. 11–13. Az egyház társadalmi tanításának forrásai: a szociális enciklikák.

Követelmény: A félév során a társadalmi enciklikák elolvasása és az órákon való szóbeli értékelése. A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: BERAN FERENC – LENHARDT VILMOS: Az ember útja. Az egyház társadalmi tanítása, Szent István Társulat, Budapest, 2012; TOMKA MIKLÓS – GOJÁK JÁNOS (szerk.): Az egyház társadalmi tanítása. Dokumentumok, Szent István Társulat, Budapest, 1993; XVI. BENEDEK PÁPA: Caritas in veritate, enciklika az ember teljes értékű fejlődéséről a szeretetben és az igazságban, Szent István Társulat, Budapest, 2009; FERENC PÁPA: Laudato sí, enciklika közös otthonunk gondozásáról, Szent István Társulat, Budapest, 2015.

Ajánlott irodalom: IGAZSÁGOSSÁG ÉS BÉKE PÁPAI TANÁCSA: Az Egyház társadalmi tanításának kompendiuma, Szent István Társulat, Budapest, 2007; ANZENBACHER, ARNO: Keresztény társadalometika, Szent István Társulat, Budapest, 2001; ARISZTOTELÉSZ: Politika, Gondolat, Budapest, 1994, <http://mek.oszk.hu/04900/04966/04966.pdf>; ANDORKA RUDOLF: Bevezetés a szociológiába, Osiris, Budapest, 2006; HÖFFNER, JOSEPH: Keresztény társadalmi tanítás, Szent István Társulat, Budapest, 2002; MUZSLAY ISTVÁN: Gazdaság és erkölcs, Márton Áron Kiadó – Új Ember, Budapest, 1995; MUZSLAY ISTVÁN: Az egyház szociális tanítása, Márton Áron Kiadó, Budapest, 1997; RAWLS, JOHN: Az igazságosság elmélete, Osiris, Budapest, 1997.

SZOCIÁLPOLITIKA

GYSZPOL – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Nagy Krisztina

A tanegység célja: Átfogó ismeretek átadása a szociális gondoskodás történetéről, tartalmáról, értelmezéséről, gyakorlati megjelenési formáiról.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szociálpolitika tartalmát, fogalom és eszköztárát. Képes a szociálpolitikai gyakorlatok alkalmazására, hatásainak értelmezésére, előnyeinek, korlátainak elismerésére. Elkötelezett a szerzett ismeretek továbbfejlesztésében, körültekintő alkalmazásában.

Tematika: A szociálpolitika értelmezései. A szociálpolitika alakulására ható tényezők. A szociálpolitika történeti gyökerei. A szociálpolitikai tevékenység alapvető céljai. A szociálpolitika és más politikák. A szociálpolitikára ható értékek. A jóléti állam kialakulása, fejlődése, válsága, jóléti állam tipológiák. Szociálpolitikai technikák és alapelvek. A szociálpolitikai beavatkozás eszköze: jövedelemelosztás, újraelosztás. A szegénység és a segélyezés alapvető kérdései. A társadalmi egyenlőtlenségek kialakulásának és növekedésének alapvető okai.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: ZOMBORI GYULA: A szociálpolitika alapfogalmai, HRSZE, Budapest, 1994; KRÉMER BALÁZS: Bevezetés a szociálpolitikába, Napvilág Kiadó, Budapest, 2009; BÁRÁNY FERENC: Szociálpolitikai ismeretek, Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, Szeged, 1999; FEUER MÁRIA - NAGY KRISZTINA: Humán szakosok gyakorlati kézikönyve, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2011.

Ajánlott irodalom: ALMÁSY JUDIT: Szöveggyűjtemény a szociálpolitika, szociális munka és szociális szakképzés 1945 előtti magyar irodalmából, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest, 1995; BUJALOS ISTVÁN-NYILAS MIHÁLY (szerk.): Az új jobboldal és a jóléti állam, HRSZE, Budapest, 1996, 257-283, 357-397; CASTEL, ROBERT: A szociális kérdés alakváltozásai. A bér munka krónikája, Kávé Kiadó, Budapest, 1998; FERGE ZSUZSA – LÉVAI KATALIN: A jóléti állam, ELTE Szociológiai Intézet Szociálpolitikai Tanszék, Budapest, 1991; FERGE ZSUZSA: Szociálpolitika és társadalom, T-Twins, Budapest, 1991, 72-79, 87-93, http://www.fszek.hu/szociologia/szszda/ferge_zsuzsa_szocialpolitika_es_tarsadalom.pdf; FERGE ZSUZSA: Elszabaduló egyenlőtlenségek, HRSZE, Budapest, 2000. 71-95, http://www.fszek.hu/szociologia/szszda/ferge_elszabadulo.pdf; KÖNCZEI GYÖRGY: Az Európai

Szociális Charta jövője az Európai Unió összefüggésében, avagy: Csipkerózsika már nem alszik, k. n., Old Bethpage, 2004; LAKNER ZOLTÁN: A megszakítottság folyamatossága. Változó prioritások a rendszerváltás utáni magyar szociálpolitikában; MÜLLER, WOLFGANG C.: Hogyan vált a segítségnyújtás hivatássá? A szociális munka módszertanának története, 1883–1945, ELTE Szociális Munka és Szociálpolitikai Tanszék – HRSZE, Budapest, 2002; NYILAS MIHÁLY: A „Szociális Európa” esélyei és az európai jóléti rendszerek átalakítása, in Tausz Katalin (szerk.): A társadalmi kohézió erősítése, Új Mandátum Könyvkiadó, 2006.

http://www.socio.mta.hu/konyvek/7_tarsadalmi_kohezio.pdf

SZALAI JÚLIA: Jóléti fogda, 1. rész, Esély 15 (2004/6) 19–36; SZALAI JÚLIA: Jóléti fogda, 2. rész, Esély 16 (2005/1) 3–33; SZAMUELY LÁSZLÓ: A „haldokló” jóléti állam az 1990-es években, Közgazdasági Szemle 51 (2004/10) 948-969,

<http://epa.oszk.hu/00000/00017/00108/pdf/05szam227.pdf>.

SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA

MAPSSZP/E – ESTI, I. FÉLÉV, 2 KREDIT

Előadó: Asztalosné Elekes Szende

Tanegységi előfeltétel (osztatlan tanárképzésben): Fejlődéslélektan (OPSFLN); A személyiség működése (OPSSZMN)

A tanegység célja: Megismertetni a szociálpszichológia tudománya által feltárt legfontosabb törvényszerűségeket és felhívni a figyelmet e törvényszerűségek tanítási-nevelési helyzetekben való megnyilvánulásaira és pedagógiai alkalmazásukra.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az emberek társas helyzetekben való viselkedésének törvényszerűségeit. Képes e törvényszerűségek azonosítására a saját életében és a pedagógiai helyzetekben. Elkötelezett az iránt, hogy ismereteinek birtokában egyre jobban megértse a társas környezetében zajló folyamatokat és tudását felhasználja pedagógiai munkájában.

Tematika: 1. A személyészlelés törvényszerűségei. 2. Az attribúció törvényszerűségei. 3. Az attitűd fogalma. 4. A személyközi kapcsolatok. 5. Az emberi kommunikáció. 6. Konfliktus és konfliktuskezelő stratégiák. 7. Konfliktusok az iskolában. 8. A csoportok működése: társas identitás 9. Normaalakulás és konformitás a csoportban. 10. Csoportközi viszonyok: kooperáció és versengés. 11. A csoport teljesítménye és teljesítmény a csoportban 12. Vezetési stílusok.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: ELEKES SZENDE: Szociálpszichológia, jegyzet; FORGÁCS JÓZSEF: A társas érintkezés pszichológiája, Kairosz, Budapest, 2007.

Ajánlott irodalom: HEWSTONE, MILES et al.: Szociálpszichológia – európai szemszögből, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007; SMITH, ELIOT R. – MACKIE, DIANE M.: Szociálpszichológia, Osiris, Budapest, 2004.

SZOCIOLÓGIA

Általános és vallásszociológia

▼

MTSON, BASON– NAPPALI, I. FÉLÉV, 2, ILL. 3 KREDIT

BASO/E, HSO/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Révay Edit

A tanegység célja: Korunk (magyar) társadalmát közelről érintő kérdéseket vizsgálunk empirikus adatokra támaszkodva, ugyanakkor társadalomelméleti keretek közé helyezzük, hogy a törvényszerűségeket és sajátosságokat is felfedezni és értelmezni tudják a hallgatók.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szociológia társadalomtudományok közti helyét, szerepét, főbb kérdéseit, területeit, sajátosságait. Képes a társadalmi csoportokról, jelenségekről tárgyilagosan gondolkodni. Elkötelezett abban, hogy keresi a társadalom kérdéseire, problémáira a válaszokat és megoldásokat, hogy ismereteit összhangba hozza és másokkal is megossza.

Tematika: 1. A szociológia tárgya, helye a tudományok közt, interdiszciplináris kapcsolatok. 2. A szociológia mint tudomány történeti fejlődésének főbb állomásai, a szociológiai iskolák rövid története. 3. A magyar társadalom a rendszerváltás évtizedeiben. 4. Érték, életmód és társadalmi csoportok. 5. Népeség – demográfia. 6. Marginalizáció: szegénység, munkanélküliség, hajléktalanság. 7. Társas kapcsolatok (család, párkapcsolat, szingli élet...). 8. Társadalmi szolidaritás. 9. Nemzeti identitás határon belül és kívül, idegenkérdés. 10. Nemek kérdése, társadalmi szerepvállalás, nemi szerepek változása. 11. Reklám és médiahatalom – a befolyásolás művészete. 12. Az élet kezdete és befejezése egy elöregedő társadalomban. 13. A vallás szociológiai vizsgálata, valláselméletek. 14. A szekularizáció és a vallási megújulás.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: GIDDENS, ANTHONY: Szociológia, Osiris, Budapest, 2003; SZALAI JÚLIA: A társadalmi kirekesztődés egyes kérdései az ezredforduló Magyarországon, Szociológiai Szemle 12 (2002/4) 34–50; BORECZKY ÁGNES: Családtörténeti mozaik. A mobilitás és a migráció elbeszélései, Századvég 7 (2002/23) 33–65; KÖLLŐ JÁNOS: Iskolázottság és életkor szerinti különbségek: az „emberi tőke” átértékelődése, in Fazekas Károly (szerk.): Munkaerőpiaci tükrök 2000, MTA Közgazdaságtudományi Kutatóközpont, Budapest, 2000, 80–90, <http://mek.oszk.hu/01500/01537/01537.pdf>; KAPITÁNY BALÁZS: Szegénység és depriváció. Társadalomszerkezeti összefüggések nyomában, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest, 2004; FERGE ZSUZSA: Küzdelem a szegénység és a társadalmi kirekesztés ellen, ILO-CEET, Budapest, 2002; KERTESI GÁBOR: A szegénység átörökítésének közvetlen és rejtett csatornái, in Sallai Éva (szerk.): Társadalmi egyenlőtlenségek, a nem hagyományos családmodell, a szülői viselkedés és a gyermekek fejlődésének összefüggései, Educatio, Budapest, 2008, 135–142.

Ajánlott irodalom: Bővebb listát az ajánlott irodalomról az órán kapnak a hallgatók.

A TANÁCSADÁS ELMÉLETE ÉS MÓDSZERTANA II.

PTSZFTE2/E – ESTI, I. FÉLÉV, 1 KREDIT

Előadó: Asztalosné Elekes Szende

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatót a segítség különböző pszichológiai megközelítéseivel, elméleti modelljeivel, a segítő kapcsolat és beavatkozás alapvető dinamikájával, a segítő beavatkozás eszközeivel.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: A pasztorális tanácsadó ismeri a lelkipozícióknak a segítő személyére vonatkozó szakmai feltételeit. Képes felismerni a pszichés terheléseknek azokat a szintjeit, amelyek kezelése meghaladja segítő kompetenciáját. A primer prevenció területén elkötelezett az olyan személyek segítésére, akik életvezetési válságba kerültek, önértékelési zavarokkal küzdenek, személyes hatékonyságukban támogatásra szorulnak, fejlődési és eseti krízisekkel szembesülnek.

Tematika: 1. A segítő kapcsolat és beavatkozás pszichodinamikus megközelítései: az áttétel-viszontáttétel jelensége, a kötődés. 2. A segítő beavatkozás hatékonyságának indikátorai. 3. Az önismeret növekedése a segítő kapcsolatban.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Irodalom: LISZNYAI SÁNDOR: A konzultációs folyamat modellje és hatásvizsgálata, in Puskás-Vajda Zsuzsa – Lisznyai Sándor (szerk.): Egy igazolt praxis felé, Feta, Budapest, 2009, 67–80 (http://www.feta.hu/sites/default/files/Egy_igazolt_praxis_fele.pdf); FONYÓ ILONA – PAJOR ANDRÁS (szerk.): Fejezetek a konzultáció pszichológiájának témaköréből, ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest, 2000.

TÁRSADALOMPEDAGÓGIA

MAPDTP/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Révay Edit

További leírást lásd: KUTATÁSELMÉLET ÉS -MÓDSZERTAN I.-II.

KGTA1 – ESTI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Bagyinszki Ágoston OFM

A tanegység célja: Didaktikai cél: A katolikus-keresztény identitás „logikájának” fokozatos tudatosítása, előkészítve a társadalmi tanítás mélyebb megértését. Tartalmi cél: Bevezetés a teológia alapvető témáiba, azok összefüggéseibe, valamint a kapcsolódó kortárs diskurzusba.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri azokat az alapvető teológiai fogalmakat, amelyek a gazdaság keresztény megközelítésének tágabb keretét adják. Képes folyamatosan továbbképezni magát a teológiai diskurzus és az egyházi tanítás számára fontossá váló területein. Kialakítja állásfoglalását a gazdaság keresztény megközelítését érintő teológiai kérdésekben.

Tematika: 1. Bevezető áttekintés: a teológia története, irodalma és mai feladatai. 2. Krisztus-esemény: az üdvtörténet középpontja. 3. Isten Igéjének az üdvtörténetben kibontakozó misztériuma: a kinyilatkoztatás és a hit fogalmi. 4. A kinyilatkoztatás üdvtörténeti befogadása és egyházi közvetítése: a hagyomány teológiai fogalma. 5. Kommunió-egyháztan: az egyház az eucharisziából él. 6. A Szentírás sugalmazottsága és kánoni tekintélye. 7. Az élő hagyomány mint a keresztény identitás kommunikációja: rátalálási helyei és a hitérv fogalma. 8. Az egyházi tekintély teológiája, a tanítóhivatal fogalma és differenciált megnyilatkozási formái. 9. Az akadémikus teológia egyházi szolgálata. 10. Az egyház társadalmi tanítása mint az élő hagyomány része. 11. Gyakorlat és elmélet: az ortopraxis és az ortodoxia körkörös kapcsolata. 12. Rendszerező összegzés: kinyilatkoztatás, hit, üdvtörténet, II. Vatikáni Zsinat, katolikus-keresztény identitás.

Követelmény: A félév első harmadában egy klasszikus szöveg feldolgozása. A félév végén szóbeli vizsga.

Kötelező irodalom: CONGAR, YVES: Az Egyház élő hagyománya. Tanulmány a hagyomány teológiai fogalmáról, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2015; Dei Verbum. Dogmatikai konstitúció a kinyilatkoztatásról, in Diós István (szerk.): A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 427–441; IGAZSÁGOSSÁG ÉS BÉKE PÁPAI TANÁCSA: Az Egyház társadalmi tanításának kompendiuma, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 35–50. pontok; GAILLARDETZ, RICHARD R.: A katolikus teológia megalapozása. Bevezetés a teológiai ismeretelméletbe, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2011.

Ajánlott irodalom: BAGYINSZKI ÁGOSTON (szerk.): A hitvallástól a teológiai megalapozásig. Szöveggyűjtemény a teológiai ismeretelmélet tanulmányozásához, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2014; MCPARTLAN, PAUL: Az üdvösség szentsége. Bevezetés az eucharisztikus egyháztanba, L'Harmattan – Sapientia, Budapest, 2015; MÜLLER, GERHARD LUDWIG: Katolikus Dogmatika, Kairosz, Budapest, 2007, 1. fejezet: Kinyilatkoztatás. Teológiai ismeretelmélet, 43–90; WERBICK, JÜRGEN: Prolegomena, in Theodor Schneider (szerk.): A dogmatika kézikönyve, 1. kötet, Vigilia, Budapest, 1996, 1–52; II. JÁNOS PÁL: Fides et Ratio, enciklika a hit és az értelem kapcsolatának természetéről, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 1. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 455–536.

KGTA2 – ESTI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Dr. Papp Miklós

A tanegység célja: A morálteológia alapvetésének célja a morális alapfogalmak, a tudományos metódus és szisztémák történelmi és mai értelmezése, különösen is összevetve a gazdasággal, a jelen gazdaságfilozófia kritikája.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az erkölcsi alapfogalmakat és szisztémákat, a teológiai és humántudományok eredményeit. Képes az élet mint erkölcsi feladat igaz vezetésére: nagy döntések meghozatalára, az azokban való stratégiai kitartásra, az erkölcsi feltámadásra, valamint képes megvédeni a keresztény értékeket. Erkölcsileg képzett személyiségként belátja a Krisztushoz tartozás fontosságát, elkötelezett tagja lesz az egyháznak. A gazdaság területén képes az erkölcsös megoldások megtalálására.

Tematika: A morálteológia tudományos fogalmai, metodikája. Az erkölcssteológia interdiszciplináris jellege. Az Ószövetség és az Újszövetség éthosza és a természetes erkölcsi törvény teóriája. A transzcendentális és kategoriális szabadság mint az erkölcs lehetőségi feltétele. Az alapdöntés/egyes döntés stratégiai meghozatala és az abban való kitartás gyakorlati lépései. A lelkiismeret méltóságának, nevelésének és a döntést segítő erkölcsi szisztémáknak a megismerése nélkülözhetetlen a döntésekhez. A téves gazdaságfilozófiák alapja a téves antropológia: az ember igaz természete Krisztus után. A bűn lejtője, osztályozása és az erkölcsi feltámadás.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: PAPP MIKLÓS: Teológiai etika – alapvetés, jegyzet (a tételsor a tartalomjegyzék); A Katolikus Egyház Katekizmusa (KEK), Szent István Társulat, Budapest, 2013, 1699–2051. pontok.

Ajánlott irodalom: WEBER, HELMUT: Általános erkölcssteológia. Hívás és válasz, Szent István Társulat, Budapest, 2001; TARJÁNYI ZOLTÁN: Morálteológia, 1. kötet, Az erkölcssteológia története és alapfogalmai, Szent István Társulat, Budapest, 2013; DEMMER, KLAUS: Fundamentale Theologie des Ethischen, Herder, Freiburg i. Br., 1999; BÖCKLE, FRANZ: A morálteológia alapfogalmai. A keresztény lelkiismeret és nevelése, Jel, Budapest, 2004; II. JÁNOS PÁL: Veritatis splendor enciklika az egyház erkölcsstanának néhány alapvető kérdéséről, in Diós István (szerk.): II. János Pál megnyilatkozásai, 2. kötet, Szent István Társulat, Budapest, 2005, 7–86; PESCHKE, KARL-HEINZ: Christliche Ethik. Grundlegungen der Moraltheologie, Paulinus, Trier, 1997; NYÍRI TAMÁS: Alapvető etika, Szent István Társulat, Budapest, 2003.

TEOLÓGIAI SZUPERVÍZIÓ

MATSZ/E – ESTI, I., ILL. II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Vezető: Dr. Lukács László SchP

A tanegység célja: Az egyéni tanítási gyakorlatukat végző hallgatók kísérése teológiai szempontból.

Munkamódszer: A tárgyat fölvetett hallgatók az órát megelőző nap reggeléig az alább megadott címre e-mailen küldjék be legalább egy – teológiai szempontból érdekesebb – helyzet leírását az általuk tartott tanítási órákról: 1. A diákok egy-egy frappáns (vagy akár vicces: „diákszáj”) válaszát egy adott témában. 2. A diákok olyan kérdéseit, amelyekre a katekéta nem tudott pontos vagy a diákoknak is megnyugtató feleletet adni. 3. Olyan témát a félév anyagából, amelynek feldolgozásában segítséget igényelne. A legelső órán a tervezett munkamódszerünket beszéljük meg. A következő órákon a beküldött írások alapján folytatunk megbeszélést.

Követelmény: A félév végén minősített aláírás.

Levelezőlista: A levelezőlista használható internetes fórumként is, ötletek, kérdések megbeszélésére, esetleg anyagok cseréjére, de használható egyéni tanácskérésre is. Ebben az esetben a levélíró saját nevére kap választ.

Az e-mail cím, amelyre a leírásokat várjuk: superteo@sapientia.hu

ÚJSZÖVETSÉGI EXEGÉZIS I.

Szinoptikus evangéliumok

HUE1/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Szatmári Györgyi

Tanegységi előfeltétel: Bevezetés az Újszövetségbe I–II. (MTBU1–2N, HBU1–2/E)

A tanegység célja: A szinoptikus evangéliumok válogatott szakaszainak exegetikai elemzése által megismertetni az evangéliumi kifejezésformák sokszínűségét, az evangéliumi szakaszok teológiai tartalmát.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a szinoptikus evangéliumok irodalmi eszközeit, a vizsgált szövegek teológiai tartalmát és jelentőségét. Képes használni az exegézis alapvető módszertani eszközeit, megfelelően tud különbséget tenni egy szöveg kialakulásának különböző fázisai között. Képes az egyes perikópákat saját kontextusukban látni és értelmezni. Elkötelezetten törekszik az evangéliumi üzenet mélyebb megértésére, nyitott arra, hogy a perikópákat későbbi hatástörténetük fényében is vizsgálja.

Tematika: 1–4. Gyermeke evangéliumok. 5–9. Hegyi beszéd. 10–12. Jézus egy-egy életseményéhez kapcsolódó néhány szöveg vizsgálata (teofániák, imádságok), valamint néhány jézusi példázat elemzése.

Követelmény: A félév során aktív órai jelenlét. Rezümé vagy beszámoló egy, a témához kapcsolódóan választott tanulmányból. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: KÓKAI NAGY VIKTOR: Hegyi beszéd. A hegyi beszéd értelmezése a nagyobb igazság tükrében, KRE HTK Doktori Iskola – L'Harmattan, Budapest, 2007; SPINETOLI, ORTENSIO DA: Lukács. A szegénység evangéliuma, Agapé, Szeged, 1996, <http://mek.oszk.hu/00100/00179/html/>; SPINETOLI, ORTENSIO DA: Máté. Az egyház evangéliuma, Agapé, Szeged, 1998, <http://mek.niif.hu/00100/00181/html/01mate.htm>; SZATMÁRI GYÖRGY: Belép az apokalipszis angyala. Lukács gyermekségtörténete angyali megvilágításban, Katekhón 1 (2013/1) 38–52.

Ajánlott irodalom: BENYIK GYÖRGY (szerk.), Gyermekségtörténet és mariológia. Szegedi Biblikus Konferencia, Szeged, 1996. szeptember 2–5., JATEPress, Szeged, 1997; BENYIK GYÖRGY (szerk.), Példabeszédek. Szegedi Biblikus Konferencia, Szeged, 1997. szeptember 1–4., JATEPress, Szeged, 1998; LAPIDE, PINCHAS E.: Az ellenséget leszerelő szeretet. Reálpolitika a hegyi beszéd szellemében, Mérleg 17 (1981/4) 339–348; NEUMANN, FREDERICK: Az új szív. A hegyi beszéd magyarázata, Kálvin, Budapest, 1992; KOCSIS IMRE: A hegyi beszéd, Jel, Budapest, 2005. A témához kapcsolódó bővebb irodalomjegyzéket az első előadáson kapnak a hallgatók.

ÚJSZÖVETSÉGI EXEGÉZIS II.

A negyedik evangélium – apostoli levelek – Jelenések könyve

MTUE2N – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

HUE2/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Szatmári Györgyi

Tanegységi előfeltétel: Bevezetés az Újszövetségbe I–II. (HBU1–2/E)

A tanegység célja: A negyedik evangéliumból, az újszövetségi levélirodalomból és a Jelenések könyvéből válogatott szakaszok exegetikai elemzése.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri az evangélium, az apostoli levél és az apokaliptika műfajait, jellemzőit, a félév során vizsgált szakaszok kontextusát, teológiai tartalmát és jelentőségét. Képes használni az exegézis alapvető módszertani eszközeit, megfelelően tud különbséget tenni egy szöveg kialakulásának különböző fázisai között. Képes az egyes perikópákat saját kontextusukban látni és értelmezni. Elkötelezetten törekszik az újszövetségi iratok üzenetének mélyebb megértésére, nyitott arra, hogy a perikópákat későbbi hatástörténetük fényében is vizsgálja és aktuális üzenetüket feltárja.

Tematika: 1–3. Az apostoli levelek néhány szemelvényének elemzése. 4–10. A János-evangélium néhány szakaszának elemzése (jelek; Jn 13; feltámadási jelenések). 11–12. A Jelenések könyve néhány perikópájának exegézise.

Követelmény: A félév során aktív órai jelenlét, valamint egy szabadon választott (legalább 15 versnyi) perikópa önálló elemzése szakirodalom alapján. A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: MANNS, FRÉDÉRIC OFM: A Logosz bűvöletében. Zsidó hagyományok, keresztény értelmezés a jánosi iratokban, Sapientia – L'Harmattan, Budapest, 2016; SCHWANK, BENEDIKT: János, Agapé, Szeged, 2001, <http://www.gff-szeged.hu/konyvtar/filestore/downloads/konyvtar/janos/index.htm>; SIMON T. LÁSZLÓ: Nem csak Isten evangéliumát. Közelítések Pál apostol örökségéhez, Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2009; Az órák során közreadott vázlatok.

Ajánlott irodalom: BOLYKI JÁNOS: „Igaz tanúvallomás”. Kommentár János evangéliumához, Kálvin, Budapest, 2001; BOLYKI JÁNOS: János evangéliuma a görög tragédiák tükrében, Kálvin, Budapest, 2002; FARKASFALVY DÉNES: Testté vált szó. Evangélium Szent János szerint, 1–3. kötet, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1986–1989; SIMON T. LÁSZLÓ: Hagyományok dialógusban. Közelítések János evangéliumához, Pápai Református Teológiai Akadémia – L’Harmattan, Pápa – Budapest, 2007; TAKÁCS GYULA: A Jelenések könyve. Egzegézis, Paulus Hungarus – Kairosz, Budapest, 2000.

VÁLLALATGAZDASÁGTAN

KGVGT – ESTI, I. FÉLÉV, 4 KREDIT

Előadó: Tóth József

A tanegység célja: Betekintést adni a vállalatok társadalmi szerepébe a gazdasági szféra és az egyház nézőpontja felől, megvilágítani az állam szabályozó szerepét a vállalatok működésében, valamint rávilágítani a vállalatok értéke és az adott társadalom emberképe közötti összefüggésekre.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a vállalatgazdaságtan alapvető fogalmait és összefüggéseit. Képes a kultúrák, társadalmak értékrendszerének és a vállalat társadalmi vonatkozásainak összefüggéseit meglátni. Elkötelezett a keresztény szemléletű gazdaság iránt.

Tematika: 1. Vállalatok helye a társadalomban (Vállalatok céljai, formái, vállalatelméletek; Vállalatok szerepe a posztmodern társadalomban; A vállalatok, vállalkozások társadalmi szerepének vizsgálata a különböző modern kultúrákban; A vállalkozások helye a különböző világvallások társadalmi tanításában). 2. Az érdekek paradoxona. Egyéni, csoport és társadalmi érdek. 3. A vállalatok társadalmi szerepe a keresztény egyházak társadalmi tanításában (A vállalatok társadalmi szerepének a keresztény társadalmi tanítás szerinti kritikája; Iránymutatások a II. Vatikáni Zsinat megnyilatkozásaiban és a pápai enciklikákban; A vállalat és a közjó). 4. A posztmodern társadalom abszolútuma, a Pénz. 5. Az állam szerepe a vállalati környezet kialakításában (Az állami szabályozás tipikus és atipikus eszközei; Az állami szerepvállalások, beavatkozások vizsgálata a nem keresztény vallású kultúrákban; Az állam szabályozó szerepének megítélése a keresztény társadalmi tanítás szerint). 6. Az elhallgatott vállalati forma (A családi vállalkozások meghatározása, helye, szerepe a gazdaságban; A családi vállalkozások egyedisége, tudatossága). 7. Vállalatok társadalmi és spekulatív értéke. A fogyasztói társadalom emberképe.

Követelmény: A félév végén kollokvium.

Kötelező irodalom: A konzultációk során ismerteti az előadó.

VALLÁSOSSÁG ÉS SPIRITUALITÁS

PTSZFVS/E – ESTI, I. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Urbán Szabolcs

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókkal a vallás és a pszichológia kapcsolatát, a vallásosság pszichológiai szempontból vett működésének alapvető elméleteit, a vallásosság különböző formáinak lelki egészségre tett hatását.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a legfontosabb pszichológiai elméleteket, amelyek az emberi személy vallásosságával foglalkoznak. Képes felismerni a normál és patológikus vallásosság különböző formáit. Elkötelezett abban, hogy önmagában a vallásosság érett formáit fejlessze.

Tematika: A valláspszichológia tárgya, területei. Vallásosság és lelki egészség. Vallásosság és személyiség. A vallásosság fejlődése (Fowler). Vallásos attitűdök. Kötődés és vallásosság. Az istenkép és fejlődése. Vallásos megküzdés. Megbocsátás, hála. Rítusok és szimbólumok pszichológiája.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: HORVÁTH-SZABÓ KATALIN: Van-e köze a lélektannak a lélekhez? Spiritualitás és személyiség, Sapiientiana 3 (2010/1) 41–62; KÉZDY ANIKÓ: A hit hatásai, in Hámori Eszter (szerk.): Pszichológiai eszközök az ember megismeréséhez. Korszerű ismeretek viselkedéselemzőknek, Bölcsész Konzorcium, Budapest, 2006, 108–123 (<http://vmek.oszk.hu/04800/04803/04803.pdf>); MARTOS TAMÁS – KÉZDY ANIKÓ: Vallásosság és lelki egészség, in Horváth-Szabó Katalin (szerk.) Vallásosság és személyiség, PPKE Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 2007, 51–83; ROBU MAGDA: Az istenképek pszichológiai feltérképezése, Embertárs 5 (2007/4) 307–319.

Ajánlott irodalom: BENKŐ ANTAL: A valláspszichológiától a vallásosság pszichológiájáig, in Horváth-Szabó Katalin (szerk.): Valláspszichológiai tanulmányok, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003, 19–50; HORVÁTH-SZABÓ KATALIN: Vallás és emberi magatartás, PPKE Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 2007; BENKŐ ANTAL: A személyiség erkölcsi és vallási fejlődése, in Horváth-Szabó Katalin (szerk.): Lélekvilág, PPKE Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 1998, 11–74; HORVÁTH-SZABÓ KATALIN – KÉZDY ANIKÓ – SOMOGYINÉ PETIK KRISZTINA: Család és fejlődés, jegyzet.

MTPSVPSZN, OPSVPSZN, BAPSVPSZN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2, ILL. 3 KREDIT

BAPSVPSZ/E – ESTI, II. FÉLÉV, 3 KREDIT

Előadó: Dr. Urbán Szabolcs

Tanegységi előfeltétel: Személyiség és családpszichológia (MTPSSZCSN, BAPSSZCSN, BAPSSZCS/E), ill. Személyiség és személyiségfejlődés (MTPSSZN, BAPSSZN, BAPSSZ/E) és Család és fejlődés (MTPSCSN, BAPSCSN, BAPSCS/E); Fejlődéslélektan (OPSFLN); A személyiség működése (OPSSZMN)

A tanegység célja: Megismertetni a hallgatókkal a vallás és a pszichológia kapcsolatát, valamint választ keresni arra, hogy a személyiségbe miként integrálódhat a vallásosság.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a legfontosabb pszichológiai elméleteket, amelyek az emberi személy vallásosságával foglalkoznak. Képes felismerni a normál és patológikus vallásosság különböző formáit. Elkötelezett abban, hogy önmagában a vallásosság érett formáit fejlessze.

Tematika: A valláspszichológia tárgya, területei. Vallásosság és lelki egészség. Vallásosság és személyiség. A vallásosság fejlődése (Fowler). Vallásos attitűdök. Kötődés és vallásosság. Az istenkép és fejlődése. Vallásos megküzdés. Megbocsátás, hála. Rítusok és szimbólumok pszichológiája.

Követelmény: A félév végén írásbeli vizsga.

Kötelező irodalom: HORVÁTH-SZABÓ KATALIN: Van-e köze a lélektannak a lélekhez? Spiritualitás és személyiség, Sapiientiana 3 (2010/1) 41–62; KÉZDY ANIKÓ: A hit hatásai, in Hámori Eszter (szerk.): Pszichológiai eszközök az ember megismeréséhez. Korszerű ismeretek viselkedéselemzőknek, Bölcsész Konzorcium, Budapest, 2006, 108–123, <http://vmek.oszk.hu/04800/04803/04803.pdf>; HORVÁTH-SZABÓ KATALIN: Vallás és emberi magatartás, PPKE Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 2007.

Ajánlott irodalom: MARTOS TAMÁS – KÉZDY ANIKÓ: Vallásosság és lelki egészség, in Horváth-Szabó Katalin (szerk.) Vallásosság és személyiség, PPKE Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 2007, 51–83; BENKŐ ANTAL: Bevezetés a valláslélektanba, k. n., Róma, 1979; SZÉKELY ILONA (szerk.): Pszichoterápia és vallás – újraközeledés, Animula, Budapest, 2006; BENKŐ ANTAL: A valláspszichológiától a vallásosság pszichológiájáig, in Horváth-Szabó Katalin (szerk.): Valláspszichológiai tanulmányok, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003, 19–50; ROBU MAGDA – MARTOS TAMÁS: Istenkép és vallásosság, in Horváth-Szabó Katalin (szerk.): Vallásosság és személyiség, PPKE Bölcsészettudományi Kar, Piliscsaba, 2007, 110–133.

VILÁGVALLÁSOK ETIKÁJA

EVVEN – NAPPALI, II. FÉLÉV, 2 KREDIT

Gyakorlatvezető: Dr. Kék Emerencia

A tanegység célja: A vallásos magatartást megvizsgálva mélyebb ismereteket adni a vallási és erkölcsi jelenségek tanulmányozásához, hozzásegíteni a vallások alapjainak felismeréséhez, összefüggéseinek megértéséhez. Rendszerezni az ismereteket és tapasztalatokat a kultúrák sokféleségében élő emberről, kiemelve a hasonlóságokat és láttatva a különbözőségeket.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Bővíti a vallással kapcsolatos antropológiai és vallási ismereteit. Képes felelős és kritikai gondolkodásra a vallásos jelenségeket illetően. Keresi mások megértésének módját, tudatosan törekszik a közös gondolkodásra, megalapozott érvekre támaszkodó párbeszédre.

Tematika: 1–2. A keleti vallások emberképe és etikája. 3–4. A zsidó és keresztény vallás. Az agnosztikusok emberképe és etikája.

Követelmény: Aktív órai részvétel, beadandó dolgozat készítése. A félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező irodalom: KÜNG, HANS: Világvallások etikája, Egyházfórum, Budapest, 1994; GRESHAKE, GISBERT: Az élet vége? Halál – feltámadás – lélekvándorlás, Új Ember, Budapest, 2001.

Ajánlott irodalom: BÜRKLE, HORST: Az istenkereső ember. A világvallások istenkeresése, Agapé, Szeged, 1998; RIES, JULIAN (szerk.): A szent antropológiája. A homo religiosus eredete és problémája, Typotex, Budapest, 2003; NEMZETKÖZI TEOLÓGIAI BIZOTTSÁG: A kereszténység és a vallások, Szent István Társulat, Budapest, 1998; GÁL PÉTER: A New Age keresztény szemmel, Szent István Társulat, Budapest, 2010; BELLINGER, GERHARD J.: Nagy valláskalauz, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1993; Epiktétosz kézikönyvecskéje vagyis a stoikus bölcs breviáriuma, Gladiátor Kiadó, Budapest, é. n.; ELIADE, MIRCEA: Vallási hiedelmek és eszmék története, 1–3. kötet, Osiris, Budapest, 2002–2003; KENDEFFY GÁBOR – KOPECZKY RITA (szerk.): Vallásfogalmak sokfélesége, Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan, Budapest, 2012.

